ÖNSÖZ

Hamd, ancak Allâh'a mahsustur. O'na hamdeder O'ndan yardım ve mağfiret dileriz. Nefislerimizin şerrinden, kötü amellerimizden O'na sığınırız. Allâh kimi hidayete erdirirse onu saptıracak yoktur, kimi de saptırırsa onu hidayete erdirecek yoktur.

Allâh'tan başka ilah olmadığına şehadet ederim. O, tektir ve ortağı yoktur. Ve şehadet ederim ki, Muhammed O'nun kulu ve resûlüdür.

"Ey iman edenler! Allâh'tan, O'na yaraşır şekilde korkun ve ancak müslümanlar olarak can verin" (Âl-i İmran: 102)

"Ey insanlar! Sizi bir tek nefisten yaratan, ondan eşini yaratan ve ikisinden de bir çok erkekler ve kadınlar türetip yayan Rabbiniz'den korkun. Adını kullanarak birbirinizden dilekte bulunduğunuz Allâh'tan ve akrabalık haklarına riayetsizlikten de sakının. Şüphesiz Allâh sizin üzerinizde gözetleyicidir." (Nisa: 1)

"Ey iman edenler! Allâh'tan korkun ve doğru söz söyleyin, ki Allâh işlerinizi düzeltsin ve günahlarınızı bağışlasın. Kim Allâh ve Rasulü'ne itaat ederse, büyük bir kurtuluşa ermiş olur." (Ahzab: 70-71)

Şüphesiz Allâh Teâlâ, Rasûlüllâh (sav)'i kıyametten önce müjdeci ve korkutucu olarak hak din İslâm ile göndermiş, O da ümmetine her iyiliği göstermiş ve her kötülüğe karşı da uyarmıştır.

Bu ümmet en son ümmet, Rasûlüllâh (sav) de en son peygamber olduğundan, Allâh Teâlâ kıyametin alametlerinin ortaya çıkmasını bu ümmete has kılmış, Rasûlüllâh (sav) de hadis-i şeriflerinde onun alametlerinin kesinlikle bu ümmetin içinde çıkacağını bildirmiştir. Zaten bu dünyanın yıkılmasına sebep olacak olayları, herkesin yaptığının karşılığını bulacağı yeni bir hayat olan ahiret hayatının ne zaman başlayacağını da Rasûlüllâh (sav)'den başka hiçbir peygamber bilemez. Nitekim Allâh Teâlâ şöyle buyurmaktadır: *"Kim zerre miktarı hayır yapmışsa onu görür. Kim de zerre miktarı şer işlemişse onu görür."* (Zilzal: 7-8)

İmanın şartlarından birisi de, Ahiret gününe ve o günde olacak olaylara iman etmektir. İnsanoğlu, gözlerini dünya mallarına dikip ahireti unutmasın diye, Allâh Teâlâ, kıyamet kopmadan önce bazı alametler göndermiştir. Bu alametler kesinlikle gerçekleşecektir ve hiçbir şey bu konuda insanın aklını şüpheye düşüremez.

Yine bilindiği üzere Rasûlüllâh (sav) gibi doğru sözlü ve söylediği söz inkar edilmeyen bir peygamber, kıyametin alametlerinden bir şeyi bildirir, o da gerçekleşirse, insanlar

kıyametin gerçekten kopacağına inanırlar ve ecel gelmeden önce zaman kaybetmeden salih ameller işlerler. Bu yüzden Allâh Teâlâ Kur'ân'da şöyle beyan ediyor:

"Kişinin: Allâh'a karşı aşırı gitmemden dolayı bana yazıklar olsun! Gerçekten ben alay edenlerdendim (diyeceği günden sakının)! Veya: Allâh bana hidayet verseydi, elbette sakınanlardan olurdum, diyeceği, yahut azabı gördüğünde: Keşke benim için bir kez (dönmeye) imkân bulunsa da iyilerden olsam! diyeceği günden sakının." (Zümer: 56-58)

Rasûlüllâh (sav) de bir hutbesinde şöyle buyurmaktadır: "(Şehadet parmağı ile orta parmağını birbirine yanaştırarak) Ben, kıyametin şu iki parmağın yakınlığı gibi yakın olduğu bir zamanda gönderildim." Yine Rasûlüllâh (sav) kıyametten bahsettiği zaman alnı kızarır, sesi yükselir ve hiddeti artardı. Sanki bir düşman ordusunun hücumundan ikaz eden, düşman sabah ve akşam sizlere baskınyaptı diyen bir kimse gibi olurdu.[1]

Sahâbe-i Kirâm da kendi zamanlarında kıyametin kopmasından çok korkarlardı. Bu durum, Rasûlüllâh (sav)'in kendilerine Deccal'dan bahsettiğinde açıkça ortaya çıkmaktadır. Nitekim Nevvas b. Sem'an (ra)'dan gelen hadiste şöyle anlatılmaktadır: "Rasûlüllâh (sav) bir sabah

---

[1] Müslim Cum'a (Nevevi Şerhi 6/153), Nesâi –lâfız ona aittir- Îdeyn (3/188-189), İbn Mâce, Mukaddime (1/17 Sindi Haşiyeli Suyuti Şerhi).

vakti Deccal'den bahsetti ve onun hakkında o derece anlattı ki artık bizler onu (yakındaki) bir hurmalık içinde zannettik. Biz kendisine doğru yürüdüğümüzde Rasûlüllâh (sav) bizdeki bu vaziyeti anladı ve:

"Sizin neyiniz var?" dedi. Biz: "Yâ Rasûlüllâh! Sabahleyin Deccal'den bahsettin ve onun hakkında öyle anlattın ki bizler onu yakındaki bir hurmalık içinde zannettik", dedik. Rasûlüllâh (sav): "Beni sizin için korkutan Deccal, bu sizin düşündüğünüz Deccal'den başkadır. Eğer o, ben sizin içinizde iken meydana çıkarsa, ben tek başıma onu yenerim. Eğer ben içinizde yok iken çıkarsa, o zaman herkes kendi nefsini müdafaa etsin. Allâh da her bir müslüman için benim halifemdir."[1]

Şüphesiz kıyamet alametlerinden bir çoğu görülmüş, Muhammed Mustafâ (sav) ne haber vermişse gerçekleşmiştir. Her alametin görülmesiyle müslümanların tasdiki ve imanı daha da artmaktadır. Bu alametlerin her ortaya çıkışıyla O'nun mucizesi ve peygamberliğinin gerçek olduğu kanıtlanmakta ve müslümanların buna olan imanı artmaktadır.

İmanları nasıl artmasın ki?! Kendisinden çok zaman sonra olacağını haber verdiği şeyler aynen gerçekleşmektedir. Gerçekleşen bu alametler Rasûlüllâh

---

[1] Müslim, Fiten (18/63-65 Nevevi Şerhi).

(sav)'in açık bir mucizesidir. Artık bundan sonra, O'nun peygamberliğini kabul etmeyen, şüphe duyan veya engel olan kişilere yazıklar olsun, hem de çok yazıklar olsun!…

Kıyametin alametlerinin ortaya çıkmasında şüphe veya inkar duyan bazı yazarların bulunduğu günümüzde böyle araştırmanın yapılması daha da önem kazanmaktadır.

İşte bu sebeplerden ötürü, delillerini Kur'ân ve sahih hadislerden alarak, kıyametin küçük ve büyük alametlerini içeren bir araştırma yapmaya karar verdim. Bu araştırmayı yapmak pek kolay değildi. Çünkü araştırmamız dağınık haldeki hadisleri toplayarak, onların sağlamlık derecelerini bulmamızı gerektiriyordu.

Bazı alimler kıyametin alametleri ile ilgili kitap yazmışlardır. Fakat pek azı hariç onlardan çoğu, bu konuda gelen hadisleri sahih ve zayıf ayırımı yapmadan topladıkları için bu durum meseleyi anlamayı ve doğruyu yanlıştan ayırmayı zorlaştırıyordu. Aynı şekilde bu hadislere bir izah yapılmadığından işimiz zorlaşıyordu. Önümüze bir çok hadisi toplayarak bu konuda bizim çalışmamızı kolaylaştırdıkları için yine de Allâh onlardan razı olsun.

Bu kitaplardan bazıları şunlardır:

1. "el-Fiten". Yazan: Nuaym bin Hammad el-Huzaî (ö: 228 h.)

2. "en-Nihâye" veya "el-Fiten ve'l-Melâhim". Yazan: İbn Kesir (ö: 774 h.)

3. "el-İşâ'ah li-Eşrâti's-Sâat". Yazan: Şerif Muhammed bin Rasul el-Hüseynî el-Berzencî (ö: 1103 h.)

4. "el-İzâ'ah li-mâ Kâne ve mâ Yekûnu Beyne Yedeyi's-Sâat". Yazan: Muhammed Sıddîk Hasan el-Kanucî (ö: 1307 h.)

5. "İthâfü'l-Cemâ'ah bi-mâ Câe fi'l-Fiten ve'l-Melâhim ve Eşrâtu's-Sâat". Yazan: Hamûd bin Abdullâh et-Tuvecrî en-Necdî. (Kendisi şu an hayatta)

Ben, benden önce yaşamış bu alimlerin kitaplarından çok yararlandım ve bu araştırmayı yaparken kendime bir yol çizdim ve bu yol üzerinde yürüdüm. O da, kıyamet alametleri olarak ancak Rasûlüllâh (sav)'in açıkça veya kapalı olarak belirttiği alametleri anlatmak oldu. Yine bu alametlerin sahih veya hasen hadis olmasına dikkat ettim. Bunu yaparken de bu hadisleri sahihleyen veya zayıflayan alimlerin sözlerinden hareket ettim ve konu fazla uzamasın diye her alamet için bütün sahih hadisleri nakletmedim. Sadece o alametin, kıyamet alameti olduğunu ispat eden birkaç hadisini aldım.

Ayrıca her alamet için delillerde geçen bilinmeyen kelimelerinin mânâlarını ve yer isimlerini açıkladım. Yine bu alametlerle alakası olan hadis-i şeriflerden ve alimlerin görüşlerinden alıntılar yaparak, her alameti kısaca açıklamaya çalıştım. Bunun yanında araştırmamda, bu alametleri kabul etmeyenlere veya mânâsını çarpıtarak yanlış yorumlayanlara da bir cevap verdim. Kıyamet alametlerinin gaybî şeyler olduğunu ve gayba iman etmenin de farz olduğunu belirttim. Onu inkâr etmenin veya herbir alametin hayrı ve şerri sembolik olarak ifade ettiğini kabul etmenin caiz olmadığını açıkladım.

Kıyamet alametlerinin çoğu âhad hadislerle bize ulaşmıştır. Bu nedenle araştırmanın başlarında, âhad hadislerin itikadî meselelerde geçerli delil olduğunu kabul etmeyenlere bir cevap olarak, âhad hadislerin hüccet olduğunu beyan eden bir bölüm açtım.

Aynı zamanda bu kitap, Allâh'a ve ahiret gününe imana davettir. Yine bu kitap, kendi arzusuna göre konuşmayan, sadece kendisine vahyedileni konuşan, doğru sözlü ve söylediği söz kabul edilen Rasûlüllâh (sav)'i tasdiktir. Allâh'ın salât ve selâmı O'na, ailesine ve ashâbına olsun.

Yine bu kitap, ölümden sonra olacaklara hazırlık yapmaya davettir. Evet, kıyamet yaklaşmış, bir çok

alametleri şimdiden görülmeye başlamıştır. Eğer büyük alametler ortaya çıkarsa, hepsi ipi kopan boncukların tek tek birbiri ardına döküldükleri gibi dökülürler. Güneş batıdan doğar; tevbe kapısı kapanır; yapılan ameller kabul edilmez. Bundan sonra artık ne imanın, ne de tevbenin faydası olmaz: *"Rabbinin bazı alametleri geldiği gün, önceden inanmamış ya da imanında bir hayır kazanmamış kimseye imanı bir fayda sağlamaz."* (En''âm: 158)

İşte o gün: *"İnsanın yapıp ettiklerini hatırlayacağı, görene cehennem açık bir şekilde gösterildiği zaman; azana ve dünya hayatını ahirete tercih edene, şüphesiz cehennem tek barınaktır. Rabbi'nin makamından korkan ve nefsini kötü arzularından uzaklaştıran için ise şüphesiz cennet yegâne barınaktır."* (Naziat: 35-41)

Büyük arşın Rabbi olan Yüce Allâh'tan bizleri o günün dehşetinden emin kılmasını ve kendi gölgesinden başka hiçbir gölgenin bulunmadığı o günde bizleri gölgesinde barındırmasını dilerim.

Araştırmanın Planı:

Bu araştırma önsöz, giriş ve iki kısım ve sonuçtan oluşmaktadır. Önsözde konunun önemi ve araştırmanın planı anlatılmaktadır. Giriş bölümü ise aşağıdaki araştırmalardan oluşmaktadır:

1. Araştırma: Bu araştırmada ahiret gününe imanın önemi ve bunun kişi ve toplum üzerindeki etkisinden bahsettim.

2. Araştırma: Ahiret günü, Kur'an'da sık sık ve değişik isimlerle geçtiği için önem kazanmaktadır. Bu bölümde ahiret gününün isimlerini Kur'an'dan delilleriyle anlattım.

3. Araştırma: Bu araştırmada âhad hadislerin itikadda ve diğer konularda delil olduğundan bahsettim. Eğer hadis sahih olursa ona iman etmenin vacib olduğunu belirttim. Bu bölüm itikad konusunda âhad hadisleri kabul etmeyenlere bir cevap olduğu için önem kazanmaktadır. Çünkü bu anlayış dinde sonradan çıkmış bir bid'attir ve delili yoktur. Bende buna yüzlerce sahih hadisle cevap verilebileceğini bu kısımda açıkladım.

4. Araştırma: Bu araştırmada Rasulullâh (sav)'in geçmişte olan ve kıyamete kadar olacak olaylara dair ümmetini haberdar ettiğini ve bunların içinde de en büyük payın kıyamet alametleri olduğunu anlattım. Bu yüzden kıyametin alametleri ile ilgili çok sayıda hadis değişik lafızlarla rivayet edilmiştir.

5. Araştırma: Bu araştırmada kıyametin ne zaman olacağından bahsettim. Onun vaktinin Allâh katında gizli

olduğunu delilleriyle anlattım. Daha sonra, "Rasulullah (sav) kıyametin ne zaman olacağını biliyordu" diyenlere cevap verdim. Yine aynı şekilde bu dünyanın sonunun ne zaman olacağını söyleyenlere, bunun Kur'ân ve sünnete ters olduğunu açıklayarak cevap verdim. Bu şekilde konuşanlara delil olarak alimlerin sözlerinden örnekler getirdim.

6. Araştırma: Bu araştırmada kıyametin yaklaştığını anlattım. Çünkü dünyanın kurulmasından bu yana geçen zamana göre, sonunun gelmesine daha az kalmıştır.

Birinci kısım ise üç bölümden oluşmaktadır:

1. Bölüm: Bu bölümde "kıyamet" ve "alamet" kelimelerinin lugat ve konu manasını, anlattım. Bu açıklamadan dolayı kıyametin üç anlama geldiğini belirttim:

a. Küçük kıyamet

b. Orta kıyamet

c. Büyük kıyamet

2. Bölüm: Bu bölümde kıyametin alametlerinin kısımlarını anlattım. Onlar da iki kısımdır:

a. Küçük alametler

b. Büyük alametler

Her kısımda ne olduğunu anlattım. Ayrıca bazı alimlerin bu alametleri ortaya çıkış şekline göre üç kısma ayırdıklarını da açıkladım. Onlara göre kıyametin alametleri şöyledir:

a. Ortaya çıkanlar ve bitenler

b. Ortaya çıkanlar ve çıkmaya devam edenler

c. Şimdiye kadar henüz görülmeyenler.

3. Bölüm: Bu bölümde kıyametin küçük alametlerini anlattım. Onlar şunlardır:

1- Rasûlüllâh (sav)'in gönderilmesi

2- Rasûlüllâh (sav)'in vefat etmesi

3- Kudüs'ün fethi

4- Taun (veba) hastalığı

5- Malın çoğalması ve sadaka verilecek kişinin bulunmaması

6- Fitnelerin ortaya çıkması

7- Peygamberlik iddiasında bulunanların ortaya

çıkması

8- Güvenliğin artması

9- Hicaz'da ateşin çıkması

10- Türkler ile savaş

11- Acemler ile savaş

12- Emanetin kaybolması

13- İlmin kalkması, cahilliğin artması

14- Zalim idarecilerin koruma ve yardımcılarının çoğalması

15- Zinanın çoğalması

16- Faizin çoğalması

17- Çalgı aletlerinin çıkması ve helal sayılması

18- İçkinin çoğalması ve helal sayılması

19- Camilerin süslenmesi ve bununla öğünülmesi

20- Binaların yükseltilmesi

21- Kölenin efendisini doğurması

22- Adam öldürmenin çoğalması

23- Zamanın kısalması

24- Alış-veriş merkezlerinin birbirine yakın olması

25- Bu ümmet içinde şirk koşanların görülmesi

26- Kötülüğün artması, akraba ziyaretinin kesilmesi, kötü komşuluk

27- Yaşlıların gençlere benzemesi

28- Cimriliğin çoğalması

29- Ticaretin büyümesi

30- Depremlerin çoğalması

31- Yerin dibine batanların, şekli değişenlerin, atılıp fırlatılanların olması

32- İhlâslı insanların azalması

33- Düşük dereceli insanların yüksek makamlara gelmesi

34- Sadece tanıdık insanlara selam verilmesi

35- İlimsiz kişilerden fetva alınması

36- Örtülü çıplaklığın görülmesi

37- Mü'min kişinin gece gördüğü rüyasının gündüz gerçekleşmesi

38- Yazının çoğalması

39- İslam'ın teşvik ettiği sünnetlere özen gösterilmemesi

40- Akşam görülen hilâlin gökte kalma süresinin uzaması

41- Yalanın artması ve aktarılan haberlerin doğru çıkmaması

42- Yalancı şahitliğin çoğalması, doğrunun gizlenmesi

43- Kadınların çoğalması, erkeklerin azalması

44- Ani ölümün çoğalması

45- İnsanların sadece kendi nefislerini düşünmeleri

46- Arap yarımadasının sulak ve yeşil hale dönmesi

47- Yağmurun artması, ürünün azalması

48- Fırat nehrinin zayıflaması ve oradan altın bir dağın çıkması

49- Hayvanların ve eşyaların insanlarla konuşması

50- Belâlardan dolayı bir an önce ölüp kurtulmak istemek

51- Rumlar'ın çoğalması ve müslümanlarla savaşmaları

52- İstanbul'un fethi

53- Kahtanlı'nın çıkması

54- Yahudilerle savaş

55- Medine'nin kötü kişileri içinden çıkarttıktan sonra harap olması

56- Mü'minlerin ruhunu alacak olan rüzgârın çıkması

57- Mekke'nin değerinin kalkması ve Kâbe'nin yıkılması

2. Kısımda ise kıyametin büyük alametlerini anlattım. Bu kısım bir giriş ve 9 bölümden oluşmaktadır.

Giriş bölümü ise 2 kısımdan oluşmaktadır. Birincisi: Büyük alametlerin meydana gelme sırası. İkincisi: Meydana gelen bu alametlerin birbirini takip etmesi.

Giriş bölümünden sonra gelen 9 bölümün ilkinde Mehdi'nin çıkmasından bahsettim. Burada Mehdi'nin isminden, şeklinden ve çıkacağı yerden bahsettim. Buna delil olarak Mehdi'yi veya O'nun şeklini açıklayan hadisleri anlattım. Bunlara ilave olarak Buhari ve Müslim'de, isminin geçmemesine rağmen Mehdi'nin şeklinden bahseden hadisleri de aktardım. Daha sonra Mehdi'den bahseden mütevatir hadisler hakkında alimlerin görüşlerini aktardım. Bu konuda yazılan kitapları yazarlarının ismiyle birlikte belirttim. Buna karşılık Mehdi'nin çıkmasını inkar edenlerin kim olduğunu, onlara verdiğim cevapla birlikte anlattım.

Daha sonra: *"Meryem oğlu İsa'dan başka Mehdi yoktur"* hadisinin ne mânâya geldiğini açıkladım ve bu hadisin Mehdi'nin çıkmasını kabul etmeyenlerin geçerli delili olamayacağını belirttim.

İkinci bölümde ise Mesih Deccal'den bahsettim, *"Mesih"* ve *"Deccal"* kelimelerinin ne mânâya geldiğini açıkladım. Sonra Deccal'in şeklini anlattım ve bununla ilgili hadisleri aktardım. Sonra Deccal'in hayatını anlattım. Şu an yaşıyor mu? Yoksa yaşamıyor mu? Bundan bahsettim. Bu konuyla ilgisi olan İbn Sayyad hadisinden bahsettim. Rasûlüllâh (sav)'in onunla imtihan edilmesinden, onun Deccal'e benzemesinden ve ölümünden bahsettim. Sonra alimlerin onun hakkında: *"O Mesih Deccal mi? Yoksa değil*

mi?" diye anlaşmazlığa düşmelerinden bahsettim. Bu konuda öncelikle Sahabe'nin görüşünü ve bununla ilgili hadisleri anlattım. Daha sonra alimlerin İbn Sayyad hakkındaki sözlerini aktardım. *"İbn Sayyad bazı insanların kafalarından uydurduğu bir hurafedir"* diyenlere cevap verdim ve onun hurafe olmadığını gerçekten yaşamış olduğunu sahih hadislerden deliller getirerek açıkladım.

Sonra Deccal'in nereden çıkacağını, Mekke ve Medine dışında bütün yerlere gireceğini anlattım. Sonra Deccal'e kimlerin uyacağını ve O'nun imtihanını anlattım. Daha sonra Deccal'in çıkmasını kabul etmeyenlere cevap verdim. O'na verilen harikulade özelliklerin gerçek olduğunu açıkladım. Buna karşı nasıl korunulacağını, müslüman birisinin bu büyük imtihanı başarması için ne ile silahlanacağını anlattım.

Daha sonra Deccal'in isminin Kur'ân'da açıkça geçmemesinin hikmetini açıkladım. Sonra Deccal'in sonunun nasıl olacağını ve imtihanın nasıl biteceğini anlatarak bu bölüme son verdim.

Üçüncü bölümde ise, İsa (as)'ın inmesinden ve O'nun iyilik ve adalet ile hükmeden bir imam olacağından bahsettiim. Sonra O'nun nereye ve ne şekilde ineceğinden bahsettim. Sonra İsâ (as)'ın inmesini mütevatir hadislerle kabul eden alimlerin görüşlerini aktardım. Hatta onlardan

bir kısmının İsa (as)'ın inmesini kabul etmenin Ehl-i Sünnet ve Cemaat'in itikadından olduğunu söylediğini anlattım.

Daha sonra İsa (as)'ın inişinin kıyametin yaklaştığını gösterdiğini Kur'ân ve Sünnet'ten delillerle anlattım. Bunun için öncelikle O'nun inişine delil olan Kur'ân'daki ayetlerden başladım. Bu konuda tefsircilerin görüşlerini aktardım. İkinci olarak O'nun inişine delil olan hadisleri aktardım ve bu hadislerin inkarının caiz olmadığı mütevatir hadisler olduğunu ve bu hadislere inanmanın vacib olduğunu açıkladım.

Daha sonra diğer peygamberlerden ayrı olarak sadece İsa (as)'ın indirilmesinin hikmetini açıkladım. Özellikle O'nun İslâm şeriatini kaldırmak değil, devam ettirmek için gönderildiğini delilleriyle açıkladım. O'nun çağının barış ve huzur çağı olacağını, gökten bereketin yağıp yerden de mahsulün çıkacağını anlattım. Son olarak da O'nun yeryüzünde ne kadar kalacağını ve vefatını anlattım.

Dördüncü bölümde ise Ye'cüc ve Me'cüc'ü anlattım. Konuya öncelikle "Ye'cüc" ve "Me'cüc" kelimesinin ne anlama geldiğini açıklayarak başladım. Sonra onların soylarını ve Adem (as)'ın zürriyyetinden olduğunu anlattım. Sonra onların şekillerinden ve yeryüzüne nasıl çıkacaklarından bahsettim. Bununla birlikte Kur'ân'da ve hadislerde onların kıyamete yakın çıkacağına dair delilleri

aktardım. Sonra onların "sedd"inden bahsettim ve bu seddin henüz delinmediğinin anlaşıldığını açıkladım. Ayrıca: *"Bu sed delinmiştir. Ye'cüc ve Me'cüc oradan çıkmıştır. Onlar hicri 7. asırda görülen Tatarlar'dır"* diyenlerin bu sözlerine cevap verdim.

Beşinci bölümde ise olacak üç büyük çöküntüden bahsettiim. Bu çöküntülerin birisi yeryüzünün doğusunda, birisi batısında, diğeri de Arap yarımadasında olacaktır. Konuya çöküntünün ne anlama geldiğini açıklayarak başladım. Bu üç büyük çöküntünün kıyametin büyük alametlerinden olduğunu ve şu ana kadar gerçekleşmediğini anlattım. Ancak şimdiye kadar geçmiş zamanda olan çöküntüler küçük çöküntüdür ve bunları kıyametin küçük alametleri bölümünde açıkladık.

Altıncı bölümde ise yeryüzünü saracak olan "Duman"dan bahsettim. Öncelikle buna delil olan Kur'ân'daki ayetleri aktardım. Alimlerin bu duman hakkında: *"Oldu mu? Olacak mı?"* şeklindeki görüşlerine yer verdim. Sonra doğru olan görüşü belirttim. Daha sonra bu konuyla ilgili sahih hadislerden deliller aktardım.

Yedinci bölümde ise güneşin batıdan doğmasını anlattım. İlk olarak buna delil olan Kur'ân'daki âyetleri ve tefsircilerin görüşlerini açıkladım. Sonra hadislerden deliller getirdim. Daha sonra, Ebû Zerr (ra)'dan gelen

“güneşin secde etmesi” hadisini delil alarak bu konuyu kabul etmeyen Muhammed Reşid Rıza’nın görüşünü aktardım. Bunun güneşin batıdan doğduktan sonra olacağını ve bundan sonra imanın ve tevbenin kabul edilmeyeceğini, yapılan amellerin son bulacağını açıkladım. Bunun haricinde söz söyleyenlere sahih hadislerle cevap verdim.

Sekizinci bölümde ise Dâbbetü’l-Arz’ın çıkmasını anlattım. Bununla ilgili olarak önce Kur'ân’daki, sonra da hadislerdeki delilleri aktardım. Sonra bu hayvanın nereden çıkacağını anlattım. Sonra bu hayvanın şeklinin nasıl olacağına dair alimlerin sözlerini en doğru olan görüşle beraber aktardım. Sonra bu hayvanın çıktığında ne yapacağını anlattım.

Dokuzuncu bölümde ise, insanları bir meydanda toplayacak olan ateşi anlattım. Bu ateşin nereden çıkacağını ve insanları nasıl toplayacağını delilleriyle açıkladım. Sonra insanların toplanacağı o meydandan bahsettim. Sonra Şam diyarının üstünlüğü ve orada oturmaya teşvik eden hadisleri aktardım. Bu meydanın Şam diyarında olmasını kabul etmeyenlere cevap verdim. Sonra hadislerde geçen bu toplanmanın kıyametten önce dünyada olacağını ve alimlerin bu konudaki farklı görüşlerini en doğru olanıyla beraber açıkladım.

Sonuç bölümünde ise bu araştırmada ulaştığım önemli neticeleri açıkladım.

Bu araştırmada bana olan yüce yardımından dolayı, başlangıçta ve sonuçta, açıktan ve gizli olarak Allâh'a hamdederim ve başarımı artırmasını dilerim.

Bu araştırmanın her yönden tamam olduğunu iddia edemem, mükemmel olan Allâh (cc)'dir. Eksiklik ise insanın kendisindendir. Fakat bu araştırmayı yaparken elimden geldiği kadar güç harcadım. Eğer başarıya ulaştıysam bu Allâh'ın yardımıyladır. Eğer hata ettiysem Allâh beni affetsin. Benim dostum ve yardımcım O'dur.

"Senin izzet sahibi Rabb'in, onların isnad etmekte oldukları vasıflardan yücedir, münezzehtir. Gönderilen bütün peygamberlere selâm olsun. Âlemlerin Rabbi olan Allâh'a hamd olsun."

Allâh'ın salât ve selâmı muttakilerin imamı Muhammed'in, ailesinin, sahâbesinin ve kıyamete kadar onlara uyanların üzerine olsun.

G İ R İ Ş

Bu bölüm aşağıdaki kısımları içermektedir:

1- Ahiret gününe imanın önemi ve bunun insan üzerindeki etkisi

2- Kıyamet gününün isimleri

3- Âhad hadislerin akidede delil olması

4- Rasûlüllâh (sav)'in gelecekte olacak şeylerden haber vermesi

5- Kıyametin ne zaman kopacağı

6-Kıyametin vaktinin yaklaşması

1. AHİRET GÜNÜNE İMANIN ÖNEMİ VE BUNUN İNSAN ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

İmanın altı şartından birisi de ahiret gününe imandır ve bu İslâm'ın temellerinden biridir. Çünkü Allâh'ın birliğine iman, ahirette tekrar dirilmeye imanı gerektirir. Ahiret gününe ve onun başlangıcı olan alâmetlere inanmak insan aklının düşünemeyeceği şeylerdir. Bunlar ancak vahiy yoluyla gelen delillerle bilinir. Bu yüzden biz, dehşet dolu bu güne imanı Kur'ân'da çoğunlukla Allâh'a imanla birlikte zikredilmiş olarak görürüz: *"İyilik, yüzlerinizi doğu ve batı tarafına çevirmeniz değildir. Asıl iyilik, o kimsenin yaptığıdır ki, Allâh'a ve ahiret gününe inanır."* (Bakara: 177) Yine başka bir âyette şöyle buyurmaktadır: *"İşte bu, Allâh'a ve ahiret gününe inananlara verilen öğüttür."* (Talak: 2). Bunun gibi daha başka âyetler vardır. Yine Kur'ân'ın her sayfasına baktığımızda ya ahiret gününden bahseden ya da o günde olacak olan iyilik veya azabı anlatan bir âyete rastlarız.

İslâm düşüncesindeki hayat sadece bu kısa dünyadaki yaşantı veya insanın oradaki kısa ömrü değildir. Bilakis İslâm düşüncesindeki hayat zaman olarak ebediyete kadar uzayan bir hayattır. Mekan olarak da genişliği gökler

ve yer kadar olan bir cennet ya da yeryüzünde binlerce yıldan beri yaşayan nesilleri alacak kadar geniş bir ateştir.[1] Nitekim Allâh Teâlâ şöyle buyurmaktadır: *"Rabb'inizden bir mağfirete; Allâh'a ve peygamberlerine inananlar için hazırlanmış olup genişliği gökle yerin genişliği kadar olan cennete koşun."* (Hadid: 21) Bir başka âyette şöyle buyurmaktadır: *"O gün cehenneme: "Doldun mu?" deriz. O da: "Daha var mı?" der."* (Kâf: 30)

Bundan dolayı gerçek mânâda insanı hayır işlemeye yönlendiren Allâh'a ve ahiret gününe ve o günde olacak olan iyilik ve azaba iman etmesidir. Yoksa hiçbir beşeri kanun Allâh'a ve ahiret gününe olan iman gibi insanı doğru yola getiremez. Bu yüzden Allâh'a ve ahiret gününe inanan insanın yaşantısı ile, bunlara inanmayan insanın yaşantısı arasında çok büyük fark vardır. Allâh'a ve ahiret gününe inanan, bu dünyanın ahiretin tarlası olduğunu bilir. Yine salih amellerin de ahiretin azığı olduğunu bilir, Allâh Teâlâ şöyle buyuruyor: *"Ne hayır işlerseniz Allâh onu bilir. (Ey mü'minler! Ahiret için) azık edinin. Bilin ki azığın en hayırlısı takvadır."* (Bakara: 197)

Sahâbe'den Umeyr b. Humam[2] şöyle demiştir:

---

[1] Bkz. "Fi Zilâli'l-Kur'ân'da Kıyamet Sahneleri" (s: 3-4).

[2] Umeyr b. Humam b. Cumuh b. Zeyd el-Ensarî. Bedir savaşında şehid olmuştur. Rasûlüllâh (sav): "Genişliği gökler ve yer kadar olan cennete koşun" dediğinde elindeki hurmaları fırlatıp: "Püf! Püf!" diyen sahabi O'dur. Bunun üzerine Rasûlüllâh (sav): "Püf! Püf! Demene sebep nedir?" dedi. Umeyr: "Yok ya Rasûlüllâh, sadece onun ehlinden

Azıksız olarak Allâh'a koştuk

Takvaya ve ahiret ameline

Allâh yolunda cihad üzre sabretmeye

Her azık tükenmeye mahkûmdur.

Takva, iyilik ve reşâddan gayrı.[1]

Bu şiirdeki insanın haliyle, hem Allâh'a hem de ahiret gününde olacaklara inanmayan insanın hali arasında çok büyük bir fark vardır. "Ahirete inanan gökteki teraziye göre amel eder, yerdeki teraziye göre değil."[2] Onun bu hayatta güzel bir yaşantısı vardır. Onu değişmez bir hal üzerinde, geniş düşünen, imanı kuvvetli, zorluklara katlanan sabırlı birisi olarak görürüz. Daima hayır ve ecri ister. O bilir ki Allâh katındaki ecir daha hayırlı ve sonsuzdur.

Nitekim Sahih-i Müslim'de Suheyb (ra)'dan rivayet edilen hadiste Rasûlüllâh (sav) şöyle buyurmaktadır: "Mü'minin işine şaşılır. Her işi hayırdır. Bu hal mü'minden

olmak için" dedi. Rasûlüllâh (sav): "Sen cennet ehlindensin" dedi. Umeyr: "Hayatta kalıp şu hurmaları yemek için geçireceğim vakit benim için çok uzun bir zaman olur" dedi. Sonra hurmaları attı, ölünceye kadar savaştı. Bkz. Müslim, İmara (13/45-46 Nevevi Şerhi); Zehebî, "Tecrîdu Esmâi's-Sahâbe" (1/422); Gazalî, "Fıkhu's-Sîre", Tahkik: Albânî (s: 243-244).

[1] Gazali, Fıkhu's-Sîre (224).

[2] Bkz: "Fizilâli'l-Kur'ân'da Kıyamet Sahneleri" (s: 20)

başkasında yoktur. Eğer onun başına iyi bir şey gelse şükreder. Bu onun için hayırlıdır. Eğer onun başına kötü bir şey gelse sabreder. Bu da onun için hayırlıdır."[1]

İnsanın hayrı sadece kendisine olmaz. Bilakis yaptığı iyilik hayvanlara kadar uzanır. Aynı Ömer b. Hattab (ra)'dan rivayet edilen onun şu meşhur sözünde olduğu gibi: "Eğer Irak'ta bir katırın ayağı kayıp tökezlese, sanırım Allâh: "Ey 'Ömer niye onun yolunu düzgün yapmadın" diye bana sorar."[2]

İşte bu şuur Allâh'a ve ahiret gününe imanın eseridir, işin sonucunu düşünmektir. Göklerin, yerin ve dağların yüklenmekten çekindiği ama insanın üzerine aldığı o büyük emanettir. Emanet ister küçük olsun ister büyük, hesabı sorulur. Eğer hayırsa hayır, kötü ise kötü olur: *"Herkesin, iyilik olarak yaptıklarını da kötülük olarak yaptıklarını da karşısında hazır bulduğu günde (insan) isteyecek ki kötülükleri ile kendisi arasında uzun bir mesafe bulunsun."* (Âli İmrân: 30) *"Kitap ortaya konmuştur: Suçluların, onda yazılı olanlardan korkmuş olduklarını görürsün. "Vay halimize!" derler, "Bu nasıl kitapmış! Küçük-büyük hiçbir şey bırakmaksızın (yaptıklarımızın) hepsini sayıp dökmüş!" Böylece yaptıklarını karşılarında bulmuşlardır. Senin Rabbin hiç kimseye*

---

[1] Müslim, Zühd (18/125 Nevevi Şerhi).

[2] Ebû Nuaym şu şekilde rivayet etmiştir: "Eğer Fırat kıyısında bir koyun kaybolup ölse, sanırım kıyamet günü Allâh onun hesabını bana sorar." Bkz. Hilyetü'l-Evliyâ ve Tabakâtü'l-Asfiyâ (1/53).

zulmetmez." (Kehf: 49)

Ama eğer Allâh'a ve ahiret gününe inanmayan bir kişi ise, bu dünyadaki amacına ulaşmak için bütün gücüyle uğraşır, işinin peşinden koştururken yorgunluktan dili dışarı sarkar. Mal toplamaya karşı aşırı hırslıdır. Kendisi gibi kazanmak isteyen insanlara engel olur. Onun gayesi dünyadır, dünyayı en büyük gaye ve tasa edinmiştir. Herşeyi kendi menfaatine göre ölçer, başkası onu hiç ilgilendirmez, dönüp bakmaz bile. Eğer kendisine bir faydası olacaksa ancak o zaman onunla ilgilenir. Bu kısa hayatta ancak oranın sınırları kadar hareket eder ve ömrünün sonuna kadar yaşar. Ve netice olumsuz sonuçlanır.[1] Çünkü o öldükten sonra dirilmenin imkânsız olduğunu düşünüyordu: *"Fakat insan önündekini (kıyameti) yalanlamak ister. "Kıyamet günü ne zamanmış?" diye sorar."* (Kıyamet: 5-6)

İşte bu kapalı, dar cahili görüş, sahiplerini kan döken, malları çalan ve gasb eden ve yolları kesen insanlar haline getirmiştir. Çünkü bu gibiler öldükten sonra dirilmeye inanmamaktadır. Allâh Teâlâ Kur'ân'da onların halini şöyle anlatmaktadır: *"Onlar, hayat ancak bu dünyadaki hayatımızdan ibarettir; biz, bir daha da diriltilecek değiliz, demişlerdi."* (En''âm: 29)

[1] Bak: "Fi Zilâli'l-Kur'ân'da Kıyamet Sahneleri", s: 20.

Yine onlardan birisi şöyle demektedir: *"Hayat; rahimlerin doğurduğu, yeryüzünün de onu yuttuğudur."*

Asırlar geçer, bu inkârın yerine ondan daha büyüğü gelir. O da "hayat hissedilen bir maddedir" görüşüyle herşeyi inkâr eden kömünist marksist bir düşüncedir ki, bunlar ne Allâh'a inanırlar ne de ahiret gününe. Hayatın sadece bir "madde" olduğunu söylerler ve bu maddeden sonra hiçbir şeyin olmadığını iddia ederler. Çünkü bu düşüncenin önderi Marx'a göre ilâh diye bir şey yoktur, hayat da maddedir. Bu yüzden aynı hayvanlar gibi, hayatın ne anlama geldiğini ve ne için yaratıldıklarını akledemezler. Bilakis bu hayvanlar, eğer onların tekrar oraya toplanmaları gerçekleşecekse, şaşkın şaşkın ne yaptıklarını bilmeden dolaşarak yok olup; giderler. Onlar temel prensiplerinin gücüne sığınsalar da yine de korku içindedirler.

Yine bu kesimi insanlar içinde hayata ve yaşamaya en hırslı kişiler olarak görürsün. Çünkü onlar öldükten sonra dirilmeye inanmazlar. Nitekim Allâh Teâlâ Yahudilerden kâfir olanlar hakkında şöyle buyurmaktadır: *"Yemin olsun ki, sen onları yaşamaya karşı insanların en düşkünü olarak bulursun. Putperestlerden her biri de arzular ki, bin sene yaşasın. Oysa yaşatılması hiç kimseyi azaptan uzaklaştırmaz. Allâh onların yapmakta olduklarını eksiksiz görür."* (Bakara: 96)

Müşrik kişi bu dünyada çok uzun yaşamayı sevdiğinden öldükten sonra dirilmeyi istemez. Yahudi ise yaptıklarından dolayı ahiretteki rezil ve rüsvay olacağını sahip olduğu ilimden dolayı bildiği için[1], bu ve diğer benzerleri insanların en kötüleridir. Bu yüzden dünya hayatının lezzetini elde etmek için hırs, açgözlülük, tamah, insanların hakkından gelmek ve servetlerini ellerinden alarak onları köle gibi çalıştırma duyguları onların arasında yaygındır. Dolayısıyla onların içinde ahlâk bozukluğu ve hayvanca yaşantı gözükür.

Onlar için korkusuzca ölüme gitmelerine hiçbir engel olmadığı halde, üç günlük geçici dünya lezzetlerini elde etmek için dünya hayatında gördükleri güçlükler, zorluklar, elem ve acıları büyütürler. Ve yine onlar ahiretteki azaba dayanamaya-caklarını bildikleri için, bu dünyadan ayrılmaya cesaret edemezler.

İşte bu yüzden İslâm dini ahirete iman, öldükten sonra dirilme ve yapılan amellerden hesap verme üzerinde önemle durmuş, Kur'ân'daki âyetlerle bunları en iyi şekilde açıklayarak inkâr eden müşriklere de karşı çıkmıştır. Rasûlüllâh (sav)'e şöyle demesini emretmiştir: *"De ki: Hayır! Rabbime andolsun ki, mutlaka diriltileceksiniz, sonra yaptıklarınız size haber verilecektir. Bu, Allâh'a göre kolaydır."*

[1] İbn Kesir Tefsiri (1/184).

(Teğabun: 7)

Kıyametin nasıl kopacağından, sonrasında muttaki kullarına va'dettiği iyiliklerden ve asi kullarına hazırladığı azaptan bahsetmiş ve inkârcıların kalplerindeki şüpheyi yok etmek için onların bakışlarını kat'i delillere çevirmiştir. Öyle ki o gün olacak olayların dehşet ve ürküntüsünü insanların gözlerinin önüne getirmiş, bunun neticesinde tüyleri diken diken olan bedenlerin Hak Din'e ve Rasûlüllâh (sav)'e tâbi olarak bu dünya hayatında doğru yöne yönelmelerini istemiştir.

Şimdi size, ahiret gününden ve dirilmeden şüphe edenlere karşı İslâm dininin getirdiği delillerden bazılarını sunalım:

1- İlk Yaratılış:

Allâh Teâlâ şöyle buyuruyor: *"Ey insanlar! Eğer yeniden dirilmekten şüphede iseniz, şunu bilin ki, biz sizi topraktan, sonra nutfeden, sonra alakadan, sonra uzuvları belirsiz, sonra belirlenmiş canlı et parçasından yarattık…"* (Hacc: 5)

İnsanı çeşitli merhaleler halinde yaratmaya güç yetiren, onu tekrar diriltmeye güç yetirir. Bilakis mantıksal olarak tekrar diriltmek, yoktan var etmekten daha kolaydır. Nitekim Allâh Teâlâ şöyle diyor: *"Kendi yaratılışını unutarak*

bize karşı misal getirmeye kalkışıyor ve: "Şu çürümüş kemikleri kim diriltecek?" diyor. De ki: Onları ilk defa yaratmış olan diriltecek. Çünkü O, her türlü yaratmayı gayet iyi bilir." (Yâsîn: 78-79)

2- Dirilmenin gerçekleşeceğine dair kâinatta görülen hissi deliller:

Allâh Teâlâ şöyle buyuruyor: *"Sen, yeryüzünü kupkuru ve ölü bir halde görürsün; fakat biz üzerine yağmur indirdiğimizde o, kıpırdanır, kabarır ve her çeşitten iç açıcı bitkiler verir. Çünkü Allâh hakkın kendisidir; O ölüleri diriltir; yine O, herşeye hakkıyla kâdirdir. Kıyamet vakti de gelecektir; bunda şüphe yoktur. Ve Allâh kabirdeki kimseleri diriltip kaldıracaktır."* (Hacc: 5-7)

Ölü bir arazinin yağmurla canlanarak üzerinde bitkilerin yeşermesi, yoktan yaratan Allâh'ın kıyametten sonra ölüleri dirilteceğine delildir.

3- Allâh'ın yaratmadaki göz kamaştırıcı üstünlüğü:

Allâh Teâlâ şöyle buyuruyor: *"Gökleri ve yeri yaratan, onların benzerlerini yaratmaya kâdir değil midir? Evet, elbette kâdirdir. O, herşeyi hakkıyla bilen yaratıcıdır. Birşey yaratmak istediği zaman O'nun yaptığı "Ol!" demekten ibarettir. Hemen oluverir."* (Yâsîn: 81-82)

Göklerin ve yerin büyüküğüne rağmen onları yaratan, onlara göre çok küçük olan insanı elbette tekrar yaratmaya kâdirdir.

Aynı şu âyette buyurduğu gibi: *"Elbette göklerin ve yerin yaratılması, insanların yaratılmasından daha büyük bir şeydir. Fakat insanların çoğu bilmezler."* (Ğâfir: 57)

4- Hevasına uymayan ve sabit fikirden sıyrılan her bakış sahibinin, bu kâinatta açıkça gördüğü Allâh'ın yaratma hikmeti:

Herşeyi bir hikmetle yaratan Allâh insanları başıboş bırakmaz, onları boşuna yaratmamıştır. Emir ve uyarılarını boşuna vermez, yaptıkları amelleri de hesapsız bırakmaz. O şöyle buyurmaktadır: *"Sizi sadece boş yere yarattığımızı ve sizin gerçekten huzurumuza geri getirilmeyeceğinizi mi sandınız? Mutlak hakim ve hak olan Allâh, çok yücedir."* (Mü'minun: 115-116) Yine şöyle buyurmaktadır: *"Biz gökleri, yeri ve bunlar arasında bulunanları oyun ve eğlence olsun diye yaratmadık. Onları sadece gerçek bir sebeple yarattık. Fakat onların çoğu bilmiyorlar."* (Duhan: 38-39)

Kim bu âlemdeki canlılara bakar da onlardaki düzen ve uyumu düşünürse, herşeyin bir amaç ve gaye ile ortaya çıktığını ve hedefine doğru ilerlediğini açıkça görür ki, o da Allâh Teâlâ'nın istediği program doğrultusunda olmaktadır.

Bu geniş âleme bakış, -bize Allâh Teâlâ'nın ilminin ve kudretinin büyüklüğü yanında- hikmetinin üstünlüğünü gösterir. O, güçlüler zayıflara haksızlık etsin diye, hiçbir canlıyı başıboş bırakmamıştır. Yine O, doğru yoldan çıkan kullarına, bu dünya hayatının arkasında kendilerine uygun azabı vermeden boş bırakmaz.

Amellerinde Rabb'lerinin rızasını kazanmak için yer bırakmayacak şekilde çalışarak temel atanlar, bununla birlikte ahiret günü Allâh'ın fazlını ve nimetlerini bulamadan mal ve mülkünü yok yere heba edenleri de başıboş bırakmayacaktır. Üstelik onların dünya hayatında zorluklara katlanamamaları, hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın duymadığı ve hiç kimsenin aklına dahi getiremediği cennet nimetlerinin yanında çok önemsiz kalır.

Eğer insanlar, Allâh'ın kâinatta oluşturduğu düzeni ve bunun yüce hikmetini, insana verdiği özen ve ikramı düşünürlerse, bu düşünce onları ahiret gününe inanmaya iter. İşte o zaman kendini beğenmişliğin çirkinliği ve dünya hayatına sarılma gözükmez. Aksine iyilik, güzellik, hoşgörü ve Allâh'tan sakınma üzerine dostça yardımlaşılır ve tanışılır.

2. KIYAMETİN İSİMLERİ

K ıyametin ve ahiret gününün dikkat çeken özelliklerinden birisi, onun Kur'ân'da değişik isimlerle geçmesidir.[1] Her isim kıyametin ayrı bir özelliğini belirtmektedir. O isimlerden bazıları şunlardır:

1. es-Sâat: *"Kıyamet saati mutlaka gelecektir. Bunda hiç şüphe yoktur."* (Ğâfir: 59)

2. Yevmü'l-Ba's: *"Andolsun ki siz, Allâh'ın yazısında hükmedildiği gibi yeniden dirilme gününe kadar kaldınız. İşte bugün yeniden dirilme günüdür; fakat siz onu tanımıyordunuz."* (Rum: 56)

3. Yevmü'd-Din: *"Din gününün söz sahibidir."* (Fatiha: 3)

4. Yevmü'l-Hasret: *"Sen onları pişmanlık ve üzüntü günü hakkında uyar."* (Meryem: 39)

5. ed-Dâru'l-Âhira: *"Ahiret yurduna gelince, işte asıl yaşama odur. Keşke bilmiş olsalardı!"* (Ankebut: 64)

6. Yevmü't-Tenâd: *"Ey kavmim! Gerçekten sizin için o*

---

[1] İbn Kesir, Kıyametin isimlerinin 80'den fazla olduğunu söylemektedir. Bak: "en-Nihâye/el-Fiten ve'l-Melâhim" (1/255-256).

bağrışıp çağrışma gününden korkuyorum." (Ğâfir: 32)

7. Dâru'l-Karâr: *"Ey kavmim! Şüphesiz bu dünya hayatı, geçici bir eğlencedir. Ama ahiret, gerçekten kalınacak yurttur."* (Ğâfir: 39)

8. Yevmu'l-Fasl: *"İşte bu, yalanlamış olduğunuz hüküm günüdür."* (Saffât: 21)

9. Yevmu'l-Cem': *"Şehirlerin anası (olan Mekke'de) ve onun çevresinde bulunanları uyarman ve asla şüphe olmayan toplanma günüyle onları korkutman için sana böyle Arapça bir Kur'ân vahyettik."* (Şûrâ: 7)

10. Yevmu'l-Hisâb: *"İşte hesap günü için size va'd olunan şeyler bunlardır."*(Sâd: 53)

11. Yevmu'l-Va'îd: *"Sûr'a üfürülür; işte bu, geleceği va'dedilen gündür."* (Kâf: 20)

12. Yevmu'l-Hulûd: *"Oraya selametle girin. İşte bu, ebedi yaşamın başladığı gündür."* (Kâf: 34)

13. Yevmu'l-Hurûc: *"O gün insanlar bu sesi gerçekten işitecekler. İşte bu, çıkış günüdür."* (Kâf: 42)

14. el-Vâkı'a: *"Kıyamet koptuğu zaman"* (Vâkı'a: 1)

15. el-Hâkka: *"Gerçekleşecek olan; (evet) nedir o*

gerçekleşecek olan? Gerçekleşecek olanın (kıyametin) ne olduğunu sen nereden bileceksin?" (Hâkka: 1-3)

16. et-Tâmmetu'l-Kübrâ: *"Herşeyi altüst eden o büyük felâket geldiği vakit."* (Nâziat: 34)

17. es-Sâhha: *"Kulakları sağır eden o ses geldiğinde."* (Abese: 33)

18. el-Ezife: *"Yaklaşan yaklaştı"* (Necm: 57)

19. el-Kâri'a[1]: *"Kapı çalan! Nedir o kapı çalan? O kapı çalanın ne olduğunu bilir misin?"* (Kâri'a: 1-3)

[1] Bak: "el-Akâidu'l-İslâmiyye", Seyyid Sâbık (261-264).

3. ÂHAD HADİSLERİN AKİDEDE DELİL OLMASI

Bu konunun kıyamet alametleriyle bağlantısı vardır. Çünkü alametlerin çoğu âhad hadislerle gelmiştir.[1] Bazı kelâmcılar[2] ile usulcüler[3] âhad hadislerin akidede delil olamayacağını, ancak âyet ve hadislerin kesin delil olacağını söylemişlerdir. Fakat bu söz kabul edilemez. Çünkü eğer bir hadis ister mütevatir olarak, ister âhad olarak güvenilir kişilerle sağlam yoldan bize ulaşırsa kesin ilim ifade eder ve onunla iman ve amel etmek gerekir. Ehl-i

---

[1] Haber bize ulaşma yönünden mütevatir ve âhad olmak üzere iki kısma ayrılır:

1- Mütevatir: Senedinde başından sonuna kadar yalan üzere birleşmeleri imkânsız bir topluluğun, kendisi gibi bir topluluktan rivayet etmesidir.

2- Âhad: Mütevatirin dışında kalan rivayetlerdir.

Bak: "Takrîbu'n-Nevevî" (2/176 Tedrîbu'r-Râvî beraberinde), "Kavâidu't-tahdîs" (s: 146); Kâsımî, "Teysiru Mustalahi'l-Hadîs" (s: 18-21) Mahmûd Tahhan.

[2] Mutezile mezhebi ve son asırda bu mezhebe uyanlardan Muhammed Abduh, Mahmûd Şeltût, Ahmed Çelebi, Abdulkerim Osmân ve diğerleri. Bak: "el-Fark Beyne'l-Fırak" (s: 180); "Fethu'l-Bârî" (13/233); "Kâdi'l-Kudât Abdulcebbâr el-Hemedânî" (s: 88-90) Abdulkerim Osmân; "Risâletü't-Tevhîd" (s: 202) Muhammed Abduh- Reşid Rıza. Ayrıca bak: "Mevkıfu'l-Mutezile mine's-Sünneti'n-Nebeviyye" (s: 92-93) Ebû Lübâbe Hüseyin; "el-Mesihiyye: Mukârenetü'l-Edyân" (s: 44) Ahmed Çelebi. Mahmûd Şeltût "Fetevâ"da (s: 62) şöyle diyor: "Alimler, âhad hadislerin akidede delil olamayacağında icma etmişlerdir. Bu yüzden gaybî meselelerde o hadisler alınmaz". Yine O'nun kitabı: "el-İslâm Akidetün ve Şeria" (s: 53). Bak: "el-Mesih fi'l-Kur'ân ve't-Tevrat ve'l-İncil" (s: 539) Abdulkerim el-Hatib.

[3] Bak: "Şerhu'l-Kevkebi'l-Munîr fi Usûli'l-Fıkh" (2/350-352) Muhammed b. Ahmed b. Abdulaziz el-Hanbelî.

Sünnet'in hadis alimleri böyle söylemişler ve delil olarak da Allâh Teâlâ'nın şu sözünü almışlardır: *"Allâh ve Rasûlü bir işe hüküm verdiği zaman, inanmış bir erkek ve kadına o işi kendi isteklerine göre seçme hakkı yoktur."*(Ahzâb: 36) Yine şu âyeti delil almışlardır: *"Allâh'a ve Rasûlü'ne itaat edin."* (Âli İmrân: 32)

İbn Hacer şöyle diyor: "Sahâbe ve tâbiînin geri çevirmeden âhad hadislerle amel ettikleri çok yaygın olarak bilinmektedir. Öyleyse onların bu hadislerle amel etmeyi kabul ettikleri hükmü ortaya çıkar."[1]

İbn Ebi'l-İz ise şöyle diyor: "Ümmet-i Muhammed kesin ilim ifade eden âhad hadislerle amel etmeyi kabul etmiştir. Âhad hadis, mütevatirin iki bölümünden biridir. Bu konuda Ehl-i Sünnet alimleri arasında bir anlaşmazlık yoktur."[2]

Bir adam İmam Şâfiî'ye bir meseleden sordu. İmam Şâfiî: "Rasûlüllâh (sav) bu konuda şöyle şöyle hüküm vermiştir" dedi. Adam: "Senin görüşün nedir?" deyince İmam Şâfiî şöyle dedi: "Subhânellah! Sen beni kendisine bey'at edilecek birisi olarak mı görüyorsun? Ben sana: "Rasûlüllâh (sav) böyle hüküm verdi" diyorum, sen bana:

---

[1] "Fethu'l-Bârî" (13/234).

[2] "Tahâvi Akidesi Şerhi" (s: 399-400).

"Senin görüşün nedir?" diyorsun."[1]

Yine İmam Şâfiî: "Ne zaman ben Rasûlüllâh (sav)'den sahih bir hadis rivayet eder de onunla amel etmezsem, aklımı yitirdiğime dair size şahit olurum."[2]

O, âhad hadis ile mütevatir hadisi ayırt etmemektedir. Yine O, itikadî delil ile ameli delili ayırt etmemektedir. Sadece hepsinde ortak olan şey delilin sahih olmasıdır.

İmam Ahmed şöyle diyor: "Rasûlüllâh (sav)'den iyi senedle gelen herşeyi kabul ederiz. Ama Rasûl'den iyi senedle geldiğini kabul etmediğimiz şeyleri geri çeviririz, reddederiz veya Allâh'a havale ederiz. Allâh Teâlâ şöyle buyuruyor: "Rasûl size ne verdiyse onu alın, size ne yasakladıysa ondan da sakının." (Haşr: 7)[3]

İmam Ahmed bu sözüyle Rasûlüllâh (sav)'den gelen şeyin sahih olmasını şart koşmuştur.

İbn Teymiyye ise şöyle demiştir: "Hadis, eğer sahih olursa hadistir. Müslümanların hepsi onunla amel etmenin

---

[1] "Muhtasar Savâiku'l-Mürsele ala'l-Cehmiyye ve'l-Mu'attıla" (2/350), İbn Kayyım. Ayrıca bak: "er-Risâle" (s: 401) İmam Şâfiî; "Tahavî Akidesi Şerhi" (s: 399) İbn Ebi'l-İz.

[2] "Muhtasar Savâik" (2/350).

[3] "İthâfu'l-Cemâ'a" (1/4)

vacip olduğunu kabul etmiştir."[1]

İbn Kayyım ise âhad hadislerin delil olmasını inkâr edenlere verdiği cevapta şöyle diyor: "Bunun benzeri sahâbenin birbirinden rivayet etmeleridir. Onlardan birisi Rasûlüllâh (sav)'den hadis rivayet ettiğinde bunun kesin ilim olduğunu biliyorlardı. Hadisi rivayet edene: "Senin hadisin mütevatir değil, âhad hadistir, kesin ilim ifade etmez…" demiyorlardı. Onlardan biri diğerine Rasûlüllâh (sav)'den sıfat konusunda hadis rivayet ettiğinde onu kabul ederek alıyor ve o sıfata kesin olarak iman ediyordu. Aynı, Allâh'ın ahirette görülmesine, O'nun konuşmasına, O'nun kıyamet günü kullarına uzaktan ve yakından duyulan sesiyle seslenmesine, O'nun her gece dünya semasına indiğine, O'nun gülmesine, O'nun sevindiğine, O'nun gökleri elindeki parmaklarından birinde tutumasına, O'nun ayağının olduğuna iman ettiği gibi.

Kim bu hadisleri Rasûlüllâh (sav)'den duyandan duyarsa veya adalet sahibi doğru sözlü ve bu hadislerin içindekilerin doğru olduğuna inanan birisinden duyarsa, o kişi hiçbir şüphe ve çelişki içinde olmaz.

Öyle ki belki de onlar bazı ahkâm hadislerinin doğru olup olmadığını araştırmışlardır… Onlar sıfat hadislerinin rivayetlerini araştırmamışlar aksine kendilerine o hadisleri

---

[1] "Mecmû'u'l-Fetâvâ" (19/85), İbn Teymiyye.

haber veren Rasûlüllâh (sav)'den alarak içindeki hükümleri kabul etmişlerdir. Kim hadis ve sünnet konusunda araştırma yapmışsa bunu çok iyi bilir. Eğer bu anlaşılmamışsa biz zaten yüzden fazla konuda bunu açıkladık.

Bu görüş Rasûlüllâh (sav)'den gelen haberlerin kesinlik ifade ettiğini çürüterek, sahâbe, tâbiîn ve mezhep imamlarının ittifak ettikleri icmayı ortadan kaldırır. Yine bunlar sünnete değer vermeyerek saygısızlık eden Mutezile, Cehmiyye, Şia, Hariciler ile bazı usul ve fıkıhçılardır.

Yoksa onlardan önce kimsenin bunu söylediği ne görülmüş, ne de duyulmuştur. Mâlik, Şâfiî, Ebû Hanîfe'nin talebeleri, Zâhiriler'den Davud ve İbn Hazm âhad hadislerin kesin ilim ifade ettiğini söyleyenlerdendir."[1]

Âhad hadislerin delil olmadığını savunanların aklına gelen âhad hadisler zan (olasılık) ifade eder şüphesine[2] gelince, onlar bununla ravilerden birinin hata etmesini, unutması veya gaflete düşmesinin olabileceğini kasdetmektedirler. Onlara göre, ahkâm hadislerinde kabul edilen zan ile amel etmek ittifak ile vacibdir, ama itikadi

[1] "Muhtasar Savâik" (2/361-362).

[2] Bak: "Vucubu'l-Ahzi bi Hadisi'l-Âhad fi'l-Akide ve'r-Reddi alâ Şübheti'l-Muhâlifîn" (s: 6-7), Albânî.

meselelerde bu hadisler delil olmaz. Bu görüşlerine Kur'ân'daki zanna uymayı yasaklayan bazı âyetleri delil olarak getirmektedirler. Mesela şu âyet: *"Sadece zanna uyuyorlar. Zan ise hiç şüphesiz hakikat bakımından bir şey ifade etmez."* (Necm: 28)

Onların bu şüphelerine şöyle cevap verebiliriz: Bu ve benzeri âyetleri delil olarak getirmeleri kabul edilemez. Çünkü bu âyetteki zan, iddia ettikleri zann-ı gâlib değil, şüphe, yalan, iftira ve tahmin mânâsında olan zandır. "en-Nihâye" ve "Lisânu'l-Arab" ve diğer sözlüklerde geçtiğine göre: "Zan: Önüne gelen şüpheli bir şeyi gerçek sayarak onunla hüküm vermendir."[1]

İbn Kesîr ise bu âyetin tefsirinde şöyle diyor: "(Halbuki onların bu hususta hiç bilgileri yoktur) Yani onların söylediklerini doğrulayan gerçek bir delil yoktur. Aksine o sözleri yalan, iftira ve çirkin bir inkârdır. (Sadece zanna uyuyorlar. Zan ise hiç şüphesiz hakikat bakımından birşey ifade etmez) Yani faydası olmayan şey. Hakikatin yerini asla tutmaz. Müslim'deki hadiste geçtiğine göre Rasûlüllâh (sav) şöyle buyurmuştur: "Zan yapmayın. Sözlerin en yalanı zandır." [2]

Şüphe ve yalan Allâh'ın kötülediği zandır ki

---

[1] Bak: "en-Nihâye fî Garîbi'l-Hadis ve'l-Eser" (3/162-163).

[2] İbn Kesir Tefsiri (7/434). Müslim, el-Birr ve's-Sıla ve'l-Âdâb (16/118 Nevevi Şerhi).

müşrikleri bu zanlarından dolayı yermektedir. Allâh Teâlâ şu âyette bunu göstermektedir: *"Onlar zandan başka bir şeye tâbi olmaz, yalandan başka söz de söylemezler"* (En'âm: 116). Allâh onları zan yapmak ve yalan söylemekle vasıflandırmaktadır ki o da desteksiz olarak tahmin ve varsayımda bulunmaktır. Öyleyse tahmin ve varsayım zan oluyorsa o halde zanna tâbi olan ahkâm hadisleri de alınmaz.[1] Çünkü ahkâm meseleleri şüphe ve tahmin üzerine oluşturulmaz.

Ravinin gafleti ve unutması ihtimali söylentisine gelince, buna âhad hadisin şartlarında cevap vardır. O da, her ravinin sika olması ve hafızasının sağlam olması şartıdır. Dolayısıyla bu şartlarda hadis sahih olduğundan ravinin hata yapma şüphesi kalmaz. Bununla beraber sika ve sağlam hafızalı bir ravi bilindiğine göre gafil olmaz, yalan da söylemez. Neticede sadece akli bir ihtimalle böyle birinin söylediği hadisi reddetmeye gerek kalmaz.

Âhad Hadislerle Amel Edileceğine Dair Deliller:

Âhad hadislerin itikadda delil olarak alınmayacağını iddia edenlerin sözlerinin yanlış olduğu anlaşıldıktan sonra, bu hadislerle amel edileceğine dair size Kur'ân ve Sünnet'ten delilleri sunalım:

---

[1] Bak: "el-Akide fi'llâh" (s: 48-49), Ömer Süleyman Aşkar.

Kur'ân'dan Bazı Deliller:

1- Allâh Teâlâ şöyle buyuruyor: *Mü'minlerin hepsinin toptan sefere çıkmaları doğru değildir. Onların her kesiminden bir grup dini ilimlerde geniş bilgi elde etmek ve kavimleri savaştan döndüklerinde onları ikaz etmek için geride kalmalıdır. Umulur ki sakınırlar."* (Tevbe: 122)

Bu âyet müslümanları fıkıh öğrenmeye teşvik etmektedir. Âyetteki "tâife" kelimesi hem bir kişiyi, hem de birden fazlasını içerir. İmam Buhari şöyle demiştir: "Bir kişi taife olarak isimlendirilir. Allâh Teâlâ şöyle buyuruyor: *"Eğer mü'minlerden iki taife birbirleriyle savaşırlarsa aralarını düzeltin."* (Hucurat: 9) Eğer iki kişi savaşsaydı yine âyetin mânâsına dahil olurdu".[1]

Öyleyse dini konularda bir kişinin öğrettiği şey kabul ediliyorsa, bu âhad hadislerle amel edileceğini gösterir. Dinde fıkıh öğrenmek hem itikadî hem de ameli konuları içerir. Bilakis öncelikle itikadi konuları öğrenmek daha önemlidir.[2]

2- Allâh Teâlâ şöyle buyuruyor: *"Ey iman edenler! Eğer bir fasık size bir haber getirirse onun doğruluğunu araştırın"* (Hucurat: 6) Başka bir okuyuş şeklinde şöyledir:

---

[1] Buhari, Âhad, (13/231 Fethu'l-Bârî Şerhi).

[2] Bak: "el-Akidetü fi'llâh" (s: 51)

"fetesebbetû: doğruluğunu araştırın" [1] bu âyet, sika (güvenilir) bir kişinin söylediği hadisin kesinlik ifade ettiğini ve bunun kabul edileceğine delildir. Bu kişi fâsık (yalancı) olmadığı için söylediği hadisin doğruluğunun araştırılmasına gerek kalmaz. Eğer söylediği hadis kesin bir ilim içermeseydi o zaman gerçeğini öğreninceye kadar araştırılması emredilirdi.[2]

3- Allâh Teâlâ şöyle buyuruyor: *"Ey iman edenler! Allâh'a itaat edin. Peygamber'e ve sizden olan idarecilere de itaat edin. Eğer bir hususta anlaşmazlığa düşerseniz onu Allâh'a ve Rasûl'e götürün."* (Nisa: 59)

İbn Kayyım şöyle demiştir: "Müslümanların icma'ına göre bu âyetteki Rasul'e götürmek, O hayatta iken O'na danışmaktır. O vefat ettikten sonra O'nun sünnetine danışmaktır. Eğer ki mütevatir ve âhad hadisler kesin bir ilim ifade etmese bile, onların ortak görüşlerine göre vefatından sonra bu danışma görevi sona ermez." [3]

Hadisten Bazı Deliller:

1- Rasûlüllâh (sav) krallara, devlet başkanlarına ve kabilelere elçilerini birer birer gönderirdi. İnsanlar da bu elçilere dindeki ameli ve itikadi meseleleri öğrenmek için

---

[1] Bak: "Tefsiru'ş-Şevkanî" (5/60).
[2] "Vucubu'l-Ahzi bi-Hadîsi'l-Âhâd fi'l-Akide" (s: 7), Albânî.
[3] "Muhtasar Savaik" (2/352).

sorarlardı. Rasûlüllâh (sav) Ebû Ubeyde Âmir b. Cerrâh'ı Necran'a[1], Muaz b. Cebel'i Yemen'e[2], Dihye el-Kelbî'yi bir yazı ile Busra[3] emirine göndermiştir. Aynı şekilde başka sahabeleri de değişik yerlere göndermiştir.

2- Buhari'nin rivayet ettiğine göre Abdullah b. Ömer (ra) şöyle demiştir: "İnsanlar Kuba Mescidi'nde sabah namazını kılarlarken birisi geldi ve: "Bu gece Rasûlüllâh (sav)'e âyet indi. Bundan sonra Kâbe'ye doğru namaz kılınacak. Yönünüzü Kâbe'ye çevirin" dedi. Orada Kudüs'e doğru namaz kılanlar yönlerini Kâbe'ye doğru çevirdiler."[4]

Burada: "Bu olay ameli bir hükümdür" denilemez. Çünkü bu amelin yapılması, gelen haberin sağlam olduğu inancına bağlıdır.

3- Hz. Ömer (ra) şöyle demiştir: "Ensar'dan bir kişi Rasûlüllâh (sav)'den duymadığı bir şey olursa ben ona onu haber verirdim. Eğer benim Rasûlüllâh (sav)'den duymadığım bir şey olursa o bana onu haber verirdi."[5]

Sahâbe'nin bu durumu bize, onların ister ameli olsun, isterse itikadi olsun dini meselelerde bir tek kişinin

---

[1] Buhari, Âhad (13/232 Fethu'l-Bârî Şerhi).
[2] Buhari, Zekât, (3/261 Fethu'l-Bârî Şerhi)
[3] Buhari, Âhad, (13/241 Fethu'l-Bârî Şerhi).
[4] Buhari, Âhad, (13/232 Fethu'l-Bârî Şerhi).
[5] Buhari, Âhad, (13/232 Fethu'l-Bârî Şerhi).

söylediği hadisi delil olarak aldıklarını gösterir.

4- Abdullah b. Mesud (ra) şöyle demiştir: "Rasûlüllâh (sav)'i işittim, şöyle diyordu: Bizden hadis dinleyip ezberleyen ve onu başkalarına anlatan kişinin yüzünü Allah ak etsin. Belki anlatılan, dinleyenden daha iyi anlar."[1]

Bu hadis de âhad hadislerin kabul edilmesinin ameli konularla sınırlı kalmadığını hem ameli, hem de itikadi konuları da içine alacak şekilde kapsamlı olduğunu gösterir. Öyle ki eğer Rasûlüllâh (sav)'den itikadi konularda gelen âhad hadislere iman etmek vacib olmasaydı, yukarıdaki hadiste de görüldüğü gibi Rasûlüllâh (sav) kendi sözünün tebliğ edilmesini emretmez, bilakis kendisi bunun sadece ameli konularla sınırlı olduğunu açıklardı.

Görüldüğü gibi, *"âhad hadisler itikadi meselelerde delil olarak alınmaz"* sözü sonradan çıkmış dinde aslı olmayan bid'at bir sözdür. Bu ümmetin selefinden kimse böyle bir şey söylememiş, ne de akıllarına gelmiştir. Eğer âhad hadislerin itikadda delil olarak alınmayacağına dair kesin bir delil olsa idi, bunu hem sahâbe hem de onlardan sonra gelen selef bilirdi.

Ayrıca bu bid'at söz, Rasûlüllâh (sav)'den âhad

---

[1] Musned-i Ahmed (6/96). İmam Ahmed bu hadisi iki sahih senedle rivayet etmiştir.

hadisle bize ulaşan yüzlerce sahih hadisin reddedilmesi inancını da içerir.[1]

Âhad hadisleri itikadda delil olarak almayanların Rasûlüllâh (sav)'den bize ulaşan bir çok itikadi meseleyi reddetmeleri gerekir. Onların başlıcaları şunlardır:

1. Rasûlüllâh (sav)'in diğer peygamberlere olan üstünlüğü

2. Rasûlüllâh (sav)'in mahşer günü büyük şefaati

3. Rasûlüllâh (sav)'in ümmetinden büyük günah sahiplerine olan şefaati

4. Rasûlüllâh (sav)'in Kur'ân dışındaki bütün mucizeleri

5. Kur'ân'da anlatılmayan yaratılışın nasıl başladığı, meleklerin ve cinlerin özellikleri, cennet ve cehennemin vasıfları.

6. Kabirde münker ve nekir sorgusu.

7. Kabrin ölüyü sıkıştırması

8. Sırat köprüsü, havz, iki kefeli mizan.

---

[1] Bak: "Vucûbu'l-Ahzi bi-Hadîsi'l-Âhad fi'l-Akide" (s: 5-6), Albânî.

9. Allâh Teâlâ'nın anne karnında iken her insanın iyi mi, yoksa kötü mü olacağını, rızkını ve ecelini yazması.

10. Suyutî'nin "el-Hasâisu'l-Kübrâ" kitabında topladığı Rasûlüllâh (sav)'in özellikleri. Mesela: Hayatta iken cennete girmesi, oranın halkını görmesi, muttakiler için orada neler hazırlandığı, O'nun cininin müslüman olması.

11. Aşere-i Mübeşşere'nin kesin cennette olacağı.

12. Büyük günah sahiplerinin ebedi olarak ateşte kalmayacakları

13. Kur'an dışında hadislerde geçen kıyametin, haşrin ve neşrin nasıl olacağı.

14. Kıyamet alametlerinden olan Mehdi (as)'ın çıkışı, İsa (as)'ın inmesi, Deccal'in çıkması, güneşin batıdan doğması, Dâbbetü'l-Arz vb. diğerleri.

Yukarıdaki bu itikadi meselelerin delilleri onların dediği gibi âhad hadislerle gelmemiştir, hepsi âhad hadis değildir. Bilakis bazılarının delili mütevatir hadistir. Fakat âhad hadislerin delil olarak alınmasını kabul etmeyen bu insanların ilimlerinin kıtlığı onların sahih hadislerle gelen bütün itikadi meseleleri kabul etmemelerine sebep

olmuştur.[1]

[1] Bak: a.g.e. (s: 36-39).

4. RASÛLÜLLÂH (SAV)'İN GELECEKTE OLACAK ŞEYLERDEN HABER VERMESİ

Rasûlüllâh (sav)'in kıyamete kadar olacak olan şeyleri haber vermesi, Allâh Teâlâ'nın gelecekte olacak şeyler hakkında O'na verdiği malumatlardandır. Bu konuda manevi tevatür derecesine ulaşmış bir çok hadis vardır.[1]

Bu hadislerden birisi Huzeyfe (ra)'ın rivayet ettiği şu hadistir: "Rasûlüllâh (sav) bize bir hutbe okudu. Bu hutbesinde kıyamete kadar olacak şeylerden hiç birini bırakmadan anlattı. Onları aklında tutan tuttu, tutmayan unuttu. Nasıl ki bir adam birini tanıdıktan sonra unutur da tekrar görünce hatırlarsa, ben de Rasûlüllâh (sav)'in söylediği şeylerden unuttuklarımı ortaya çıkınca hatırlıyorum."[2]

Yine O şöyle demiştir: "Rasûlüllâh (sav) bana kıyamete kadar olacakları anlattı. Ben O'na olacak herşeyden sordum, sadece Medine halkını neyin

---

[1] "Şifa" (1/650), Kâdı İyâd.

[2] Buhari, Kader, (11/494 Fethu'l-Bârî); Müslim, Fiten ve Eşrâtu's-Sâat (18/15 Nevevi Şerhi).

çıkaracağını sormadım."[1]

Bu sadece Huzeyfe (ra)'a has olan bir şey değildir. Rasûlüllâh (sav) kıyamete kadar olmuş ve olacakları sahabeye anlatmak için tam bir gün boyunca hutbe vermiştir.

Ebû Zeyd Amr b. Ahtab el-Ensârî (ra) şöyle demiştir: "Rasûlüllâh (sav) bize sabah namazını kıldırdıktan sonra minbere çıktı, öğleye kadar hutbe verdi ve indi. Namazı kıldı. Sonra minbere çıktı. Güneş batana kadar hutbe verdi. Bize olmuş ve olacak şeyleri anlattı. Onları en iyi bilenimiz en çok ezberleyenimizdir."[2]

Huzeyfe b. Yemân (ra) şöyle demiştir: "Vallahi ben kıyamete kadar olacak fitneleri insanlar içinde en iyi bilenim. Rasûlüllâh (sav) bana gizli olarak anlattığı bu şeyleri başka kimseye anlatmamıştır. Fakat Rasûlüllâh (sav) fitneleri benim de içinde bulunduğum bir mecliste anlatıyordu. Fitneleri sayarak dedi ki: (Onlardan üç tanesi neredeyse hiçbir şeyin peşini bırakmaz, bazıları yaz rüzgârı gibidir. Küçüğü de vardır, büyüğü de.)"

Huzeyfe şöyle demiştir: "Benden başka o mecliste

[1] Müslim, Fiten ve Eşrâtu's-Sâat (18/16 Nevevi Şerhi)
[2] a.g.e. ve yer.

bulunan insanların hepsi gitti."[1]

Bu sahih deliller Rasûlüllâh (sav)'in, ümmetini kıyamete kadar olacak ve onları ilgilendiren şeylerden haberdar ettiğini gösterir.

Hiç şüphe yok ki gayb haberleri içinde en büyük payı kıyamet alametleri almaktadır. Bu yüzden sahabeden kıyametle ilgili bir çok hadis değişik lâfızlarla rivayet edilegelmiştir.

---

[1] a.g.e. ve yer.

5. KIYAMET NE ZAMAN KOPACAK

Kur'an-ı Kerim'deki âyetler ve Rasûlüllâh (sav)'in hadislerinde geçtiği üzere kıyametin ne zaman kopacağını Allah'tan başka kimse bilemez. Onun ne zaman olacağını Allah Teâlâ saklamış, ne bir meleğe, ne de bir peygambere bildirmemiştir.[1] Kıyametin ne zaman gerçekleşeceğini Allah'tan başka kimse bilemez.

Rasûlüllâh (sav) kıyametten ve onun nasıl olacağından bahseder insanlar da O'na bunun ne zaman olacağını sorarlardı. O da, bunun gizli olduğunu, ne zaman olacağını sadece Allah'ın bildiğini söylerdi. Yine Kur'an ayetleri peşi sıra iner, kıyametin ne zaman olacağını Allah'ın kendinde gizli tuttuğunu haber verirdi.

Bu âyetlerden bir tanesi şudur: *"Sana kıyameti, ne zaman gelip çatacağını soruyorlar. De ki: Onun ilmi ancak Rabbimin katındadır. Onun vaktini O'ndan başkası açıklayamaz. O göklere de yere de ağır gelmiştir. Sanki sen onu biliyormuşsun gibi sana soruyorlar. De ki: Onun bilgisi ancak Allah'ın*

---

[1] Berzenci kitabında Rasûlüllâh (sav)'in kıyametin ne zaman kopacağını bildiğini, fakat haber vermekten yasakladığını yazmaktadır. Bu, büyük bir yanlışlıktır. Bak: "el-İşâ'a li-Eşrâti's-Sâat" (s: 3).

katındadır; ama insanların çoğu bilmezler." (A'râf: 187)

Bu âyette Allah Teâlâ peygamberi Muhammed (sav)'e kıyametin bilgisinin sadece Allah katında olduğunu onun ne zaman ve nasıl olacağını gökte ve yerde kimsenin bilemeyeceğini insanlara haber vermesini emrediyor.

Şöyle buyuruyor: *"İnsanlar sana kıyametin zamanını soruyorlar. De ki: Onun bilgisi Allah katındadır."* (Ahzab: 63)

Şöyle buyuruyor: *"Sana kıyametin vaktini sorarlar: Gelip çatması ne zamandır? diye. Sen onu nereden bilip bildireceksin! Onun nihai ilmi yalnız Rabbin'e aittir."* (Naziât: 42-44)

Anlaşıldığına göre onun ne zaman olacağına en son Allah karar verecek. Nitekim meşhur hadiste Cebrail (as) Rasûlüllâh (sav)'e kıyametin ne zaman olacağını sorduğunda şöyle cevap vermişti: "Bu konuda kendisine sorulan, sorandan daha bilgili değildir."[1] Görüldüğü gibi hem Cebrail (as), hem de Rasûlüllâh (sav) kıyametin ne zaman gerçekleşeceğini bilmemektedir. Yine kıyamete yakın inmesi büyük alametlerden olan İsa (as) dahi kıyametin ne zaman olacağını bilmemektedir.

İmam Ahmed, İbn Mace ve Hâkim'in Abdullah b. Mesud'dan rivayet ettiğine göre Rasûlüllâh (sav) şöyle

[1] Buhari, İman, (1/114 Fethu'l-Bârî).

demiştir: "Mirac gecesi İbrahim (as), Musa (as) ve İsa (as) ile karşılaştım. Kıyametin ne zaman olacağını konuşuyorlardı. İbrahim (as)'a sordular. O: "Ne zaman olacağını bilmiyorum" dedi. Musa (as)'a sordular. O: "Ne zaman olacağını bilmiyorum" dedi. İsa (as)'a sordular: "Ne zaman olacağını Allah'tan başka kimse bilemez. Allah, Deccal'in çıktığını bana haber verir. Benim elimde iki uçlu orak bulunur. Deccal beni görünce, kurşunun eridiği gibi erir veya Allah O'nu öldürür." dedi."[1]

Görüldüğü gibi peygamberlerin büyükleri bile kıyametin ne zaman gerçekleşeceğini bilmemektedir.

İmam Müslim, Cabir b. Abdullah (ra)'ın şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Rasûlüllâh (sav)'i ölmeden bir ay önce işittim şöyle diyordu: Bana kıyametin ne zaman olacağını mı soruyorsunuz? Onu ancak Allah bilir. Allah'a yemin ederim ki, geçecek yüz senede yeryüzünde (bugün) olanlardan hiçbir kimse kalmayacaktır."[2]

Bu hadis, Cebrail (as)'ın sorusundan çok sonra belki Rasûlüllâh (sav)'in kıyametin ne zaman olacağını bilir ihtimalini ortadan kaldırır.

[1] Müsned (5/189 Hadis no: 3556); İbn Mace (2/1365); Buseyri "Zevaid"de bu hadis için: "Senedi sahih, ravileri güvenilirdir" demiştir. Hâkim "Mustedrek"te: "Senedi sahihtir, Buhari ve Müslim onu rivayet etmemiştir" demiş, Zehebi de O'na katılmıştır. Şeyh Albânî ise bu hadisi "Câmiu's-Sağir'in Zayıfları" kitabında zayıflamaktadır (5/20-21 Hadis no: 4712).

[2] Müslim, Fedailu's-Sahâbe, (16/90-91 Nevevi Şerhi).

İbn Kesir şöyle diyor: "Ümmi peygamber, rasullerin efendisi ve sonuncusu Allah'ın salât ve selâmı O'nun üzerine olsun, rAhmed peygamberi, savaş ve mücadele peygamberi, diğer bütün peygamberlerin sonuncusu olarak gelmiş ve seçilmiş, bütün insanların etrafında toplanacağı peygamber olan ve Buhari'nin Sahih'inde rivayet ettiği Enes ile Sehl b. Sa'd (ra) hadisine göre: "Kıyamet günü ile ben, şu iki parmak gibi (yakın) gönderildim."[1] buyurup işaret parmağı ile orta parmağını yanyana getiren Rasûlüllâh'a dahi Allah Teâlâ kıyametin vakti kendisine sorulduğu zaman onun bilgisini Allah'a havale etmesini emretmiş ve: *"De ki: Onun bilgisi ancak Allah katındadır. Fakat insanların çoğu bilmezler"* (A'râf: 187) buyurmuştur.[2]

Bunca âyet ve hadisten sonra artık kim; Rasûlüllâh (sav) kıyametin ne zaman kopacağını biliyor, diyorsa o kişi cahildir.

İbn Kayyım şöyle diyor: "Günümüzde bazı ilim sahibi olduğunu iddia eden boş kafalı kişiler, Rasûlüllâh (sav)'in kıyametin ne zaman olacağını bildiği yalanını yayıyorlar. O'na: Cebrail (as) hadisinde: "Bu konuda kendisine sorulan, sorandan daha bilgili değildir" dediği anlatılınca, hadisin anlamını değiştirerek şöyle der: "Onun mânâsı: Ben de sen de bunu biliyoruz, şeklindedir."

---

[1] Buhari, Rikak, (11/347 Fethu'l-Bârî).

[2] İbn Kesir Tefsiri (3/526).

Bu en büyük cehalet ve en çirkin tahriftir. Rasûlüllâh (sav) bedevi olduğunu zannettiği kimseye: "Ben ve sen kıyameti biliyoruz" demeyi, Allah için, herhalde daha iyi biliyordu. Ama bu cahil kişi "Şüphesiz onun Cebrail olduğunu biliyordu" demektedir. Rasûlüllâh (sav) ise, "Nefsim elinde olan Allah'a yemin ederim Cebrail'i bana geldiği her şekilde tanımıştım. Ancak bu (bedevi) şekil hariç"[1] sözünde doğrudur. Hadisin başka bir ifadesinde: "Bu defaki dışında Cebrail'i hiç karıştırmamıştım." buyuruyor. Hadisin bir ifadesi de şöyledir: "O bedeviyi geri getirin" buyurdu. Gidip aradılarsa da onu bulamadılar."

Rasûlüllâh (sav) gelen bedevinin Cebrail olduğunu bir müddet sonra anlamıştı. Nitekim Hz. Ömer (ra) bu hadiste der ki: "Biraz durdum. Sonra Rasûlüllâh (sav): "Ya Ömer! Soru soranın kim olduğunu bildin mi?" diye buyurdu."[2] Konuyu saptıran ise: "Soruyu sorarken hemen onun Cebrail olduğunu bilmiş, ama sahabeye bunu hemen haber vermemiş, biraz geçince haber vermişti" diyor.

Hem hadiste geçen: "Sorulan, sorandan daha iyi bilen biri değildir" ifadesi, her soran ve sorulanı içine alır.

---

[1] Musned (1/314-315 Hadis no: 374).

[2] Müslim, İman (1/159 Nevevi Şerhi). İbn Hacer şöyle diyor: "Nesâi'deki, Ebû Ferve yoluyla gelen: "Bu Cebrail'dir. Dihye el-Kelbî'nin şeklinde gelmiştir." rivayetinin ikinci kısmı hatadır. Çünkü sahabe Dihye'yi tanımaktadır. Kaldı ki Hz. Ömer: "Bizden onu kimse tanımıyordu" diyor. Muhammed Nasır el-Mervezî "Kitabu'l-İman"da Nesâi'nin benzer rivayetini şöyle vermiştir: "Bu Cebrail'dir. Size dininizi öğretmek için geldi". Diğer kalan rivayetlere uyduğu için doğru olan rivayet budur." (Fethu'l-Bârî 1/125).

Kıyamet kopması hususunda her soran ve sorulanın durumu aynıdır."[1]

Yine, eğer biliyorsa kıyametin alametlerinden özellikle sorulmadığı halde haber vermesi anlamsız olurdu.

Bundan daha garibi Suyutî'nin "el-Hâvî"deki sözüdür. O da insanlar arasında yaygın olan ve kendisine cevaplaması için sorulan: "Rasûlüllâh (sav) kabrinde bin sene kalmayacak" hadisine verdiği cevapta önce şöyle demesidir: "Ben buna aslı yoktur, batıldır derim". Sonra kendisi bu konuda yazdığı "el-Keşfu an Mu'cizeti Hâzihi'l-Ümmeti'l-Elf" adlı kitabında şöyle diyor: "Bu konuda gelen bilgilere göre bu ümmetin ömrü bin seneden fazladır ve bu fazlalık beşyüz seneyi geçmez. Çünkü gelen bilgilere göre dünyanın ömrü yedibin seneden fazladır. Rasûlüllâh (sav) de altıbininci senenin sonlarına doğru gönderilmiştir".[2]

Sonra yaptığı hesaplarla bunun 1500 seneyi dahi bulmadığını görüyor ve bu konuda dayandığı hadisleri aktarıyor:

Onlardan biri Taberânî'nin "Kebir"de Dahhak bin Zeml el-Cuhenî'den şu rivayetidir: "Ben bir rüya gördüm ve onu Rasûlüllâh (sav)'e anlattım: "Ya Rasûlüllâh ben ve

[1] "el-Menâru'l-Münîf" (s: 81-82). Ayrıca bak: "Mecmû'u'l-Fetâvâ", İbn Teymiyye (4/341-342).

[2] "el-Hâvî li'l-Fetâvâ" (2/86), Suyûtî.

sen yedi basamaklı bir minber üzerinde idik. Sen en üst basamaktaydın." Rasûlüllâh (sav) şöyle dedi: "Gördüğün yedi katlı minberin anlamı şudur: Dünya 7000 senedir, ben de son bininci senesindeyim."[1]

Bunu Beyhakî'nin "Delâil"de rivayet ettiğini söylemektedir. Süheylî ise hadisin isnadı için zayıf[2] demektedir. Fakat İbn Abbas (ra)'a dayandırılarak başka yollardan sahih olarak rivayet edilmektedir. Bu yüzden Taberî[3] onu sahihlemiş ve değişik yollarla desteklemiştir.

Sonra Suyutî: "Ben de son bininci senesindeyim" sözünün şu mânâya geldiğini açıklamaktadır: "O'nun 6 bininci senenin sonunda gönderildiğine uysun diye dinin büyük bölümü 7 bininci senededir. Eğer O 7 bininci senenin başında gönderilseydi, o son bininci senenin ilk 100 sene başında olması gereken büyük alametlerden Deccal'in çıkması, İsa (as)'ın inmesi, güneşin batıdan doğması çok önceden meydana gelecekti. Bunlardan hiçbiri olmadığına göre, öyleyse 7 bininci senenin sonuna 300 seneden fazla kalmıştır."[4]

Suyutî'ye ait olan bu sözler açıkça hem Kur'an'a hem

---

[1] "el-Hâvî li'l-Fetâvâ" (2/88).

[2] "Dünya 7 bin senedir, ben de son bininci senesindeyim" hadisi. Albânî bu hadis için: "uydurma" demektedir. Bak: "Camiu's-Sağir'in Zayıfları" (3/160 Hadis no: 3013).

[3] Bak: "Tarihu'l-Ümem ve'l-Mülûk" (1/5-10).

[4] "el-Hâvî" (2/88).

de sahih hadislere ters düşmektedir. Çünkü dünyanın ömrünü Allah'tan başka kimse bilemez. Eğer biz dünyanın yaşını bilseydik, kıyametin ne zaman olacağını da bilirdik. Ama daha önce geçen âyet ve hadislerden öğrendiğimize göre kıyametin ne zaman olacağını sadece Allah bilmektedir.

Ayrıca akıl da bunu kabul etmez. Çünkü biz 1500. hicri yılın başındayız. Ne Deccal çıktı, ne İsa (as) indi. Suyutî'nin dediğine göre Decal 100. senenin başında çıkacak, İsa (as) inecek ve onu öldürdükten sonra yeryüzünde 40 sene kalacak. İnsanlar ise güneş batıdan doğduktan sonra 120 sene yeryüzünde kalacaklar. Sûr'a iki üfürülüş arasında da 40 olduğuna göre hepsi toplam 200 sene ediyor.[1] Suyutî'nin sözüne göre eğer Deccal bugün çıksa kıyametin 200 sene sonra kopması gerekir ki o günkü tarih de hicri 1700. seneler oluyor. Böylece dünyanın ömrü hakkında gelen hadislerin hepsinin batıl olduğu anlaşılır.

İbn Kayyım, hadislerin uydurma olup olmadığını bildiren kulları zikrettiği kitabı "el-Menâru'l-Münîf"te şöyle diyor: "Kurallardan birisi de uydurma hadisin Kur'an'ın kesin ifadesine aykırı olmasıdır. Örneğin: "Dünyanın ömrü yedi bin senedir. Biz şimdi yedinci bindeyiz." hadisi gibi. Bu, çok açık bir yalandır. Çünkü eğer

[1] "el-Hâvî" (2/87).

bu haber sahih olsaydı, bizim zamanımızdan kıyamete tam ikiyüz elli sene kaldığını herkes bilirdi".[1] Çünkü İbn Kayyım sekizinci hicri yılda yaşamıştı ve bu sözü o zaman söyledi. O'nun bu sözünün üzerinden altıyüz elli iki sene geçti, ama dünya hâlâ yok olmadı.

İbn Kesir ise şöyle diyor: "İsrailiyyat ve Ehl-i Kitab'ın, başlangıçtan günümüze binlerce sene ve ikiyüz sene geçtiğine dair haberlerini birçok alim yalanlamış ve bunların yanlış olduğunu söylemiştir. Ama onlar bunun doğru ve kesin olduğunu iddia ederek şu hadisi savunuyorlar: "Dünyanın ömrü ahiret cumalarından bir cumadır." Bu hadisin senedi yoktur. Aynı şekilde kıyametin ne zaman olacağına dair gelen hadislerin hepsi uydurmadır, aslı yoktur."[2]

Kıyametin ne zaman olacağını kimse bilemediği gibi, onun alametlerinin ne zaman başlayacağını kimse bilemez. "Şu sene şu olur, şu sene böyle olur" gibi haberler gerçek değildir. Çünkü Rasûlüllâh (sav)'in zamanında takvim yoktu. Hz. Ömer, Rasûlüllâh (sav)'in Medine'ye hicret ettiği tarihi başlangıç alarak takvimi başlatmıştır.

Kurtubî şöyle diyor:"Rasûlüllâh (sav)'in olmasını haber verdiği kıyamet alametleri ve fitneler olacaktır. Fakat

[1] "el-Menâru'l-Münif" (s: 80). Ayrıca bak: "Mecmû'u'l-Fetâvâ" (4/342), İbn Teymiyye.
[2] "en-Nihâye/el-Fiten ve'l-Melâhim" (1/15).

bunların ne zaman olacağına dair tarih belirlemek sahih delil ister. Mesela kıyametin zamanı gibi. Onun hangi sene ve ayda olacağını kimse bilemez. Ama o, Allah'ın Adem (as)'ı yarattığı gün olan Cuma günü güneş batarken olacaktır. Ama hangi Cuma bunu Allah'tan başka kimse bilemez. Aynı şekilde alametlerinin ne zaman başlayacağını kimse bilemez. Herşeyin en doğrusunu Allah bilir."[1]

[1] "et-Tezkire fî Ahvali'l-Mevtâ ve Umûri'l-Âhire" (s: 628).

6. KIYAMET VAKTİNİN YAKLAŞMASI

Kur’an-ı Kerim’deki âyetler ile sahih hadisler kıyametin yaklaştığını haber vermektedir. Kıyametin bir çok alametinin görülmesi onun yaklaştığını ve bizim dünyanın son zamanlarında olduğumuzu gösterir.

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor: *“İnsanların hesaba çekilecekleri gün yaklaştı. Hal böyle iken onlar, gaflet içinde yüz çevirdiler.”* (Enbiya: 1)

“Ne bilirsin, belki de onun zamanı yakındır.” (Ahzâb: 63)

“Doğrusu onlar, o azabı ihtimalden uzak görüyorlar. Biz ise onu yakın görmekteyiz.” (Meâric: 6-7)

“Kıyamet yaklaştı ve ay yarıldı.” (Kamer: 1)

Bunun gibi bir çok âyet bu dünya hayatının sonunun geldiğini ve artık ahiret hayatına intikal edileceğini haber vermekte her amel sahibinin ameli iyi ise iyiyi; kötü ise kötüyü göreceğini belirtmektedir. Rasûlüllâh (sav) de işaret parmağı ile orta parmağını birleştirip uzatarak: “Benim gönderilmemle kıyamet gününün yakınlığı şu iki parmak

gibidir."[1] Buyurmuştur. Yine şöyle buyurmuştur: "Ben kıyametin başlangıcında gönderildim."[2] Yine şöyle buyurmuştur: "Diğer ümmetler içerisinde sizin yeriniz ikindi ile güneşin batış zamanıdır."[3]

İbn Ömer (ra) şöyle demiştir: "Biz Rasûlüllâh (sav)'in yanında oturuyorduk. Güneşte ikindiden sonra Kuaykuan[4] dağının üzerinde bulunuyordu. Rasûlüllâh (sav) şöyle buyurdu: Sizden öncekilerin ömrüne göre sizin ömrünüz, günün geçen kısmı hariç kalan kısmı gibidir."[5]

Bu da bize kalan zamanın, öncesinde geçen zamana göre çok az bir şey olduğunu, fakat geçen zamanı da Allah'tan başka kimsenin bilmediğini, Rasûlüllâh (sav)'den de bu zamanı verecek sahih bir hadis olmadığını ama kalan zamanın geçene göre çok az olduğunu gösterir.[6]

---

[1] Buhari, Rikak, (11/347- Fethu'l-Bârî).

[2] Albânî şöyle demiştir: "Dolabî "Kunâ"da (1/23), İbn Mendeh "Ma'rife"de (2/234/2). Ebu Hazım'dan, o da Ebu Cubeyre'den merfu olarak rivayet etmiştir. Bu isnad sahihtir, ravileri sikadır. Ebu Cubeyre'nin sahabi olduğunda ihtilaf vardır. İbn Hacer "Takrib"de: "Sahabidir" demiştir." (Sahih Hadisler: 2/467. Hadis no: 808). Bak: "Tehzibu't-Tehzib" (12/52-53 Kunâ)

[3] Buhari, Enbiya, (6/495 Fethu'l-Bârî).

[4] Kuaykuan: Mekke'nin güneyinde 12 mil uzaklıkta bir dağ. İsmini orada yapılan savaşlarda silah çatırtılarının çokluğundan almıştır. Rasûlüllâh (sav) bu sözünü ya Veda Haccı'nda ya da Mekke'nin fethinde söylemiş olmalı. İbn Ömer ikisinde de bulunmuştur.

[5] Müsned (8/176 Hadis no: 5966). Ahmed Şakir Müsned'in şerhinde: "İsnadı sahihtir" demiştir. İbn Kesir "en-Nihâye"de (1/194): "Senedi hasendir" demiştir. İbn Hacer "Fethu'l-Bârî"de (11/350): "Hasen" demiştir.

[6] "en-Nihâye" (1/195)

Kıyamet vaktinin yaklaşması konusunda Rasûlüllâh (sav)'in şu sözünden daha açık bir şey yok: "Ben ve kıyamet birlikte gönderildik. Neredeyse o beni geçecekti."[1]

Bu hadis kıyametin Rasûlüllâh (sav)'in gönderilmesine yakınlığını gösterir, öyleki neredeyse O'nu geçecekti.

[1] Müsned (5/348 Müntehab Kenz dipnotu); "Tarihu'l-Ümem ve'l-Mülûk", Taberî (1/8). İbn Hacer: "Ahmed ve Taberi rivayet etmiştir. Senedi hasendir" demiştir. Bak: (Fethu'l-Bârî 11/348).

BİRİNCİ BÖLÜM

- **Alâmet Kelimesinin Anlamı**
- **Kıyamet Alâmetlerinin Kısımları**
- **Kıyametin Küçük Alâmetleri**

ALÂMETİN ANLAMI

A lâmet ( ) ‘in anlamı:

“Şarat” ( )’ın anlamı, alâmettir. Çoğulu “eşrât” ( )’tır. Eşrat ise bir şeyin başlangıcıdır. Bu kelimeden türemiş “şurat” ( ) diğer insanlara göre devlet başkanına yakın olan özel korumalar mânâsındadır. Yine bu kelimeden türemiş “iştirat” ( ) ise insanların arasında yapılan sözleşmelerdir. “Şart” ( ) ise anlaşmanın koşuludur.[1]

Saat’in ( ) sözlük anlamı:

Saat gece ve gündüzden oluşan bir günün belli bir parçasıdır. Bir gün 24 saattir. Çoğulu: Saât ( ) veya Sâ‘un ( )dur.

Saat’in dinî terim olarak anlamı:

Dindeki mânâsı, kıyametin meydana geleceği vakittir. Bu şekilde isimlendirilmesinin nedeni, çok hızlı bir şekilde olacağındandır veya insanlar o vakitte çok korkup çok şaşıracaklar ve bir çığlıkla hepsi ölecekler.[2]

---

[1] Bak: “en-Nihaye fî Ğarîbi’l-Hadîs” (2/460); “Lisânu’l-Arab” (7/329-330).

[2] Bak: “en-Nihâye fî Ğarîbi’l-Hadîs” (2/422), “Lisânu’l-Arab” (8/169), “Tertîbu’l-Kâmûsi’l-Muhît” (2/647)

"Eşrâtu's-Sâat" ( ): Kıyamet alâmetleridir. Daha önce olanları ve yakında olacakları içerir. Ayrıca şöyle açıklanmıştır: Kıyamet olmadan önce insanların küçük görüp dikkat etmedikleri hoş olmayan şeyler veya kıyametin büyük olmayan ve şu ana kadar gerçekleşmemiş alâmetleri.[1]

Saat genel olarak üç anlamda kullanılır:

1- Küçük kıyamet: insanın ölmesidir. Kim ölürse onun kıyameti kopmuş, artık ahiret hayatına başlamıştır.

2- Orta kıyamet: bir asırda yaşayan insanların ölmesidir. Bunun delili Hz Aişe (ra)'ın rivayet ettiği şu hadistir: "Bedeviler Rasulullah (sav)'in yanına geldiklerinde: "Kıyamet ne zaman?" diye sordular O da onlardan en genç olanına baktı ve: "Eğer şu yaşarsa, O'na ihtiyarlık ulaşmadan önce kıyametiniz kopacaktır" dedi[2]. Buradaki kıyametten kasıt soruyu soranların kıyametidir.[3]

3- Büyük kıyamet: İnsanların hesap vermek üzere kabirlerinden çıkmalarıdır. Kur'an'da ismi geçen saat'ten kasıt büyük kıyamettir. Allahu Teâla şöyle buyuruyor: *"İnsanlar sana kıyametin zamanını soruyorlar"* (Ahzap: 63).

---

[1] Bak: "en-Nihâye fî Ğarîbi'l-Hadîs" (2/460), Lisânu'l-Arab" (7/329-330)

[2] Buhari. Rikâk (11 / 361 – Fethu'l – Bârî)
Muslim. Fiten (18 / 90 – Nevevi şerhi)

[3] "Fethu'l – Bâri" (11 / 363)

Yani büyük kıyamet. Yine şöyle buyuruyor: *"Kıyamet yaklaştı."* (Kamer: 1) Yani büyük kıyamet

Allahu Teâla Kur'an'da hem büyük hem küçük kıyametin ikisinden de bahsetmektedir. Bazen bir sûrede ikisini beraber bahsetmektedir. Örneğin Vakıa sûresinin başında büyük kıyameti şöyle anlatıyor: *"Kıyamet koptuğu zaman, ki onun oluşunu yalanlayacak hiçbir kimse yoktur. O, alçaltıcı, yükselticidir. Yer şiddetle sarsıldığı, dağılıp toz duman haline geldiği, ve sizlerde üç sınıf olduğunuz zaman."* (Vakıa 1-7) Aynı sûrenin son ayetlerinde ise küçük kıyameti yani ölümü anlatıyor: *"Hele can boğaza dayandığı zaman, o vakit siz bakar durursunuz. O anda biz ona sizden daha yakınız, ama göremezsiniz."* (Vakıa: 83-85)

Kıyamet süresinde de önce büyük kıyameti şöyle anlatıyor: *"Kıyamet gününe yemin ederim"* (Kıyamet: 1). Sonra küçük kıyameti yani ölümü anlatıyor: *"Artık gözünüzü açın! Ne zaman ki can köprücük kemiğe dayanır"* (Kıyamet: 26).

Bunun gibi Kur'an'da geçen ama burada anlatması çok yer tutacak bir çok âyet vardır. Bizim bu kitapta anlatacağımız kıyamet alâmetleri Kur'an ve hadiste geçen büyük kıyametin alâmetleri olacaktır.

KIYAMET ALÂMETLERİNİN KISIMLARI

Kıyamet alametleri iki kısıma ayrılır:

1-Küçük alametler: Bu alâmetler çok uzun süre devam eden ve tekrarlanan alâmetlerdir. Mesela ilmin yok olması, cehaletin çoğalması, içki içilmesi, evlerin yükseltilmesi v.b. Bu alâmetlerin bazısı büyük alâmetlerin benzeri veya onlardan sonra çıkan olarak görülebilir.

2-Büyük alâmetler: Bu alâmetler kıyametin kopmasına yakın görülecek ilk defa olacak büyük olaylardır. Mesela Deccal'in çıkması, İsa (as)'ın inmesi, Ye'cüc ve Me'cüc'ün çıkması, güneşin batıdan doğması gibi.[1]

Bazı Alimler, kıyamet alametlerini ortaya çıkmasına göre üç kısma ayırmışlardır.

1- Görülen ve biten alametler.

2- Görülen ve artarak devam edenler.

[1] "et – Tezkire" (s:624), "Fethu'l Bârî" (13 / 485), "İkmalu'l – Muallim Şerhi Sahih-i Müslim" (1 / 70), "el-Tasrih bima tevâtere fi nuzulu'l Mesih"

3- Şimdiye kadar görülmeyenler.

İlk iki kısım kıyametin küçük alametlerindendir. Üçüncü kısımın içinde ise küçük alametler ve büyük alametler beraber bulunur.

KÜÇÜK ALÂMETLER

Alimlerin zikrettiği küçük alametler gerçekten çoktur. Ben bu kitapta onlardan sadece hadislerde sabit olanlarını anlattım. –sahip olduğum ilim çerçevesinde – kitaplarında sahih ve zayıf tenkidini yaptıkları hadislerden sabit olmayan alametleri terk ettim. Belki bazı sabit olan alametler vardır ama onların deliline rastlamış olabilirim.

Bu alametleri bir sıraya göre vermedim. Çünkü alametlerin hangi sırayla olacağını veren bir delil yok. Bu yüzden öncelikle alimlerin oldu ve bitti dediği alametlerden başladım. Sonra geriye kalan alametleri olayları başlangıcına göre inceleyerek araştırdım. Önce olanlarını öne aldım. Mesela; fitnelerin başlaması ilmin ortadan kalkmasından öncedir. Çünkü fitneler daha sahabe zamanında başlamıştır. Yine Rumlarla savaş, İstanbul'un fethinden öncedir. Çünkü gelen hadisler bu yöndedir. Yine İstanbul'un fethini yahudilerle savaştan önce aldım. Çünkü İstanbul'un fethi, Deccal'in çıkmasından önce, İsa (as)'ın inmesi de Deccal'in çıkmasından sonradır. Bu şekilde devam ediyor. Bazı alametlerin açıklaması ise sonlarda

oluyor. Çünkü o alametler büyük alametlerden sonradır. Mesela Kâ'be'nin Habeşli kişi tarafından yıkılması, müminlerin ruhunu alacak rüzgarın çıkışı gibi.

Bilinmesi gereken şeylerden biriside birçok kıyamet alameti daha sahabe zamanında görülmeye başlamıştı ve artarak devam ediyordu. Sonra bunlar değişik mekanlarda görülmeye başladı. Öyle ki devamında olan alamet kıyamet vakti geldiğinde daha büyük oldu. Mesela ilmin ortadan kalkmasıyla, cahillik ortalığı kaplar. Alimlerden bir topluluğun bulunması buna engel olmaz. Çünkü onlar o an cahiller tarafından dikkate alınmazlar. Diğer alametleri bu şekilde kıyas ediniz.[1]

Dikkat edilmesi gereken hususlardan biriside bazı insanların ortaya çıkan kıyamet alametlerinin sakınılan veya yasak olan şey olarak anlamalarıdır. Bu kural kabul edilemez. Rasulullah (sav)'in haber verdiği her kıyamet alameti kötü veya kaçınılması gereken şey değildir. Çobanların yüksek bina yapmaları, malın yaygın olması, bir erkeğe elli kadın düşmesi kötü bir şey değildir. Bunlar birer alamettir, işarettir. Alamet böyle bir gerekçe taşımaz. İyi de olur kötü de. Helal de olur, haram da olur, vacipte v.b. Doğrusunu Allah bilir.[2]

---

[1] "Fethu'l –Bari" (13 / 16). İlmin yok olması ve cahilliğin artması bölümünde ayrıntılı açıklama gelecek.

[2] Müslim, Nevevi Şerhi (17 / 159)

Şimdi küçük alametleri anlatma zamanı geldi:

1-Rasulullah (sav)'in gönderilmesi:

Rasulullah (sav)'in bildirdiğine göre O'nun peygamber olarak gönderilmesi kıyametin yaklaştığına delildir. Çünkü O ahir zaman peygamberidir. Sehl b. Sa'd (ra) ve Enes (ra)'den gelen hadiste, Rasulullah (sav) işaret parmağı ile orta parmağını birleştirip uzatarak şöyle buyurmaktadır: "Benim gönderilmemle kıyamet gününün yakınlığı şu iki parmak gibidir"[1]

Öyleyse kıyamet Rasulullah (sav)'in gönderilmesiyle başlamaktadır. O ahir zaman peygamberidir, ondan sonra peygamber olmayacaktır. O'ndan sonra kıyamet gelecektir, aynı işaret parmağından sonra orta parmağın geldiği gibi.[2] Tirmizi'nin şu rivayeti bunu gösteriyor: "Benim gönderilmemle kıyamet gününün yakınlığı şu iki parmak gibidir – Ebu Davud işaret parmağı ile orta parmağını gösterdi – Birinin diğerinden önce geldiği gibi."[3] Müslim'deki rivayet ise şöyledir: "Şu'be dedi ki: Katâde hadisi açıklarken şöyle diyordu: "Birinin diğerinden önce geldiği gibi." Bilmiyorum bunu Enes mi söyledi yoksa

[1] Buhari. Rikâk, (11/347 Fethu'l-Bârî)

[2] "et-Tezkire" (s:625 – 626), "Fethu'l–Bâri" (11 / 349), "Tuhfetu'l–Ahvezi" (6/460)

[3] "Camiu't – Tirmizi" babu mâ câe fi kavlu'n – Nebiyyi: "Bu istu ene …… (6/459–460)

Katâde mi"[1]

Kurtubi şöyle diyor: "Alametlerin ilki Rasulullah (sav) dir. Çünkü O ahir zaman peygamberidir. O'nun gönderilmesi ile kıyamet arasında peygamber yoktur."[2]

Allahu Teâla şöyle buyuruyor: *"Muhammed, sizin erkeklerinizden hiçbirinin babası değildir. Fakat O, Allah'ın Rasûlü ve peygamberlerin sonuncusudur."* (Ahzap: 40)

2. Rasulullah (sav)'in vefatı:

Kıyamet alametlerinden biride Rasulullah (sav)'in vefat etmesidir. Avf b. Malik (ra)'dan gelen hadiste Rasulullah (sav) şöyle buyurmaktadır: "Altı şey kıyametten önce olur; Benim vefatım …."[3]

Rasulullah (sav)'in vefatı Müslümanlar için en büyük acıydı. O ölünce dünya Müslümanların gözünde karardı. Nitekim Enes b. Malik (ra) diyor ki: Rasullulllah (sav) Medine'ye geldiği ilk gün orada bulunan her şey parlıyordu. Vefat ettiği gün ise her şey kararmıştı. O'nu defnettiğimiz halde üzüntüsünden kutulamadık, kalplerimiz hâlâ O'nun öldüğünü bir türlü kabul

---

[1] Müslim. Fiten, (18/89 Nevevi Şerhi)
[2] "et-Tezkire" (s: 626)
[3] Buhari. Cizye, (6 / 277 Fethu'l–Bârî)

edmiyordu."[1]

İbn Hacer şöyle diyor: "O'nun hayatında buldukları değişik sevgi, mutluluk ve cana yakınlığı istiyor, O'nunla kaybettikleri eğitim ve terbiyeyi tekrar kazanmak istiyorlardı."[2]

Rasulullah (sav)'in vefatıyla semadan gelen vahiy kesilmiş oldu. O'nun vefatından sonra Ebu Bekir (ra) ve Ömer (ra)'ın Ümmü Eymen (ra)'ı ziyaret ettiklerinde, o ikisine verdiği cevapta olduğu gibi. O'na vardıklarında Ümmü Eymen ağladı.O'na: "Seni ağlatan nedir? Rasulullah (sav) için Allah katında güzel şeyler vardır" dediler. Ümmü Eymen: "Allah katında O'nun için olan güzel şeyleri bilmediğim için ağlamıyorum. Ben semadan gelen vahiy kesildiği için ağlıyorum" dedi. O'nun bu sözü Ebu Bekir (ra) ve Ömer (ra)'ı O'nunla birlikte ağlattı.[3]

Diğer insanların öldükleri gibi Rasulullah (sav) de vefat etti. Çünkü Allahu Teâla yarattıklarından hiç birinin bu dünya hayatında ebedi kalmasını istemiyordu. Bu dünya geçiş yeriydi, ebedi kalış yeri değildi. Nitekim Allahu Teâla şöyle diyor: *"Biz, senden önce hiçbir beşere ebedilik vermedik. Şimdi sen ölürsen, sanki onlar ebedi mi*

---

[1] Tirmizi, Menakıb. (10/87–88 Tuhfetü'l–Ahvezi Şerhi). Tirmizi bu hadis için: "Sahih Garib" demiştir.

[2] "Fethu'l–Bâri" (8 / 149)

[3] Müslim. Fadailu's–Sahabe, (16/9-10 Nevevi Şerhi)

kalacaklar? Her canlı ölümü tadar. Bir deneme olarak sizi hayırla da, şerle de imtihan ederiz. Ve siz, ancak bize döndürüleceksiniz." (Enbiyâ: 34–35)

Bunun gibi ölümün hak olduğu, her canlının, öyle ki yaratılmışların efendisi, mûttakilerin imamı Muhammed (sav)'in bile ölümü tadacağı birçok ayette vardır.

Kurtubî'nin dediği gibi O'nun ölümü: "İslam'da hiç beklenmedik anda olan bir şeydi……O'ndan sonra da Ömer'in ölümü. Rasulullah (sav)'in ölümüyle vahiy kesildi, peygamberlik bitti, hayır azalmaya başladı. İlk kötü şey bazı arapların dinden çıkmaları oldu Ebu Bekir (ra) şöyle diyor:

"O'ndan sonra kargaşalar ortaya çıkacak

Onlarla gönüller ve sineler oynayacak"

Safiyye binti Abdulmuttalip (ra) ise şöyle diyor:

"Vallahi Nebi'nin kaybı için ağlamıyorum

Fakat ben herc'in[1] gelmesinden korkuyorum."[2]

3- Kudüs'ün Fethi:

---

[1] Herc: Öldürme. Açıklaması daha sonra gelecek.

[2] "et – Tezkire" (s: 629 – 630)

Kıyamet alametlerinden birisi de Kudüs'ün fethidir. Avf b. Malik (ra)'dan gelen hadiste Rasulullah (sav) şöyle buyuruyor: "Altı şey kıyametten önce olur……… Kudüs'ün fethi."[1]

Tarihçilere göre Kudüs'ün fethi Hz. Ömer zamanında hicri 16. yılda olmuştur. Hz. Ömer bizzat kendisi Kudüs'e gitmiş oranın halkıyla anlaşarak şehri fethetmiş, yahudi ve hrıstiyanları oradan çıkarmıştır. Ayrıca orada Beyti'l–Makdis'in kıble tarafında bir mescid yaptırmıştır.[2]

İmam Ahmed, Ubeyd b. Adem yoluyla şöyle rivayet etmiştir: "Ömer b. Hattab'ın, Ka'b b. Ahbar'a[3] "Ne tarafa doğru namaz kılayım" dediğini işittim. Ka'b: "Eğer bana sorarsan, Kubetü's – Sahra'yı arkana alarak kılarsan bütün Kudüs önünde olur" deyince Hz. Ömer: "Yahudileşme! Hayır, ben Rasulullah (sav)'in kıldığı tarafa kılarım" dedi ve Kâ'be tarafına döndü, namazını kıldı. Sonra geldi ridasını yere serdi. Ridasındaki çöpleri ve insanları

[1] Buhari, Cizye (6/277 Fethu'l-Bârî)

[2] "el – Bidâye ve'n – Nihâye" (7 / 55 – 57)

[3] Ka'b b. Mati el–Himyeri. İlim hazinelerindendir. Ehl-i kitabın büyüklerindendir. Hz. Ebu Bekir zamanında Müslüman olmuş, Hz.Ömer zamanında 100 yaşını aşkın olarak vefat etmiştir. Rivayetlerinin çoğu israiliyattır. Büyük bir kısmının senedi kendisine dayanmaz. Buhari de rivayeti yoktur. Müslim de Ebu Hureyre'den rivayeti vardır. Bak: "Takribu't – Tehzib" (2 / 135),"Tehzibu't–Tehzib" (8/438–440)

temizledi."[1]

4- Tâun (vebâ) Hastalığı:

Daha öncede geçen Avf b. Malik hadisinde Rasulullah (sav) şöyle buyuruyor: "Altı şey kıyametten önce olur: ….. sonra çok ölen olur. Sizin içinizde hayvanların burunlarından akan ve aniden öldüren hastalık görülür."[2]

İbn Hacer şöyle diyor: "Bu alâmet Hz. Ömer zamanında, Kudüs'ün fethinden sonra Amvâs'ta[3] görülmüştür."[4]

Ortak görüşe göre Tâun hicretin 18. senesinde Amvâs'ta ortaya çıkmış sonra Şam tarafına yayılmıştır. Bu hastalıktan sahabe dahil birçok insan ölmüştür. Söylendiğine göre ölenlerin sayısı 25.000'i bulmuştur. Bu ümmetin "emini" olan Ebu Ubeyde Amir b. Cerrah (ra) da bu hastalıktan vefat etmiştir.[5]

5- Malın Çoğalması Ve Sadaka Verilecek Kişinin

---

[1] Müsned (1/268–269 Hadis no: 261) Ahmed Şakir: "İsnadı Hasendir" demiştir. (Hz. Ömer Kudüs'ü fethedince, Hristiyanların kirletmiş olduğu Davud (as)'ın mihrabını tekrar temizletti. Böylece Kudüs, Hristiyan ve Yahudi pisliklerinden kurtarılmış oldu. Çeviren)

[2] Sahih–i Buhari. Hadisin tahrici daha önce geçmişti.

[3] "Amvas" Filistin de bir yerdir. Kudüs yolu üzerindeki Remle'ye 6 mil uzaklıktadır. Bak: "Mu'cemu'l–Buldan" (4 / 157)

[4] "Fethu'l-Bârî" (6/278)

[5] "Mu'cemu'l - Buldan" (6 / 57 – 158), "el – Bidâye ve'n – Nihâye" (7 / 94)

Bulunmaması:

Ebu Hureyre (ra) Rasulullah (sav)'den şöyle rivayet etmiştir: "Aranızda mal çoğalmadıkça kıyamet kopmaz. Öyle ki mal sel gibi akacak, mal sahibi sadaka verecek kimse bulamayacak. Zekat verilecek kişi: Benim zekata ihtiyacım yok" diyecek."[1]

Ebu Musa (ra) Rasulullah (sav)'den şöyle rivayet etmiştir: "İnsanlara öyle bir zaman gelecek ki elde altın zekat vermek için adam aranacak da zekat verilecek kimse bulunamayacak."[2]

Yine Rasulullah (sav) Allahu Teâla'nın bu ümmete yeryüzü hazinelerini çıkaracağını ve ümmetin mülkünün doğudan batıya kadar ulaşacağını haber vermektedir. Nitekim Sevban (ra)'ın rivayet ettiği hadiste Rasulullah (sav) şöyle buyurmaktadır: "Allah yeryüzünü benim önümde topladı. Doğusunu da batısını da gördüm. Ümmetimin malı bana gösterilen yeri kaplamıştı. Bana kızıl ve beyaz hazinelerde verildi"[3]

Adiy b. Hatem şöyle diyor: "Ben Rasululah (sav)'in yanında iken bir adam geldi ve yoksulluktan şikayet etti. Sonra başkası geldi ve yol kesenlerden şikayet etti.

---

[1] Buhari, Fiten (13/81, 82 Fethu'l Bâri Şerhi); Müslim, Zekât, (7/97 Nevevî Şerhi).

[2] Müslim, Zekat, (7/96 Nevevi Şerhi)

[3] Müslim, Fedail, (15/57 Nevevi Şerhi)

Rasulullah: "Ya Adiy! Şaşırdın mı?" dedi. Ben: "Hayır, haberim var" dedim. Rasulullah: "Eğer ömrün uzun sürerse, kafes içindeki kadının Allah'tan başka kimseden korkmadan Kâbe'ye kadar gidip tavaf edeceğini görürsün" dedi. Kendi kendime içimden dedim ki: "Bizim Tâi kabilesinin memleketi tutuşturan yol kesenleri varken!?" Rasulullah devamla: "Eğer ömrün uzun sürerse, Kisra'nın hazineleri alınacak" dedi. Ben: "Kisra b. Hürmüz mü?" dedim. Rasulullah: "Evet, Kisra b. Hürmüz. Ve eğer ömrün uzun sürerse, altın ve gümüş dolu kesesini çıkarıp zekat vermek isteyen adamı görürsün, ama zekat alacak kimse bulamaz……"

Adiy diyor ki: "Allah'tan başka kimseden korkmadan Kâbe'yi tavaf etmeye giden kafeste kadın gördüm. Kisra b. Hürmüz'ün hazinelerini ele geçirenler arasında bende vardım. Eğer sizinde ömrünüz uzun sürerse Ebu'l-Kasım olan Rasulullah (sav)'in haber verdiği kesesini çıkaran o adamı görürsünüz."[1]

Doğrusu Rasulullah (sav)'in haber verdiği bu alâmetler gerçekleşmiş, daha sahabe zamanında İran ve Bizans'da yapılan fetihler sayesinde mal çoğalmış, Ömer b. Abdulaziz zamanında ise sel gibi akmıştır. Öyle ki zekat ve sadaka verilecek bir tek kişi dahi bulunamamıştır.

---

[1] Buhari. Menakıb, (6/ 610-611. Fethu'l-Bâri)

Aynı şekilde ahir zamanda da mal çoğalacak, zekat verilmek istenen kişi: "Hayır benim zekata ihtiyacım yok" diyecektir. Doğrusunu Allah bilir beklide ahir zamanda bu durum Mehdi ve İsa (as) zamanında[1] malın çoğaldığı, yerden maden ve bereketlerin çıktığı zamanda olacak.

Nitekim Ebu Hureyre (ra)'dan gelen bir hadiste Rasulullah (sav) şöyle buyurmaktadır: "Yeryüzü içindeki altın ve gümüş (gibi madenleri) kalıplar halinde çıkarır. Adam öldüren kişi gelir ve:"Bunlar için adam öldürdüm" der. Akrabasından alakasını kesen kişi gelir ve: "Bunlar için alakamı kestim" der. Hırsızlık yapan kişi gelir ve: "Bunlar için elim kesildi" der. Sonra bir şey almadan onu bırakırlar."[2]

İbn Hacer bu hadisle ilgili olarak şöyle diyor: "Büyük ihtimalle insanların mala ihtiyaçları olmadığı zaman, büyük ateşin çıktığı ve insanları bir meydanda topladığı zamandır. O vakit hiç kimse mala istek duymaz bilakis üzerindeki fazla yükü azaltmak ister."

İbn Hacer'in yukarıdaki, büyük ateşin onları bir meydanda toplamasından dolayı insanların mala ihtiyaçları olmadığı görüşü, malın çoğalması için başka bir neden olmadığını ortadan kaldırmaz. Nitekim Mehdi ve İsa (as)

---

[1] "Fethu'l-Bâri" (13/ 87-88)

[2] Müslim, Zekât, (15/97 Nevevî Şerhi)

zamanında da mal çoğalacak. Öyleyse malın çoğalması birbirinden farklı da olsa iki ayrı zamanda olacak. Yinede en doğrusunu Allah bilir.

6- Fitnelerin Ortaya Çıkması:

"Fiten", "fitne"nin çoğuludur. Manası: Belaya uğramak, imtihan olmaktır. Sonradan, imtihanların kötü sonuç ortaya çıkarması anlamında kullanılması yaygınlaşmıştır. Daha sonra her türlü kötü iş anlamında kullanılmıştır. Örneğin: Günah, inkar ve bir şeyin manasını değiştirmek gibi kötü işler.[1]

Rasulullah (sav)'in bildirdiğine göre kıyamet alâmetlerin-den birisi de hak ile batılın karıştırıldığı, imanın zarar gördüğü büyük fitnelerin ortaya çıkmasıdır. Öyle ki sabah mü'min olarak uyanan kişi akşama kafir olarak çıkar. Mü'min olarak geceleyen kişi sabaha kafir olarak çıkar. Her kötülük çıkışında mü'min kişi: "Bu beni helak eder"der. O biter yenisi ortaya çıkar. Kıyamet kopana dek fitneler devam eder. Her seferinde mü'min kişi: "işte bu beni helak eder", "işte bu beni helak eder" der.

Ebu Musa el – Eşarî (ra)'dan gelen hadiste Rasulullah (sav) şöyle buyurmaktadır: "Kıyametten önce gece karanlığı gibi öldürücü fitneler ortaya çıkacak. O fitnelerde

---

[1] Lisanu'l-Arab (13/317-321) "en-Nihâye" (3/410-411), "Fethu'l-Bâri" (13/3).

sabah mü'min olarak uyanan kişi akşama kafir olarak çıkar. Akşama mü'min olarak çıkan kişi sabaha kafir olarak uyanır. Oturan ayakta durandan daha hayırlıdır. Ayakta duran yürüyenden, yürüyende koşandan daha hayırlıdır. Oklarınızı kırın, yayalarınızı çözün. Kılıçlarınızı taşlara vurun. Eğer sizden biriniz fitnelere karışırsa, Adem (as)'ın iki oğlundan en hayırlısı (Habil) gibi olsun."[1]

Müslim, Ebu Hureyre (ra)'dan Rasulullah (sav)'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Gece karanlığı gibi öldürücü fitnelerden sakının. Sabah mü'min olarak uyanan kişi akşama kafir olarak çıkar veya akşama mü'min olarak çıkan kişi sabaha kafir olarak uyanır, dünya arzusu için dinini satar."[2]

Rasulullah (sav)'in hanımı Ümmü Seleme (ra) şöyle diyor: "Rasulullah (sav) bir gece telaşla uyandı ve şöyle dedi: "Subhanallah! Allah ne hazineler indirdi? Ne fitneler indirdi? O kimse ki hanımlarını namaz için kaldırsın. Belki dünyada iken giyinik olanları Ahirette çıplak olur."[3]

Abdullah b. Amr b. As (ra) şöyle diyor: "Rasulullah (sav)'in müezzini: "Cemaatle namaza" diye çağırdı. Bizde

---

[1] "Müsned (4/408 Kenzu'l-Ummal dipnotlu), "Sünen-i Ebu Davud" (11/334 Avnu'l-Ma'bud), "Sünen-i İbn Mâce" (2 / 1310), "Müstedrek" (4 / 440) Hakim şöyle demiştir: "İsnadı sahihtir. Buhari ve Müslim rivayet etmemiştir." Zehebi ise bunda susmuştur. Albâni hadisi sahihlemiştir. Bak: "Câmiu's-Sağir'in Sahihleri" (2 / 193. Hadis no: 2045).

[2] Müslim, İman, (2/133 Nevevi Şerhi).

[3] Buhari. Fiten, (13/20 Fethu'l-Bari)

Rasulullah (sav)'in etrafında toplandık. O şöyle dedi: Benden önce hiçbir peygamber yoktur ki, ümmeti için hayır bildiği şeyi onlara anlatmasın ya da onlar için kötü bildiği şeyden yasaklamasın. Sizin bu ümmetinizin hayırı onun ilk zamanın-dadır. Son zamanlarında ise hoşa gitmeyen bela ve musibetler vardır. Fitne gelir, bazısı bazısından hafiftir. Fitne gelir mü'min kişi: İşte bu o, işte bu o, der. Kim ateşten kurtulup cennete girmek istiyorsa Allah'a ve ahiret gününe inanarak ölüm ona ulaşsın."[1]

Fitnelerle ilgili hadisler çoktur. Rasulullah (sav) ümmetini fitnelere karşı uyarmış onlardan Allah'a sığınmalarını emretmiştir. O'nun bildirdiğine göre bu ümmetin sonunda büyük fitneler, bela ve musibetler olacak ve bunlardan Müslüman cemaatine uyan, Allah'a ve ahiret gününe imanı olanlardan başka kurtulan da olmayacaktır. O kurtulanlar ehli sünnettir. Fitnelerden uzaklaşmak ve ondan Allah'a sığınmakla ilgili olarak Zeyd b. Sabit (ra)'dan gelen hadiste Rasulullah (sav) şöyle buyuruyor: "Görülen ve görülmeyen fitnelerin şerrinden Allah'a sığınırız."[2]

A – Fitnelerin doğu tarafında ortaya çıkması:

Müslümanlar arasında görülen fitnelerin çoğu,

---

[1] Müslim. İmâre, (12 / 232, 233 – Nevevi Şerhi)

[2] Müslim. Cennet, (18/ 203 Nevevi Şerhi)

Şeytanın boynuzunun doğduğu yer olan doğu tarafında ortaya çıkmıştır. Bu da Rasulullah (sav)'in bildirdiği alâmetleri doğrulamaktadır.

Nitekim İbn Ömer (ra) hadisinde geçtiği üzere Rasulullah (sav) doğu tarafını işaret ederek: "Fitne işte şurada, Şeytanın boynuzunun doğduğu yerdedir."[1] buyurmuştur. Müslim'deki rivayette ise: "Küfrün başı işte şu taraftan, Şeytanın boynuzunun doğduğu yerdedir."[2]

İbn Abbas şöyle diyor: "Rasulullah (sav):"Allah'ım bize sa'ımızı ve müddümüzü bereketli kıl. Bize Şam ve Yemen'i mübarek kıl" diye dua etti. Orada bulunanlardan bir adam: Ya Rasulullah Irak için?"deyince Rasulullah (sav) şöyle buyurdu: "Şeytanın boynuzu oradadır. Fitneler orada çalkalanır, katılık da doğudadır."[3]

İbn Hacer şöyle diyor: "İlk çıkan fitnenin kaynağı doğu tarafıdır ve bu Müslümanların arasında bölünmelere sebep olmuştur. Şeytan bunu çok sever. Yine bidâtlerin kaynağı da o taraftır."[4]

---

[1] Buhari, Fiten (13/ 45 Fethu'l-Bari). Müslim, Fiten (18/31 Nevevi Şerhi). "Şeytanın boynuzu": Şeytanın gücü ve onun tarftarları. Veya gerçekten Güneş'in iki boynuzu vardır. Şeytan boynuzunu Güneş'e yaklaştırarak Güneş'e tapanlar ona secde ediyor gibi olsun ister, diyenlerde vardır. Bak: "Fethu'l- Bari" (13 / 46).

[2] Müslim, Fiten (18/ 31, 32 Nevevi Şerhi)

[3] Taberânî rivayet etmiştir. Ravileri sikadır. "Muhtasar Terğib ve Terhib" (s: 87)

[4] Fethu'l-Bârî" (13/47).

Doğrusu Hariciler, Şia, Batıniye, Kaderiye, Cehmiye ve Mu'tezile gibi sapık görüşlerin çoğu doğudan, Irak tarafından başlamıştır. Mecusi olan İran'dan ise Zerdüştlük[1], Mani[2], Mezdekiye[3], Hinduizm[4], Budizm[5] en son olarak da Kadıyanilik[6] ve Bahailik[7]… gibi sapık mezhep ve dinler türemiştir.

Yine tarih kitaplarında geçen 7. yy'da öldürme, yakıp – yıkma ve zulum yapan Tatarların çıkış yeri doğudur. Günümüzde dahi doğu fitne, bid'at, hurafe ve dinsizliğin

---

[1] "Zerdüştlük": Zerdüşt b. Yurşeb'e uyanlardır. Babası Azerbeycan'lıdır. Birbirine iki zıt şey olan nur ve aydınlığın mahlukatın başlangıcı olduğuna inanırlar. Zerdüşt şöyle diyor: "Allah nuru ve karanlığı yaratmıştır." Zerdüştlük teşkilatlı bir cemaattir. İçlerinde derece ve rütbeler vardır. Vatanı İran'dır. Bak: el-Milel ve'n-Nihal" (1/ 232-236)

[2] Mani: Mecusi olan Mani b. Fetek'e uyanlardır. Bu alemin iki eski şey olan nur ve karanlıktan yaratıldığına inanırlar. Bak: a.g.e. (1/ 244)

[3] "Mezdekiye": İnsanlar arasında kadın ve malların ortak kullanıldığını söyleyen Mazdek b. Bafedek'e uyanlardır. Mazdekiye, kominizmin başlangıcı sayılır. Bak: A.g.e (1 / 249)

[4] "Hinduizm": günümüzde Hindistan'daki en büyük din. Çeşitli inançları ve ilahları vardır. Belli bir kurucusu yoktur. Aryan Hindistan'ı fethettiğinde başlamıştır. İnsanları 4 tabakaya bölerler, en üst tabaka Brahma, en alt tabaka Menbuz'dur. Üst tabaka olan Aryanlular'ın tarihinden bahseden "Veda" isimli kutsal kitapları vardır. Bak: "Mukavemetu'l-Edyân" (4/ 46-49)

[5] "Budizm": Bu dinin kurucusu "Herta" dır. Sonradan "Buda" olarak isimlendirilmiştir. Temeli zühd, dünya zevklerinden uzaklaşmak, iptidai hayat v.b. dayanır. Tenasühü savunur. Buda bir ilahın varlığına inanmaz. Budizm Hinduizmle karışmış sonuçta Buda, Hinduizm'in ilahı olmuştur. Bak: A.g.e. (4/ 137 – 170)

[6] "Kadıyanilik": Kurucusu Mirza Gulam Ahmed Kadıyani'dir. 19. yy. sonunda Hindistan'da Pencap'ta ortaya çıkmıştır. Peygamberlik iddia eder ve kendisinin beklenen Mesih olduğunu söyler. Görüşlerinin yayılmasında İngilizler yardımcı olmuşlardır. Cihadı kabul etmez. İngiliz hükümetine itaati farz sayar. O'na göre İsa (as)'ın inmesi bir Hıristiyan ürünüdür. Kim: "İsa (as) ölmedi" derse şirk koşmuştur. 1908 yılında ölmüştür. Bak: "Kadıyanilik ve İnançları"

[7] "Bahailik": kurucusu İranlı Mirza Ali Muhammed Şirazi'dir. "Bab" olarak lakaplanmıştır. Önce İran hükümeti tarafından hapsedilmiş, sonra öldürülmüştür. Yerine Bahaullah Mirza Hüseyin Ali geçmiştir. Kur'an'ın hükmünün kalktığına, Kâ'be'nin yıkılması ve haccın kalkmasına inanır. Peygamberlik iddia eder. Sloganları: "Ey ilahım Baha" dır. Bak: "Bahailik"

kaynağı olmaya devam etmektedir. Komünizmin merkezi olan Rusya ve Çin doğudadır. Deccal, Ye'cüc ve Me'cüc de doğudan çıkacaktır. Biz bu fitnelerin görülen ve görülmeyeninden Allah'a sığınırız.

Burada şunu belirtmemiz gerekir ki bazı fitneler Rasulullah (sav)'in hadislerde haber verdiği kıyamet alâmetlerindendir. Mesela: Sıffin savaşı, Haricilerin çıkması gibi. Müslümanların ayrılığa düşmesine sebep olan bu fitnelerin bazılarından da kısaca bahsedeceğiz.

B- Hz. Osman'ın Öldürülmesi:

Hz. Ömer'in öldürülmesinden sonra sahabe zamanında fitneler ortaya çıkmaya başladı. Çünkü bu olay fitnelere açılan ilk kapı oldu. O'nun öldürülmesiyle büyük fitneler başladı, kalbinde tam olarak iman yerleşmemiş fitneye davet eden kişiler ile insanlara güzel gözüken fakat içinden İslamı yıkmak isteyen münafıklar çoğaldı.

Buhari ve Müslim Huzeyfe (ra)'dan rivayet ettiğine göre Hz. Ömer: "Rasulullah(sav)'in fitne hakkındaki sözünü kim ezberledi" dedi. Huzeyfe: "Ben söylediği gibi ezberledim" dedi. Hz. Ömer: "Sen çok cüretlisin, söyle bakalım" dedi. Huzeyfe "Bir adamın ailesi, malı, çocuğu ve komşusu yüzünden uğradığı fitneye namazı, orucu, sadakası, iyiliği emredip kötülükten sakındırması kefaret

olur" dedi. Hz. Ömer: "Ben bunu kastetmiyorum. Hani, denizin dalgalanması gibi dalgalanan fitneyi soruyorum" dedi. Huzeyfe: "Ey mü'minlerin emiri, o fitneden senin üzerine bir şey yok. Seninle o fitne arasında kapalı bir kapı var" dedi. Hz. Ömer: "Bu kapı kırılacak mı yoksa açılacak mı?" dedi. Huzeyfe: "Kırılacak" dedi. Hz. Ömer: "Öyleyse bir daha asla kapanmaz" dedi. (Ravi der ki): Biz Huzeyfe'ye: "Ömer kapının kim olduğunu biliyor muydu" dedik. O: Evet, bu gecenin yarından önce geleceğini bildiği gibi biliyordu. Ben O'na hiç yalan yanlış olmayan bir hadis haber verdim" dedi. Biz Huzeyfe'ye kendimiz sormaya cesaret edemedik de sorması için Mesruk'a söyledik. O: "Kapı kim" diye sordu. Huzeyfe: "Kapı Ömer'dir" dedi."[1]

Rasulullah (sav)'in söylediği gerçekleşti. Hz. Ömer öldürüldü ve kapı kırıldı, fitneler ve belalar ortaya çıktı. İlk fitne Raşid Halife Zu'n-Nureyn Osman b. Affan'ın, Irak ve Mısır'dan gelen azgın bir topluluk tarafından öldürülmesi oldu. Medine'ye girdiler ve Hz. Osman evinde iken O'nu öldürdüler.[2]

Rasulullah (sav), Hz. Osman'a kendisine bir belanın isabet edeceğini söylemişti. Bu yüzden Hz. Osman bu belaya sabretti ve kendisi yüzünden kan dökülmemesi için

---

[1] Buhari, Menakıb (6/ 603-604 Fethu'l-Bari). Müslim, Fiten (13/48 Nevevi Şerhi)

[2] Ayrıntılı bilgi için bak: "Bidâye" (8 / 180 – 191)

azgın topluluğa karşı gelmesi için sahabeye izin vermedi.[1] Ebu Musa el-Eş'ari (ra) şöyle diyor: "Rasulullah (sav) Medine'nin kenar mahallelerinden birine çıktı… Hz. Osman geldi ve yanına girmek için izin istedi. Rasulullah (sav): "İzin verin girsin ve O'na isabet edecek bir beladan dolayı cennete gireceğini de müjdeleyin" dedi."[2]

İbn Hacer şöyle diyor: "Rasulullah (sav), Hz. Ömer'in bir belaya uğrayacağını zikretmemişti ama Hz Osman için bunu özellikle zikretmiştir. O'nun imtihanı, kendisine tasallut olan topluluğa cevap verip ikna etmesine rağmen, sözde haksızlık ve adam kayırma nedeniyle ondan halifeliği bırakmasının istenmesiydi."[3]

Hz. Osman'ın öldürülmesiyle birlikte Müslümanlar gruplara ayrıldı ve sahabe arasında savaşlar oldu. Fitneler ve sapık görüşler yayıldı, ayrılıklar çoğaldı. Bunun neticesinde sahabe zamanında sonucu hiçte iyi olmayan savaşlar oldu. Rasulullah (sav) sahabe zamanında olacak fitneleri biliyordu. Çünkü O yüksek bir yerden Medine evleri arasındaki köşklere baktı ve şöyle buyurdu: "Benim gördüğüm yerleri sizde görebiliyor musunuz? Ben evlerinizin arasına dökülen fitneleri, şiddetli yağmur

[1] Bak: "el-Avasım mine'l-Kavasım" (s: 132 -137)
[2] Buhari, Fiten (13 / 48 – Fethu'l – Bâri)
[3] "Fethu'l-Bâri (13 / 51)

sellerinin açtığı yaralar gibi görüyorum."[1]

Nevevi bu hadisin açıklamasında şöyle diyor: "Fitnelerin yağmur sellerinin açtığı yaralara benzetilmesi çok olması ve özellikle belli bir gruba değil de herkesi içine alacak şekilde olması anlamındadır. Bunda sahabe arasında olan Cemel, Sıffîn ve Harre savaşları ile Hz. Osman'ın öldürülmesine işaret vardır. Ayrıca buda Rasulullah (sav)'in mûcizesini gösterir."[2]

C- Cemel Savaşı:

Hz. Osman'ın öldürülmesinden sonra Hz. Ali ile Hz. Aişe, Talha ve Zubeyr arasında Cemel savaşı oldu. Hz. Osman öldürüldükten sonra Medineliler Hz. Ali'ye giderek: "Elini uzat bey'at edelim" dediler. Hz. Ali: "Acele etmeyin, insanlar düşünsünler" dedi. Medinelilerin bazıları: "Eğer katiller ülkelerine Osman'ı öldürmeleriyle dönerseler başka kimse halife olmaz" ve fitne ve ayrılık da dinmez." diyerek Hz. Ali'yi bey'at almaya zorladılar ve ona bey'at ettiler. Bey'at edenler arasında Talha ve Zubeyr'de vardı. Sonra bu ikisi Mekke'ye ûmre yapmaya gittiler. Orada Hz. Aişe ile karşılaştılar. Aralarında konuştuktan sonra hep birlikte Basra'ya giymeye karar verdiler ve Hz.

---

[1] Müslim, Fiten (18 / 7 – Nevevi Şerhi)
[2] Müslim Şerhi (18 / 8)

Ali'den Hz. Osman'ın katillerini bulmasını istediler[1], fakat cevap alamadılar. Çünkü Hz. Ali bunu öncelikle Hz Osman'ın yakınlarından bekliyordu ve eğer Hz. Osman'ı öldürenin kim olduğu belli olsa idi zaten Hz.Ali ona kısası uygulayacaktı. İşte bu yüzden aralarında anlaşmazlık çıktı. Hz. Osman'ı öldürenler suçları ortaya çıkar korkusuyla her iki tarafı da savaşa tutuşturdular.[2]

Zaten Rasulullah (sav) de Hz. Ali'ye onunla Hz. Aişe arasında bir olay olacağını haber vermişti. Nitekim Ebu Rafi'den gelen hadiste Rasulullah (sav) Hz. Ali'ye şöyle demişti: "Seninle Aişe arasında bir olay olacak". Hz. Ali: "Benimle mi yâ Rasulullah?" dedi. Rasulullah (sav): "Evet" dedi. Hz. Ali: "Suçlu olan ben mi olacağım yâ Rasulullah?" dedi. Rasulullah (sav): "Hayır, fakat böyle bir şey olursa, onu emin olacağı yere geri döndür."[3]

Yine Hz. Aişe, Talha ve Zubeyr'in savaşmak için değil de Müslümanlar arasında barış yapmak niyetiyle oraya gittiklerine Hakim'in Kays b. Ebi Hazım yoluyla gelen şu rivayeti delildir: "Hz. Aişe, Beni Amir mıntıkasındaki sulak araziye geldiğinde köpekler üzerine havlamaya başladı.

[1] Ebu Bekir b. Arabi kitabı "el-Avâsım mine'l-Kav'asım" da (s: 151) şöyle diyor: "Onların Basra'ya gitmesi Müslümanların arasında barış yapmak içindi. Yoksa başka bir şey olamaz. Bu konuda sahih deliller vardır."

[2] Ayrıntılı açıklama için bak: "Fethu'l-Bari" (13 / 54 – 59)

[3] Müsned (6 / 393 Kenzu'l-Ummal dipnotlu). Hadis hasendir. Bak: "Fethu'l-Bari" (13 / 55). Heysemi "Mecmau'z-Zevaid" de (7 / 234) şöyle diyor: "Ahmed, Bezzar ve Taberânî rivayet etmiştir. Ravileri sikadır."

Hz. Aişe: "Bu nerenin suyudur?" dedi. Kendisine: "Bu Hev'eb'in[1] suyudur" denildi. Zubeyr: "Hayır henüz gelmedik. İlerleyiniz ki insanlar sizi görsün. Allah sizin aranızı ıslah eylesin" dedi. Hz. Aişe şöyle dedi: "Zannedersem dönmem gerekir, çünkü ben Rasulullah (sav)'i: "Siz kadınlardan biri Hev'eb'in köpekleri üzerine havladığı zaman hali nice olur" dediğini duymuştum."[2]

Yine Bezzar'ın İbn Abbas'tan rivayetinde Rasulullah (sav) hanımlarına şöyle buyurmuştur: "Sizden biri tüylü bir deveye biner ve Hev'eb'in köpeklerinin havladığı yere kadar gider. Sağında ve solunda pek çok öldürülen olur. Neredeyse o da öldürülmekten kurtulur."[3]

İbn Teymiye şöyle diyor: "Hz. Aişe oraya savaşmak için değil, Müslümanlar arasında barış yapmak için gitmiştir. Önce oraya gitmesinin hayırlı olacağını sanmış ama durum kendisine belli olunca oraya gitmemesinin

---

[1] Hev'eb: Eski Mekke – Basra yolu üzerinde Basra'ya yakın bir yerdir. Cahilliye döneminde Araplar sularını buradan kullanırdı. Bak: "Mu'cemu'l-Buldan" (2/314)

[2] "Müstedrek" (3/120). İbn Hacer şöyle diyor: "Senedi sahih hadis şartını taşır". Bak: "Fethu'l-Bâri" (13/55). Heysemi şöyle diyor: "Ahmed, Ebu Ya'la, Bezzâr rivayet etmiştir. Ahmed'in ravileri sahih hadis ravileridir". Bak: "Mecmau'z-Zevaid". (7/234). Hadisin "Müsned" teki yeri: (6/52)

[3] "Fethu'l-Bâri" (13/55). İbn Hacer: "Ravileri sikadır" demiştir. Ebu Bekr b. Arabi "Hav'eb" hadisini kabul etmemektedir ve hadisin güvenilir hadis kitaplarında yer almadığını söylemektedir. Bak: "el-Avâsım ve'l-Kavâsım" (s:161). Fakat hadis sahihtir. Heysemi ve İbn Hacer sahihlemiştir. İbn Hacer "Fethu'l-Bâri"de bu hadis için: "Bu hadisi Ahmed, Ebu Ya'la, Bezzâr, İbn Hibban ve Hakim rivayet etmiştir. Senedi Sahih hadis şartını taşır" demiştir. Ayrıca bu hadisi Albâni'de sahihlemiş ve aksini söyleyenleri eleştirmiş, bu hadisi rivayet eden alimleri de açıklamıştır. Baz: "Sahih Hadisler" (1/4-5/223-233. Hadis no:475)

daha hayırlı olacağını anlamıştı o ne zaman bu olayı hatırlasa peçesi ıslanacak şekilde ağlardı. Aynı şekilde o olaya karışanlardan Talha, Zübeyr ve Ali'de çıkan savaştan dolayı pişman olmuşlardı.

Cemel savaşında onların savaşmak gibi bir niyeti yoktu, savaş onların istekleri dışında oldu. Talha ve Zübeyr, Hz. Ali'ye haberci gönderip Hz. Osman'ın katilini istediklerinde Hz. Ali, O'nun hiçbir zaman öldürülmesini istemediğini ve: "Vallahi ne Osman'ı öldürdüm ne de o'nun öldürülmesine yardımcı oldum" diye yemin ederek cevaplayınca her iki taraf anlaşmaya karar verdi. Ancak Hz. Osman'ın gerçek katilleri bu anlaşmadan korktuklarından Talha ve Zübeyr tarafına saldırdılar. Talha ve Zübeyr, Hz. Ali kendilerine saldırdığını anlayarak karşı tarafa saldırdılar. Aynı şekilde Hz. Ali de, Talha ve Zübeyr'in kendilerine saldırdığını anlayarak o da karşı tarafa saldırdı. Böylece aralarında istemeyerek fitne çıktı o sırada Hz. Aişe'de deve üzerinde idi. Ne savaştı ne de savaş emri verdi. Olayı iyi bilen tarihçiler işte bu şekilde haber vermektedirler.[1]

D- Sıffin Savaşı:

Cemel Savaşından ayrı olarak sahabe arasında ortaya çıkan fitnelerden birisi de Rasulullah (sav)'in şu hadisidir:

[1] "Minhacu's-Sünne" (2/185)

"İki büyük (İslam) topluluğu savaşmadıkça kıyamet kopmaz. Halbuki ikisinin de davası bir (yani ikisi de İslam için savaştıklarını iddia ettikleri) halde bu iki topluluk arasında büyük bir savaş olacaktır."[1]

İbn Hacer'in "Fethu'l-Bârî'de söylediğine göre bu iki topluluktan birisi Hz. Ali ve beraberinde olanlar, diğeri ise Hz. Muaviye ve beraberinde olanlardır.[2]

Bezzar'ın iyi bir senedle naklettiği rivayette Zeyd b. Vehb şöyle diyor: "Biz Huzeyfe'nin yanında idik. Bize şöyle dedi: "Din kardeşlerimiz çıkmış birbirlerine kılıç vuruyorlar, siz ne düşünüyorsunuz." Biz de: "Sen ne yapmamızı emredersin" dedik. Huzeyfe: "Ali'yi destekleyen grubu bulun ve onlara uyun. Çünkü haklı olan Ali'dir."[3]

Bu iki topluluk arasında Sıffin[4]denilen yerde hicretin 36. senesinde Zilhicce ayında savaş oldu. Savaşta her iki taraftan toplam 70.000'ne yakın insan öldü.[5] Hz. Ali ve Hz.Muaviye arasında olan bu savaşta ortaya çıkan üzücü sonucu her ikisi de istemiyordu. Ama her iki ordu içinde de

---

[1] Buhari, Fiten (13/8 Fethu'l-Bârî). Müslim, Fiten (13/12-13 Nevevî Şerhi)

[2] "Fethu'l-Bârî" (13/85)

[3] a.g.e. (13/85)

[4] "Sıffin": Irak ile Suriye sınırında Fırat nehri'nin batı kıyısında Rika'ya yakın bir yerdir. Bak: "Mu'cemu'l-Buldan" (3/414)

[5] "Fethu'l-Bârî" (13/86)

insanları savaşa sürükleyen ihtiraslı kişiler vardı.

İbn Teymiye şöyle diyor: "Her iki taraftan da gerçekten savaşı isteyenlerin çoğu ne Ali'yi ne de Muaviye'yi dinliyorlardı. Kaldı ki, Ali ve Muaviye hepsinden daha fazla savaşı istemiyorlardı. Fakat maalesef ortaya çıkan fitne karşısında çaresiz kalmışlardı. Çünkü fitne tutuşunca liderler onun ateşini söndürmekten aciz kalırlar. Her iki orduda Eşter en-Nehai, Haşim b. Utbe, Abdurrahman b. Halid b. Velid, Ebu'l-A'ver ve benzeri zatlar vardı. Savaşa teşvik eden daha bir kısım insanlar vardı ki, bunların bir kısmı Osman'ı desteklerken bir kısmı ondan nefret ediyorlardı. Bir kısmı Ali'yi desteklerken bir kısmı da ondan nefret ediyorlardı. Ayrıca Muaviye ile beraber savaşanlar, hususi onun için değil, aksine başka sebeplerden dolayı savaşıyorlardı.

Fitne zamanı olan savaşlar aynı cahiliye zamanında olan savaşlar gibidir. Bu savaşlara katılanların amaç ve düşüncelerinin ne olduğu tam olarak tesbit edilemez. Nitekim Zuhri şöyle diyor: "Fitne çıktığında sahabe değişik gruplara ayrıldı. Herkes dökülen kanın, alınan malın ve ırzın Kur'an'ın yorumlamalarına göre olduğu görüşündedir. Onlar cahiliyedekiler gibi değerlendirilmişlerdir."[1]

[1] "Minhacu's-Sünne" (2/224)

E- Haricilerin çıkması:

Fitnelerden birisi de Haricilerin Hz. Ali'ye karşı ortaya çıkmasıdır. Onların ilk olarak ortaya çıkışları, Sıffin savaşı sonunda bu savaşa katılan her iki tarafın "tahkim" konusunda anlaşmalarına karşı olmuştur. Hariciler önce Hz. Ali'nin ordusunda idiler. Hz. Ali Küfe'ye dönerken 2 mil uzaklıktaki "Harura" denilen yerde O'nun ordusundan ayrıldılar. Sayıları yaklaşık 8 bin idi. Bir söze göre 16 bindir. Hz. Ali, haricileri ikna etmesi için İbn Abbas'ı onlara gönderdi. Onlardan bazıları tekrar geri dönerek Hz. Ali'nin emrine girdiler ve O'nun tahkim olayından vazgeçtiğini ortaya yaydılar. Bunun üzerine diğer bazıları da geri döndü. Hz. Ali onlara Küfe mescidinde bir konuşma yaptı. Bu sırada mescidin dışında bulunan diğer hariciler: "Hüküm ancak Allah'ındır. Sen insanların görüşleriyle hükmettin, Allah'ın kitabıyla hükmetmedin, Allah'a şirk koştun" dediler. Hz. Ali ise onlara: "Sizin bizim üzerimizde üç hakkınız vardır: Sizin mescidlere gitmenize engel olamayız. Ganimetlerden rızkınızı engelleyemeyiz. Fesat çıkarmadığınız sürece sizinle savaşmayız".

Hariciler daha sonra toplanarak Müslümanları öldürmeye başladılar. Habbab b. Eret'in oğlu Abdullah'a ve hanımına rastladılar. Onu öldürdüler ve hamile olan hanımının karnını yardılar. Hz. Ali bunu duyunca bunu kimin yaptığını sordu. Onlar, "Hepimiz yaptık" dediler.

Bunun üzerine Hz. Ali onlara savaş açtı ve Nehrevan'da[1] onların çok azı hariç hepsini yenilgiye uğrattı.

Rasulullah (sav) bu ümmetin içinde haricilerin çıkacağını bize haber vermiştir ve bu konuda mütevetir olmuş hadisler vardır. İbn Kesir bu hadislerin 30'a yakın olduğunu söylüyor.[2]

Ebu Said el-Hudrî, hariciler hakkında rivayet edilen o hadislerden birinde Rasulullah (sav)'in onlar hakkında şöyle buyurduğunu söylüyor: "Müslümanlar içinde bir grup ok yaydan çıkar gibi çıkar. İki Müslüman grubun hakka daha yakın olanı onlarla savaşacaktır".[3]Yine Ebu Said el-Hudri kendisine haricilerden sorulunca şöyle demiştir: "Ben haricilerin kim olduğunu bilmem. Fakat Rasulullah (sav)'i şöyle derken işittim: "Bu ümmetin içinde bir grup çıkar. Onların kıldığı namazları görünce, siz kıldığınız namazlarınızı az bulursunuz. Kur'an'ı okurlar fakat okudukları gırtlaklarından aşağı inmez. Onlar ok yaydan çıkar gibi dinden çıkarlar".[4]

Buhari ve Müslim Hz. Ali'nin Rasulullah (sav)'den şöyle işittiğini rivayet ediyor: "Ahir zamanda ortaya yaşları

---

[1] "Nehrevan": Irak'ta Bağdat yakınlarında içinde ırmaklar akan geniş bir arazi. Bak: "Mu'cemu'l-Buldan" (5/324-325)

[2] "el-Bidâye ve'n-Nihaye" (7/290-307)

[3] Müslim, Zekât. (7/168 Nevevi Şerhi)

[4] Buharî, İstitâbe. (12/283 Fethü'l-Bâri)

genç ve kafalarında ham hayaller besleyen bir grup çıkacak. En hayırlı insanların söylediği sözleri konuşurlar ama İmanları gırtlaklarından aşağı inmez. Bunlar ok yaydan çıktığı gibi dinden sıyrılıp çıkarlar. Onları bulduğunuz yerde öldürün. Çünkü onları öldüren kişi kıyamet günü bu yaptığından dolayı sevap alacaktır."[1]

İmam Buhari şöyle diyor: "İbn Ömer onları Allah'ın yarattığı en şerli insanlar olarak görür ve şöyle derdi: "Onlar kâfirler hakkında inen âyetleri mü'minler üzerinde uyguluyorlar."[2]

İbni Hacer şöyle diyor: "Onlarınki en büyük belaydı. Bozuk görüşlerini yaydılar. Recm cezasını kaldırdılar. Hırsızlık yapan kişinin elini omuzundan kestiler. Hayızlı kadının namaz kılmasını vacip saydılar. Emri bil ma'ruf ve nehyi anil münker yapmayan kişiyi kafir saydılar. Eğer bunu yapmaya gücü yoksa o zaman onu büyük günah sahibi saydılar. Aynı zamanda büyük günah sahibi kişi onlara göre kâfirdir. Onlara göre ehli zimmenin malı alınmaz ve onlara saldırılmaz. Müslüman'ı öldürmek, esir almak veya gasbetmek serbesttir."[3]

Hariciler zamanımızda da vardır ve Deccal çıkana

---

[1] a.g.e. Aynı yer.
[2] a.g.e: (12/282) İbn Hacer: "Senedi sahihtir" demiştir.
[3] "Fethü'l-Bâri" (12/285)

kadar da olacaktır. İbn Ömer'den gelen hadiste Rasulullah (sav) şöyle buyurmaktadır: "Yeni bir nesil gelecek. Kur'an'ı okurlar ama okudukları gırtlaklarından aşağı inmez. Her asırda rakipleri onları yok eder." İbn Ömer şöyle dedi: "Rasulullah (sav)'i işittim şöyle diyordu: "Deccal onların arazisinde çıkana kadar, her asırda rakipleri onları yok eder."[1]

F- Harre Olayı:

Bunlardan sonra fitneler birbiri ardına devam etti. Bunlardan biriside Yezid b. Muaviye zamanında olan ve Medine'nin yağmalanmasına izin verilen Harre[2] olayıdır. Bu olayda bir çok sahabe öldürülmüştür. Said b. Museyyeb şöyle diyor: "İlk fitne çıktı, Bedir ve Uhud'a katılanlardan kimse kalmadı. İkinci fitne çıktı, Hudeybiye'ye katılanlardan kimse kalmadı." Yine şöyle demiştir: "Eğer üçüncü olursa, artık aklı başında sağlam insan kalmaz."[3]

Beğavi şöyle diyor: "O, ilk fitne ile Hz. Osman'ın öldürülmesini, ikinci fitne ile Harre olayını kastetmiştir"[4]

---

[1] İbn Mâce, Mukaddime. (1/61. Hadis no:174) Hadis sahihtir. Ayrıca bak: "Camiu's-Sağir'in Sahihleri" (6/362. Hadis no:8027)

[2] "Harre": Medine'de bulunan iki mahalleden doğuda olanı. Olay Medine halkı ile Yezid'in ordusu arasında burada hicri 63 senesinde olmuştur. Sebebi Medine halkının Yezid'in halifeliğini tanımamalarıdır. Bunun üzerine Yezid, Müslim b. Ukbe'yi onların üzerine gönderdi. O da Medine'yi yağmaladı 700 kişi sahabe olmak üzere toplam 10 bin kişi öldü. Müslim b. Ukbe Mekke'ye giderken yolda öldü.

[3] "Şerhu's-Sünne" Beğavi. (14/396)

[4] A.g.e. (14/395)

G- Kur'an'ın mahluk olduğu fitnesi:

Abbasiler zamanında Kur'an'ın mahluk olduğunu kabul etme fitnesi gözüktü. Zamanın Abbasiler halifesi Me'mun'da etrafında revaç bulan Cahmiye ve Mutezile mezhebine uyarak bu görüşü destekledi. Kur'an'ın mahluk olduğunu kabul etmeleri için birçok İslam alimi imtihan edildi ve bu nedenle Müslümanlar üzerinde büyük bir bela meydana geldi. Bu olay uzun süre devam etti. Neticede bazı bozuk görüşler İslam düşüncesine yerleşti.

İşte bu şekilde sonu gelmeyen fitneler devam etti. Hatta günümüzde de birçok fitneler görülmekte ve artarak çoğalmaktadır. Bu ve benzeri fitneler yüzünden Müslümanlar birçok fırkalara bölündü. Her grup kendi görüşünün hak diğerlerinin batıl olduğu davetini yaptı.

Rasulullah (sav) bizden önceki ümmetlerde bölünmeler olduğu gibi bu ümmette de bölünmeler ve fırkalar olacağını zaten bildirmişti.

Nitekim Ebu Hureyre'den rivayet edilen hadiste Rasulullah (sav) şöyle buyurmaktadır: "Yahudiler yetmiş bir veya yetmiş iki fırkaya bölündü. Hıristiyanlar yetmiş bir veya yetmiş iki fırkaya bölündü. Benim ümmetim ise

yetmiş üç fırkaya bölünecek."[1]

Yine Ebu Amir Abdullah b. Luhay şöyle diyor: "Muaviye b. Ebî Süfyan ile hacca gittik. Mekke'ye geldiğimizde öğle namazımızı kıldıktan sonra şöyle dedi: "Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: Ehli kitap yetmiş iki fırkaya bölünmüştür. Benim ümmetim ise yetmiş üç fırkaya (yani görüşe) bölünecek. Biri dışında hepsi ateştedir. Ümmetimin içinde bazı kavimler çıkacak, kötü görüşleri onları peşinden sürükleyecek, aynı köpeğin sahibini çektiği gibi. Öyle ki girmedik damar girmedik eklem yeri dahi bırakmayacak. Ey Arap topluluğu! Eğer siz nebinizin emrini yerine getirmeyecekseniz, insanlar içinde sizden başkasının getirmemesi dahi iyidir."[2]

H- Geçmiş ümmetlerin âdetlerine uymak:

Fitnelerden birisi de Yahudi ve Hıristiyan âdetlerine uymak ve onları taklit etmektir. Bazı Müslümanlar kâfirleri taklit etmekte, onlara benzemekte, onların ahlaklarıyla ahlâklanmakta ve onlardan hoşlanmaktadırlar. Buda Ebu Hureyre (ra)'dan rivayet edilen Rasulullah (sav)'in şu hadisini doğrulamaktadır: "Benim Ümmetim kendilerinden

[1] Tirmizi. (7/397, 398-Tuhfetu'l-Ahvezi şerhi), Ebu Dâvud (12/340), İbn Mâce (2/1321). Hadis sahihtir Bak: "Camiu's-Sağir'in Sahihleri" (1/358 Hadis no: 1093), "Sahih Hadisler" (1/3/12 Hadis no:203)

[2] Müsned (4/102), Ebu Dâvud (12/341-342), Müstedrek (4/102). Ayrıca Albâni hadisi sahihlemekte ve aksini söyleyenlere cevap vermektedir. Bak: "Sahih Hadisler" (2/3/14-23 Hadis no: 204)

önceki ümmetleri taklit etmedikçe kıyamet kopmaz." Sahabe: "Ya Rasulullah onlar Farisiler ve Rumlar mıdır?" deyince, Rasulullah (sav): "Onlardan başkaları değildir" demiştir.[1] Ebu Said'ten gelen rivayet şöyledir: "Ya Rasulullah, Onlar Yahudi ve Hıristiyanlar mıdır?" dedik. O da: "Ya kim olacaktı?!" dedi.[2]

İbn Battal[3] şöyle diyor: "Rasulullah (sav) bu hadiste daha önce geçen ümmetlerde olduğu gibi, bu ümmetinde bîd'at ve havalara uyacağını biliyor. Yine bundan başak diğer hadislerinde ümmetinin son zamanlarında şerlerin olacağını ve kıyametin ancak en şerli insanlar üzerine koyacağını haber vermiş, İslam'ında sadece belli başlı kişiler tarafından ayakta kalacağını bildirmiştir."[4]

İbni Hacer ise şöyle diyor: "Rasulullah (sav)'in bu uyarılarının çoğu gerçekleşmiştir. Kalanlarda mutlaka zamanla gerçekleşecektir."[5]

Maalesef günümüzde birçok Müslüman doğuda ve batıdaki kâfirlere benzemektedir. Öyle ki onlara olan bu benzeme bazılarını İslam dininden çıkaracak şekilde

---

[1] Buhari, İ'tisam (13/300 Fethu'l-Bâri)

[2] a.g.e. Aynı yer. Müslim, İlim (16/219-220 Nevevi Şerhi)

[3] Ebu'l-Hasan Ali b. Halef b. Abdulmalik b. Battal. Kurtuba'lıdır. Kendisinin Buharî şerhi vardır. H. 449'da vefat etmiştir. Bak: "Şuzuratu'z-Zeheb" (3/283) ve "A'lam" (4/285)

[4] "Fethu'l-Bâri" (13/301)

[5] "Fethu'l-Bâri" (13/301)

olmaktadır. Onlara göre modern çağı yakalamak ancak Kur'an'ı ve sünneti terk etmekle olur. Kim İslam dinini hakkıyla bilirse, Müslümanların son zamanda İslami eğitim eksikliğinden dolayı ne kadar kötü duruma ulaştığını bozuk düşüncelere saplandıklarını anlar ve İslam'ın sadece onların nüfus cüzdanlarında bir yazı olarak kaldığını görür. Yine Müslümanların Allah'ın şeriatını bırakıp da kâfirlerin kanunlarıyla yönetildiklerini görür. İşte Rasulullah (sav)'in yukarıda anlatmak istediği kâfirlere benzeme ve onlara uyma hadisini Müslümanların bugün içinde bulundukları durumdan daha iyi anlatan bir şey yoktur. Nitekim O şöyle buyurmaktadır: "Karış-karış, adım-adım onlara uyacaksınız. Öyle ki onlar keler deliğine bile girseler siz de gireceksiniz."[1]

Nevevi şöyle diyor: "Karış-karış izlemek ve keler deliğine girmekten kasıt onlara uymanın derecesine bir örnektir. Onlara uymak ise dinde aykırı davranışlarda bulunmak ve günah sahibi olmak konusundadır. Yoksa inkar etmekte değildir. Bu da açıkça Rasulullah (sav)'in bir mucizesidir, nitekim O'nun haber verdiği şeyler gerçekleşmiştir."[2]

Görüldüğü gibi ortaya çıkan fitnelerin sınırı yoktur: kadın fitnesi, mal fitnesi, nefsâni arzular, Saltanat ve

[1] Hadisin nerede olduğu bir önceki sayfada geçti.
[2] "Sahih-i Müslim Şerhi" (16/219-220)

önderlik sevgisi. Belki hepsi insanı mahveden, en düşük yerlere kadar sürükleyen fitneler olabilir. Allahu Teala hepimizi bu fitnelerin şerrinden korusun. (Amin)

7- Peygamberlik iddiasında bulunanların ortaya çıkması:

Ortaya çıkan alametlerden biriside 30'a yakın yalancının peygamberlik iddiasında bulunmasıdır. Onlardan bazıları, Rasulullah (sav) daha hayatta iken ve sahabe zamanında ortaya çıkmış, günümüzde de ortaya çıkmaya devam etmektedir. Hadislerde peygamberlik iddiasında bulunanlar için kesin bir sınır yoktur, onlar sayılamayacak kadar çoktur. Buradaki kasıt ise bu işe cesaret edenlerin ve onlara uyanların olması, bu iddiada bulunanların insanlar arasında meşhur olmalarıdır.[1]

Buhari ve Müslim'de Ebu Hureyre (ra)'dan rivayet edilen hadiste Rasulullah (sav) şöyle buyurmaktadır: "30'a yakın yalancı çıkmadıkça kıyamet kopmaz. Bunların hepsi "peygamber" olduklarını iddia ederler."[2]

Sevbân (ra) ise Rasulullah (sav)'in şöyle buyurduğunu rivayet etmektedir: "Ümmetimden olan kabileler putlara taparak müşriklere katılmadıkça kıyamet

[1] "Fethu'l-Bâri"(6/617)
[2] Buharî, Menâkıb. (6/616-Fethu'l-Bâri); Müslim, Fiten. (18/45-46 Nevevi Şerhi)

kopmaz. Ümmetimden peygamber olduğunu iddia eden 30 yalancı çıkacak. Oysa ki ben peygamberlerin sonuncusuyum. Benden sonra peygamber gelmeyecek”[1]

Bu yalancı peygamberlerin çıkışıyla ilgili hadisler çoktur. Sevbân (ra) hadisinde olduğu gibi o hadislerin bazısında da bunların sayısı 30 olarak açıkça belirtilmesine karşılık, Ebu Hureyre (ra) hadisinde olduğu gibi bazılarında bunların sayısının 30’a yakın olduğu vardır. Belki de Sevbân (ra) hadisi küsuru tam sayıya çevirme yoluyla söylemiştir.[2]

Bu 30 yalancıdan biri olan Müseylemetü’l-Kezzâb, Rasulullah (sav)’in hayatının son zamanlarında ortaya çıkmış ve peygamberlik iddiasında bulunmuştur. Rasulullah (sav) O’nunla yazışmada bulunmuş ve O’nu Kezzâb olarak isimlendirmiştir. Etrafında çok adam toplamış ve Müslümanlara çok kötülüğü dokunmuştur. Nihayet Hz. Ebu Bekir (ra) zamanında Yemâme savaşında öldürülmüştür.

Daha sonra Yemen’de Esvad el-Anesî peygamberlik iddiasıyla ortaya çıkmış ve Rasulullah (sav) vefat etmeden önce sahabe tarafından öldürülmüştür.

---

[1] Ebu Davud (11/324 Avnu’l-Ma’bûd Şerhi), Tirmizi (6/466-Tuhfetu’l Ahvezî şerhi) Tirmizi hadis için: “Hasen sahih” demiştir. Albâni bu hadis için: “Sahih” demiştir. Bak: “Camiu’s-Sağir’in Sahihleri” (6/174. Hadis no: 72 95)

[2] “Fethu’l-Bâri”(13/87)

Yine Secah isminde peygamberlik iddia eden bir kadın çıkmıştır. Müseyleme ile evlenmiş, fakat O öldürülünce tekrar İslam'a dönmüştür.

Yine Zuleyha b. Huveylid el-Esedi peygamberlik iddiasında bulunmuş, daha sonra tevbe ederek İslam'a dönmüştür.

Daha sonra Muhtâr b. Ebî Ubeyd es-Sakafi çıkmış, Ehl-i Beyti sevdiğini ve Hz. Hüseyin'in öcünü alacağını söylemiş ve etrafında çok adam toplamıştır. İbn Zubeyr'in halifeliğinin ilk yıllarında Küfe'yi ele geçirince Şeytan O'nu kandırmış ve kendisinin peygamber olduğunu ve Cebrail'den vahiy aldığını iddia etmiştir.[1]

O'nun peygamberlik iddiasında bulunan yalancı Deccaller den olduğunu gösteren delillerden birisi de Ebu Davud'taki, az önce zikri geçen Ebu Hureyre hadisinden sonra gelen şu rivayettir: "İbrahim en-Nehaî, Ubeyde es-Selmânî'ye[2] şöyle dedi: "Bunun (Muhtâr) onlardan olduğunu görmüyor musun?" O da şöyle dedi: "O, onların elebaşlarındandır."[3]

---

[1] "Fethu'l-Bâri"(6/617)

[2] Ubeyde es-Selmânî el-Murâdî. Kûfe'li, fıkıhçı ve müftüdür. Rasulullah (sav) zamanında müslüman olmuş, Hz. Ali ve İbn Mesud'u görmüştür. Şa'bî o'nun hakkında: "kadılıkta herkese asil davranırdı" demiştir. Bak: "Şuzuratuz-Zeheb" (1/78-79)

[3] Ebu Davud (11/486 Avnu'l-Ma'bud)

Yine onlardan birisi de Haris el-Kezzâb'dır. Abdülmelik b. Mervan'ın halifeliği zamanında öldürülmüştür. Abbasi halifeleri zamanında ise birçok yalancı peygamber çıkmıştır.[1]

Son asırda Hindistan'da Mirza Ahmed Kadıyânî ortaya çıkmıştır. Peygamber, beklenen mesih olduğunu, İsa (as)'ın gökte olmadığını v.s. gibi iddialarda bulunmuş ve kendisine inananlar olmuştur. Birçok alim kendisine cevap vermiş ve O'nun yalancı Deccal'lerden olduğunu açıklamışlardır.

Bu iddialarda bulunanlar tek tek ortaya çıkmaya devam etmektedirler. Onların sonuncuları da tek gözü şaşı olan Deccal olacaktır. Nitekim İmam Ahmed Semure b. Cundeb (ra)'dan rivayet ettiğine göre Rasulullah (sav) güneş tutulduğu zaman verdiği hutbesinde şöyle buyurmuştur: "30 tane yalancı çıkmadıkça kıyamet kopmaz. Onların sonuncusu şaşı olan Deccal'dir."[2]

Bu yalancılardan 4 tanesi kadındır. Nitekim İmam Ahmed Huzeyfe (ra)'dan Rasulullah (sav)'in şöyle dediğini rivayet etmektedir: "Ümmetimden 27 tane yalancı Deccal çıkacak. Onlardan 4'ü kadındır. Ben ise peygamberlerin

---

[1] "Fethu'l-Bârî" (6/617)

[2] Müsned (5/16 Kenzu'l-Ummal dipnotlu)

sonuncusuyum. Benden sonra peygamber yoktur".[1]

8- Güvenliğin artması:

Ebu Hureyre (ra) Rasulullah (sav)'den şöyle buyurdu: "Irak ile Mekke arasında yolculuk yapan kişi yolu şaşırmaktan başka hiçbir şeyden korkmadığı sürece kıyamet kopmaz."[2]

Sahabe zamanında Müslümanların fethettiği yerde İslam ve adalet yerleştiğinde bu durum gerçekleşmiştir. Yine daha önce geçen Adiy hadis bunu desteklemektedir. O hadiste geçtiği üzere Rasulullah (sav) Adiy'e şöyle diyor! "Ey Adiy! Şaşılacak bir şey gördünmü?" Adiy: "Hayır, dikkat ettiğim halde görmedim" dedi. Rasulullah (sav): "Eğer ömrün uzun sürerse, kafes içindeki bir kadının Allah'tan kimseden korkmadan tek başına Kâbeyi tavaf etmeye gittiğini görürsün!"[3]

İşte bu durum, zulüm ve haksızlığın yerini adaletin aldığı Mehdi ve İsa (as) zamanında olacaktır.

9- Hicaz'da bir ateşin çıkması:

[1] Müsned (5/396) Hadis sahihtir. Bak: "Cemiu's-Sağır'in Sahihleri" (4/97. Hadis no:4134). Heysemi "Mecmau'z-Zevaid'te (7/532)şöyle diyor: "Hadisi Ahmed Taberânî ve Bezzar rivayet etmiştir. Bezzâr'ın senedi sahihtir"

[2] Müsned (2/370,371 Kenzu'l-Ummal dipnotlu). Heysemi "Mecmau'z-Zevaid' de şöyle diyor: "Hadisi Ahmed rivayet etmiştir, senedi sahihtir"

[3] Hadisin tahrici daha önce geçmiştir.

Ebu Hureyre (ra) Rasulullah (sav)'dan şöyle rivayet etmiştir: "Hicaz'da çıkan ateş Busra'daki[1] develerin boyunlarını aydınlatmadıkça kıyamet kopmaz"[2]

Bu ateş yedinci asrın ortalarında 654 yılda görülmüştür. Bu ateş büyük bir ateşti. Hem onu gören alimler hem de onlardan duyan diğer alimler bu ateşi anlatmışlardır.

Nevevi şöyle diyor: "Bizim zamanımızda 654 yılında Medine'de bir ateş çıktı. Medine'nin doğu tarafında Harre'nin arkasında gerçekten büyük bir ateşti. Bu ateşi Şam ve diğer belde halkı görmüştür. Bu ateşin nasıl olduğunu Medineliler bana anlattı."[3]

İbn Kesir şöyle diyor: "Busra'da bulunan bedevilerden bir çoğu, Hicaz'da çıkan bu ateşin develerin boyunlarını aydınlattığına şahit olmuşlardır".[4]

Kurtubi'de bu ateşin çıkışından bahsetmiştir. Kitabı "Tezkire" de o ateşin nasıl olduğunu anlatmış, Mekke'den ve Busra dağlarından o ateşin görüldüğünü bildirmiştir.[5]

---

[1] Busra: Şam civarında bir şehir. Havran diye de bilinir. Bak: "Mu'cemu'l-Buldan" (1/441). "Müslim Nevevi Şerhi" (18/30). "Fethu'l Bârî" (13/80)

[2] Buhârî, Fiten (13/78-Fehu'l Bârî). Müslim, Fiten (18/30-Nevevi Şerhi)

[3] "Müslim Nevevi Şerhi" (18/28)

[4] "Nihâye" (1/14), "Bidâye" (13/187-193)

[5] "Tezkire" (s:636)

İbn Hacer ise şöyle diyor: "Bana göre söz konusu bu ateş, Kurtubi ve diğer alimlerin anlattığı gibi Medine'nin kenarlarında çıkan ateştir".[1]

Şunu belirtmek gerekir ki bu ateş, ahir zamanda çıkacak ve insanları bir meydan da toplayacak olan o ateş değildir.[2] Onun açıklaması büyük alametlerde gelecek.

10- Türklerle[3] Savaş:

Müslim Ebu Hureyre (ra)'dan Rasulullah (sav)'in şöyle dediğini rivayet ediyor: "Müslümanlar Tüklerle savaşmadıkça kıyamet kopmaz. Onlar, yüzleri deri üstüne deri kaplanmış kalkan gibi olan bir kavimdir. Kıl elbise giyerler ve kıl ayakkabılar içinde yürürler."[4]

Buhari ise Ebu Hureyre (ra)'den Rasulullah (sav)'in şöyle dediğini rivayet ediyor: "Sizler ayakkabıları tüyden

---

[1] "Fethu'l-Bârî" (13/79)

[2] Baz: "Müslim Nevevi Şerhi" (18/28). "el-İzâat" (s.85)

[3] Türk: Türklerin soyu konusunda alimlerin çok çeşitli sözleri vardır:

a) Nuh'un oğlu Yafes'in soyundandırlar. Aynı soydan gelen Yecüc ve Me'cüc'ün amca oğullarıdır.

b) İbrahim (as.)'in, cariyesi olan Kantura'dan çocukları olmuş onların soyundan Türkler ve Çinliler türemiştir.

c) Türkler, Tubba'ın soyundandır.

d) Türkler, Efridon b. Sâm b. Nuh'un soyundandır.

Türklerin ülkesi Türkistan'dır. Sınırları Horasan'ın doğusu ile Çin'in batısı ve Hindistan'ın kuzeyidir. Bak: "Nihaye fî Garibi'l-Hadis" (4/113), "Konusu'l-Muhit" (3/700), "Mealimü's-Sünen" (6/68), "Mu'cemu'l-Buldan" (2/23), "Nihâye" (1/153), "Fethu'l-Bârî" (6/104,608), "el-İşâat" (s.35), "el-İzâat" (s.82)

[4] Müslim, Fiten (18/37-Nevevi Şerhi)

olan gözleri küçük, burunları basık ve yüzleri kırmızı sanki deri üstüne deri kaplanmış kalkanlar gibi kalın etli olan Türklerle savaşmadıkça kıyamet kopmaz."[1]

Amr b. Sa'lebe ise şöyle diyor: Rasulullah (sav)'i işittim şöyle diyordu: "Geniş yüzlü sanki deri üstüne deri kaplanmış kalkanlar gibi kalın etli olan bir kavimle sizin savaşmanız kıyamet alametlerindendir."[2]

Müslümanlar daha Sa'lebe hayatta iken Emevi halifesi olan Muaviye (ra) zamanında Türklerle savaşmışlardır.

Ebu Ya'lâ, Muaviye b. Hudeyc'in şöyle dediğini rivayet ediyor: "Ben Muaviye b. Ebî Süfyan'ın yanında bulunuyordum kendisine komutanlarından bir yazı geldi. O yazıda Türklerle karşılaştıkları, onların çoğunu öldürdükleri ve çok ganimet aldıkları yazıyordu. Muaviye buna çok kızdı ve şöyle yazılmasını emretti: "Bana yazdığın yazıda kimleri öldürdüğünü ve ne kadar çok ganimet aldığını okudum bundan ne çıkar sağladığını bilmiyorum. Bir daha benim emrim gelmeden onları öldürme!" Ben: "Ey mü'minlerin emiri neden?" dedim Muaviye: "Ben Rasulullah (sav)'in şöyle dediğini duydum: "Arapların

[1] Buhari, Menakıb (6/604-Fethu'l Bârî)
[2] Müsned (5/70. Kenzu'l-Ummal dipnotlu)

karşısına Türkler çıkacak. Şiyh[1] otlağı ve Kaysum'a[2] kadar onları takip edecekler. Bu yüzden onlarla karşılaşmak hoşuma gitmiyor."[3]

Abdullah b. Bureyde (ra) babasının şöyle dediğini rivayet ediyor: "Rasulullah (sav)'in yanında oturmuş O'nu dinliyorduk. Şöyle diyordu: "Geniş yüzlü, küçük gözlü, kalkan gibi suratları olan bir kavim ümmetimi önüne katıp tâ arap yarımadasına kadar sürer. Birincisinde kim onlardan kaçarsa kurtulur. İkincisinde bazıları ölür, bazıları kurtulur. Üçüncüsünde ise geriye kalanların kökünü keserler." "Yâ Rasulullah, Onlar kimdir?" dedik. Rasulullah (sav): "Onlar Türklerdir" dedikten sonra şöyle devam etti: "Nefsim elinde olana yemin ederim ki, onlar atlarını Müslümanların camilerine bağlarlar."

Babam Bureyde Rasulullah (sav)'den Türkler hakkında duyduğu bu bela ve musibetten sonra, onlar çıkarsa çabuk kaçarım diye develerini, su mataralarını ve yolculuk eşyalarını birbirine bağlamazdı."[4]

---

[1] "Şiyh": Güzel kokulu pelin cinsi bir bitki. Yemame ve Irak tarafında bir yer. Bak: "Mu'cemu'l-Buldan" (3/379)

[2] "Kaysum": Çölde yetişen güzel kokulu bir bitki. Şiyh'in karşı tarafındaki su. Aralarında, Mekke ve Küfe arasında bulunan ve hacıların geçtiği dağyolu olan Fayd vardır. Bak: "Mu'cemu'l-Buldan" (4/282,422)

[3] "Fethu'l-Bârî" (6/609). Heysemi "Mecmau'z-Zevaid'te (7/312) şöyle diyor: "Bu hadisi Ebu Ya'lâ rivayet etmiştir. Senedinde tanımadığım raviler vardır."

[4] Müsned (5/348,349 -Kenzu'l-Ummal dipnotlu) Ebu'l Hattab Ömer b. Dihye şöyle demiştir: "Senedi Sahihtir". "Tezkire" (s:593). Heysemi "Mecmau'z –Zevâid"te (7/311) şöyle diyor: "Ebu Davud ve Bezzar kısaltarak, Ahmed ise tam olarak rivayet etmiştir.

Yine sahabe zamanında Türkler hakkında meşhur olan bir hadis de şudur: "Türkler size karışmayıp terk ettiği sürece siz de onları terk edin".[1]

Ravileri, sahih hadis ravileridir." Fakat Ebu Davud'un rivayeti, Ahmed'in rivayetinden farklıdır. Şöyle ki, o rivayetten anlaşılan Müslümanların Türkleri önlerine katıp üç kere Arap yarımadasına kadar sürecekleri vardır. Hadisteki: "Gözleri küçük bir kavim sizinle savaşacak" Yani Türklerdir. "…Siz onları önlerinize katıp üç kere Arap Yarımadası'na kadar süreceksiniz". Bak: "Sunen-i Ebi Davud, Melâhim-Türklerle savaş babı. (II/412,413- Avnu'l-Ma'bud)

Avnu'l Ma'bud yazarı şöyle diyor: "Bana göre Ahmed'in rivayeti daha doğrudur. Anlaşılan Ebu Davud'un rivayetinde bazı raviler yanılmıştır. Nitekim Bureyde'nin Rasulullah (sav)'den Türkler hakkında duyduğu bela ve musibetlerden sonra develerini, su mataralarını ve yolculuk malzemelerini birbirine bağlamaması, Ahmed'in rivayetini doğrular. Yine Ebu Davud'un rivayetinde bazı ravilerin hadisin sonunda: "…Veya buna yakın dedi" sözleri bunu doğrulamaktadır. Bak: (4/414)

Sonra Kurtubî'den, Arapların Türklerle üç kere karşılaştıklarını son karşılaşmada Bağdat'ı yerle bir ettiklerini, Halifeyi, vezirleri ve alimleri öldürdüklerini nakletmekte, ülkenin iç kısımlarına kadar girdiklerini, tâ Şam'a kadar ilerlediklerini, Mısır'a kadar korku saldıklarını, en sonunda Ayn Calut savaşında Katz adlı sultanın onları bozguna uğrattığını ve böylelikle Allah'ın Müslümanları onların şerrinden koruduğunu nakletmektedir. Bak: "Tezkire" (s:592-595), "Avnu'l-Ma'bud" (II/415-416)

[1] Ebu Davud, Melâhim (11/409-Avnu'l-Ma'bud). İbn Hacer şöyle diyor: "'Bu hadisi Taberâni, Muaviye hadisinden rivayet etmiştir". Bak: "Fethu'l-Bârî" (6/609). Aclûnî şöyle diyor: "Zurkâni bu hadis için: "hasen" demiştir. Asl'da şöyle diyor: "Bu hadisi Ebu Davud sahabeden, onlar da Rasulullah (sav)'den rivayet etmiştir… ve Nesâi rivayet etmiştir… Ayrıca Taberani "Kebir" de ve "Evsat" da İbn Mesud'tan merfu olarak: "Türkler sizi terk ettiği sürece siz de onları terk edin" dediğini rivayet etmiştir. Taberanî Muaviye b. Ebi Süfyan'dan birbirini destekleyen yollarla merfu olarak şöyle rivayet etmiştir: "Ümmetimin mal ve mülkünü alacak ilk kavim ve onları köle edinecek olanlar Beni Kantura'dır" Bak: "Keşfu'l-Hafa" (1/38). Albani bu hadis hakkında "uydurma" demektedir. Bak: "Camiu's-Sağir'in Zayıfları" (1/81. Hadis no:105)

Sahâvi bu hadisi rivayet edenleri saydıktan sonra şöyle diyor: "Bu hadise uydurma hükmünü vermek kolay kabul edilecek bir şey değildir. Biz, Hafız Ziyaeddin el-Makdisî'nin Türklerin çıkışıyla ilgili hadisleri topladığı bir kitabı olduğunu duyduk". Bak: "Makasidu'l-Hasene" (s: 16-17)

Heysemi "Mecmau'z-Zevaid'de (7/312) şöyle diyor: "Hadisi Teberânî "Kebir" ve "Evset" ta rivayet etmiştir. Senedinde kim kim olduğunu bilmediğim Osman b. Yahya el-Karkasânî vardır. Diğer ravileri sahih hadis ravileridir".

Bütün bunlardan sonra hadis dereceleri için en azından "hasen" dir denilir. Özellikle İbn Hacer bu hadisin sahabe zamanında meşhur olduğunu söylemekte ve hadisin herhangi bir eksik tarafını belirtmemektedir. Bu da hadisin onun katında geçerli olduğunu gösterir.

İbn Hacer şöyle diyor: "Önceleri Türkler ile Müslümanların arası uzak idi. Daha sonra yavaş yavaş birbirlerine yaklaştılar. Türklerden alınan esirler çoğalmaya başladı. Onların kuvvetli ve çetin birileri oldukları görülünce, sultanlar onlara önem verdiler. Öyle ki Abbasi halifesi Mu'tasım'ın ordusunun çoğu Türklerden oluşmakta idi. Sonra Türkler idareyi ele geçirmeye başladılar. Önce Mutevekkil'den başlayarak tek tek Mu'tasım'ın çocuklarını öldürdüler. Sonra Deylem diyarına karıştılar. Samanoğulları da Türklerdendir. İran'ı ele geçirdiler. Daha sonra bu yerlere önce Sebt Tekin oğulları sonra Selçuklular hakim oldu. Sınırlarını Irak, Suriye ve Anadolu'ya kadar genişlettiler. Selçuklulardan sonra Suriye'de Zengiler ve onlara uyan Eyyubiler hakim oldu ve buralarda Türkler çoğaldı. Oradan sonra Mısır ve Hicaz'a hakim oldular.

Selçuklulara karşı 150 savaş yapıldı. Birçok ülke harap oldu, çok kan döküldü.

Albâni bu hadisi destekleyen. "Habeşliler sizi bıraktığı gibi siz de onları bırakın. Türkler sizi terk ettiği sürece siz de onları terk edin" hadisini alarak senedi hakkında şöyle diyor: "Diğer hadisi destekleme yönünden bu hadisin senedinde bir sakınca yoktur. Ebu Sekine dışında ravilerin hepsi sikadır. İbn Hacer Takrib'de şöyle diyor: "Ebu Sekine'nin adı Mahlem'dir. Sahabe olduğu konusunda farklı görüşler vardır". Ben (Albanî) derim ki: Eğer o sahabeden değilse, o zaman tabiinden olur. Ondan üç kişi rivayet etmiştir. Öyleyse bu hadis hasendir". Bak: "Sahih hadisler" (2/416 Hadis no: 772)

Belki de Şeyh Albâni "uydurma" sözüyle hadisin sonunda bulunan: "Ümmetimin mal ve mülkünü alacak ilk kavim ve onları köle edinecek olanlar Beni Kantura'dır" lafzını kastediyor olabilir. Fakat ileride geleceği gibi İbn Hacer'e göre bu lafzı destekleyen başka bir rivayet vardır. En doğrusunu Allah bilir.

Sonra Tatarların gelmesiyle sanki kıyamet koptu. Hükümdarları Cengiz Han'ın çıkışı m. 600'lü yıllardan sonraydı. Çocukları doğuda, kendisi batıda dünyayı ateşe verdiler. Onların zarar vermediği tek ülke kalmadı. Bağdat'ı harap ettiler ve son halife Musta'sım'ı 656'da öldürdüler. Son hükümdarları Aksak Timur'a kadar her yeri yakıp yıkmaya devam ettiler. Timur Suriye tarafına yöneldi. Orada yaşadı. Şam'ı taş üstüne taş kalmayacak şekilde yaktı. Sonra Anadolu ve Hindistan arasında dolaştı. Allah onu öldürene kadar burada yaşadı. Çocukları bu ülkelere yerleşti

Rasulullah (sav)'in şu hadisi buraya kadar anlattıklarımızın hepsini doğrulamaktadır: "Ümmetimin mal ve mülkünü alacak ilk kavim Beni Kantura'dır"... Sanki O, "ümmetim" sözüyle İslam'ı sonradan kabul edenleri değilde, kendi soyundan olanları yani: Arapları kastetmektedir. Doğrusunu Allah bilir."[1]

Anlaşıldığına göre hicri yedinci asırda görülen Tatarlar,Türklerin ta kendileridir. Çünkü hadislerde geçen Türklerin özellikleri Tatarlarda (Moğol) görülmektedir. "Onların ortaya çıktıkları dönem İmam Nevevî'nin zamanında olmuştu. Nevevi onlar hakkında şöyle diyor: "Türklerle yapılan savaşlarda onların hadislerde geçen

---

[1] "Fethu'l-Bârî" (6/609-610)

küçün gözlü, kırmızı suratlı, basık burunlu, geniş yüzlü sanki deri üstüne deri kaplanmış kalkanlar gibi kalın etli, tüyden ayakkabı giyme özelliklerini taşıyanlar oldukları görülmüştür. Müslümanlar onlarla defalarca savaştılar ve hâlen de savaşmaktadırlar."[1]

Türkler daha sonra Müslüman olmuş İslam'a ve müslümanlara faydaları dokunmuştur. Osmanlı Devleti gibi büyük bir devlet kurmuşlar, bir çok yerleri fethetmişlerdir. Bu fetihlerden en önemlisi Bizans'ın başkenti olan İstanbul'un fethidir. Bu fetih kıyamete yakın Deccal çıkmadan önce olacak olan İstanbul'un ikinci fethine hazırlıktır. Bunun açıklaması ileri sayfalarda geçecek. İstanbul'un fethi ile İslamiyet Avrupa ve daha sonra doğuda ve batıda dünyanın birçok yerinde yayılmıştır.

Türklerle savaştan bahseden Rasulullah (sav)'in o hadisinden sonra, Ebu Hureyre'den gelen şu hadis onların İslam'a girip hizmet etmelerini çok iyi açıklamaktadır:

"Hoşunuza gitmeyen bu durumdan sonra onları insanların en hayırlıları olarak bulacaksınız. İnsanlar madenler gibi farklı farklıdır. Cahiliyede en azılıları, İslam'da en hayırlıları olur."[2]

---

[1] "Müslim Nevevî Şerhi" (18/37-38)

[2] Buhari, Menakıb. (6/604-Fethu'l-Bârî)

11- Acemlilerle[1] savaş:

Ebu Hureyre (ra)'dan gelen hadiste Rasulullah (sav) şöyle buyurmaktadır: "Siz, Acemlilerden Hûz[2] ve Kirman'la[3] savaşmadıkça kıyamet kopmaz. Onlar kırmızı yüzlü, basık burunlu, küçük gözlüdür. Yüzleri deri üstüne deri kaplanmış gibi kalın etli ve ayakkabıları tüydendir."[4]

Daha önce geçen Türklerle savaş bölümünde onların özelliklerini ve yapılan savaşlarla ilgili hadisler anlatılmıştı. Buradaki hadiste ise Hûz ve Kirman ile yapılan savaş anlatılmaktadır. Bu ikisi ise Türklerden değil Acem ülkesindendir ve onlarında sıfatları Türklerin sıfatları gibi anlatılmıştır.

İbn Hacer şöyle diyor: "Bu hadis, Türklerle savaşı anlatan hadisten farklıdır. Her iki hadiste de onlarla olacak olan şeylere karşı uyarı vardır".[5]

Bana kalırsa Semure (ra)'dan gelen Rasulullah (sav)'in şu hadisi bu hadisi desteklemektedir: "Allah Azze ve Celle sizin elinize Acemlileri dolduracakken onlar

---

[1] "Acem: Arap olmayanlardır.

[2] "Hüz": Yani Huzistan, İran'da bulunan Ahvaz'da bir yerdir. Acem boylarından bir boy olduğu da söylenmiştir. Bak: "Mu'cemu'l-Buldan" (2/404), "Fethu'l Bârî" (6/607)

[3] "Kirman": Birçok köy ve kasabası olan geniş bir arazidir. Batısında İran, kuzeyinde Horosan, güneyinde ise İran denizi vardır. Yalcut şöyle diyor: "Halkı hayır sever ve ehli sünnettendir". Bak: "Mu'cemû'l-Buldan" (4/454)

[4] Buhari, Menâkıb. (6/604-Fethu'l-Bârî)

[5] "Fethu'l-Bârî" (6/607)

kaçmayan birer aslan olurlar. Askerlerinizi öldürürler ve ganimetlerinizi yerler".[1]

Ebu Hureyre (ra)'dan gelen hadiste ise Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: "Neredeyse sizin içinizde kaçmayan Acemli aslanlar çoğalır. Askerlerinizi öldürürler, ganimetlerinizi yerler"[2]

Demek ki, Acemlilerle savaş kıyamet alâmetlerindendir.

12- Emânetin[3] kaybolması:

Ebu Hureyre (ra)'dan rivayet edilen hadiste Rasulullah (sav) şöyle buyurmaktadır: "Eğer emânet kaybolursa kıyametin kopmasını bekle". Sahabe: "Yâ Rasulullah emânet nasıl kaybolur?" dedi. Rasulullah: "Eğer iş ehli olmayana verilirse kıyameti bekle" dedi".[4]

---

[1] Müsned (5/11). Heysemi "Mecmau'z-Zevâid"te (7/310) şöyle diyor: "Ahmed, Bezzâr ve Taberâni rivayet etmiştir. Ahmed'in ravileri sahih hadis ravileridir".

[2] Tarebâni rivayet etmiştir. Ravileri sahih hadis ravileridir. Bak: "Mecmau'z-Zevâid" (7/311)

[3] "Emânet: Hıyanetin zıddıdır.Kur'an'da şöyle geçmektedir: "Biz, emâneti, göklere, yere ve dağlara teklif ettikte onlar bunu yüklenmekten çekindiler, sorumluluğundan korktular. Onu insan yüklendi. Doğrusu o çok zalim, çok cahildir". (Ahzâb:72). Alimler emâneti birçok manada açıklamışlardır. Bunlar iki kısımda toplanır: 1- Tevhid: Çünkü o kulun yanında koruması gereken bir emanettir. 2- Amel: Dinin bütün bölümlerini içerir ve hepsi kulun yanında koruması gereken bir emanettir. Emânet dinin sunulan emirlerini yapmak, yasaklarından kaçınmaktır. Bak: "Ahkamu'l-Kur'an" (3/1588-1589), "Müslim Nevevi Şerhi" (2/168), "İbn Kesir Tefsiri (6/477), "Fethu'l-Bârî" (11/33)

[4] Buhari, Rikâk (11/333-Fethu'l-Bârî)

Rasulullah (sav) bu hadiste emâneti nasıl kaldıracağını, onun kalplerde izinden başka hiçbir eserin kalmayacağını açıklamaktadır.

Huzeyfe (ra) Rasulullah (sav)'den şöyle rivayet etmektedir: "Rasulullah bize iki hadis rivayet etti. Onlardan ilkini gördüm, ikincisini bekliyorum. İlki, emânet insanların gönüllerinin derinliklerine iner. Sanki o insanlar Kuran ve sünneti bilirler.

Rasulullah (sav) emânetin kaybolmasından da bahsetti şöyle dedi: "Kişi uykusunu uyur. Emânet onun kalbinden silinip alınır da emânetin eseri, rengi uçuk bir nokta halinde yanık yeri gibi kalır. Sonra o kişi bir uyku uyurken emânetin geri kalan kısmı alınır. Bunu da izi çalışan bir işçinin avucundaki kabarcık gibi kalır. Şu halde emânet, ayağına düşürdüğün bir ateş parçasının düştüğü yeri şişirip senin onu bir kabarcık şeklinde görmen gibidir. Halbuki ondan tesirli bir şey yoktur. Bu şekilde insanlar birbirleriyle alış-verişte bulunmak üzere sabahlarlar. Sonra: "Falan oğulları içinde emin bir kişi vardır" denilir.

Yine o kişi için: "O ne akıllı, ne zarif ve ne de cesur adamdır" denilir. Fakat o kişinin kalbinde hardal tanesi kadar iman yoktur". Huzeyfe dedi ki: "Ben öyle bir zamanda bulundum ki, o devirde biriyle alış-veriş edeceğim diye kaygılanmazdım. Müslümansa İslam dini

onu hainlikten men eder, Hıristiyan ve Yahudi ise bulunduğu yerin valisi onu hainlikten men ederdi. Bugün ise, ben falan ve falandan başka kimse ile alış-veriş edemez oldum."[1]

Görüldüğü gibi bu hadiste emanetin kalplerden kaldırılacağı öyle ki, güvenilir ve emin olan kişinin sonradan hain olacağına dair açıklama vardır. Bu da ancak Allah korkusunun kişiden gitmesi, imanın zayıflaması ve hain olan kişilerle çok oturmaktan dolayı olacaktır. Çünkü kişi arkadaşını daima kendine örnek alır.

Emanetin kaybolmasını gösteren bir diğer şeyde halife, vali, kadı ve memurluk gibi vazifeler tam olarak anlamıyla ve layıkıyla yapacakların yerine ehliyetsiz kişilere verilmesidir. Böylelikle insanların hakları kaybolmakta, onlara hizmet niteliğinde olan işler hafife alınmakta ve aralarında kargaşa çıkmaktadır.

Öyleyse, eğer insanların başında görevli olan kişi emâneti kaybediyorsa onun hizmetinde olan insanlar da onun gibi emâneti kaybedecektir. İnsanların başında olan kişinin işi düzgün olursa emrinde olanların işi de düzgün olur, eğer o kötü olursa emrindekilerde kötü olur.

Sonra işin ehli olmayana verilmesi, insanların

---

[1] Buhari, Rikâk. (11/333-"Fethu'l-Bârî). Ayrıca Buhari, Fiten (13/38-Fethu'l-Bârî)

dinlerine karşı umursamaz olduklarını göstermektedir. Öyle ki onlar başlarında dine önem vermeyen kişileri geçirmektedirler. Bu durumda ancak, ilmin azalıp cahilliğin çoğaldığı zamanda olur. Buhari de bu konuda Ebu Hureyre (ra)'dan gelen bir hadis zikredilmektedir.

İbn Hacer şöyle diyor: "Bu hadisin Kitabu'l-İlim'le olan münasebeti, işin ehli olmayana verildiğinde sonuçta cahilliğin çoğaldığı kıyamet alametlerinden olmasıdır."[1]

Zaten Rasulullah (sav) ilerde her şeyin tersine döneceği bir dönemin geleceğini haber vermiştir. O dönemde doğru söyleyenler yalancı, yalancılar doğru sözlü ilan edilir. Emin kişi hain, hain kişi emin olur. Düşük kişilerin yüceltilmesi bölümünde bununla ilgili hadis gelecek.

13- İlmin kaldırılmasıyla birlikte cahilliğin çoğalması:

Yine kıyametin alametlerinden birisi de ilmin kaldırılması ve cahilliğin çoğalmasıdır. Bu konuda Buhari ve Müslim, Enes b. Malik (ra)'dan Rasulullah (sav)'in şöyle dediğini rivayet etmektedir: "İlmin kaldırılması, cahilliğin yayılması kıyâmet alâmetlerindendir".[2]

---

[1] "Fethul'-Bârî" (1/143)

[2] Buhari, İlim (1/178-Fethu'l-Bârî). Müslim, İlim (16/222-Nevevi Şerhi)

Buhari ise Şakik'ten şöyle rivayet ediyor: "Ben Abdullah b. Mes'ud ve Ebu Musa ile birlikte idim. Onlar Rasulullah (sav)'in şöyle dediğini söylediler: "Kıyametten önce öyle günler gelecek ki, ilim kaldırılacak, cahillik artacak."[1]

Müslim'in Ebu Hureyre (ra)'dan rivayetine göre Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: "Zaman kısalır, ilim kalkar, fitneler ortaya çıkar, cimrilik artar ve ölüm çoğalır".[2]

İbn Battal şöyle diyor: "Biz, bu hadiste geçen kıyamet alametlerinden ilmin azaldığını, cahilliğin arttığını, cimriliğin çoğaldığını, fitnelerin ortaya çıktığını ve ölümün çoğaldığını günümüzde açıkça gördük".[3]

İbn Hacer bu sözün arkasından şöyle diyor: "Görünen o ki, O'nun gördükleri şeylerin az olmasına rağmen bu söz onun büyütmesidir. Hadisten kasıt, o şeylerin ileride daha da artacağı anlamındadır. Öyle ki, o şeylerin olumlu kısmı hiç kalmayacak. İlmin kaldırılmasıyla birlikte cahilliğin yayılması buna işarettir. O dönemde alimlerin bulunması bunun gerkekleşmesine engel olmaz. Çünkü o vakit cahiller alimleri anlayamaz".[4]

---

[1] Buhari, Fiten (13/13-Fethu'l-Bârî)
[2] Müslim, İlim (16/222,223-Nevevi Şerhi)
[3] "Fethu'l-Bârî" (13/16)
[4] "Fethu'l-Bârî" (13/16)

İlmin kaldırılması ancak alimlerin yok olmasıyla olur. Nitekim Abdullah b. Amr b. As (ra) şöyle diyor: "Ben Rasulullah (sav)'i şöyle derken işittim: "Allah, ilmi kullarından silmek suretiyle değil, alimlerin ruhlarını kabzetmek suretiyle giderecektir. En sonunda hiçbir alim kalmayacak ve insanlar cahil kişileri başkan edinecekler. Bunlara meseleler sorulacak. Onlarda bilgileri olmadığı halde fetva verecekler. Bu şekilde hem kendileri sapıklığa düşer, hem de halkı saptırırlar".[1]

Nevevi şöyle diyor: "İlmin kaldırılmasından bahseden bu hadislerden kasıt, ilmin alimlerin gönüllerinden silinmesi değildir. Bunun manası ilim sahiplerinin ölmesiyle insanların cahilleri alim edinmeleri ve onların verdiği fetvalarla hem kendilerinin hem de halkın sapıtmasıdır".[2]

Buradaki ilimden kasıt Kur'an ve Sünnet ilmidir. O da peygamberlerin miras olarak bıraktıkları ilimdir. Çünkü alimler peygamberlerin varisleridir. Onların kaybolmasıyla ilim kaybolur, sünnetler unutulur, bid'atler çoğalır ve cahillik artar.

Ama dünya ilimleri ise azalmaz artar. Hadiste kasdedilen bu değildir. Çünkü hadiste: "Bunlara meseleler

[1] Buhari, İlim. (1/194-Fethuı'l-Bârî). Müslim, İlim (16/223,224-Nevevi Şerhi)
[2] "Müslim Nevevi Şerhi" (16/223-224)

sorulacak. Onlarda bilgileri olmadığı halde fetva verecekler. Bu şekilde hem kendileri sapıklığa düşer, hem de halkı sapıtırlar" sözü geçmektedir.

Sapıklığa düşmek ancak dinde cahil olmakla olur. Gerçek alimler ise ilimleriyle amel edenler, ümmeti yönlendirenler ve onlara hidayet yolunu gösterenlerdir. Amelsiz ilmin hiçbir faydası olmaz, aksine sahibini vebal altında bırakır. Konuyla ilgili Buhari'de birde: "Amel azalır" şeklinde rivayet vardır.[1]

Büyük İslam tarihçisi Zehebî alimlerle ilgili nükteli sözlerden bahsederken şöyle diyor: "Onlara ilimden az bir şey verilmiştir. Ama günümüzde ise sayısı az olan bu insanlar içinde, o az ilimden az bir şey kalmıştır. O az ilimle amel edenlerde ne kadar az! Allah bize yeter, O ne güzel Vekildir".[2]

Eğer Zehebî'nin zamanında böyle olursa, kim birilir bizim zamanımızda nasıl olur? Rasulullah (sav)'in zamanından uzaklaşan her vakitte ilim azalmakta ve cahillik artmaktadır. Bu ümmetin en alimleri sahabelerdi. Onlardan sonra tabiin, sonrada tebei tabiin. En hayırlı asır onların dönemiydi. Nitekim Rasulullah (sav) şöyle buyuruyor: "İnsanların en hayırlıları benim çağımda

---

[1] Buhari, Edeb. (10/456-Fethu'l-Bârî)

[2] "Tezkiretü'l-Huffâz" (3/1031)

yaşayanloardır. Sonra onlardan sonra gelenler, sonra onlardan daha sonra gelenlerdir.”.[1]

İlim azalmaya devam etmekte, cahillik de artmaktadır. Öyleki insanlar İslam'ın farzlarını dahi bilmez hale geleceklerdir. Huzeyfe (ra) Rasulullah (sav)'in şöyle buyurduğunu rivayet etmektedir: “Elbisenin nakışı eskiyip silindiği gibi İslam da eskiyecek, silinecek. Hatta oruç nedir, namaz nedir, hac nedir, zekât nedir bilinmeyecek. Bir gecede Kur'an yok olur. Yeryüzünde ondan bir âyet dahi kalmaz. İnsanlardan yaşlı adam ve kadınlar kalır. Onlar: “Biz babalarımızı “Lailahe illallah” kelimesini söyler bulduk biz de onu söylüyoruz” derler. Sıla b. Zufer, Huzeyfe'ye: “Namaz nedir, hac nedir, zekat nedir bilmedikleri halde “Lailahe illallah” demeleri onlara ne kazandırır?” dedi ve bunu birkaç kez tekrarladı. Huzeyfe önce ona cevap vermedi. Sonunda ona: “Ey Sıla! “Lailahe illallah” onları ateşten kurtarır” dedi ve bu sözü üç kere tekrarladı”.[2]

Abdullah b. Mesud şöyle diyor: “Kur'an aranızdan kaldırılacak o bir gecede yok olur ve insanların

[1] Müslim, Sahabenin Faziletleri (16/86-Nevevi Şerhi)

[2] İbn Mâce, Fiten. (2/1344-1345), Müstedrek (4/473) Hakim hadisi sahihlemiş, Zehebi'de ona katılnmıştır. İbn Hacer “Fethu'l-Bârî”de (13/16): “İbn Mâce kuvvetli bir senedle rivayet etmiştir” demiştir. Albani hadisi sahihlemektedir. Bak: “Camiu's-Sağir'in Sahihleri” (6/339. Hadis no: 7933)

gönüllerinden gider. Ondan geriye hiçbir şey kalmaz".[1]

İbn Teymiye şöyle diyor: "Ahir zamanda Kur'an sayfalardan ve gönüllerden gider. Ondan geriye hiçbir şey kalmaz".[2]

Bundan daha kötüsü yeryüzünde Allah'ın adı dahi anılmaz. Nitekim Enes (ra)'dan rivayet edilen hadiste Rasulullah (sav) şöyle buyurmaktadır: "Yeryüzünde "Allah, Allah" zikri kesilmedikçe kıyamet kopmaz".[3]

İbn Kesir şöyle diyor: "Bu hadisin iki manası vardır:

1- Kimse kötülüğü yasaklamaz, kötülük yapan birini görünce ona engel olmaz. Bu yüzden: "Allah, Allah! Dahi denmez" diye tabir edilmiştir. Abdullah b. Ömer hadisinde geçtiği gibi: "Geriye azgın kişiler kalır, iyilik yapmayı bilmezler, kötülüğede engel olmazlar".[4]

2- Allah bilinmez, yeryüzünde adı dahi anılmaz. Buda insanlığın yok olduğu, inkar, isyan, fitne ve fesadın

---

[1] Taberâni rivayet etmiştir. Ravileri, sıka olan Şeddâd b. Ma'kal dışında sahih hadis ravileridir. Bak: "Mecmau'z-Zevâid" (7/329-330). İbn Hacer "Fethu'l-Bârî"de (13/16): "Senedi sahihtir, fakat hadis mevkuftur" demiştir. Bana göre böyle söylemek doğru değildir ve Hadis merfu hükmündedir.

[2] "Mecmû'u'l-Fetavâ" (3/198-199)

[3] Müslim, İmân (2/187-Nevevi Şerhi)

[4] Müsned (11/181-182) Ahmed Şakir: "Senedi sahihtir demiştir" Müstedrek (4/435) Hekim: "Hasan, Abdullah b. Amr'dan işitse bile, Buhari ve Müslim'in şartlarına göre sahihtir" demiş Zehebi de ona katılmıştır.

çok olduğu zamanda olur”.[1]

14- Güvenlik güçleri ve korumaların çoğalması:

İmam Ahmed’in Ebu Umâme (ra)’dan rivayet ettiğine göre Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: “Ahir zamanda bu ümmet için elinde öküz kuyruğu gibi kırbaçlar bulunan adamlar çıkacak. Gelir azap ederler, gider azap ederler”.[2]

Taberânî’nin “Kebir” deki rivayetinde şöyledir: “Ahir zamanda insanlara sabah ve akşam azap edecek güvenlik görevlileri olacak. Sakın ha sen onlardan olmayasın”.[3]

Müslümanların başında bulunacak ve onlara haksız yere azap eden bu kişilerin ateşe gireceklerine dair hadisler vardır. Müslim Ebu Hureyre (ra)’dan şöyle rivayet ediyor: “Ateşe girecek iki sınıf vardır ki, ben şu ana kadar onlarla karşılaşmadım: Ellerinde öküz kuyruğu gibi kırbaçlarla insanları döven bir grup…”[4]

Nevevî şöyle diyor: “Bu hadis peygamberin mucizelerindendir. O’nun söylediği bu şey gerçekleşmiştir. Kırbaç taşıyanlar Vali korumalarının köleleridir”.[5]

---

[1] “Nihaye” (1/186)

[2] Müsned (5/250)Hadis sahihtir.

[3] “İthafu’l-Cemâ’a” (1/507-508) Hadis sahihtir. Bak: “Camiu’s-Sağir’in Sahihleri” (13/317 Hadis no:3560)

[4] Müslim, Cennet ve sıfatı (17/190-Nevevi şerhi)

[5] Müslim, Nevevi Şerhi (17/190)

Rasulullah (sav), Ebu Hureyre (ra)'a şöyle demiştir: "Eğer ömrün uzun sürerse çok geçmez, ellerinde öküz kuyruğu gibi kırbaçlar olan grubun insanlara durmadan azap ettiklerini görürsün".[1]

İbn Abbas (ra) Rasulullah (sav)'in şöyle buyurduğunu rivayet ediyor: "Sizin başınıza öyle görevliler gelecek ki Mecusilerden daha kötü olacaktır".[2]

15- Zinanın çoğalması:

Alâmetlerden biriside zinanın coğalması ve insanlar arasında yayılmasıdır. Rasulullah (sav) bunun kıyamet alametlerinden olduğunu haber vermiştir.

Buhari ve Müslim de, Enes (ra)'dan, Rasulullah (sav)'in şöyle buyurduğuna dair bir rivayet vardır: "Kıyametin alâmetlerinden biriside zinanın çoğalmasıdır".[3]

Ebu Hureyre (ra) Rasulullah (sav)'den şöyle rivayet etmiştir: "İnsanların üzerinde bozuk yıllardan oluşan bir zaman gelir… o zaman fuhuş yayılır".[4]

---

[1] Müslim, Cennet ve sıfatı (17/190-Nevevi şerhi)

[2] "Taberani "Sağir"de ve "Evsat" da rivayet etmiştir. Sika olan Müemmel b. İhâb dışında ravileri sahih hadis ravileridir". Bak: "Mecmau'z-Zevâid" (5/235)

[3] Buharî, İlim (1/178-Fethu'l-Bârî), Müslim, İlim (16/221-Nevevi şerhi)

[4] "Müstedrek" (4/512) Hakim: "isnadı sahihtir" demiş, Zehebi'de ona katılmıştır. Albâni hadisi sahihlemiş fakat "o zaman fuhuş yayılır" kısmını zikretmemiştir. Bak: "Sahihu'l-Camîî" (3/212 Hadis no: 3544)

Bundan daha kötüsü zinanın helal sayılmasıdır. Buhari ve Müslim'de Ebu Malik el-Eş'ari (ra)'dan rivayet edilen hadiste, O Rasulullah (sav)'i şöyle derken duymuştur: "Ümmetimin içinde zinayı ve ipeği helal sayacak kavimler olacak".[1]

Ahir zamanda mü'minlerin yok olmasıyla insanların en şerlileri kalacaktır. Ve bu insanlar hayvanların sokak ortalarında birleştikleri gibi birleşeceklerdir. Nitekim Nevvas (ra)'dan rivayet edilen hadis şöyledir: "İnsanların en şerlileri kalır, hayvanların birleştikleri gibi sokak ortasında birleşirler. Kıyamet işte bu insanların üzerine kopar".[2]

Ebu Hureyre (ra) Rasulullah (sav)'den şöyle rivayet eder: "Nefsim elinde olan Allah'a yemin ederim ki, erkekler, sokak ortasında kadınların üstüne çıkmasıkça bu ümmet helak olmaz. O gün onların en hayırlıları şöyle diyendir: "O işi şu duvar arkasında yapsaydın daha iyi olmaz mıydı!"[3]

Kurtubî[4] daha önce geçen Enes hadisi ile ilgili olarak

---

[1] Buhari, Eşribe (10/51-Fethu'l-Bârî)

[2] Müslim, Fiten (18/70-Nevevi Şerhi)

[3] Ebu Ya'lâ rivayet etmiştir. Heysemi: "Ravileri sahih hadis ravileridir" demiştir. (7/331)

[4] Ebu'l-Abbas Ahmed b. Ömer b. İbrahim b. Ömer el-Ensâri el-Kurtubî. Maliki fıkıhçısı ve hadis alimidir. Tefsir sahibi Kurtubinin hocasıdır. İbn Mazin olarak bilinir. Kitaplarından bazıları: "el-Müfhim limâ eşkele min telhisi Müslim" ve "Muhtasar Sahih-i Buhari"dir. İskenderiye'de h. 656'da vefat etmiştir. Bak: "Bidâye" (13/213), "A'lam" (1/186)

kitabında şöyle diyor: "Bu hadis ilerde olacak şeyleri haber vermesi açısından peygamberin bir mucizesidir. O'nun söylediği bu şey zamanımızda olmuştur".[1]

Kurtabî'nin zamanında eğer böyle ise, ondan çok çok sonra olan bizim zamanımızda bu durum daha çok artmıştır. Bu da cahilliğin artması ve fesadın insanlar arasında çoğalmasındandır.

16- Faizin yayılması:

Alâmetlerden birisi de faizin görülmesi, insanlar arasında yayılması ve haram yemeye aldırış etmemektir. İbn Mesud (ra)'den gelen hadiste Rasulullah (sav) şöyle buyurmaktadır: "Kıyametten önce faiz çoğalır".[2]

Buhari, Ebu Hureyre (ra)'dan Rasulullah (sav)'in şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir: "İnsanlar üzerinde öyle bir zaman gelecek ki, kişi kazandığı mal helal mi yoksa haram mı diye hiç dikkat etmeyecek".[3]

Bu hadisler günümüzde birçok müslümanın halini göstermektedir. Sen onların kazandıkları paranın helal olup olmadığına dikkat etmediklerini görürsün. Bilakis

---

[1] "Fethul-Bârî" (1/179)

[2] Münzirî "Terğib ve Terhib" de (9/3) bu hadisi Taberâni'nin rivayet ettiğini söylemiş ve: "O'nun ravileri sahih hadis ravileridir" demiştir.

[3] Buhari, Buyu' (4/313-Fethu'l-Bârî). Nesâi, Buyu' (7/243)

paralarını hem helal hemde haram maldan kazanmakta, çoğu faize karışmaktadır. Faizli bankalar çoğalmakta ve birçok insan bu bankalardan faiz almaktadır.

İmam Buhari, Ebu Hureyre hadisini kendisinin fıkhi bir görüşü olarak, Allahu Teala'nın: "Ey iman edenler faizi kat kat yemeyin" sözü bölümünde vermekte, faizi kat kat yemeyin helal ve haram ayırmadan parasını nereden kazandığına dikkat etmeyen ve bunu artırarak yapan kişidir, olarak açıklamaktadır.

17- Çalgının çoğalması ve helal sayılması:

Sehl b. Sa'd, Rasulullah (sav)'in şöyle söylediğini söylüyor: "Ahir zamanda yere batanlar, atılıp fırlatılanlar ve şekli değişikliğe uğrayanlar olacak. "Sahabe: "Bu neden sonra olacak ya Rasulullah" dedi. Rasulullah: "Çalgı ve şarkıcı kadınlar çoğalınca "dedi".[1]

Bu alâmet son asırlarda görülmeye başlanmış, zamanımızda ise çok yaygınlaşmıştır. Şüphesiz günümüzde çalgı ve aletleri çoğalmış, hızla yayılmış ve bununla birlikte şarkıcılarda artmıştır. Yukarıdaki hadiste açıkça buna işaret vardır.

Bundan daha kötüsü insanların çoğu çalgıyı helal saymaktadır. Oysa hadiste bunu yapanın yere batan, atılıp fırlatılan ve şekli değişenlerden olacağına dair bilgi vardır. Ayrıca Buhari de Hişam b. Ammar- Sadaka b. Halid yoluyla Ebu Malik el-Eş'arî'nin Rasulullah (sav)'i şöyle derken işittiği vardır: "Ümmetimden öyle kavimler gelecek ki, bunlar zinayı, ipek giymeyi, içki içmeyi, çalgı çalıp eylenmeyi helal ve mübah sayacaklar. Yine bazı kavimler dağ bahçelerinde konaklayacaklar, kendi koyun ve çobanları sabah ve akşam onların yanına uğrayacak.

[1] İbn Mâce (2/1350). Heysemi "Mecmau'z-Zevâid'te (8/10) şöyle demiştir: "Taberâni rivayet etmiştir. Senedinde zayıf olan Abdullah b. Ebî Zinâd vardır. Hadisin ikinci yoldan gelen ravileri sahih hadis ravileridir" Albâni hadisi sahihlemiştir. Bak: "Camiu's-Sağir'in Sahihleri" (3/216. Hadis no: 3559)

Onların yanına fakir bir kişi gelince bu duygusuz insanlar ona: “Haydi git! Yarın gel” diyecekler. Bunu üzerine Allah eğlendikleri o dağı geceleyin üzerlerine indirip bir kısımını helak edecek, diğerlerini de kıyamet gününe kadar maymunlar ve domuzlar şaklinde bırakacak”.[1]

İbn Hazm,[2] bu hadisin senedinde bulunan Sadaka b. Halid ile Buhârî arasında kopukluk olduğunu iddia ederek hadisi münkatı saymaktadır.[3] İbn Hazm’ın iddiasını reddeden İbn Kayyım bu görüşün 6 yönden geçersiz olduğunu şöyle açıklamıştır:

1- Buhari, Hişam b. Ammar ile karşılaşmış ve ondan hadis dinlemiştir. Ondan an’ane ile rivayet etse bile, aynı asırda yaşayıp ondan hadis dinlediği için bu senedin muttasıl olduğu ittifakla kabul edilir. Buhari’nin: “Hişam dedi ki” sözü ile “Hişam’dan” sözü arasında aslında bir fark yoktur.

2- Sika oldukları sabit olan kişiler Hişam’dan Muttasıl olarak rivayette bulunmuşlardır. İsmailî “sahih”inde Hasan-Hişam b. Ammar yoluyla hadisi sened ve metiyle rivayet etmiştir.

---

[1] Buhari, Eşribe (10/51-Fethu’l-Bârî)

[2] Ebu Muhammed Ali b. Ahmed b. Said b. Hazm Endülüsî, Kurtuba’lıdır. Sıfat hadislerini ve usul konularını tevil etmede aşırıya kaçmıştır. Fırkalar, mezhepler, fıkıh ve tefsir konularında eserleri vardır. H. 456’da vefat etmiştir

[33] “Muhalla” (9/59)

3- Çalgının haram olduğu Hişam hadisi dışında başka hadislerle de gelmiştir. İsmailî ve İbn Şeybe bunları Ebu Malik el-Eş'ari'ye dayanan iki ayrı senedle rivayet etmektedirler.

4- Eğer Buhari, Hişam ile karşılaşmayıp ondan hadis işitmemiş olsa bile, bu hadisi sahihine alması ve kesin bir dil ile vermesi, arasındaki ravileri zikretmemesi ya bu hadisin meşhur olduğundan ya da ravilerin çokluğundan dolayıdır ki bu da o hadisin Hişam'dan geldiğini gösterir.

5- Eğer Buhari "Sahih"inde bir hadiste: "Falan dedi ki" derse bundan kasıt O'na göre hadisin sahih olduğudur.

6- Buhari bu hadisi, bu konuda temel delil olduğu için "sahih"i ne almıştır. Yoksa yan hadis olupta destek olsun diye değil.[1]

Bütün bunlardan sonra hadis kesinlikle sahihtir.

İbn Salah[2] şöyle diyor: "Ebu Muhammed b. Hazm'ın, Buhari'nin Ebu Amr veya Ebu Malik'ten rivayet ettiği hadisi kabul etmemesine iltifat edilmez". Sonra şöyle diyor: "Hadis sahihtir ve muttasıl olduğu bellidir. Buhari bunun

[1] "Tehzibu's-Sünne" (5/270-272)

[2] Ebu Amr Osman b. Abdurrahmen el-Şehrezûrî. İbn Salah olarak bilinir. Selefin yolunda dindar, abid ve zuhd sahibi bir alimdir. Hadis usulü ve fıkıh sahasında eseri vardır. Şam'da Daru'l-Hadis'te ders okutmuştur. H. 643'de vefat etmiştir. Bak: "Bidâye" (13/168)

gibi şeyleri yapmaktadır. Bunun o hadis, sika kişiler yoluyla rivayeti meşhur olduğu için yapmıştır. Veya aynı hadisi "sahih" dışında başka bir kitabında muttasıl olarak rivayet etmiş olabilir. Veya bu sebepler dışında, senedinin kesik olmasına zarar getirmeyecek bir şeyden dolayı yapmıştır. Doğrusunu Allah bilir".[1]

Bu konudaki sözü uzatmamızın nedeni, bazı insanlar İbn Hazm'ın sözünü doğru kabul ederek çalgının mubah olduğunu saymaktadırlar. Ancak bu konuda gelen hadislerin sahih olduğu anlaşılmaktadır. Ve bunların içeriğinde eğlence ve oyun çoğaldığında ümmetin günah kazanacağı, bunun neticesinde de cezaya çarptırılacağı vardır.

18- İçkinin çok içilmesi ve helal sayılması:

Bu ümmette içkinin içileceği ismine de başka isim verileceği, bundan daha kötüsü onun helal olduğunu söyleyen insanların olacağı gözükecektir. Bu da kıyametin alâmetlerindendir. Nitekim Müslim'deki hadiste Enes (ra) Rasulullah (sav)'den şöyle işitmiştir: "İçkinin içilmesi kıyamet alametlerindendir".[2] Ayrıca bir önceki bölümde çalgıyı helal sayanların olacağı geçmişti.

[1] "Mukaddimetü İbn Salah" (s:32) Bak: "Fethu'l-Bârî (10/52)

[2] "Müslim ilim (16/221-Nevevi Şerhi)

Yine Ahmed ve İbn Mâce, Ubade b. Samit'ten rivayet ettikleri hadiste Rasulullah (sav) şöyle buyurmaktadır: "Ümmetimden bir grup içkiyi helal sayacaklar ve onu başka bir isimle adlandıracaklar".[1] Gerçekten içkiye bir çok isim verilmiştir. Bir tanesi aslan sütüdür!

Bu ümmetin içinde içkinin yayılacağı, onun helal sayılacağı ve değişik isimlerle adlandırılacağı konusunda çok hadisler vardır. Ebu Bekir İbn Arabi içkinin neden helal sayıldığını iki yönden açıklamaktadır:

1- İçileceği'nin helal olduğuna inanmak

2- Bundan kasıt içilmesinin inceden inceye incelenmesidir.

Yine O böyle yapanları duyduğunu ve gördüğünü söylüyor.[2] Günümüzde ise bu çok artmış birçok insan içki müptelası olmuştur.

İşin daha kötüsü artık açıktan açığa satılır olmuş ve bazı İslam ülkelerinde alenen içilmektedir. Ayrıca içkinin yanında uyuşturucuda eşi ve benzeri görülmeyecek şekilde yayılmış, verdiği zarar dikkat çeker bir duruma gelmiştir.

[1] Müsned (5/318), İbn Mâce (2/1123). İbn Hacer "Fethu'l-Bârî"de (10/51), "Senedi iyidir" demiştir. Albâni hadisi sahihlemiştir. Bak: "Camiu's-Sağir'in Sahihleri" (5/13-14. Hadis no:4945)

[2] Bak: "Fethu'l-Bârî" (10/51)

Artık her işin başıyla sonunu Allah'a havale etmekten başka çaremiz yok.

19- Mescitlerin süslenmesi:

Alâmetlerin birisi de mescitlerin süslenmesi ve içine nakışlar yapılmasıdır. Müsned'te Enes (ra)'dan gelen hadiste Rasulullah (sav) şöyle buyurmaktadır: "İnsanlar mescitleri süslemedikçe kıyamet kopmaz".[1] Nesâi ve İbn Huzeyme'deki rivayette ise şöyledir: "İnsanların mescitleri süslemesi kıyametin alametlerindendir".[2]

Buhari Sahihi'nde şöyle diyor: Enes dedi ki: "Öyle zaman gelecek ki, insanlar mescitleri süslemekle övünme yarışına girecekler ve sonra onları pek az zikir ve ibadetle yaşatacaklar" İbn Abbas dedi ki: "Sizler mescitlerinizi Yahudi ve Hıristiyanlar gibi süsleyeceksiniz".

Ömer b. Hattab mescidi yenilerken şöyle demişti: "Sen sadece insanları yağmurdan saklayıp koru. Sakın allı sarılı süsler yapıp da insanları fitneye uğratmayasın".[3]

Allah Hz. Ömer'e rAhmed etsin, insanlar onun sözünü dinlemediler. Allı sarılı süslerle yetinmeyip,

---

[1] Müsned (3/134). Albâni hadis için "sahih" demiştir. Bak: "Sahihu'l-Cami" (6/174 Hadis no: 7298)

[2] Nesâi (2/32-Suyuti Şerhi). Albâni hadis için "Sahih" demiştir. Bak: Age (5/213. Hadis no:5771). Sahihi İbn Huzeyme (2/282. Hadis no:1322-1323)

[3] Buhari, Salât (1/539-Fethu'l-Bârî)

elbiseye nakış yapar gibi camilerede nakış yaptılar.

Halifeler ve sultanlar mescit süslemede sanki birbirleriyle yarış ettiler. En olmadık şeyleri ortaya çıkardılar. Süsledikleri bu mescidler zamanımızda Şam, Mısır, Türkiye ve Endülüs'te bulunmaktadır. Günümüz Müslümanları da mescitleri süslemekte ve nakış yapmaktadırlar.

Hiç kuşku yok ki, mescitlerin süslenmesinde harcanan bu paralar bize yapılan israfın ölçüsünü göstermektedir. Oysa mescitleri yaşatmak orada namaz kılmak ve Allah'ı anmakla olur. Mescitler sadece insanları yağmur, soğuk ve sıcaktan korumak için yapılır.

Bununla birlikte mescitler süslü yapıldığında ve Kur'an'ın yazısı süslü yazıldığında toplumların yok olacağına dair ikaz gelmiştir. Nitekim Hakim Tirmizi, Ebu'd-Derda (ra)'in şöyle dediğini rivayet ediyor: "Mescitlerimizi süsler, Kur'anların yazısını süslerseniz yok olur gidersiniz".[1]

---

[1]"Camiu's-Sağir'in Sahihleri" (1/220. Hadis no:599). Albâni hadisin devamında: "Senedi Hasendir" demiştir. Ayrıca "Sahih Hadisler" kitabında (3/337 Hadis no:1351) şöyle diyor: "Bu Hadisi Hakim Tirmizi "el-Ekyas ve'l-Muğterin" kitabında (elyazma s:78) Ebu'd-Derda'dan merfu olarak rivayet etmektedir". Yine bu hadisi İbn Mubarek "Zuhd"de (s:275 Hadis no:797) daha değişik şekliyle rivayet etmiştir. İbn Mubarek'in rivayet ettiği o hadisin senedi hakkında Albâni "Sahih Hadisler" kitabında şöyle diyor: "Bu hadisin ravileri, Müslim'in sika ravileridir. Ancak onlardan Bekir b. Sevâde, Ebu'd-Derda'dan hadis duymuş mudur yoksa duymamış mıdır, bunu bilmiyorum". Beğavi'de "Şerhu's-Sünne" de (2/350) bu hadisi Ebu'd-Derda'ya dayandırmaktadır. Suyuti

Münavî[1] şöyle diyor: "Bana göre Mescitleri ve Kur'an yazısını süslemek yasaktır. Çünkü bunlar kalbi meşgul etmekte, Allah'ı düşünmekten ve huşudan insanı uzaklaştırmaktadır. Bu yüzden Şafiler mescitlerin süslenmesiyle ilgili olarak: "Kâbe dahil olmak üzere mescitleri altın ve gümüşle süslemek haram, diğer süslerle süslemek de mekruhtur" demişlerdir".[2]

20- Binaların yükseltilmesi:

Bu alamet daha Rasulullah (sav)'in zamanından hemen sonra başlayıp günümüze kadar devametmektedir. Öyleki insanlar güzel bina yapmakta birbirleriyle yarışmışlar ve süslü süslü evler yapmışlardır. Bu da, dünya Müslümanların ayaklarının altına serilip, ganimetler ile malların çoğalıp böyle bir yaşantının olduğu zamanda meydana gelmiş onlardan çoğu dünyaya bağlanmış ve kendilerinden önceki ümmetlerin mal biriktirme ve gereksiz harcamalar yapma hastalığı onların içine işlemiştir. Öyleki fakir ve ihtiyaç durumda çöllerde yaşayan bedeviler ve benzerleri, çok mal sahibi olunca kat kat değişik binalar yapmışlar ve bunda da birbirlerini geçmek

---

"Camiu's-Sağir"de (s:27) bu hadisi Hakim Tirmizi'nin, Ebu'd-Derda'dan rivayet ettiğini söylemiş ve zayıf işaretini koymuştur. Yine Münâvi "Feyzu'l-Kadir"de (1/367. Hadis no:658) hadisi zayıflamaktadır.

[1] Zeyneddin, Muhammed b. Abdurrauf b. Tâcu'l-Arifin b. Ali b. Zeynel Abidin Münâvi. Yazdığı 80 tane kitabın çoğu hadis, tarih ve biyografi dalındadır. Kahire'de h. 1031 yılında vefat etmiştir. Bak: "A'lâm" (6/204)

[2] "Feyzu'l-Kadîr' (1/367)

için yarışmışlardır.

Bu durum Rasulullah (sav)'in haber verdiği gibi gerçekleşmiştir. Nitekim Buhari ve Müslim de Ebu Hureyre (ra)'dan gelen hadiste Rasulullah (sav) kıyametin vaktinden sorduğunda Cebrail (as)'a şöyle demiştir: "Sana onun alametlerinden haber vereyim: … Çobanların evlerini yükseltmeleridir. İşte bu onun alametlerindendir".[1]

Müslim'deki rivayette ise şöyledir:" Çıplak ayaklı fakir koyun çobanlarının binalarını yükselttiklerini görmendir".[2]

Ahmed'deki rivayette ise İbn Abbas'ın Rasulullah (sav)'e:" Yâ Rasulullah! Çıplak ayaklı fakir aç koyun çobanları kimdir?" diye sorduğunda, "Onlar Araptır" cevabını aldığı vardır.[3] Buhari ise Ebu Hureyre (ra)'den Rasulullah (sav)'in şöyle dediğini rivayet etmektedir. "İnsanlar binaları kat kat yükseltmedikçe kıyamet kopmaz".[4]

İbn Hacer şöyle diyor: "Buradaki binaları

---

[1] Buhari, İmân. (1/114-Fethu'l-Bârî). Müslim, İmân (1/161-164)

[2] Müslim, İmân (1/158-Nevevi Şerhi)

[3] Müsned (4/332-334. Hadis no:2926) Ahmed Şakir: "Senedi sahihtir" demiştir. Heysemi "Mecmau'z-Zevâid'te (1/38-39): "Bu hadisi Ahmed, Bezzar ve diğerleri rivayet etmiştir… Ahmed'in senedinde Şehr b. Havşeb vardır" demiştir. Albâni ise: "Bu senedin hadisi desteklemede bir eksikliği yoktur" demiştir. Bak: "Sahih Hadisler" (3/332. Hadis no:1345)

[4] Buhari, Fiten (13/81,82- Fethu'l-Bârî)

yükseltmenin manası, onlardan her biri yaptıkları evlerin, diğerlerinin evlerinden daha yüksek olmasını istemesidir. Belki buradaki kasıt evlerin süs ve güzelliklerinde birbirleriyle yarış etmeleri veya bundan daha geniş bir manadır. Bundan daha aşırısı da görülmüştür ve bu durum daha da devam etmektedir".[1]

Asrımızda bu durum açıkça görülmektedir. İnsanlar yüksek yüksek binalar yapmakta ve onların yüksekliğinde ve ihtişamında birbirlerine karşı öğünmektedirler. Bilakis Amerika ve diğer ülkelerdeki gibi yüksek gökdelenleri inşa etmeye başlamışlardır.

21- Kölenin efendisini doğurması:

Cebrail hadisinde geldiğine göre Rasulullah (sav) şöyle buyurmaktadır: "Sana kıyametin alametlerinden haber vereyim: Kölenin efendisini doğurmasıdır". Hadisi Buhari ve Müslim rivayet etmiştir.[2]

Alimler bu hadisin manası hakkında ayrılığa düşmüşlerdir. İbn Hacer bunlardan 4 tanesini şöyle açıklıyor:

1- Hattabi diyor ki: "Buradaki mana islamın yayılması ve Müslümanların küfür beldelerini ele geçirerek

[1] "Fethu'l-Bârî" (13/88)

[2] Buhari, İmân (1/114- Fethu'l-Bârî). Müslim, İmân (1/158-Nevevi Şerhi)

kadın ve çocuklarına sahip olmalarıdır. Eğer kişi cariyeye sahip olursa ondan çocuk edinir. Doğan bu çocukta cariyenin efendisi konumunda olur. Çünkü o efendisini doğurmuş olur".[1]

Nevevî'nin söylediğine göre alimlerin çoğunluğu bu görüşü benimsemiştir.[2]

İbn Hacer ise şöyle diyor: "Bu görüşü biraz incelemek gerekir.[3] Çünkü cariyelerin çocuk doğumaları daha Rasulullah (sav) zamanında bilinen bir şeydi. Bir çok küfür beldelerinin ele geçirilip kadın ve çocuklarının cariye olarak alınmaları daha İslamın ilk dönemlerinde meydana gelmekteydi. Oysa buradaki hadisin tarzı şimdiye kadar olmamış ama kıyamete yakın olacak bir şeyi haber vermektedir".[4]

2- Efendinin çocuk doğuran cariyelerini satması ve bu işin çok çoğalması öyle ki, o cariyeden doğan çocuğun bilmeden annesini satın alması.

3- Cariyenin, efendisinden veya başka birinden hür bir çocuk doğurması veya nikahlı olarak veya zina ederek köle bir çocuk doğurması. Sonra her iki durumda da

---

[1] "Mealimi's-Sünen" (7/67). Buradaki alıntı "Fethu'l-Bârî"dendir (1/122)

[2] "Nevevî Müslim Şerhi" (1/158)

[3] İbn Kesir'de bu görüşü uzak görmektedir. Bak "el-Fiten ve'l-Melahim" (1/177-178)

[4] "Fethu'l-Bârî"(1/122)

cariyenin elden ele satılarak dolaşması. Sonrada çocuğun onu satın alması. Bu bir önceki şıkkın benzer bir şeklidir.

4- Ana-babaya karşı asilliğin artması, sanki çocuğun ana babasına, efendinin kölesine yaptığı muameleyi yapmasıdır. Onu aşağılayarak sövmesi, dövmesi ve hizmet ettirmesidir. Bu yüzden mecaz olarak "efendisi" denmiştir. Veya efendiden kasıt gerçek anlamda terbiye edendir.

İbn Hacer diyor ki: "İşte bu bana göre genel anlamda görüşlerin en doğrusudur. Çünkü burada anlatılmak istenen-bozuk ortamdan dolayı-efendinin halinin garipsenecek olmasıdır. Zira böyle bir şeyin olması kıyametin kopmasına yakın düzenin değişeceğine bir işarettir. Çünkü köle efendi olacak, düşük seviyedeki insanlar yüksek seviyeye gelecek. Bu da diğer bir alamet olan hadise uygundur: "Fakir ve aç kişiler mülk sahibi olacak".[1]

Burada beşinci olarak İbn Kesir'in şu görüşüne yer verelim:

5- "Ahir zamanda cariyeler hadiste işaret edilen terbiye edilenler olacak. Çünkü cariyeler hür kadınlardan ayrı olarak güçlü adamların himayesinde olacaklar. Bu yüzden hadiste: "Çıplak ayaklı fakir koyun çobanlarının

---

[1] "Fethu'l-Bârî" (1/122-123) özetle

evleri yükseltmeleri" lafzıyla beraber zikredilmektedir".[1]

22- Adam öldürmenin çoğalması:

Ebu Hureyre (ra) Rasulullah (sav)'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Herc çoğalmadıkça kıyamet kopmaz". Sahabe: "Herc nedir Ya Rasulullah?" dedi. O da: "Adam öldürmektir" dedi. Hadisi Müslim rivayet etmiştir.[2]

Buhari'deki Abdullah b. Mesud (ra)'dan gelen rivayette ise şöyledir: "Kıyametten önce Herc günleri gelir. O günlerde ilim yok olur, cehalet çoğalır" dedi. Ebu Musa şöyle demiştir: "Hercin Habeş dilinde manası adam öldürmektir".[3]

Yine Ebu Musa (ra)'dan Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: "Kıyametten önce Herc olur". Sahabe "Herc nedir?" dediler. Rasulullah (sav): "Adam öldürmektir" dedi. Sahabe: "Biz bir senede 70. binden fazla adam öldürüyoruz. Bundan daha çok mu öldüreceğiz? dedi. Rasulullah (sav): "Bu sizin müşrikleri öldürmeniz değildir. Bu sizin birbirinizi öldürmenizdir" dedi. Sahabe: "O gün akıllarımız yerinde olur mu? dedi. Rasulullah (sav) "O günkü insanların çoğunun aklı yerinde olmaz, onların yerine boş kafalı İnsanlar gelir. Hepsi kendilerini bir şey

---

[1] "el-Fiten ve'l-Melâhim" (1/177)

[2] Müslim, Fiten (18/13-Nevevi Şerhi)

[3] Buhari, Fiten (13/14- Fethu'l-Bârî)

sayarlar, ama onlar hiçbir şeydir".[1]

Ebu Hureyre (ra) Rasulullah (sav)'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Nefsim elinde olan Allah'a yemin ederim ki, insanların üzerinde öyle bir zaman gelir ki, adam öldüren niçin adam öldürdüğünü, öldürülende niçin öldürüldüğünü bilmedikçe bu dünya yok olmaz". "Bu nasıl olur?" denildi. O da: "Herc çoğalınca olur. Öldüren de öldürülen de ateştedir" dedi.[2]

Rasulullah (sav)'in haber verdiği bu hadislerin bazıları gerçekleşmiştir. Daha sahabe zamanında Hz. Osman'ın öldürülmesiyle Müslümanlar arasında savaş çıkmış, daha sonra değişik yer ve zamanlarda çıkış sebepleri bilinmeyen bu savaşlar devam etmiştir.

Son asırda ülkeler arasında meydana gelen büyük savaşlarda binlerce kişinin kanı akmış, insanlar arasında fitne yayılmış, öyle ki kişi başkasını niçin öldürdüğünü bilmeden sebepsiz yere adam öldürmeye başlamıştır.

Bunda toplu insan ölümlerinde kitle imha silahlarının yaygınlaşmasının rolü büyük olmuş, böylece insan kanının değeri kalmamış, hayvan boğazlar gibi insan

---

[1] Müsned (4/414), İbn Mâce, Fiten (2/1309 Hadis no:3959). Şerhü's-Sünne (15/28-29 Hadis no: 4234). Hadis sahihtir. Bak: "Camiu's-Sağir'in Sahihleri" (2/193 Hadis no:2043)

[2] Müslim, Fiten (18/35-Nevevi Şerhi)

boğazlanmıştır. Bunun sebebi toplumdaki bozulma ve düşüncesizliktir. Fitneler ortaya çıkıncada kişi sebepsiz yere adam öldürmekte, öldürülen de niçin ve neden öldürüldüğünü bilmemektedir. Bilakis bizimde şahit olduğumuz bazı insanların bazı insanları basit şeyler yüzünden öldürmeleridir. Böyle bir durum insanlar ne yaptıklarını bilmedikleri zaman olmaktadır. Bu da Rasulullah (sav)'in şu hadisini doğrulamaktadır: "O günkü insanların çoğunun aklı yerinde olmaz". Allah bizi affetsin. Görünür, görünmez fitnelerden O'na sığınırız.

Yine bu ümmetin bağışlanan bir ümmet ve ahirette azap görmeyeceğine dair deliller vardır. Allahu Teala bu ümmetin azabını fitne, deprem ve savaşlarla bu dünyada vermiştir. Sadaka b. Müsenna-Rabah b. Haris-Ebu Bürde yoluyla gelen hadiste o şöyle demiştir: "Ben Ziyad'ın emirliği zamanında çarşıda dikilirken şaşkınlıkla elimi diğerine vurarak çırptım. Ensardan babası sahabe olan bir adam bana: "Niçin şaşırdın ya Ebu Bürde?" dedi. Ben: "Dini bir, peygamberi bir, davası bir, haccı bir, savaştıkları bir olan kavim birbirlerini öldürmeyi nasıl helal sayıyorlar?" dedim. Bana: "Hiç şaşırma. Babam bana Rasulullah (sav)'in şöyle söylediğini söyledi: "Benim ümmetim bağışlanmış bir ümmettir. Ahirette hesap ve azap

görmez. Onların azabı ölüm, deprem ve fitnelerdir".[1]

Ebu Musa'dan gelen rivayette ise şöyledir: "Benim ümmetim bağışlanmış ümmettir. Ahirette azap görmez. Onların azabı bu dünyada ölüm, deprem ve fitnedir".[2]

23- Zamanın kısalması:

Ebu Hureyre (ra) Rasulullah (sav)'in şöyle söylediğini rivayet etmektedir: ""Zaman kısalmadıkça kıyamet kopmaz".[3] Yine Ebu Hureyre (ra)'dan Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: "Zaman kısalmadıkça kıyamet kopmaz. Bir sene bir ay gibi olur. Bir ay bir hafta gibi olur. Bir hafta bir gün gibi olur. Bir gün bir saat gibi olur. Bir saat bir hurma yaprağının yanıp kül olması kadar olur".[4]

Zamanın kısalmasıyla ilgili alimlarin değişik görüşleri vardır. Bunlar:

1- Bundan kasıt zamandaki bereketin az oluşudur.[5]

---

[1] Müstedrek (4/253-254) Hakim: "İsnadı sahihtir" demiştir. Zehebi'de Ona katılmıştır. Hadis sahihtir. Bak: "Sahih Hadisler" (2/684-686)

[2] Müsned (4/410). Hadis sahihtir. Bak: "Camiu's-Sağir'in Sahihleri" (2/104 Hadis no:1734). "Sahih Hadisler" (2/684 Hadis no:959)

[3] Buhari, Fiten (13/81,82- Fethu'l-Bârî)

[4] Müsned (2/537-538). Benzerini Tirmizi Enes (ra)'den rivayet etmektedir. Bak: (6/624,625-Tuhfe Şerhi). İbn Kesir: "Senedi Müslim'in şartına uygundur" demiştir. Bak: "el-Fiten ve'l-Melâhim" (1/181). Heysemi "Mecmau'z-Zevaid'de (7/231e): "Ravileri sahih hadis ravileridir" demiştir. Albânî bu hadis için: "Sahih" demiştir. Bak: "Camiu's-Sağir'in Sahihleri" (6/175 Hadis no:7299)

[5] "Mealimu's-Sünne" (6/141-142). "Camiu'l-Usûl" (10/409). "Fethu'l-Bârî" (13/16)

İbn Hacer şöyle diyor: "Bu alamet zamanımızda görülmektedir. Çünkü bizler zamanımızda günlerin çok hızlı geçtiğini bir önceki asırda bu şekilde görmezdik".[1]

2- Bundan kasıt, Mehdi ve İsa (as) zamanında olacak olan hayatın insanlara hoş gelmesi, güvenliğin ve adaletin artmasıdır. Bundan dolayı uzun dahi olsa o mutlu günler insanlara kısa gelecek, kısa dahi olsa zor günler onlara uzun gelecektir.[2]

3- Bundan kasıt, O dönemde yaşayan insanların dini bilgilerinin azlığından dolayı, günah işleyen insanlara iyiliği emredip kötülükten sakındırmadıkları sebebiyle zamanın daralmasıdır. Bu da özellikle ilim terk edilip, cehalet çoğaldığı zaman olur. Çünkü insanlar her zaman ilimde eşit seviyede olamazlar, ilim dereceleri farlıdır. Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır: *"Her ilim sahibinin üstünde daha iyi bilen birisi vardır"*. (Yusuf:76) bir tek şekilde hepsi eşit olurlar: O da hepsi cahil oldukları zaman.[3]

4- Bundan kasıt, o dönemde yaşayan uzakta bulunan insanların, hızlı ulaşım vasıtalarının bolluğundan dolayı

[1] "Fethu'l-Bârî" (13/16)
[2] "Fethu'l-Bârî" (13/16)
[3] "Muhtasar Sünen-i Ebi Davud" Münzîrî (6/142)

çok çabuk istedikleri yere gitmeleridir.[1]

5- Bundan kasıt zamanın hızlı geçerek gerçek anlamda kısalmasıdır. Bu da şu ana kadar olmamıştır, ahir zamanda olacaktır. Bunun delili Deccal'in çıktığı günlerin çok uzun olmasıdır. Öyle ki, bir günün süresi bir sene gibi veya bir ay gibi veya bir hafta gibi olur. Nasıl ki günler uzun oluyor aynı şekilde kısa da olur.[2] Buda Dünyanın dengesinin bozulup yok olacağı günlere yakın bir zamanda olur.

İbn Ebî Cemra[3] diyor ki: Zamanın kısalmasından kasıt şu olabilir: Hadiste geçtiğine göre: "Bir sene bir ay gibi kısa olmadıkça kıyamet kopmaz" Buna göre zamanın kısalması hissi ve manevi olarak iki şekilde olabilir:

1- Hissi olarak: Bu henüz gerçekleşmemiştir. Kıyamete yakın olabilir.

2- Manevi olarak: Bu çoktandır görülmektedir. Hem din alimleri hem de fen alimleri şimdiki zamanda yaptıkları işleri, daha önceki zamanda yaptıkları işlere göre

[1] "İthafu'l-Cemâa" (1/497). "İslam İtikadı" Seyyid Sabık (s:247)

[2] "Muhtasar Sünen-i Ebî Davud", Münzirî (6-142), "Cemiu'l-Usûl" (10/409)

[3] Ebu Muhammed Abdullah b. S'ad b. Said b. Ebî Cemra. Endülüslü, Maliki mezhebindendir. Hadis alimidir. Başlıca eserleri Sahih-i Buhari'nin muhtasar olan "Cem'u'n-Nihâye", rüya ve hadis kitabı olan "el-Meraî'l-Hisan'dır. İbn Kesir onun hakkında: "İmam, alim, zühd sahibidir… hakkı açıkça söyler, iyiliği emreder, kötülükten sakındırırdı" demiştir. Mısır'da 695 h. yılında vefat etmiştir. Bak: "Bidaye" (13/346), "A'lam" (4/89)

yetiştiremedikleri için, bunu çok iyi bilmektedirler ve bu durumdan şikayet etmektedirler. Bunun sebebini de anlayamamaktadırlar. Belki de sebebi iman zayıflığıdır. Çünkü bir çok yönden dine aykırı işler ortaya çıkmıştır. Bunların başında da haram kazanç gelmektedir. İnsanlardan bir çoğu açıkça haram olan şeylere dikkat etmeden ne olursa olsun bulduğu her şeyi midesine götürmektedir.

Zaman, rızık ve üründeki bereket hiç kuşkusuz iman kuvvetiyle olur. Emirlere uymak, yasaklardan kaçmakla olıur. Allahu Teâla'nın şu ayeti buna delildir: *"Eğer o ülkenin halkları iman etseler ve günahtan sakınsalardı, elbette onların üstüne gökten ve yerden nice bereket kapılarını açardık."* (A'raf:96)"[1]

24- Alış-veriş merkezlerinin birbirine yakın olması:

Ebu Hureyre (ra) Rasulullah (sav)'in şöyle dediğini rivayet etmektedir: "Fitneler çıkmadıkça, yalan çoğalmadıkça ve alış-veriş merkezleri birbirine yakın olmadıkça kıyamet kopmaz".[2]

Hamûd et-Tuvecrî[3] diyor ki: "Zayıf bir hadiste alış-

[1] "Fethu'l-Bârî" (13/17)

[2] Müsned (2/519). Heysemi. "Mecmau'z-Zevaid'te (7/327): "Bu hadisi Ahmed rivayet etmiştir. Ravileri sika olan Said b. Sem'an dışında sahih hadis ravileridir.

[3] Günümüz alimlerindendir. Riyad'ta oturmaktadır. Birçok serisi vardır. Bir tanesi iki cilt olan "İthafu'l-Cemâa bima Câe fi'l-Fiten ve'l-Melahim ve eşratu's-Saat'tir.

veriş merkezlerinin birbirine yakın olmasının iflas etmesi ve kârının az olması olarak açıklanmıştır.

Oysa bunun manası zamanımızda hava ve kara ulaşımının yaygınlaşması, internet, radyo, televizyon ve cep telefonu gibi elektronik iletişim aletlerinin çoğalmasıyla yeryüzü halkının birbirine yakın olması sayesinde insanlar seslerini, taleplerini ve malların fiyatlarını dünyanın neresinde olursa olsun birbirlerine kolaylıkla duyurabilmekte, malların fiyatlarından en ufak bir değişiklik oldumu haberleri olmakta duruma göre fiyatları yükseltmekte ve düşürmektedirler.

Yine tacir olan kişi kendinden günlerce uzakta olan yere arabasıyla gidip işini görmekte, bir iki gün sonra geri dönmektedir. Aynı kişi uçak ile aylarca uzak olan yere rahatlıkla gitmekte işini görüp bir iki gün sonra dükkanına geri dönmektedir.

Alış-veriş merkezlerinin birbirine yaklaşmasının üç nedeni vardır:

1- Değişen fiyatlartın çok çabuk esnafa ulaştırılması

2- Uzak dahi olsa bir pazardan diğer pazara çok çabuk gidip gelmek

3- Çarşıdaki malların fiyatları birbirine yakın olması ve fiyatlarda birbirlerini takip etmeleri”.[1]

15- Bu ümmet içinde Şirk koşanların görülmesi:

Bu alâmet ortaya çıkmış alametlerdendir ve artarak devam etmektedir. Bu ümmetin içinde şirk koşanlar görülmüş ve bazı kabileler müşriklerin saflarına katılmıştır. Putlara tapmışlar, içinde kabirler bulunan mescitler inşa etmişler, bu kebirlere teberrükte bulunarak el ve yüz sürmüşler, onlara kurbanlar keserek yüceltmişler, onlar için anma ve yaşatma törenleri düzenlemişlerdir. Onlara öyle bir değer vermişlerdir ki sanki onlar Lat, Uzza ve Menat seviyesine veya onlardan daha yüksek seviyeye gelmiştir.

Ebu Davut ve Tirmizi’de bulunan bir hadiste Sevban (ra) Rasulullah (sav)’in şöyle buyurduğunu bildirmiştir: “Eğer ümmetimin içine kılıç girerse kıyamete kadar bir daha aralarından kalkmaz. Ümmetimden kabileler müşriklere katılmadıkça kıyamet kopmaz. Öyle ki, ümmetimden kabileler putlara taparlar”.[2]

Buhari ve Müslim, Ebu Hureyre (ra)’dan Rasulullah (sav)’in şöyle dediğini rivayet etmiştir: “Devs kabilesinin

---

[1] “İthafu’l-Cemâ’a” (1/498-499)

[2] “Sünen-i Ebî Davud” (11/322,324-Avnu’l-Ma’bud). “Camiu’t-Tirmizi” (6/466) Tirmizi: “Bu hadis sahihtir” demiştir. Albani hadisi sahihlemektedir. Bak: “Camiu’s-Sağir’in Sahihleri” (6/174 Hadis no:7295)

yaşlı kadınları Zu'l-Halasa[1] putunun etrafında sallanarak dönmeye başlamadıkça kıyamet kopmaz". Zu'l-Halasa Devs kabilesinin cahiliyede ibadet ettiği puttur.[2]

Rasulullah (sav)'in bu hadiste haber verdiği gerçekleşmiştir. Nitekim cahillik ve bilgisizlik yayılınca Devs ve onun etrafındaki kabileler,tekrar eski cahiliye günlerine dönerek Zu'l-Halasa'ya tapmaya başladılar tabi ki bu durum Muhammet b. Abdulvahhab Hicaz'da tevhid davasına başlayıp insanlara gerçek dinlerini anlatıncaya kadar devam etti. Ondan sonra Abdülaziz b. Muhammed b. Suud Zu'l-Halasa'yı yıkmak için bir grup insanı görevlendirdi ve onlarda onun bir çoğunu yıktılar. Hicaz'da bir ara Suud ailesinin hükümranlığı kesilince tekrar Zu'l-Halasa'ya tapmaya başladılar. Kral Abdülaziz b. Abdurrahman tekrar idareyi ele geçirince askerlerinden bir orduyu Zu'l-Halasa'yı yıkmak içingönderdi Allah'ın izniyle

---

[1] "Halasa": Kırmızı taneli inci büyüklüğünde meyvesi olan bir ağaçtır.

"Zu'l-Halasa": Bir puthane veya onun içinde bulunan Halasa isimli put.

"Zu'l-Halasa": Halasa isimli iki put. Bir tanesi Devs kabilesinin diğeri Has'em kabilesinindir. Bu hadiste geçen Devs kabilesininkidir. Bu putun bulunduğu yer şuan Taif'in güneyindeki Zahran şehrindedir. Bulunduğu yere Seruk denilmektedir ve Halasa putu Rames köyünün yakınında yüksek taşlık bir tepenin üstündedir. Buda zamanında orada sağlam bir binanın bulunduğunu gösterir. Bak: "Fethu'l-Bârî" (8/71)

Has'em kabilesindeki put ise Araplardan Has'em ve Buceyle kabileleri tarafından Kâbe örnek alınarak yapılmıştır. Rasulullah (sav) Cerir b. Abdullah el-Becelî'yi 150 kişi ile birlikte bu putu yıkmak için göndermiştir. Yıkılma olayını Buhari "Sahih"te Kitabu'l-Meğazi'de (8/70,71-Fethu'l-Bârî) rivayet etmektedir. Has'em'deki put Mekke ve Yemen arasında Tebâle mevkiindedir. Şu an bulunduğu yere büyük bir cami yapılmıştır. Bak: "Mu'cemu'l-Buldan" (4/80)

[2] Buhari, Fiten (13/76-Fethu'l-Bârî); Müslim, Fiten (18/32-33 -Nevevi Şerhi)

bu putu tamamen yok ettiler.[1]

Bununla birlikte şirkin değişik şekilleri bazı ülkelerde görülmektedir. Nitekim Rasulullah (sav)'in: "Lat ve Uzza'ya ibadet edilmeyen bir gece ve gündüz yoktur" dediğini duyunca Hz. Aişe (ra): "Yâ Rasulullah! Ben *"O Allah, müşrikler hoşlanmasalar da kendi dinini bütün dinlere üstün kılmak için Rasûlünü hidayet ve hak din ile gönderdi"* (Tevbe: 33) âyeti indiğinde bunun son bulduğunu zannediyordum" dedi. bunun üzerine Rasululah (sav) şöyle buyurdu: "O son bulma Allah'ın dilediği zamana kadar devam edecek. Sonra Allah hoş bir rüzgar gönderecek ve bu rüzgar kalbinde hardal tanesi kadar iman olan herkesi öldürecek. Sonra hayırsız insanlar kalacak ve bunlar tekrar atalarımızın dinlerine dönecekler".[2]

Şirkin şekilleri çoktur. Sadece putlara, taşlara, ağaçlara ve kabirlere tapmakla sınırlı değildir. Bununla birlikte bazı tağutları Allah'a denk tutmakta şirke dönüşebilir. Onlar kendi nefislerinden kanunlar koyup, insanları, Allah'ın kanunlarını bırakıp kendi kanunlarına uymaya zorlarlar ve kendilerinin de bir ilah olduğunu iddia ederler. Aynı şu âyette olduğu gibi: "Allah'ı bırakıp hahamlarını ve rahiplerini rabler edindiler" (Tevbe:31) Yani: Alimlerini, din adamlarını ve evliyalarını kendilerine

---

[1] "İthafu'l-Cemâa" (1/522-533)

[2] "Müslim, Fiten (18/33-Nevevi Şerhi)

din koyucu olarak kabul etiler. Çünkü onların helal ve haram dediklerini kabul ediyorlardı.[1]

Eğer helal ve haramı kabullenmede böyle ise, İslam'ı arkalarına atıp terk edenler ateistliği, laikliği, komunizmi, sosyalizmi ve ırkçılığı boyunlarına takıp nasıl olurda Müslüman olduklarını söyleyebilirler.

26- Kötülüğün artması, akraba ziyaretinin kesilmesi ve kötü komşuluk:

İmam Ahmed ve Hakim, Abdullah b. Amr (ra)'dan rivayet ettikleri hadiste Rasulullah (sav) şöyle buyurmaktadır: "Sözde ve fiildeki çirkinlik çoğalmadıkça, akraba ziyareti kesilmedikçe ve kötü komşuluk başlamadıkça kıyamet kopmaz".[2]

Taberâni "Evsat"ta Enes (ra)'dan Rasulullah (sav)'in şöyle dediğini rivayet etmektedir: "Edebe aykırı açık saçık ifadeler kullanmak ve akraba ziyaretini kesmek kıyamet alametlerindendir".[3] Yine İmam Ahmed, İbn Mesud

[1] "İbn Kesir Tefsiri" (4/77)

[2] Müsned (10/26-31). Ahmed Şakir şerhinde: "Senedi sahihtir" demiştir. "Müstedrek (1/75-76) Hakim hadisi üç yoldan vermekte ve şöyle demektedir: "Bu hadis sahihtir. Buhari ve Müslim, Ebu Sebre el-Huzelî hariç bütün ravileriyle hadis rivayet etmişlerdir. O da tabiinin büyüklerindendir. Müsnedlerde ve tarih kitaplarında O'nun hakkında kötü konuşulmamıştır". Hakim daha sonra bu hadise şahit getirmektedir. Zehebi'de sahih olduğu konusunda Hakim'e uymuştur.

[3] "Mecmau'-Zevâid" (7/284) Heysemî diyor ki: "Ravileri sikadır". Fakat bazı ravilerinde ihtilaf vardır. Yukarıdaki diğer hadisler bu hadisi takviye etmektedir.

(ra)'dan Rasulullah (sav)'in şöyle söylediğini rivayet ediyor: "Kıyamet kopmadan önce akraba ziyareti kesilir".[1]

Rasulullah (sav)'in yukarıdaki hadislerde bize haber verdiği şeyler aynen gerçekleşmiş, birçok insan arasında edebe aykırı çirkin sözler yayılmıştır. Bu kişiler bunun sayesinde kazandıkları günahları ve bundan dolayı gelecek olan azabı da dikkate almamaktadırlar. Yine akraba ziyareti kesilmiş kişi aynı beldede oturduğu yakınını aylar sonra yıllar sonra bile ziyaret etmemekte, onun hal ve hatırını sormamaktadır. Hiç kuşku yok ki, bu iman zayıflığından olmaktadır. Bu yüzden Rasulullah (sav) bir çok hadisi şeriflerinde akrabayı ziyaret etmeyi bize tavsiye etmiş ve bundan dolayı gelecek azaba karşı bizi uyarmıştır.

Nitekim O, bir hadisinde şöyle buyurmaktadır: "Allah mahlukatı yaratıp bitirdikten sonra, akraba kalkarak şöyle dedi: "Burası akrabasını ziyaret etmeyenin sana sorulduğu makam değil mi? Allah: "Evet! Seni ziyaret edeni benim ziyaret edeceğime, senden ayrı durana benimde ayrı duracağıma razı değil misin?" dedi. Akraba: "Evet" dedi. Allah: "İşte senin cevabın budur" dedi".

Sonra Rasulullah (sav) şöyle buyurdu: "İsterseniz şu âyeti okuyun: *"Geri dönerseniz, yeryüzünde bozgunculuk yapmaya ve akrabalık bağlarını kesmeye gönmüş olmaz mısınız?*

---

[1] Müsned (5/333). Ahmed Şakir Şerhinde: "Senedi sahihtir" demiştir.

İşte bunlar, Allah'ın kendilerini lanetlediği, sağır kıldığı ve gözlerini kör ettiği kimselerdir. Onlar Kur'an'ı düşünmüyorlar mı? Yoksa kalpleri kilitli mi?" (Muhammed: 22-24)"[1]

Yine Rasulullah (sav) şöyle buyurdu: "Akraba ziyaretini kesen cennete giremez".[2]

Kötü komşuluğa gelince, bununla ilgili söylenecek söz çoktur. Öyle kişiler vardır ki komşusunu dahi tanımaz. Halin nasıldır diye sormaz. İhtiyacı varsa yardım elini uzatmaz. Eğer komşusunun kendisine bir kötülüğü varsa onu dahi bilmez.

Rasulullah (sav) komşuya eziyet vermeyi yasaklamış ve şöyle buyurmuştur: "Kim Allah'a ve ahiret gününe inanıyorsa, komşusuna eziyet etmesin".[3] Yine komşuya iyilik yapmayı emrederek şöyle buyurmuştur: "Kim Allah'a ve ahiret gününe inanıyorsa komşusuna iyilikte bulunsun".[4] Yine şöyle buyurmuştur: "Cebrail bana komşu hakkında tavsiyelerde bulunuyordu. Neredeyse komşuyu mirasçı kılacak sandım".[5]

27- Yaşlıların gençlere benzemesi:

---

[1] Müslim, Birr (16/112-Nevevi Şerhi)

[2] Müslim, Birr (16/114-Nevevi Şerhi)

[3] Müslim, İmân (2/20- Nevevi Şerhi)

[4] a.g.e. Aynı yer

[5] Müslim, Birr (16/176-Nevevi Şerhi)

İbn Abbas (ra)'den Rasulullah (sav) şöyle buyurmuşyur: "Ahir zamanda saç ve sakallarını güvercin boynu gibi siyaha boyayan insanlar olacak. Onlar cennetin kokusunu alamaz".[1]

Rasulullah (sav)'in bu hadiste haber verdiği şey zamanımızda gerçekleşmiş, erkekler arasında saç ve sakalını siyaha boyatanlar çoğalmıştır. Bana kalırsa doğrusunu Allah bilir-hadiste geçen: "Güvercin boynu gibi" sözü, günümüzde bazı Müslümanların halini açıklamaktadır. Onların sakallarının yan taraflarını tıraş edip çenelerinde güvercin boynu gibi top sakal bıraktıklarını ve bunu da siyaha boyadıklarını görmekteyiz.

İbn Cevzî[2] diyor ki: "Bu hadiste "cennetin kokusunu alamazlar" sözünün manası boyama sebebinden dolayı değil, onlarda olan kötü bir fiil veya itikaddır. Bundan

---

[1] Müsned (4/156 Hadis no:274) Ahmed Şakir şerhinde "Sahih" demiştir. Ebu Davut, Tereccul (11/266-Avnu'l-Ma'bud). İbn Hacer diyor ki: "Senedi güçlüdür. Ancak merfu ve mevkuf olduğu konusunda ihtilaf vardır, mevkuf olduğu tercih edilmiştir. Böyle bir şey görüş belirtilerek söylenmez. Onun hükmü merfudur". Bak: "Fethu'l-Bârî" (6/499). Albânî diyor ki: "Hadisi Ebu Davut, Nesâi, Ahmed ve Ziya el-Makdisi "el-Muhtava"da ve diğerleri Buhari ve Müslim'in şartlarına göre sahih olarak rivayet etmişlerdir". Bak: "Gayetü'l-Merâm" (s:84). İbn Cevzî bu hadisi "Mevzuat"ta (3/55) rivayet etmiş ve senedindeki Abdulkerim b. Ebî Muharik'in metruk olduğunu söylemiştir. İbn Hacer buna karşı gelerek: "İbn Cevzi bunda yanılmaktadır. Hadisindeki ravi Buhari'nin sika ravilerinden olan Abdulkerim el-Cezerî'dir" demiş ve hadisi rivayet edenleri vermiştir. Bak: "el-Kavlu'l-Müsedded" (s:48-49). İbn Cevzî'nin görüşüne Şevkânî tabi olmuş ve "el-Fevâidü'l-Mecmua"da: "Kazvinî bu hadisin uydurma olduğunu söylemiştir" demiştir. Bak: "el-Fevâidü'l-Mecmua" (s:510 Hadis no:1420).

[2] Ebul-Ferec Abdurrahman b. Ali b. Cevzî el-Kureşi el-Bağdadî-Hambelidir. Büyük eserleri olan alimdir. Tefsir, tarih ve va'z dalında toplam 300'e yakın eseri vardır. 597 h. yılında vefat etmiştir. Bak: "Bidâye" (13/28-30)

dolayı boyamalarıda onların görünen özellikleridir. Aynı haricilerin özellikleri olan saçlarını sıfıra vurdurmada olduğu gibi. Oysa saçları sıfıra vurdurmak haram değildir”.[1],

Bana göre, Rasulullah (sav) saç ve sakalın siyah renge boyanmasını yasaklamıştır. Sahih hadiste Cabir b. Abdullah (ra)'dan geldiğine göre: “Mekke'nin fethedildiği gün Ebu Kuhafe saçları ve sakalı bembeyaz bir halde Rasulullah'ın huzuruna gelince, Rasulullah (sav) ona şöyle dedi: “Bunları siyah olmayan bir şeyle değiştir”.[2]

28- Cimriliğin artması:

Ebu Hureyre (ra) Rasulullah (sav)'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: “Kıyametin alametlerinden birisi cimriliğin artmasıdır”.[3] Ali (ra) Rasulullah (sav)'den şöyle rivayet

---

[1] “Mevzuat” (3/55) İbn Cevzî diyor ki: “Sahabe ve tabiinden bir çok kişi saç ve sakalını boyamıştır. Hasan, Hüseyin ve Sa'd b. Ebî Vakkas onlardandır. Tabiinden bir çokları da saçlarını sıfıra vurmuşlardır. Bunda kötü karşılanan taraf sadece hoş görünmek için olmasıdır. Eğer hoş görünmek için değilde kandırmaca için olursa haram derecesine çıkar”. Nevevi diyor ki: “Gerçek olan siyah renge boyamak haramdır. Tenzihen mekruh olduğu da söylenmiştir. Doğrusu haramdır, çünkü hadiste: “Siyah olmayan birşeyle değiştir” denilmektedir. Bak: “Müslim Şerhi” (14/80). İbn Ebî Asım “Kına” kitabında Zuhrî'nin şöyle dediğini söylüyor: “Biz gençken siyah renkle kınalanırdık. Yüzümüz ihtiyarlayıp dişlerimiz döküldüğünde bu işi terk ettik”. Bak: “Fethu'l-Bârî” (10/354-355). Albâni diyor ki: “Gözüken o ki, Zuhrî kesin olarak haram kılınan hadisi bilmiyordu ve hoşuna giden şeyi yapıyordu. Ne olursa olsun, Rasulullah (sav)'in sözünden başka her hangi bir kimsenin yaptığı şey dedil olmaz. Söz konusu hadis hem Zuhrî hem de başkaları aleyhine delildir”. Bak: “Gayetü'l-Merâm” (s:84)

[2] Müslim, Libas (14/79-Nevevi Şerhi)

[3] Taberânî “Evsat”ta. Bak: “Fethu'l-Bârî” (13/15). Heysemi “Mecmau'z Zevâid'te (7/328) diyor ki: “Ravileri, Muhammed b. Haris b. Süfyan dışında sahih hadis ravileridir. O da sikadır”.

etmiştir: "zamanın kısalması, işin azalması ve cimriliğin artması kıyamet alametlerindendir".[1] Muaviye (ra) şöyle demiştir: "Ben Rasulullah (sav)'i şöyle derken işittim: "İşler zorlaşmadıkça, insanlar cimrileşmedikçe kıyamet kopmaz".[2]

Cimrilik huyu kötü ahlaktandır. Bu yüzden İslam'da cimrilik yasaklanmıştır. Kim cimrilikten kurtulursa o kişi kazanır ve kurtuluşa erer. Nitekim Allahu Teâla şöyle buyurmaktadır: *"Kim nefsinin cimriliğinden korunursa işte onlar kurtuluşa erenlerdir"* (Haşr:9).

Cabir b. Abdullah (ra)'dan Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: "Zulümden sakının. Çünkü bu dünyadaki zulüm, ahirette zulümler olarak gelir. Cimrilikten kaçının. Çünkü cimrilik sizden önceki kavimleri yok etmiştir. Onlar birbirlerinin kanlarını dökmüş, namuslarını da helal saymışlardır".[3]

Kadı İyâd diyor ki: "Bu helak olmaktan kasıt dünyadaki helak olma olabilir. Çünkü onlar birbirlerinin kanlarını dökmüşlerdir. Ahiretteki helak olama da olabilir ki olduğu daha açıktır. Yine cimriliğin onları hem dünyada

---

[1] Buhari, Fiten (13/13-Fethu'l-Bârî)

[2] Taberâni. Ravileri sahih hadis ravileridir. Bak: "Mecmau'z-Zevâid" (8/14)

[3] Müslim, Birr (16/134-Nevevi Şerhi)

hemde ahirette helak ettiğide olabilir".[1]

29- Ticaretin büyümesi:

Alametlerden birisi de ticaretin büyümesi ve insanlar arasında yayılmasıdır. Öyle ki erkeklerin yanısıra bu işle kadınlar bile uğraşır.

İmam Ahmed ve Hakim, Abdullah b. Mesud (ra)'dan Rasulullah (sav)'in şöyle dediğini rivayet etmektedir: "Sadece tanıdıklara selam vermek ve ticaretin yayılması kıyamet alametlerindendir. Öyle ki kadın kocasına ticarette yardımcı olur".[2]

Nesâi, Amr b. Tağleb'den Rasulullah (sav)'in şöyle dediğini rivayet ediyor: "Malın ve paranın çoğalması, ticaretin çoğalması kıyamet alametlerindendir".[3]

Hadislerde bahsi geçen bütün bunlar günümüzde gerçekleşmiştir. Kadınlar ticaretle uğraşmış, insanlar mal biriktirme sevdasına düşmüş ve birbirleriyle bu konuda yarışır duruma düşmüşlerdir.

Yine Rasulullah (sav)'in haber verdiğine göre, o

[1] "Müslim Nevevi Şerhi" (16/134)

[2] "Müsned" (5/333) Ahmed Şakir Şerhinde: "Senedi sahihtir" demiştir. "Müstedrek" (4/445-446).

[3] Nesâi, (7/244-Suyuti Şerhi). Hadis, Hasan'ın Amr b. Teğleb rivayetindendir. Hasan müdellistir, burada "an'ane" siğasıyladır. Fakat "müsned"te tahdis siğasıyla gelmektedir. Bak: "Müsned" (5/69). Ayrıca bak, Albâni "Sahih Hadisler" (2/251-252)

ümmetinin fakir hale düşmesinden korkmamakta, onların dünyaya olan tamah ve açgözlülüğünden korkmaktadır. Böylece birbirleriyle mal toplama yarışına girişirler. Nitekim Rasulullah (sav) bir hadislerinde şöyle buyurmaktadır: "Vallahi ben sizin fakir olmanızdan kormuyorum. Fakat ben sizden önceki kavimlerde olduğu gibi sizinde dünyaya olan tamah ve aç gözlülüğünüzden korkuyorum. Onların mal toplamada yarıştıkları gibi sizde birbirinizle yarışırsınız da bu onları yok ettiği gibi sizide yok eder".[1] Hadis müttefekün aleyhtir.

Yine şöyle buyurmaktadır: "İran ve Rum diyarını fethettiğinizde siz nasıl bir kavim olursunuz?" Abdurrahman b. Avf: "Allah'ın bize emrettiği şeyi söyleriz" dedi. Rasulullah (sav): "Veya şöyle: Mal toplamada birbirinizle yarış edersiniz, sonra birbirinizi kıskanırsınız, sonra zıtlaşır birbirinizden nefret edersiniz" Veya bunun gibi".[2]

Dünyayı elde etme yarışı, dinin zayıflamasına, ümmetin yok olmasına ve ayrılığa sürükler. Bu daha önceki zamanlarda oldu, şuanda bunu görmekteyiz.

30- Depremlerin çoğalması:

---

[1] Buhari, Cizye (6/257-258 Fethu'l-Bârî) Müslim, Zuhd (18/95-Nevevi Şerhi)

[2] Müslim, Zuhd (18/96-Nevevi Şerhi).

Ebu Hureyre (ra)'dan Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: "Depremler çoğalmadıkça kıyamet kopmaz".[1] Seleme b. Nüfeyl es-Sekûnî şöyle demiştir: "Biz Rasulullah (sav)'in yarında oturuyorduk… (hadisi zikretti ve): "Kıyametten önce şiddetli salgın olur, sonrasında yıllarca deprem sürer" dedi".[2]

İbn Hacer diyor ki: "Doğuda ve batıda, bir çok ülkede depremler olagelmiştir. Hadisteki çok olmasından kasıt geniş alanda ve devamlı olmasıdır".[3]

Abdullah b. Havale (ra)'dan rivayet edilen şu hadis bu görüşü desteklemektedir: "Rasulullah (sav)'in elini başıma koyarak şöyle dedi: "Ey İbn Havale! Eğer halifel Kudüs'e giderse, depremler, belalar ve büyük olaylar yaklaşıikr. O gün kıyamet insanlara, benim şu elimin senin başına yakın olandan daha yakın olur".[4]

31- Yerin dibine batanlar, şekli değişenler ve atılıp fırlatılanların olması:

Hz. Aişe (ra) Rasulullah (sav)'in şöyle dediğini

---

[1] Buhari, Fiten (13/81,82-Fethu'l-Bârî)

[2] Müsned (4/104). Heysemî "Mecmau'z-Zavaid'te" (7/306): "Ahmed, Taberâni, Bezzar ve Ebu Ya'lâ rivayet etmiştir. Ravileri sikadır" demiştir.

[3] "Fethu'l-Bârî" (13/87)

[4] Müsned (5/288), Ebu Davud, Cihad (7/209,210-Avnu'l-Ma'bud). "Müstedrek" (4/425) Hakim: "İsnadı sahihtir, Buhari ve Müslim rivayet etmemiştir" demiş. Zehebi'de ona katılmıştır. Albâni Hadisi sahihlemiştir. Bak: "Camiu's-Sağir'in sahihleri" (6/263 Hadis no: 7715)

rivayet etmiştir: "Bu ümmetin son zamanlarında yerin dibine batanlar, şekli değişenler ve atılıp fırlatılanlar olacaktır". Bunu duyan Hz. Aişe (ra): "Ya Rasulullah, bizim içimizde iyi insanlar olduğu halde biz helak olur muyuz?" deyince Rasulullah (sav): "Evet. Eğer zina ve zinaya yol açan şeyler çoğalırsa" dedi".[1]

İbn Mesud (ra) Rasulullah (sav)'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Kıyamete yakın şekli değişenler yerin dibine batanlar ve atılıp fırlatılanlar olur".[2]

Hadiste geçtiğine göre bu şekli değişenlerin ve atılıp fırlatılanların zındıklar ve kaderciler olduğu bildirilmiştir. Nitekim İmam Ahmed Abdullah b. Ömer (ra)'dan Rasulullah (sav)'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Ümmetim içinde şekli değişenler ve atılıp fırlatılanlar olacaktır. Onlar zındıklar ve kadercilerdir"[3]

Tirmizi'deki rivayette ise şöyledir: "Bu ümmet içinde yere batanlar, şekli değişenler veya atılıp fırlatılanlar kadercilerden olacaktır."[4]

---

[1] Tirmizi, Fiten (6/418). Albâni: "Sahih" demiştir. Bak: "Camiu's-Sağir'in Sahihleri" (6/358 Hadis no: 8012)

[2] İbn Mâce, Fiten (2/1349) Hadis sahihtir. Bak: "Camiu's-Sağir'in Sahihleri" (3/13 Hadis no: 2853)

[3] Müsned (9/73-74. Hadis no: 6208) Ahmed Şakir: "İsnadı Sahihtir" demiştir.

[4] Tirmizi, kader (6/367-368). Hadis sahihtir. Bak: "Camiu's Sağir'in Sahihleri" (4/103 Hadis no: 4150)

Abdurrahman b. Sıhar el-Abdî babasının şöyle dediğini söylemiştir: "Rasulullah (sav) şöyle buyurdu: "Kabileler yere batırılmadıkça kıyamet kopmaz. Sonra şöyle denilir: "Benî Fulan'dan kim geriye kaldı?" "Kabileler" deyince onların Araplardan olduğunu anladım. Çünkü Arap olmayanlar kendi köyleriyle isimlendirilirler." [1]

Muhammed b. İbrahim et-Teymî şöyle demiştir: "Bana, Kâkâa b.Ebî Hadred'in hanımı Bu kayra, Rasulullah (sav)'in minber üzerinde iken şöyle dediğini işittim dedi: "Eğer yakında ordularımın yere battığını işitirseniz artık kıyamet yaklaştı demektir."[2]

İçinde bulunduğumuz zamandan önce, doğuda ve batıda bir çok yerde yere batanların olduğu bulunmuştur.[3] Zamanımızda ise yeryüzünün değişik yerlerinde yere batanlar olmuştur. Buda kıyamet kopmadan önce, günah işleyenler ders alsınlar diye Allah Teâla'nın kullarını uyarması ve korkutmasıdır. Onlar bilsinler ki, bu dünyanın sonu yaklaşmıştır ve Allah'tan başka dönecek yer yoktur.

Yine meyhanelerde ve pavyonlarda şarkı söyleyip

[1] Müsned (4/483) Heysemî "Mecmau'z-Zevâid"te (8/9) şöyle diyor: "Ahmed, Taberânî, Ebu Ya'lâ ve Bezzar rivayet etmiştir. Ravileri sikadır"

[2] Müsned (6/378-379) Hadisin isnadı hesendir. Bak: "Camiu's-Sağir'in Sahihleri" (1/228 Hadis no: 631), "Sahih Hadisler" (3/340 Hadis no: 1355)

[3] Bak: "Tezkira" (s:654), "Fethu'l-Bârî" (13/84), "İşaah" (s:49-52), "Avnu'l-Ma'bud" (11/429).

içki içerek eylenenlerin yere batanlar, şeklide değişenler ve atılıp fırlatılanlar olacağına dair hadis gelmiştir. Tirmizi İmran b. Husayn (ra)'dan Rasulullah (sav)'in şöyle dediğini rivayet ediyor: "Bu ümmet içinde yere batanlar, şekli değişenler ve atılıp fırlatılanlar olacak" Müslümanlardan bir adam şöyle dedi: "Ya Rasulullah bu ne zaman olur?" Şarkıcı kadınlar ve çalgı çoğalıp içki içildiği zaman olur" dedi."[1]

İbn Mâce Ebu Malik el-Eşari (ra)'dan Rasulullah (sav)'in şöyle buyurduğunu rivayet etmektedir: "Ümmetimden olan insanlar içki içecekler ve onu başka isimle adlandıracaklar. Onların yanı başında çalgı çalınacak. Bu yüzden Allah onları yerin dibine batıracak ve onları maymun ve domuz şekline çevirecek."[2]

Şekil değişikliği hem gerçek hem de manevidir. İbn Kesir, Allahu Teâla'nın: "İçinizden Cumartesi günü azgınlık edip de, bu yüzden kendilerine: Aşağılık maymunlar olun! Dediklerimizi elbette bilmektesiniz" (Bakara: 65) âyetindeki şekil değişikliğinin sadece manevi değişiklik değil, gerçek değişiklik olduğunu ve tercih edilen görüşün bu olduğunu söylemiştir. Bu da İbn Abbas ve diğer tefsircilerin görüşüdür.

---

[1] Tirmizi, Fiten (6/458 Hadis no: 458) Hadis sahihtir. Bak: "Camiu's-Sağir'in Sahihleri" (4/103 Hadis no: 4119)

[2] İbn Mâce, Fiten (2/1333. Hadis no: 4020) Hadis sahihtir. Bak: "Camiu's-Sağir'in Sahihleri" (5/105. Hadis no:5330)

Mücahid, Ebu'l-Âliye ve Katâde ise şekil değişikliğinin manevi olduğunu ve onların kalplerinin maymunlaştığını yoksa kendilerinin maymun olmadığını söylemişlerdir."[1]

İbn Hacer ise İbnu'l-Arabî'den iki görüşü de nakletmiş ve şekil değişikliğinin gerçekten olduğunu tercih etmiştir.[2] Reşid Rıza ise değişikliğin ahlakî olduğunu kabul etmiştir.[3]

İbn Kesir, Mücahid'den gelen görüşün uzak bir görüş olduğunu şöyle belirtmiştir: "Bu garip bir sözdür ve buradaki âyetin ve diğer âyetlerin geliş siyakına terstir."[4] İbn Kesir alimlerin sözlerini naklettikten sonra şöyle diyor: "Bundan kasıt alimlerin değişikliğin şekli değil manevi olduğuna dair Mücahid'in bu görüşünün tersine olan açıklamalarıdır. Bilakis değişikliğin manevi ve şekli olduğudur."[5]

Eğer şekil değişikliği manevi ise, birçok günah sahibinin kalpleri değişikliğe uğramış, helal ile haramı, iyi ile kötüyü ayırt edemez hale gelmiştir. Onların bu hali aynı domuz ve maymunlara benzer. Allahu Teâla bizleri her

[1] İbn Kesir Tefsiri (1/150-153)
[2] "Fethu'l-Bârî" (10/56)
[3] "Menâr Tefsiri" (1/343-344)
[4] İbn Kesir Tefsiri (1/151)
[5] İbn Kesir Tefsiri (1/153)

türlü kötü değişikliğe uğramaktan korusun (Amin). Rasulullah (sav)'in bize haber verdiği bu şekil değişikliği ister manevi ister şekli olsun mutlaka olacaktır.

32- İhlaslı insanların azalması:

Kıyametin alametlerinden birisi ihlaslı ve iyi insanların azalması, kötü insanların çoğalmasıdır. Öyle ki en sonunda hep kötü insanlar kalacak kıyamette onların üzerine kopacaktır.

Abdullah b. Amr (ra)'dan rivayet edilen hadiste Rasulullah (sav) şöyle buyurmaktadır: "Allah, hayır sahibi dindar kişilerin sayısını azaltmadıkça kıyamet kopmaz. Öyle ki geriye hayırsız insanlar kalacak, bunlar da ne iyilik bilirler ne de kötülüğe engel olurlar."[1]

Yani: Allah hayır sahibi dindar insanların ruhunu kabzeder. Geriye insanların en hayırsız ve şerlileri kalır. Buda ilmin ortadan kalktığı ve insanların cahilleri baş tacı edinip onları yanlış yola sürüklemeleriyle olur.

Amr b. Şuayb, babasından, o da dedesinden rivayet ettiğine göre Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: "İnsanlar üzerine öyle bir zaman gelir ki, kalburdan elenerek

---

[1] Müsned (11/181-182) Ahmed Şakir şerhinde: "İsnadı sahihtir" demiştir. "Müstedrek" (4/435). Hakim: "Bu hadis, eğer Hasan, Abdullah b. Amr'ı işitmişse, Buhari ve Müslim'in Şartlarına göre sahihtir" demiş Zehebî'de ona katılmıştır.

geçerler. Geriye onların adi ve kötüleri kalır. Verdikleri sözler ve emanetler bozulur, anlaşmazlığa düşerler ve böyle olurlar (parmaklarını birbirine kenetledi)."[1]

İyi insanların yok olması ancak günahların arttığı, iyiliğin emredilmeyip, kötülüğün yasaklanmadığı bir zamanda olur. Çünkü eğer iyi insanlar bir kötülük gördüklerinde ona engel olmazlarsa toplum bozulur. Bunun neticesi de Allah tarafından bir kötülük geldi mi, o toplumda bulunan iyi ve kötü herkese zarar verir. Nitekim bir hadiste geçtiğine göre Rasulullah (sav)'e: "İçimizde iyi insanlar olduğu halde biz helak olur muyuz?" diye sorulduğunda O şöyle cevap vermiştir: "Evet. Eğer zina ve zinaya yol açan şeyler çoğalırsa" Hadisi Buhari rivayet etmektedir.[2]

33- Düşük dereceli insanların yüksek makama gelmesi:

Kıyamet alametlerinden birisi düşük dereceli insanların yüksek makamlara gelmesi ve buraları tekelinde bulundurmasıdır. Toplumun yönetimi bu tür insanların eline geçince hayat tersine döner, durumlar değişir. Nitekim günümüzde buna şahit olunmaktadır. İnsanların

---

[1] Müsned (12/12) Ahmed Şakir: "İsnadı Sahihtir" demiştir. "Müstedrek" (4/435) Hakim: "Hadisin isnadı sahihtir" demiş, Zehebî'de ona katılmıştır.

[2] Buhari, Fiten (13/11-Fethu'l-Bârî)

başındaki idarecilerin dindar ve takva sahibi olmaları gerekirken, onların çoğunu ehliyetsiz kişiler olarak görmekteyiz. Ayrıca Kur'an'da da insanların en hayırlısının dindar ve takva sahipleri oldukları şu âyette belirtilmiştir: *"Allah katında en değerli olanınız, O'ndan en çok korkanınızdır."* (Hucurat: 13)

İşte bu yüzden Rasulullah (sav) idarecilerini insanlar içinde en takvalı ve bilgili olanlar arasından seçer, kendisinden sonra gelen halifeleri de bu yolu takip ederlerdi. Buhari'de Huzeyfe (ra)'dan gelen Rasulullah (sav) Necran halkı için: "Size gerçekten emin olan bir kişiyi göndereceğim" demiş, sahabeden her biri o kişinin kendisi olmasını istemiş, ama Rasulullah (sav) Ebu Ubade'yi seçmiştir."[1]

Yine İmam Ahmed Ebu Hureyre (ra)'dan Rasulullah (sav) şöyle dediğini rivayet etmektedir: "İnsanlar üzerine öyle bir zaman gelir ki, her şey tersine döner. O zamanda yalancı doğru sözlü, doğru sözlü de yalancı sayılır. Hain kişi emin, emin kişi de hain sayılır. Ruveybızlar söz sahibi olur." "Ruveybızlar kimdir?" diye soruldu. O: "İnsanları idare eden küçük dereceli kişilerdir" dedi.[2]

---

[1] Buhari, Âhad (13/232-Fethu'l-Bârî)

[2] Müsned (15/37-38). Ahmed Şakir: "İsnadı hasen, metni sahihtir" demiştir. İbn Kesir: "Senedi iyidir, fakat kimse bu yolla rivayet etmemiştir" demiştir. Bak: "el-Fiten ve'l-Melâhim" (1/181)

Meşhur Cebrail hadisinde şöyle geçmektedir: "Sana onun alametlerinden haber vereyim… çıplak ayaklı kişilerin insanların başında idareye geçtiklerini görürsün, işte bu kıyametin alametlerindendir."[1]

Hz. Ömer (ra) Rasulullah (sav)'in şöyle dediğini söylemiştir: "Ahmak oğlu ahmakların dünyayı idare etmeleri kıyamet alametlerindendir. O gün insanların en hayırlısı cihad ve hac ile uğraşan mümin kişilerdir."[2]

Buhari'de şöyle bir rivayet vardır: "Eğer iş ehil olmayana verilirse, kıyametin kopmasını bekle."[3]

İmam Ahmed Huzeyfe (ra)'dan Rasulullah (sav)'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: "İdareyi ellerinde bulunduran âdi insanlar dünyanın en mutlu insanları olmadıkça kıyamet kopmaz."[4]

Yine Huzeyfe (ra)'dan Buhari ve Müslim idareyi ehil olmayan kişiye verilmesiyle ilgili olarak Rasulullah (sav)'den şöyle rivayet etmişlerdir: "Kişi için: O ne akıllı, ne zarif ve ne de cesur adam! denilir. Fakat o kişinin kalbinde

---

[1] Müslim, İmân (1/163-Nevevi Şerhi)

[2] Heysemî, "Mecmau'z-Zevâid"te (7/325): "Taberânî "Evsat"ta iki yoldan rivayet etmiştir. Bir tanesinin ravileri sikadır" demiştir.

[3] Buhari, Rikak (11/332-Fethu'l Bâri)

[4] Müsned (5/389) Suyutî "Camiu's-Sağir"de bu hadise sahih işaretini vermiştir. (2/202) Albâni: "Sahih" demiştir. Bak: "Camiu's-Sağir'in Sahihleri" (6/177 Hadis no: 7308)

hardal tanesi kadar iman yoktur."[1]

Günümüzde bu durumu açıkça görmekteyiz. Birçok Müslüman bazı kişiler için ne akıllı adam, ne kadar dürüst adam diye en üst derecede övmektedirler. Oysa o övdükleri kişi insanlar arasında dinle alakası olmayan en fasık kişidir. İslam düşmanıdır ve İslam'ın yok olması için çalışıyordur. Allah bizi bu kişilerin şerrinden korusun.

34- Sadece Tanıdık İnsanlara selam Verilmesi:

Alametlerden birisi kişinin sadece tanıdıklarına selam vermesidir. İbn Mesud (ra)'dan gelen hadiste Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: "Kıyamet alametlerinden birisi kişinin başkasına sadece tanıdığı için selam vermesidir."[2] Yine Müsned'te geçen başka bir rivayete göre: "Kıyametin alametlerinden birisi de sınırlı selam vermektir."[3]

Bu da görülen bir şeydir. Kişi sadece tanıdığına selam vermektedir. Oysa bu sünnete ters bir davranıştır. Rasulullah (sav) selamı yaymaya, tanıdık tanımadık herkese selam vermeye teşvik etmiştir. Bunun sebebi ise Müslümanlar arasında sevgi ve muhabbetin artması, cennete girmeye sebep olacak imanın elde edilmesidir.

---

[1] Buhari, Rikak (11/333-Fethu'l-Bâri). Müslim, İmân (2/167,170-Nevevî Şerhi)

[2] Müsned (5/326) Ahmed Şakir: "İsnadı sahihtir" demiştir.

[3] Müsned (5/333) Ahmed Şakir: "İsnadı sahihtir" demiştir. Albâni: "İsnadı Müslim'in şartına göre sahihtir" demiştir. Bak: "Sahih Hadisler" (2/251 Hadis no: 647)

Nitekim Ebu Hureyre (ra)'dan gelen hadiste Rasulullah (sav) şöyle buyurmaktadır: "Siz mümin olmadıkça cennete giremezsiniz, birbirinizi sevmedikçe mümin olamazsınız. Yaptığınızda birbirinizi seveceğiniz bir şeyi size söyleyeyim mi? Selamı aranızda yayın." Hadisi Müslim rivayet etmiştir.[1]

35- İlimsiz kişilerden fetva alınması:

Abdullah b. Mübarek, Ebu Ümeyye el-Cumehî'den rivayet ettiğine göre Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: "Üç şey kıyametin alametlerindendir: İlimsiz kişilerden fetva alınması…"[2] Abdullah b. Mübarek'e ilimsiz kişilerin kim olduğunu soruldu: Şöyle dedi: "Onlar kendi kafalarına göre fetva verenlerdir." Başka bir yerde: "Onlar bid'at ehli olanlardır" demiştir.

İbn Mesud (ra) şöyle demiştir: "İnsanlar, Rasulullah (sav)'in sahabesinden ve büyük zatlardan ilim aldıkları sürece çok iyi idiler. Küçüklerden ilim almaya başlayınca görüşleri farklılaştı ve ayrılığa düştüler."[3]

---

[1] Müslim, İmân (2/35- Nevevî Şerhi)

[2] "Zühd" (s: 20-21. Hadis no: 61). Albâni hadis için: "Sahih" demiştir. Bak: "Camiu's-Sağir'in Sahihleri" (2/243 Hadis no: 2203). İbn Hacer bu hadisi destekleyen rivayetleri vermiştir. Bak: "Fethu'l-Bârî" (1/143)

[3] "Zühd" (s: 281 Hadis no: 815). Tuvecrî "İthafu'l-Camâa"da (1/424) şöyle diyor: ""Taberâni "Kebir" ve "Evsat" ta, Abdurrezzak "Musannef"te bu hadisin benzerini rivayet etmiştir. İsnadı Müslim'in şartına göre sahihtir." Bak: "Musannef" (11/347 Hadis no: 20446)

35- Örtülü çıplaklığın görülmesi:

Alametlerden birisi de kadınların İslam âdabından çıkmalarıdır. Buda ayıp yerlerini iyi örtmeyen elbiseler giymeleriyle ve vücutlarından saç ve ziynetlerini göstermeleriyle olur.

Abdullah b. Amr (ra)'dan gelen hadiste Rasulullah (sav) şöyle buyurmaktadır: "Ahir zamanda ümmetimden, deve semerine benzer bineklere binen adamlar olacakta mescit kapılarında inecekler. Onların kadınları örtülü çıplaktırlar. Saçları deve hörgücü gibi kabarıktır. Onlara lânet edin, çünkü onlar lanetlidir. Eğer sizden sonra başka ümmetler gelmiş olsaydı sizin kadınlarınız onların kadınlarına hizmetçi olurdu, aynı sizden önceki ümmetlerin kadınlarının size hizmet ettiği gibi." Hadisi Ahmed rivayet etmiştir.[1]

Hakim'deki rivayette ise şöyledir: "Bu ümmetin sonunda lüks döşeklere binen adamlar olurda mescitlerinin kapılarında inerler. Onların kadınları örtülü çıplaktırlar."[2]

Ebu Hureyre (ra)'dan Rasulullah (sav) şöyle demiştir: "Cehenneme girecek iki sınıf vardır ki ben henüz onları

---

[1] Müsned (12/36 Hadis no: 7083) Ahmed Şakir: "İsnadı sahihtir" demiştir.

[2] "Müstedrek" (4/136) Hakim: "Bu hadis Buhari ve Müslim'in şartına göre sahihtir" demiştir. Zahebî ise senedteki Abdullah el-Kutbâni için: "Müslim onu alsa da Ebu Davud ve Nesâi onu zayıflamaktadır" demiştir. Ebu Hatim: "O, İbn Luhey'a gibidir" demiştir. Bana göre, bu hadisi destekleyen ve takviye eden başka hadisler vardır.

görmedim: "Biri ellerinde öküz kuyruğu gibi kırbaçlarla insanları döven bir grup, diğeri erkeklere meyleden onları kendilerine meylettiren giyinik çıplak kadınlardır. Onların başları deve hörgücü gibi kabarıktır. Bu kadınlar cennete giremezler ve onun kokusunu dahi alamazlar. Oysa cennetin kokusu şu kadar mesafeden hissedilir."[1]

Yine Ebu Hureyre (ra)'dan: "Giyinik çıplak kadınların iç çamaşırlarının görünmesi kıyamet alametlerindendir."[2]

Bu hadisler Peygamberimiz'in mucizelerindendir. Onun haber verdiği bu şeyler zamanımızdan çok önce meydana gelmiştir.[3] Günümüzde ise çok açık olarak alenen görünmektedir.

Rasulullah (sav) kadınlardan bu sınıfı "giyinik çıplaklar" olarak isimlendirmektedir. Onların üstlerinde elbise vardır ama bununla birlikte onlar çıplaktırlar. Çünkü elbiseleri çok ince ve şeffaf olduğu için onlar tam olarak örtme vazifesi görmez. Aynı zamanımızdaki bir çok kadının elbiseleri gibi.[4] Veya şöyle denilmiştir: "Giyinik çıplaklar" kelimesinin manası yani elbise vücudunu içine alır ama çok dar olduğundan vücudunun ayrıntıları ortaya

---

[1] Müslim, Cennet ve Sıfatı (17/190-Nevevi şerhi)

[2] Heysemi "Mecmau'z-Zevaid"te (7/327) şöyle demiştir: Bir kısmı sahih hadiste vardır. Ravileri Muhammed b. Haris b. Süfyan dışında sahih hadis ravileridir. O da sikadır."

[3] "Müslim Nevevi Şerhi" (17/190)

[4] "İslamda Helal ve Haramlar" Yusuf Kardavî (s: 83)

çıkar, göğüsleri ve kıçı belli olur. Veya vücudunun bazı yerleri gözükür, bu yüzden ahirette hesaba çekilir.[1]

İşte bu yüzden Rasulullah (sav) onları “giyinik çıplaklar olarak isimlendirmiştir” veya: “Erkeklere meyleden ve onları kendilerine meylettiren, başları deve hörgücü gibi kabarık” olarak vasıflandırmıştır. Rasulullah (sav) sanki içinde bulunduğumuz zamanı görür gibi bize haber vermiştir. Maalesef günümüzde kadınların saçlarının çeşitli şekillerde kesilip yapıldığı “kuaför” isimli dükkanlar ortaya çıkmıştır. Bu dükkanlarda erkekler çalışmakta ve çok pahalı bir ücrete saç kesmektedirler. Yine bu kadınlar Allah’ın kendilerine doğuştan verdiği tabi saçla yetinmeyip, yapma saç olan peruk takmaktadırlar. Bu sahte görüntü ve güzellikle erkekleri cezp etmektedirler.[2]

37- Mü’min kişinin gece gördüğü rüyasının gündüz gerçekleşmesi:

Alametlerden birisi ahir zamanda mü’min kişinin gördüğü rüyasının gündüz gerçekleşmesidir. Kişi imanında ne kadar üstün olursa gördüğü rüya buna göre gerçek olmaktadır.

Müslim, Ebu Hureyre (ra)’ın Rasulullah (sav)’ın şöyle

[1] “Müslim Nevevi Şerhi” (17/190)

[2] “İslam’da helal ve haramlar” (s: 84)

buyurduğunu rivayet etmiştir: "Kıyametin yaklaştığında Müslüman'ın gördüğü rüya yalan çıkmaz. Sizin doğru rüya göreniniz en doğru sözlü olanınızdır. Müslüman'ın gördüğü rüya, peygamberliğin kırk beşte biridir."[1] Buhari'deki rivayette ise şöyledir: "Müslüman'ın gördüğü rüya gerçek olur… Peygamberin gördüğü rüya yalan olmaz."[2]

İbn Ebî Cemra şöyle diyor: "Mümin kişinin ahir zamanda gördüğü riyasının gerçek olmasının manası şudur: "Genellikle gördüğü rüya tabir edilmeye ihtiyaç duymaz daha önce gördüğü rüyalar gibi tabir edildikten sonra yanlış çıkmaz. Bu yüzden hadiste "gerçek olur" denilmiştir."

Daha sonra şöyle diyor: "Bu olayının ahir zamana has olmasının hikmeti, o vakitte mü'min kişinin garib olmasıdır. Aynı Müslim'deki şu hadiste olduğu gibi: "İslam garip olarak başladı, tekrar garip haline dönecek."[3] O vakitte mümin kişinin dostu ve yardımcısı az olacağından ona gördüğü rüyanın gerçek olmasıyla ikramda bulunulur."[4]

Mü'min kişinin gördüğü rüyanın gündüz gerçek

[1] Müslim, Rüya (15/20-Nevevi şerhi)
[2] Buhari, Tabir (12/404 Fethu'l-Bârî)
[3] Müslim İmân (2/186 Nevevi şerhi)
[4] "Fethu'l-Bârî" (12/406)

olmasının ne zaman olacağı konusunda alimler arasında farklı görüşler vardır[1]:

1- Bu olay kıyamet yaklaştığı zaman fitne ve savaşların çoğaldığı zaman, ilmin ortadan kalktığı ve dinin izlerinin yok olmaya başladığı bir vakitte olur. Bu vakitte insanlar fetret ehli gibi olurlar ve aynı bütün ümmetler peygamberlerinden dinlerini öğrendikleri gibi onlarda kendilerine dinlerini öğretecek yeni bir öndere ihtiyaç duyarlar. Fakat son peygamber Rasulullah (sav)'den başka yeni bir peygamber gelmeyeceğinden işlerini rüyalarında gördükleri gerçeklere bırakırlar ki o rüyalarda peygamberliğin bir parçasıdır. Ebu Hureyre'den gelen: "Kıyamet yaklaştığında ilim ortadan kalkar"[2] hadisi bu görüşü desteklemektedir. İbn Hacer'de bu görüşü tercih etmektedir.

2- Bu olay inkârın, cahilliğin ve fesadın çoğaldığı, mü'minlerin sayılarının azaldığı bir zamanda olur. Böyle bir ortamda mü'min kişiye gördüğü rüyanın gerçek çıkmasıyla ikramda bulunulur, destek ve teselli verilir.

Bu görüş biraz önce geçen İbn Ebî Cemra'nın sözüne yakındır. Bu son iki görüş bu olayın ne zaman olacağını kesin olarak belirtmemektedir. Öyleyse dinin yavaş yavaş

---

[1] "Fethu'l-Bârî" (12/406-407)

[2] Müslim, İlim (16/222-Nevevi şerhi)

eriyerek son bulmasıyla bu dünyanın sonuna doğru adım adım yaklaşıldıkça, mü'min kişinin gördüğü rüya o kadar gerçek çıkmaktadır.

3- Bu olay İsa b. Meryem (as)'ın tekrar geldiği zamanda olacak. Çünkü onun içinde bulunduğu zaman söz olarak, en doğru sözlerin konuşulduğu; görülen rüyaların da yanlış çıkmadığı bir zaman olacaktır. En doğrusunu Allah bilir.

38- Yazının çoğalması:

İbn Mes'ud (ra)'den gelen bir hadiste Rasulüllah (sav) şöyle buyurmuştur: "Kıyamete yakın ..... kalem çoğalacaktır."[1] Kalemin çoğalmasından kasıt yazının çoğalması ve yayılmasıdır.[2]

Nesâî ve Tayâlisî'nin Amr b. Tağleb'den rivayet ettiklerine göre Rasulüllah (sav) şöyle demiştir: "... Ticaretin büyümesi, ilmin yayılması kıyamet alâmetlerindendir."[3] Hadisteki ilmin yayılmasından kasıt, buna aracı olan yazının çoğalmasıdır.

Bu durum günümüzde çok açık olarak

---

[1] Müsned (5/333-334). Ahmed Şakir: "İsnadı sahih" demiştir.

[2] Müsned Şerhi, Ahmed Şakir (5/334)

[3] "Tertibu Müsned-i Tayâlîsî" (2/112 Hadis No: 2763), Nesâî, Buyû' (7/244),. Tuvecrî, Nesâî'nin rivayeti hakkında: "Buhari ve Müslim'in şartarına göre isnadı sahihtir" demiştir. Bak: "İthâfu'l-Cemâ'a" (1/428)

görülmektedir. Bilgisayar ve matbaanın çoğalmasıyla yazı çok hızlı bir şekilde dünyanın dört bir tarafına anında yayılmaktadır. Bununla birlikte insanlar arasında cahillik artmış, faydalı ilim olan Kur'an ve sünnet bilgisi azalmış, ne kadar çok kitap olursa olsun amel edilmediği için bunun bir faydası olmamıştır.[1]

39- İslamın teşvik ettiği sünnetlere özen gösterilmesi:

Alametlerden birisi de dinin göze batan özelliklerinin hafife alınmasıdır. Hadiste geçtiğine göre İbn Mesud (ra) Rasulullah (sav)'in şöyle dediğini işitmiştir: "Kişinin camiye girdiğinde oturmadan önce iki rekat namaz kılmaması kıyamet alametlerindendir."[2] Başka bir rivayette şöyledir: "Kişi mescidin hakkını verir fakat orada hemen namaz kılmaz."

Yine İbn Mesud (ra)'dan: "Mescitlerin yol olarak içinden geçilen yerler olması kıyamet alametlerindendir."[3]

Enes (ra) Rasulullah (sav)'den merfu olarak şöyle demiştir: "Mescitlerin yol edinilmesi kıyamet

[1] "İthâfu'l-Cemâ'a" (1/428)

[2] "Sahih-i İbn Huzeyme" (2/283-284). Albâni bu hadisin dipnotunda: "İsnadı zayıftır. Fakat başka yollardan rivayetleri vardır." demiştir. "Sahih Hadisler" kitabında ise: "İbn Mesud'tan bu hadisi kuvvetlendiren başka yollarla gelen rivayetler vardır" demiştir. Bak: (2/253 Hadis no: 649)

[3] Bezzar rivayet etmiştir. Heysemi hadisi sahihlemiştir. Bak: "Mecmau'z Zevaid" (7/329)

alametlerindendir."[1]

Mescitlerin yol olarak kullanılması caiz olmayan bir şeydir. Çünkü mescitlere saygı göstermek demek, Allah'ın dinine saygı göstermek demektir. Bu da îman ve takvayı gösterir. Nitekim Allahu Teâla şöyle buyurmaktadır: "Her kim Allah'ın dinine saygı gösterirse, şöphesiz bu kalplerin takvasındandır."(Hacc: 32)

Rasulullah (sav)'de şöyle buyurmaktadır: "Sizden kim mescide girerse, iki rekat namaz kılmadan oturmasın."[2]

Maalesef günümüzde en büyük belâ namaz ve ibadet yeri olan mescitlerin yabancı turistler tarafından ziyaret edilen yerlere dönmesidir. Allahu Teâla Müslüman ülkeleri bu belâdan korusun (Amin).

40- Akşam görülen Hilâl'in gökte kalma süresinin uzaması:

Abdullah b. Mesud (ra)'dan Rasulullah (sav) şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Akşam görülen Hilâl'in gökte kalma süresinin uzaması kıyamet alametlerindendir."[3]

---

[1] "Tertibu Müsned-i Tayâlisî" (2/212). "Müstedrek" (4/446) Hakim: "Bu hadisin isnadı sahihtir" demiştir. Zehebî: "Mevkuftur" demiştir.

[2] Müslim, Salatu'l-Müsafirin (5/225,226-Nevevi şerhi)

[3] Taberâni "Kebir"de rivayet etmiştir. Heysemi şöyle demiştir: "Senedinde Abdurrahman b. Yusuf vardır. Zehebî "Mizan"da (2/600) bu hadisi ondan vermiş ve hakkında: "Meçhuldür" demiştir." Bak: Mecmau'z-Zevâid" (3/146). Albâni bu hadis için: "Sahih"

Ebu Hureyre (ra)'da Rasulullah (sav)'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Hilâl'in gökte kalma süresinin uzaması kıyamet alametlerindendir. Hilâl bir gecelik görüldüğü halde: "İki gecelik görüldü" denir."[1] Enes b. Mâlik (ra) Rasulullah (sav)'den merfu olarak şöyle rivayet etmiştir: "Kıyametin alametlerinden birisi Hilâl'in gökte bir gecelik görünmesine rağmen: "İki gecelik görüldü" denilmesidir."[2]

Bu iki rivayetteki Hilâl'in gökte kalma süresinin uzamasından anlaşılan şudur: Her ayın başında görülen ilk Hilâl'in büyük olmasıdır. İlk görüldüğü gece sanki o iki gecelik gibi büyük olur. En doğrusunu Allah bilir.

41- Yalanın çoğalması ve aktarılan haberlerin doğru çıkmaması:

Ebu Hureyre (ra)'den gelen hadiste Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: "Ümmetimin son zamanlarındaki insanlar, sizin ve babalarınızın hiç duymadığı yalan şeyler anlatacaklar. Siz onlardan ve böyle bir şey yapmaktan sakının."[3] Başka bir rivayette şöyledir: "Ahir zamanda

---

demiş ve onu rivayet eden alimleri vermiştir. Bak: "Camiu's-Sağir'in Sahihleri" (5/213-214 Hadis no: 5774)

[1] Taberanî "Sağir"de. Heysemi "Mecmau'z-Zevâid"te (3/146) şöyle diyor: "Senedinde Abdurrahman b. el-Ezrak el-Antalî vardır. Hakkında bir bilgi bulamadım"

[2] Heysemî diyor ki: "Taberanî "Sağir"de ve "Evsat"ta hocası Heysemi b. Halid el-Musisî'den rivayet etmektedir. O da zayıftır. Bak: "Mecmau'z-Zevâid" (7/325)-Albâni: "Hasen" demiştir. Bak: "Camiu's-Sağir'in Sahihleri" (5/214 Hadis no: 5775)

[3] Müslim, mukaddime (1/78-Nevevi şerhi)

yalancı Deccaller çıkacak. Size öyle şeyler anlatacaklar ki ne siz nede babalarınız onları duymamıştır. Siz onlardan ve böyle bir şey yapmaktan sakının ki ne sizi şaşırtsınlar nede fitneye düşsünler."[1]

Müslim, Amr b. Abde'den, İbn Mesud (ra)'ın şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Şeytan insan şekline girer ve bir topluluğa gelir. Onlara yalan şeyler anlatır. Sonra dağılırlar. Onlardan bir adam der ki: "İsmini bilmediğim ama yüzünü tanıdığım bir adamın şöyle söylediğini duymuştum."[2]

Abdullah b. Amr b. As (ra) şöyle demiştir: "Denizlerde Süleyman (as)'ın bağlayarak hapsettiği şeytanlar vardır. Az kaldı oradan çıkarlar ve insanlara Kur'an (a benzer şeyler) okurlar."[3]

Nevevi diyor ki: "Bunun manası: Onlar Kur'an'a benzer şeyler okurlar. Sen onu Kur'an zannedersin. Onlar insanları kandırmaya çalışırlar, ama onlar kanmaz."[4]

Zamanımızda farklı, farklı sözler çoğalmıştır. Bazı insanlar temelini araştırmadan bir çok yalan sözü nakletmekten sakınmamaktadırlar. Buda insanların yolunu şaşırtmakta ve fitneye düşürmektedir. Bu yüzden

---

[1] A.g.e. (1/78,79-Nevevi şerhi)
[2] A.g.e. (1/79-Nevevi şerhi)
[3] A.g.e. (1/79,80-Nevevi şerhi)
[4] "Müslim Nevevi Şerhi" (1/80)

Rasulullah (sav) duyulan her sözün doğruluğunu araştırması konusunda uyarmıştır. Hadis alimleri de Rasulullah (sav)'den gelen hadislerin doğruluğunu ortaya çıkarmak için bu kuralı uygulamış, ravilerin güvenilir olanlarını diğerlerinden seçerek ayırmışlardır.

Yine zamanımızda insanların çıkardığı yalanlar çoğaldığı için artık neyin doğru neyin yanlış olduğu ayırt edilmez hale gelmiştir.

42- Yalancı şahitliğin çoğalması ve doğruluğun gizlenmesi:

Abdullah b. Mesud (ra)'dan gelen hadiste Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: "Kıyametten önce… yalancı şahitlik çoğalır ve doğru gizlenir"[1]

Yalancı şahitlik, şahitlik ederken kasten yalan söylemek ve doğruyu gizlemektir. Allahu Teâla şöyle buyuruyor: *"Şahitliği ve bildiklerinizi gizlemeyin. Kim onu gizlerse, bilsin ki onun kalbi günahkardır."* (Bakara: 283)

Ebu Bekre (ra) şöyle demiştir: "Biz Rasulullah (sav)'in yanında bulunuyorduk. O şöyle buyurdu: "Size en büyük günahları haber vereyim mi? Allah'a şirk koşmak, ana-babaya asi olmak, yalan yere şahitlik." Bunları söylerken

[1] Müsned (5/333. Daha öncede geçtiği gibi hadis sahihtir. Bak: "İbn Kesir Tefsiri" (6/140). "Fethu'l-Bârî" (5/262)

yaslanmıştı, sonra dikildi. O kadar çok tekrar ediyordu ki biz: "Keşke sussa" dedik."[1]

Günümüzde yalancı şahitlik ve doğruyu gizlemek çoğalmıştır. Rasulullah (sav) yalancı şahitliğin tehlikesini belirtmek için onu Alla'a şirk koşmak ve ana-babaya asi olmakla beraber saymıştır. Yalancı şahitlik zulüm ve haksızlığın artmasına, insanlar arasında mal ve canların yok olmasına sebeptir. Onun çoğalması da, Allah korkusunun olmadığını ve imanın zayıf olduğunu gösterir.

43- Kadınların çoğalması, erkeklerin azalması:

Enes (ra) şöyle demiştir: "Şimdi size bir hadis anlatacağım. Onu benden başka kimse size anlatamaz. Rasulullah (sav)'yi şöyle derken işittim: "İlmin azalması, cahilliğin artması, zinanın yayılması, kadınların çoğalması ve erkeklerin azalması kıyamet alametlerindendir. Öyle ki bir erkeğe elli kadın düşer."[2]

Bunun sebebi olarak şöyle denilmiştir: "Fitnelerin çoğalması ile erkeklerin savaş yapmalarıdır. Çünkü erkekler kadınlardan ayrı olarak savaşanlardır.[3] Yine şöyle denilmiştir: Bunun sebebi yeni, yeni yerler fethedilir.

[1] Buhari, Şehâdât (5/261-Fethu'l-Bârî). Müslim, İmân (2/81,82-Nevevi şerhi)

[2] Buhari, İlim (1/178- Fethu'l-Bârî). Müslim, İlim (16/221-Nevevi şerhi). Tirmizi (6/448 hadis no:2301).

[3] "et-Tezkire" (s:639). "Müslim Nevevi Şerhi" (7/96,97). "Fethu'l Bârî (1/179)

Ganimet olarak alınan kadınlar çoğalır ve her erkeğin çok kadını olur.

Bu söze karşılık İbn Hacer şöyle diyor: "Bu sözü incelemek gerekir. Çünkü Ebu Musa hadisinde azalacakları açıkça şöyle geçmektedir: "Erkekler azalır kadınlar çoğalır"[1] Görüldüğü gibi bu başka bir şey değil apaçık bir alamettir. Allah dilerse ahir zamanda doğan erkeklerin sayısını azaltır, kızların sayısını çoğaltır. Ayrıca kadınların çoğalması, diğer alametlerden olan ilmin kalkması ve cahilliğin çoğalmasına uygundur."[2]

Bana göre, İbn Hacer'in söylediği bu söz, aynı fitnelerin çoğalıp savaşların çıkmasına sebeb olduğu görüşünde olduğu gibi, erkeklerin azalıp kadınların çoğalmasının diğer sebeplerini ortadan kaldırmaz. Nitekim Müslim'deki şu rivayet erkeklerin yok olmasının kadınların çoğalmasının sebebini savaşlarda erkeklerin ölmesi olduğunu gösterir: "Erkekler ölür, kadınlar kalır. Öyle ki, bir erkeğe elli kadın düşer."[3]

Bu hadislerdeki elli sayısı gerçek anlamda değildir. Çok olduğuna dair mecazdır.[4] Nitekim Ebu Musa(ra) hadisinde şöyledir: "Kırk tane kadının bir erkeğe tabi

---

[1] Müslim, Zekât (7/96-Nevevi şerhi).

[2] "Fethu'l Bârî (1/179).

[3] Müslim, İlim (16/221-Nevevî Şerhi)

[4] Müslim (7/96-Nevevî Şerhi)

olduğu ve ondan beslendikleri görülür."[1] Doğrusunu Allah bilir.

44- Ani ölümün çoğalması:

Enes b. Malik (ra) Rasulullah(sav)'dan merfu olarak şöyle rivayet etmiştir: "....Ani ölümün çoğalması kıyametin alametlerindendir."[2]

Bu alamet günümüzde görülmekte, insanların aniden ölmeleri çoğalmaktadır. Sağlam sıhhatli bir adam bir bakıyorsunuz aniden ölüyor. Zamanımızda bu ölüme kalp krizi deniliyor. Akıllı bir insanın kendine dikkat etmesi ve ani ölüm gelmeden bir an önce Allah'a tevbe etmesi gerekir.

İmam Buhari şöyle derdi:

Boş zamanı fırsat bil belin bükülmeden

Belki senin ölümün olur aniden

Ne sağlamlar gördüm hasta olmayan

O sağlam vucudu aniden giden.

---

[1] "Fethu'l-Bâri" (1/179)

[2] Heysemî "Mecmau'z-Zevâid"te (7/325) şöyle diyor: "Taberâni "Sağir" ve "Evsat"ta hocası Heysem b. Halid el-Masîsi'den rivayet etmiştir. O da zayıftır." Albâni: "Hasen" demiştir. Bak: "Camiu's-Sağir'in Sahihleri" (5/214 Hadis no: 5775)

İbn Hacer şöyle diyor: "İlginç olan şey İmam Buhari'nin başına böyle bir şeyin gelmesidir."[1]

45- İnsanların sadece kendi nefislerini düşünmeleri:

Huzeyfe (ra) şöyle demiştir: "Rasulullah(sav)'e kıyametin ne zaman olacağı soruldu. Dedi ki: "Onun ne zaman olacağını Allah bilir, onun vaktini ondan başkası açıklayamaz. Ama ben size onun alametlerinden haber vereyim: Kıyametten önce fitne ve herc olur." Sahabe: "Ya Rasulullah! Fitnenin ne olduğunu biliyoruz. Peki herc nedir?" dedi. Rasulullah(sav) şöyle dedi: "Habeş dilinde ona: "adam öldürme" denilir. Yine insanlar arasında sadece kendini düşünme görülür, neredeyse onlardan biri, bir diğerini tanımaz."[2]

İnsanların sadece kendi nefislerini düşünmeleri fitne, zorluklar ve insanlar arasında savaşlar çıktığında vukû bulur. İşte o zaman maddeye tapanlar çoğalır, herkes kendi istekleri için çalışır. Başkalarının işini ve haklarını umursamaz. Koyu bir enaniyet ortalığı kaplar, kişi artık kendi istek ve arzuları doğrultusunda yaşar, ahlaki değerler yok olur. İmân kardeşliği ve Allah için sevgi ortadan kalkar.

---

[1] "Fethu'l-Bâri'nin mukaddimesi Hedyû's-Sâri" (s: 481)

[2] Müsned (5/389). Heysemî: "Ahmed rivayet etmiştir. Ravileri, sahih hadis ravileridir" demiştir. Bak: "Mecmau'z-Zevâid"(7/309)

Taberâni, Muhammed b. Sevka'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Ben Nuaym b. Ebî Hind'in yanına geldim. Bana bir kağıt çıkarttı, içinde şöyle yazılıydı: "Ebu Ubeyde b. el-Cerrah ve Muaz b. Cebel'den Ömer b. Hattab'a: Selamün Aleyküm ......Biz, bu ümmetin son zamanlarında dıştan dost olup içten düşman olanların olacağı konusunda konuşuyoruz...." (Ömer (ra) onlara şöyle cevap yazdı:) "Bana yazdığınız yazıda, bu ümmetin son zamanlarında dıştan dost olup içten düşman olanların olacağına dikkat çekmektesiniz. Siz onlardan değilsiniz ve bu zaman da o zaman değildir. O zaman da sadece kendi için istemek ve korkmak vardır. Bazı insanlar diğer insanların dünyalıklarını elde etmek isterler."[1]

46- Arap yarımadasının sulak ve yeşil hale dönmesi:

Alametlerden birisi arap yarımadasının sulak ve yeşil hale dönmesidir.

Ebu Hureyre(ra)'dan gelen hadiste Rasulullah(sav) şöyle buyurmaktadır: "Arap yarımadası sulak ve otlak hale

[1] Tuvecrî şöyle diyor: "Taberâni rivayet etmiştir. Heysemî: Bu yazıya kadar ravileri sikadır, demiştir." Bak: "İthafu'l-Cemâa". (1/504).

Ben "Mecmau'z-Zevâid"e baktım onun dediği şeyi bulamadım. Muaz b. Cebel'den şu hadisi buldum: "Rasulullah (sav) şöyel dedi: "Ahir zamanda dıştan dost olup içten düşman olan insanlar olacak" Muaz: "Ya Rasulullah! Bu nasıl olur?" dedi. Rasulullah (sav): "Bazıları, bazıları gibi olmak ister. Bazıları da bazılarından korkar" dedi." Heysemî şöyle demiştir: "Bezzâr ve Taberâni "Evsat"ta rivayet etmiştir. Senedinde Ebu Bekir b. Ebî Meryem vardır ki zayıf birisidir." Bak. "Mecmau'z-Zevâid" (7/286).

dönmeden kıyamet kopmaz"[1] Bu hadiste arap yarımadasının tekrar sulak ve otlak hale döneceğine dair delil vardır.

İmam Nevevi şöyle diyor: "Bunun manası şudur: Onlar orayı terk edecekler ve orası bakımsız arazi olarak kalacak. İnsan azlığından dolayı ne ziraat yapılacak ne de sulanacak. Fitneler çoğalıp çok harpler olacağından artık insanların umutları azalacak ve vakit bulamadıkları için oraya ihtimam gösteremeyecekler."[2]

Bana kalırsa Nevevi'nin bu görüşünü incelemek gerekir. Çünkü arap yarımadası zaten toprağı kıraç suyu kıt ve ürünü az olan bir yerdir. Suyunu çoğunlukla kuyulardan veya yağmur birikintilerinden alır. Eğer bu haliyle terk edilir toprak işlenmezse orada ziraat ölür, sulak ve yeşil hale dönemez.

Hadisten anlaşılan arap yarımadasında su çoğalacak öyleki nehirler oluşacak, ürünler yetişecek ve orası otlak, bahçelik ve ormanlık hale dönüşecek. Günümüzde orada pınarların nehirler gibi fışkırması bunu desteklemektedir. Bu pınarların sularıyla sebzeler yetiştirilmektedir. Böylece Rasulullah(sav)'in haber verdiği şey gerçekleşmektedir.

---

[1] Müslim, Zekât (7/97-Nevevî Şerhi)

[2] "Müslim Nevevî Şerhi" (7/97)

Muaz b. Cebel(ra) Rasulullah(sav)'in Tebuk Gazvesinde şöyle dediğini rivayet etmektedir: "İnşallah, siz yarın Tebuk'taki pınara varacaksınız. Gündüz olmadan oraya gitmeyin. Sizden kim oraya varırsa, ben gelmeden önce oranın suyuna el sürmesin." Biz oraya vardık, fakat bizden önce iki adam oraya gelmiş. Pınardan da ayakkabı bağı gibi ince su akıyordu. Rasulullah o iki adama sordu: "Buranın suyuna elinizi sürdünüz mü?" Onlar: "Evet" dediler. Rasulullah(sav) onları azarladı. Sonra hep beraber pınarın suyunu azar azar avuçlarıyla bir şeyin içine topladılar. Sonra Rasulullah(sav) ellerini ve yüzünü yıkadı. Sonra onu geri pınarın içine bıraktı. Pınar çoşkun bir şekilde aktı. Oradakiler bol bol ondan içtiler. Sonra Rasulullah(sav) şöyle buyurdu: "Ey Muaz, eğer senin ömrün uzun sürerse buranın bahçelerle dolu olduğunu görürsün."[1]

47- Yağmurun artması, ürünün azalması:

Ebu Hureyre(ra)'dan Rasulullah(sav)'in şöyle dediği rivayet edilmiştir: "Kıyamete yakın gökten o kadar çok yağmur yağar ki ondan korunmak için kerpiç evler yeterli olmaz da kıldan çadırlarda barınılır."[2]

Enes(ra), Rasulullah(sav)'den şöyle rivayet etmiştir:

---

[1] Müslim, Fedâil (15/40,41-Nevevî Şerhi)

[2] Müsned (13/291 Hadis no: 7554) Ahmed Şakir: "İsnadı sahih" demiştir.

"Kıyamete yakın bir sene müddetince yağmur yağar ama yerden bir bitki bitmez."[1]

Yerden bir bitki bitmesi için yağmur sebep ise, eğer Allah bu sebebin varlığını engellerse kim bunu sağlayabilir. Hiç kuşku yok ki sebebleri de müsebbibleri de yaratan Allah'tır. Hiçbir şey O'na engel olamaz.

Ebu Hureyre(ra)'dan gelen hadiste Rasulullah(sav) şöyle buyuruyor: "Değil bir sene sizin üzerinize yağmur yağmaz, fakat bir sene sizin üzerinize yağmur yağar, yağar da yeryüzünde bir bitki dahi bitmez."[2]

48- Fırat nehrinin zayıflaması ve oradan altın bir dağın çıkması:

Ebu Hureyre (ra)'dan Rasulullah(sav)'in şöyle dediği rivayet edilmiştir: "Fırat nehri, suyu azalıp altın bir dağ çıkarmadıkça kıyamet kopmaz. İnsanlar onu almak için birbirleriyle savaş yaparlar. Her yüz kişiden doksan dokuzu öldürülür. Onlardan her biri: "Belki kurtulan kişi ben olurum"der"[3]

Bir çok kişinin zannettiği gibi bu hadisteki altından

[1] Müsned (3/140). Heysemî: "Ahmed, Bezzâr ve Ebu Ya'lâ rivayet etmiştir. Hepsinin ravileri sahihtir." Demiştir. Bak "Mecmau'z-Zevâid" (7/330)

[2] Müslim, Fiten (18/30-Nevevî Şerhi)

[3] Buharî, Fiten (13/78-Fethu'l-Bâri). Müslim, Fiten (18/18-Nevevî Şerhi)

kasıt petrol değildir. Çünkü:

1. Hadiste açıkça "altın bir dağ" diye geçmektedir ve altın herkesin bildiği bir madendir. Petrol ise gerçek anlamda altın değildir.

2. Rasulullah(sav)'in haber verdiğine göre Fırat'ın suyu altın bir dağ çıkmasıyla çekilecek ve insanlar o dağı görecek. Petrol ise yerin binlerce metre altından aletlerle çıkarılmaktadır.

3. Rasulullah(sav), başka deniz ve nehirlerden bahsetmeyip özellikle Fırat'tan bahsetmiştir. Petrol ise hem yerden hem de denizlerden çıkarılmakta ve bu da birbirinden farklı bölgelerde olmaktadır.

4. Rasulullah(sav)'in haber verdiğine göre insanlar bu hazine için savaş yapacaklar. Oysa Fırat'ın yakınlarında veya başka yerde petrol çıktığında insanlar savaş yapmamışlardır. Aksine Rasulullah(sav) bu hazineyi gören kişilerin ondan bir şey almasını yasaklamıştır. Nitekim Ubey b. Ka'b(ra)'dan gelen bir rivayet de şöyledir: "İnsanlar dünyayı elde etmek konusunda birbirleriyle yarışmaktan geri kalmazlar.....Ben Rasulullah(sav)'ı şöyle derken işittim: "Fırat'ın altın bir dağ çıkarma zamanı yaklaşıyor. Her kim orada hazır bulunursa sakın ondan bir şey almasın"[1]

[1] Müslim, Fiten (18/19-Nevevî Şerhi)

Kim bu altının petrol olduğunu söylüyorsa, onu almanın yasak olduğunu da söylemesi lazım. Bunu da kimse şimdiye kadar söylememiştir.[1]

İbn Hacer, "O altından almanın yasaklanma sebebi neticede fitne ve savaşa neden olacağı içindir." demiştir.[2]

49- Hayvanların ve eşyaların insanlarla konuşması:

Alametlerden biri hayvanların ve eşyaların insanlarla konuşması, onlar yokken olan şeyleri haber vermeleridir.Yine insanın bazı organlarının konuşmasıdır. Örneğin kişinin baldırı o evde yokken ailesinin ne yaptığını ona haber vermesidir.

Ebu Hureyre(ra)'dan gelen hadis şöyledir: "Bir çobanın yanına kurt geldi ve onun bir koyununu çaldı. Çoban koyunu geri almak için kurdun peşine düştü. Kurt yüksek bir yere çıktı, kuyruğunu iki bacağının arasından karnına doğru uzatarak kıç üstü oturdu ve şöyle dedi: "Allah'ın bana rızık olarak verdiği şeyi benden almak için mi uğraşıyorsun?". Adam: "Vallahi ilk kez bugün bir kurdun konuştuğunu görüyorum" dedi. Kurt: "Bundan daha ilginci, Medine'deki hurmalıkta olan adamın daha önce ne yaptığını ve sizden sonra ne yapacağını da sana

---

[1] "İthafu'l-Cemâa (1/489-490)
[2] "Fethu'l-Bâri" (13/81)

haber verebilirim" dedi. Yahudi olan adam, Rasulullah(sav)'a geldi ve olayı anlattı. Rasulullah(sav) onu doğruladı ve şöyle dedi: "Bu kıyamet alametlerindendir. Kişi evinden ayrılıp geri dönmediği halde, ayakkabıları ve kırbacı evinde ne olmuşsa ona haber verir." Hadisi İmam Ahmed rivayet etmiştir. [1]

Yine O'nun Ebu Said el-Hudri(ra)'dan rivayetinde şöyledir: (kıssayı anlattıktan sonra şöyle dedi: Rasulullah(sav) şöyle buyurdu:) "Nefsim elinde olana yemin ederim ki doğrudur. Hayvanlar insanlarla konuşmadıkça kıyamet kopmaz. Kişinin kamçısı ve ayakkabısının bağı o kişi ile konuşur. Baldırı evde ailesinin ne yaptığını haber verir"[2]

---

[1] Müsned (15/202-203) Hadis no: 8049) Ahmed Şakir: "İsnadı sahih" demiştir.

[2] Müsned (3/83-84). Albâni şöyle demiştir: "Bu sened sahihtir. Ravileri, Kâsım dışında Müslim'in sika ravileridir, Kâsım'da sikadır. Müslim ondan Mukaddime'de hadis rivayet etmiştir." Bak: "Sahih Hadisler" (1/31 Hadis no: 122)Tirmizî, Fiten (6/409) şöyle demiştir: "Bu hadis hasen sahihtir. Kâsım b. Fâdıl yoluyla gelmektedir, o da hadis alimlerine göre sikadır. Yahya b. Said ve Abdurrahman b. Mehdi onu sikalamıştır."

50- Belâlardan dolayı ölüp kurtulmak istemek:

Ebu Hureyre(ra)'dan Rasulullah(sav) şöyle buyurmuştur: "Kişi, bir başkasının kabrine uğrayıp da: "Keşke ben bu ölünün yerinde olsaydım" diye temenni etmedikçe kıyamet kopmaz"[1]

Yine Ebu Hureyre(ra)'dan Rasulullah(sav) şöyle buyurmuştur: "Nefsim elinde olan Allah'a yemin ederim ki, insan kabir üzerine varıp borçtan dolayı değil de sadece belâlardan dolayı eğilip bükülerek: Ah keşke bu kabirdeki kişinin yerinde ben olsaydım" demedikçe bu dünya yok olmaz"[2]

Ölümü temenni etmek ancak fitnelerin çoğaldığı, hayatın ve İslami yaşantının değiştiği zamanda olur. Eğer şimdiye kadar bu olmamışsa, ileride mutlaka olacaktır.

İbn Mesud(ra) şöyle demiştir: "Sizin üzerinize öyle bir zaman gelecek ki, eğer sizden birisi ölümü bulsa onu satın almak isteyene satacaktır. Şairin şöyle dediği gibi:

Bu hayatın tadı kalmadı ölümü satan varsa ben alayım."[3]

---

[1] Buharî, Fiten (13/81,82-Fethu'l-Bâri). Müslim, Fiten (18/34 Nevevî şerhi)
[2] Müslim, Fiten (18/34-Nevevî Şerhi)
[3] "Feyzu'l-Kadir" (6/418)

Hafız Irakî[1]diyor ki: "Onun her ülkede olması, her zaman da veya her insanda olması gerekmez. Aksine o, bazı kişilerle bazı yerlerde, bazı zamanlarda gerçekleşir. Onun devamlı istenmesi bize insanların başlarına çok kötü haller geldiğini gösterir. Kişi onu hazır olmadığı bir halde ister. Ölüleri görüp kabirlere baktığı zaman, tabii olarak bundan vazgeçer, ölümü isteme düşüncesinden kaçar. Bu şokun şiddetiyle gördüğü o kabrin ürkütücülüğünden kurtulamaz. Bu engel ölümü temenni etmeyi ortadan kaldırmaz. Çünkü bu hadisin içeriği olacak olan şeyi haber vermektedir, onda dini bir hükme aykırılık yoktur."[2]

Yine Rasulullah(sav) insanlar için zorluk ve sıkıntıların geleceğini haber vermiş, öyleki insanlar neredeyse Deccal'in çıkmasını isteyeceklerdir. Nitekim Huzeyfe(ra) Rasulullah(sav)'in şöyle buyurduğunu haber vermiştir: "İnsanlar için öyle bir zaman gelir ki Deccal'in çıkmasını isterler" Ben: "Ya Rasulullah, anam-babam için bu neden dolayı olur?" dedim. O: "Zorluk ve sıkıntılarla karşılaştıklarında olur" dedi"[3]

51- Rumların çoğalması ve müslümanlarla

[1] Zeynuddin Abdurrahim b. Hüseyin b. Abdurrahman Irakî Şafii mezhebindendir. 725 h. yılında doğdu. Şam, Haleb, Hicaz ve İskenderiye'deki alimlerden ilim tahsil etti. Hadis dalında bir çok eseri vardır. 806 h. yılında vefat etti. Bak: "Şuzuratu'z-Zeheb"(7/55-56)

[2] "Feyzu'l-Kadir"(6/418). Bak: "Fethu'l-Bâri" (13/75-76)

[3] Taberâni "Evsat"ta rivayet etmiştir. Bezzâr benzerini rivayet etmiştir. Ravileri sikadır. Bak: "Mecmau'uz-Zevâid" (7/284-285)

savaşmaları:

Müstevrid el-Kureyşî, Amr b. As(ra)'ın yanında şöyle dedi: "Ben Rasulullah(sav)'i şöyle derken işittim: "Kıyamet, Rumlar insanların en çoğu olduğu zaman kopar." Amr o'na: "Ne söylemekte olduğuna iyi bak" dedi. Müstevrid: "Ben Rasulullah(sav)'dan işittiğim şeyi söylüyorum"dedi.[1]

Avf b. Malik el-Eşcaî(ra)'dan gelen hadiste Rasulullah(sav) şöyle buyurmuştur: "Kıyametten önce altı şey olur......(onlardan biri:) Sizinle Rumlar arasında barış imzalanır ama düşmanlarınız anlaşmayı bozarak, her birlikte on iki bin asker olan seksen birlikle (yani bir milyon asker) üzerinize saldırırlar."[2]

Cabir b. Semura, Nâfi b. Utbe'nin şöyle dediğini söylemiştir: "Biz Rasulullah(sav) ile birlikte idik.....Orada Rasulullah(sav)'den dört kelime ezberledim ve onları elimde dâima hazır tutuyorum. Dedi ki: "Siz arap yarımadasını fethetmek için savaş yaparsınız Allah orayı sizlere verir. Sonra İran'ı fethetmek için savaş yaparsınız Allah orayı sizlere verir. Sonra Rumlarla savaş yaparsınız Allah orayı da sizlere verir. Sonra Deccal ile savaşacaksınız Allah sizi galip çıkaracak."

---

[1] Müslim, Fiten (18/22-Nevevî Şerhi)
[2] Buharî, Cizye (6/277-Fethu'l-Bâri)

Nâfi: "Ya Cabir! Biz Rum diyarı fetholuncaya kadar Deccal'in çıkacağını zannetmiyoruz"dedi"[1]

Rumlarla müslümanlar arasındaki savaşın nasıl olacağına dair hadis gelmiştir. Yuseyr b. Cabir dedi ki: Kûfe'de kırmızı bir rüzgâr esmişti. Derken: Yâ Abdullah bin Mesud! Kıyamet saati geldi! Demekten başka bir konuşma ve hali olmayan bir adam çıka geldi. Abdullah b. Mesud dayanmakta iken bu söz üzerine hemen oturdu ve: "Miras taksim olunmadıkça ve ganimetle sevinilmedikçe kıyamet kopmaz" dedi. Sonra elini Şam tarafına kaldırarak işaret etti ve: "Pek çok düşman müslüman halk ile savaşmak için ordu ve silah toplarlar, müslümanlar da onlarla savaşmak için ordu ve silah toplarlar" dedi. Ravi: Ben Abdullah'a bu sözünle Rumlarımı kastediyorsun? diye sordum. Abdullah: "Evet" dedi. İşte bu savaş sırasında büyük bir saldırma ve ona karşı koyma olur. Şöyle ki: Müslümanlar, ölüm kalım savaşı yapacak ve ancak galip olarak dönecek olan bir fedâiler birliği gece oluncaya kadar düşmanla savaşırlar. Neticede düşman ordusu da, İslam ordusu da geri dönerler. İki ordudan hiç biri galip değildir. Halbuki iki tarafın öncü fedaileri yok olup gitmişlerdir. Sonra müslümanlar yine en önde ölüm kalım savaşı yapacak ve ancak galip olarak geri dönecek olan öncü fedâiler birliğini çıkarırlar. Gece oluncaya kadar hepsi

[1] Müslim, Fiten (18/26-Nevevî Şerhi)

savaşırlar. Gece olunca düşman ordusu da, İslâm ordusu da geri çekilirler. Her iki tarafın fedâi birlikleri yok olduğu halde iki ordudan hiç biri galip değildir. Sonra müslümanlar yine ölüm kalım savaşı yapacak ve ancak galip olarak geri dönebilecek olan bir öncü fedâiler birliği çıkarırlar. Ordular akşam oluncaya kadar savaşırlar. Akşam olunca düşman ordusu da müslüman ordusu da geri çekilir. Fedâiler birliği yok olduğu halde onlardan hiç biri galip değildir. Artık dördüncü gün olduğu zaman müslümanların tamamı onların üzerine hücuma geçer. Bunun sonucunda Allah düşmanı yenilgiye uğratır. Öyle büyük bir savaş olur ki ya böyle bir savaş olmamıştır veya olmaz denilir. Hatta bir kuş o çarpışan ordu fertlerinin yanlarından uçarda bir türlü onları geride bırakamaz, nihayet ölü olarak yere düşer. Öyle ki bir baba yüz tane olan oğullarının hepsini savaşa yollarda sonunda onlardan bir tek adamdan başka kimsenin kalmadığını görür. Artık sonunda hangi ganimetle sevinilir? Veya hangi miras aralarında bölüşülüp taksim edilir? Onlar bu hal üzere bulundukları bir sırada birden bire bir tellal onların yanına gelir ve: Deccal'in, onların aileleri ve vatanlarında kendilerinin yerine geçtiğini ilan eder. Bunun üzerine İslam orduları önlerindekileri olduğu gibi terk ederler ve kendi vatanlarına doğru yönelirler. On tane süvâriyi öncü olarak ordunun önünde yola çıkarırlar. Rasulullah(sav): "Ben öncü süvârilerin isimlerini, babalarının isimlerini ve atlarının

renklerini de kesin olarak bilmekteyim. Onlar o zamandaki yeryüzü üzerinde bulunan süvârilerin en hayırlılarıdır – veya: O zamandaki yer üzerinde bulunan en hayırlı süvârilerdir."buyurmuştur."[1]

Hadislerde geçtiğine göre, bu savaş ahir zamanda Deccal çıkmadan önce Suriye'de olacak ve müslümanlar Rumları yenip İstanbul'un fethine hazırlanacaklardır.

Nitekim Ebu Hureyre(ra)'den gelen hadiste Rasulullah(sav) şöyle buyurmuştur: "Rumlar, A'mâk ya da Dâbık[2] gölgesine ininceye kadar kıyamet kopmaz. O vakit gelince Medine'den yeryüzü halkının en hayırlılarından olan bir ordu Rumlara karşı çıkar. Müslüman ordusu Rumlara karşı savaş şeklinde saf oldukları zaman Rumlar müslümanlara: "Bizimle, bizden esir olanlar arasını boşaltın da biz onlarla savaş edelim"derler. Bu teklif karşısında müslümanlar: "Hayır Vallahi biz, sizlerle o kardeşlerimizin arasından çekilmeyiz" derler ve Rumlarla savaşırlar. Savaşta müslümanların üçte biri yenilerek kaçar ki Allah onların tevbelerini asla kabul etmez. Müslüman ordusunun üçte biri öldürülür. Onlar, Allah katında şehitlerin en üstünleridir. Müslüman ordusunun üçte biri de savaşa devam eder. Bunlar asla kendi aralarında bir fitne ve ihtilafa düşmezler. İşte bunlar İstanbul'u fethederler.

[1] Müslim, Fiten (18/24-25-Nevevî Şerhi)

[2] A'mâk ve Dâbık: Antakya ile Haleb arasında iki yer ismi.

Fetihten sonra kılıçlarını zeytin ağaçlarına asmış oldukları halde aralarında ganimetleri taksim ederlerken, Şeytan onların içinde: "Deccal sizin ailelerinizi ele geçirmiştir" diye bağırır. Bu söz yalan ve batıl olduğu halde müslüman askerler yola çıkarlar. Şam'a geldikleri zaman savaş için hazırlık yapıp saflarını ayarlarken namaza ikâmet getirilir ve Meryem oğlu İsa(as) iner."[1]

Ebu'd-Derda(ra)'dan Rasulullah(sav) şöyle demiştir: "Kıyametten önce olacak büyük savaşta müslümanlar Gota bölgesindeki Şam şehrinde toplanırlar. O Suriye'nin en iyi şehridir."[2]

İbn Munîr[3] diyor ki: "Rum olayına gelince, şimdiye kadar böyle bir toplanma olmadı. Karada bu sayıda bir savaşın da olduğunu duymadık. Bu şimdiye kadar gerçekleşmeyen olaylardandır ve bunda müjde ve uyarılar vardır. Bu da onların askerlerinin çok olmasına rağmen müslümanların galip geleceğini gösterir. Yine o zaman ki müslüman ordusunun şimdikinin kat kat üstünde olacağını müjdeler."[4]

52- İstanbul'un fethi:

---

[1] Müslim, Fiten (18/21,22- Nevevî Şerhi)

[2] Ebu Davud, Melâhim (11/406-Avnu'l-Ma'bud) Hadis sahihtir. Bak: "Camiu's-Sağir'in Sahihleri" (2/218 Hadis no: 2112)

[3] Zeynuddin Abdullatif b. Takıyuddin Muhammed b. Mûnir el-Halebî. Mısır'a yerleşmiştir. 804 h. yılında vefat etmiştir. Bak: "Şuzuratu'z-Zeheb" (7/44)

[4] "Fethu'l-Bâri" (6/278)

Alametlerden birisi Deccal çıkmadan önce İstanbul'un müslümanlar tarafından fethedilmesidir. Hadislerden öğrendiğimize göre bu fetih, kıyamet kopmadan önce olacak olan büyük savaşta müslümanlarla Rumlar savaş yapacak ve müslümanlar Rumları yendikten hemen sonra İstanbul'a doğru yöneldiklerinde olacaktır. Müslümanlar orayı Allah'ın izniyle savaş yapmadan dua ve tekbirlerle fethedecekler.

Nitekim Ebu Hureyre(ra)'dan gelen hadiste Rasulullah(sav) şöyle buyurmaktadır: "Sizler bir yakası karada, bir yakası denizde olan bir şehir işittiniz mi?" Sahabe: "Evet işittik yâ Rasulullah" dediler. Resulullah(sav): "İshak oğullarından yetmişbin kişi o beldeyle savaşmadıkça kıyamet kopmaz. Bu ordu o beldeye gelip konakladıkları zaman silah ile savaş yapmazlar, ok da atmazlar. Lailahe illallahu vallahu ekber: Allah'tan başka ilah yoktur ve Allah en büyüktür derler. Bunun üzerine o şehrin iki yakasından biri düşer.

Ravi Sevr şöyle demiştir: "Onun ancak şöyle dediğini biliyorum: Deniz tarafındaki kısmı düşer" Sonra ikinci defa Lailahe illallahu vallahu ekber diyecekler ve şehrin diğer yakası da düşecektir. Sonra üçüncü defa Lailahe illallahu vallahu ekber dediklerinde kendileri için gedik açılacak ve buradan şehre girerek ganimetleri elde edeceklerdir. Ordu ganimetleri taksim etmekle meşgul oldukları sırada bir

bağıran: "Muhakkak Deccal çıkmıştır" der. Bunun üzerine ordu her şeyi terk ederek geri döner."[1]

Hadiste geçen "İshak oğullarından yetmişbin kişi o beldeyle savaşmadıkça" sözü biraz çelişkilidir. Çünkü Rumlar zaten İshak oğullarındandır. Onların soyu Iys b. İshak b. İbrahim(as)'dan gelmektedir. Peki öyleyse zaten İshak oğullarından olan Rumlar orayı nasıl fethetsin?

Kadı İyâd şöyle diyor: "Sahih-i Müslim'in bütün nüshalarında "İshak oğulları" şeklinde geçmektedir. Bazıları: "Esas olan "İsmail oğulları" şeklindedir ve hadisin anlamı ve akışı da bunu gösterir. Zira Rasulullah(sav) onlarla arapları kastetmiştir" demişlerdir.[2]

İbn Kesir şöyle diyor: "Bu hadis ahir zamanda Rumların müslüman olacaklarını gösterir. Belki de İstanbul onlardan bir grup tarafından fethedilecektir. Aynı buradaki hadiste olduğu gibi: İshak oğullarından yetmiş bin kişi o beldeyle savaşır."

Müstevrid el-Kureyşî hadisinde geçen onların öğülmeleri bunu desteklemektedir: Müstevrid, Amr b.As(ra)'ın yanında şöyle dedi: "Ben Rasulullah(sav)'i şöyle derken işittim: "Kıyamet, Rumlar insanların en çoğu

---

[1] Müslim, Fiten (18/43,44-Nevevî Şerhi)

[2] Müslim Nevevî Şerhi (18/43,44)

olduğu zaman kopar." Amr ona: "Ne söylemekte olduğuna iyi bak" dedi. Müstevrid: "Ben Rasulullah (sav)'dan işittiğim şeyi söylüyorum" dedi. Amr: "Eğer sen bunu söylediysen, muhakkak onlarda şu dört haslet vardır: Onlar fitne anında insanların en akıllı ve usluları, musibetten sonra en hızlı sıhhat ve iyiliğe dönenleri, kaçtıktan sonra tekrar hucuma geçmeleri en yakın olanları, miskin, yetim ve güçsüzler için insanların en hayırlılarıdır. Beşincisi de çok güzel bir sıfattır: Kralların zulmüne en çok engel olanlardır."[1]

Bana göre, bir önceki Rumların çoğalması ve müslümanlarla savaşmaları bölümünde geçen Ebu Hureyre hadisi de bunu desteklemektedir. O hadiste Rumlar müslümanlara: "Bizimle, bizden esir olanlar arasını boşaltın da biz onlarla savaş edelim" demekte, bu teklif karşısında müslümanlar: "Hayır. Vallahi biz, sizlerle o kardeşlerimizin arasından çekilmeyiz" demektedirler. Burada Rumlar, müslümanlardan kendilerinden esir alınanları öldürmek istemektedirler. Çünkü onlar müslüman olmuşlardır. Müslümanlar ise bunu kabul etmekle birlikte onlardan müslüman olanların artık kendi kardeşleri olduklarını ve hiç birini onlara veremeyeceklerini bildirmektedirler. Böylece müslüman orduların çoğu da arap değil, kafirlerden esir alınanlar olacak.

---

[1] Müslim, Fiten (18/22-Nevevî Şerhi)

Nevevî şöyle diyor: "Bu olay zamanımızda olmaktadır. Bugün Şam ve Mısır'da bulunan İslam ordularının çoğu devşirmelerden oluşmaktadır ve Allah'a şükür onlarda savaşlarda kafirleri esir almaktadırlar. Müslümanlar onları birkaç kerede aldı. Ama onlar bir savaşta binlerce kafiri esir almaktadırlar. Bu yüzden İslam'ın yayılması ve yüceliği için Allah'a hamdolsun"[1]

Yine İstanbul'u fetheden ordunun İshak oğullarından olması, Rum ordusunun yaklaşık bir milyon kadar olacağını gösterir. Onlardan kimi savaşacak kimi de müslüman olacaktır. Müslüman olanlar İstanbul'u fetheden ordunun içine katılacaktır. En doğrusunu Allah bilir.

Savaş yapılmadan olacak olan İstanbul'un fethi şu ana kadar gerçekleşmemiştir. Çünkü, Tirmizî Enes b. Malik'ten şunu rivayet etmektedir: "İstanbul'un fethi kıyamete yakın olacaktır."

Tirmizî daha sonra şöyle diyor: "Hocamız Mahmud b. Ğaylan şöyle demiştir: Bu hadis gariptir. İstanbul Rumların şehridir ve Deccal çıktığında fetholunacaktır. Oysa orası sahabe zamanında fethedilmiştir."[2]

Doğrusu İstanbul sahabe zamanında

---

[1] "Müslim Nevevî Şerhi" (18/21)

[2] Sünen-i Tirmizî, Fiten (6/498)

fethedilmemiştir. Ancak Muaviye(ra) içlerinde Ebu Eyyub el-Ensârî'nin de bulunduğu bir orduyu oğlu Yezid komutasında orayı fethetmek için göndermiş ama fethedemeden geri dönmüşlerdir. Sonra Mesleme b. Abdulmelik İstanbul'u kuşatmış ama feth edememiştir. Fakat İstanbul'un içinde bir mescid yapılması konusunda Rumlarla anlaşma yapmıştır.[1]

Türklerin İstanbul'u fethetmeleri ise silah kullanılarak olmuştur. Sonra şu an orası kafirlerin elinde sayılır. Rasulullah (sav)'ın haber verdiği gibi son olarak tekrar fethedilecektir.

Ahmed Şakir diyor ki: "Hadiste müjdesi geçen İstanbul'un fethi yakın gelecekte veya uzak zamanda olacak, bunu Allah bilir. Oranın gerçek fethi, müslümanların şu an uzaklaştıkları dinlerine tekrar döndüklerinde olacaktır. Bir önceki çağda Türklerin orayı fethetmiş olmasına gelince, bu ileride olacak olan büyük fethe öncülük etmektedir. Sonra orası şu an müslümanların elinden çıkmıştır. Nedeni Türkler orada yeni devlet kurup onun İslami bir devlet değilde lâik bir devlet olduğunu açıklamışlar, İslam düşmanı kafir devletlerle sözleşmeler imzalamışlar ve kendi çıkardıkları küfür kanunlarıyla hükmetmişlerdir. İnşallah, Rasulullah(sav)'ın müjdelediği

[1] "el-Fiten ve'l-Melâhim" (1/62)

islami fetih orada gerçekleşecektir."[1]

53- Kahtanlı'nın çıkması:

Ahir zamanda Kahtan kabilesinden bir adam çıkar ve insanlar ona dini lider olarak itaat ederler ve etrafında toplanırlar. Bu da işlerin tersine döndüğü zamanda olur. Bu yüzden İmam Buhari onunla ilgili haberi "zamanın değişmesi"bölümünde vermiştir.

İmam Ahmed, Buhari ve Müslim Ebu Hureyre(ra)'ın Rasulullah(sav)'den şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Kahtan kabilesinden bir kişi çıkıp da insanları âsası ile sevk ve idare etmedikçe kıyamet kopmaz"[2]

Kurtubî diyor ki: "İnsanları âsası ile sevk ve idare etmesi" sözünün manası: İnsanları doğru yola sevk etmesi, kendine bağlamasıdır. Yoksa bu bildiğimiz sopa olan âsa değildir. Bununla onları istila edip, kendisine itaat ettirmekten kinâye edilmiştir. Hadiste onun insanlara karşı sert ve katı olduğu anlatılmaktadır."[3]

Bana kalırsa, evet insanları âsasıyla idare etmesi, ona itaat etmeleri anlamında kinayeli anlatımdır. Ancak

---

[1] "Umdetu't-Tefsir" Ahmed Şakir'in ihtisar ettiği İbn Kesir Tefsiri (2/256)

[2] Müsned (18/103 Hadis no: 9395-Ahmed Şakir Şerhi). Buharî, Fiten (13/76-Fethu'l-Bâri). Müslim, Fiten (18/36-Nevevî Şerhi)

[3] "et-Tezkire" (s: 635)

Kurtubî'nin işaret ettiği onun sert ve katı olduğu, bu herkese karşı değil sadece haddi aşan günahkarlara karşıdır. Oysa o dürüst bir kişidir ve adaletle hükmeder.

İbn Hacer, Nuaym b. Hammad'dan naklettiğine göre o, Abdullah b. Amr'ın halifeleri saydığında ".......Bir de Kahtanlı adam" dediğini kuvvetli bir senedle rivayet etmiştir. Yine iyi bir senedle İbn Abbas'ın: "......ve Kahtanlı bir Adam, hepsi salih kimselerdir" dediğini nakletmiştir.[1]

Abdullah b. Amr b. As (ra)'ın Kahtanlı bir adamın halife olacağı sözünü duyan Muaviye (ra) çok kızdı. Ayağa kalkarak önce Allah'a hamd ve senâda bulundu. Sonra şöyle dedi: "Bana ulaştığına göre sizden birileri Kur'an'da olmayan ve Rasulullah(sav)'dan nakledilmeyen sözleri size söylüyorlar. Emin olun bu kimseler sizin cahillerinizdir. Siz sahibini sapıttıran tahmini şeylerden sakının. Ben Rasulullah (sav)'in şöyle dediğini işittim: "Bu halifelik işi Kureyş'te kalacaktır. Onlar dini emirleri yerine getirdiği sürece hiç kimse onlara düşmanlık edemez. Aksi halde Allah onları yüzüstü süründürür."[2]

Bu hadiste Muaviye(ra) Kahtanlı'nın çıkmasını inkar etmemekle birlikte halifeliğin Kureyş'ten başkasına geçmesinin mümkün olacağını zanneden kişiye karşı

---

[1] "Fethu'l-Bâri" (6/535)

[2] Buharî, Menâkıb (6/532, 533- Fethu'l-Bâri)

çıkmıştır. Çünkü Muaviye hadisinde: "Onlar dini emirleri yerine getirdiği sürece" sözü geçmektedir. Eğer bunun tersi olursa, o zaman halifelik onların elinden çıkar. Nitekim bu da olmuştur. İnsanlar, Kureyş dini emirleri yerine getirmede zayıf kalıncaya kadar onlara itaat etmiştir. Onlar bunda başarısız olunca halifelik başkalarına geçmiştir.[1]

Ayrıca hadiste geçen Kahtanlı, Cehcâh'da değildir.[2] Kahtanlı hürdür ve soyu Kahtan'a dayanmaktadır ki o da Yemen araplarından Himyer, Kinde, Hamdan ve diğer kabilelerin atası sayılır.[3] Cehcâh ise azad edilmiş birisidir.

İmam Ahmed'in Ebu Hureyre(ra)'dan rivayet ettiği hadis de bunu desteklemektedir: "Cehcâh isimli azadlı bir adam emir olmadıkça günler ve geceler geçmez (yani kıyamet kopmaz)"[4]

54- Yahudilerle savaş:

Alametlerden birisi müslümanların ahir zamanda yahudilerle savaş yapmasıdır. O vakit Yahudiler Deccal'in askerleri olacak, Müslümanlarda İsa (as)'ın askerleri olacaktır. Öyleki taş ve ağaçlar şöyle diyecek: "Ey

---

[1] Bak: "Fethu'l-Bâri"(13/115)

[2] Kurtubî "Tezkire"de (s:636) şöyle diyor: "Kahtanlı kendisine Cehcâh denilen adamdır."

[3] "Fethu'l-Bâri" (6/545-13/78)

[4] Müsned (16/156 Hadis no: 8346) Ahmed Şakir şerhinde şöyle demiştir: "İsnadı sahihtir. Hadis Müslim'de (18/36) "azadlı" kelimesi olmadan geçmektedir."

Müslüman! Ey Allah'ın kulu! Arkamda bir yahudi var gel onu öldür."

Müslümanlar Rasulullah (sav) zamanında yahudilerle savaşmış, onları yenerek Arap Yarımadası'ndan sürmüşler ve Rasulullah(sav)'in şu hadisini örnek alarak orada sadece müslümanları bırakmışlardı: "Arap Yarımadası'nda sadece müslümanlar kalacak şekilde Yahudi ve Hristiyanları oradan çıkaracağım."[1]

Fakat bu bölümde sözü edilen kıyametten önce olacak savaş o savaş değildir. Bununla ilgili sahih hadisler vardır. Rasulullah(sav)'in söylediğine göre Deccal çıktığı zaman Müslümanlar Yahudilerle savaşacak ve o anda İsa(as) yeryüzüne inecek

İmam Ahmed, Semure b. Cundeb (ra)'dan rivayet ettiğine göre Rasulullah(sav) güneş tutulduğu gün uzun bir hutbe vermiş o hutbede Deccal'den bahsetmiş ve şöyle demiştir: "O, Kudüs'te müslümanları kuşatma altına alır. Müslümanlar bu durumda çok sarsıntı geçirirler. Sonra Allah ve Ordusu O'nu yok ederler hatta duvardaki taş veya ağacın gövdesi çağırarak şöyle der: "Ey Mü'min! Ey Müslüman! Burada kafir bir Yahudi var gel de onu öldür."

Dedi ki: "O zaman ki durum böyle olmaz. Öyle ki o

---

[1] Müslim, Cihad (12/92-Nevevî Şerhi)

hal sizde dayanılmaz bir duruma gelir ve aranızda şöyle sorarsınız: Peygamberiniz size böyle bir durumun olacağını anlatmış mıydı?"[1]

Buhari ve Müslim, Ebu Hureyre(ra)'dan Rasulullah(sav)'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Müslümanlarla Yahudiler arasında savaş olmadıkça kıyamet kopmaz. Müslümanlar Yahudileri öldürür hatta bir Yahudi taş ve ağaç arkasına saklanır. O taş ve ağaç: "Ey Müslüman! Ey Allah'ın kulu! Şu arkamdaki kişi bir yahudidir, gel ve onu öldür" der. Sadece Ğarkad ağacı bunu söylemez. Çünkü o bir Yahudi ağacıdır."[2] Bu hadis Müslim'deki rivayettedir.

Bu hadislerin akışından anlaşıldığına göre taş ve ağaçların konuşması gerçek anlamdadır. Çünkü Yahudilerle savaş dışında cansız varlıkların konuşması olayı diğer hadislerde de vardır ve bu olay kıyamet alametlerinden olduğu için bununla ilgili ayrı bölüm daha önce geçmişti.

Eğer ahir zamanda cansız varlıklar konuşacaksa, öyleyse bu hadisteki taş ve ağaçların konuşmasının da mecaz anlamda olduğunu iddia edemeyiz. Fakat bazı alimler bunu iddia etmektedirler. Ayrıca hadisteki olayı

---

[1] Müsned (5/16) İbn Hacer "İsnadı hasen" demiştir. Bak: "Fethu'l-Bâri" (6/610)

[2] Buharî, Cihad (6/103-Fethu'ul-Bâri).Müslim, Fiten (18/44,45-Nevevî Şerhi)

mecaz anlamda anlamaya dair bir delilde yoktur. Oysa cansız varlıkların konuşması Kur'an'daki âyetlerde dahi vardır: "Derilerine: Niçin aleyhimize şahitlik ettiniz? derler. Onlarda: "Her şeyi konuşturan Allah, bizi de konuşturdu...derler."(Fussilet: 21). "..O'nu övgü ile tesbih etmeyen hiçbir şey yoktur. Ne var ki siz, onların tesbihini anlayamazsınız."(İsrâ: 44)

Ebu Ümâme el-Bahilî (ra) şöyle demiştir: "Rasulullah(sav) bize bir hutbe verdi. Hutbesinde en çok Deccal'den bahsetti ve bizi ona karşı uyardı. Onun çıkışını ve İsa(as)'ın inerek onu öldürmesini şöyle anlattı: "İsa(as): "Kapıyı açın" der ve kapı açılır. Arkasında, ellerinde kılıçlar elbiselere bürünmüş yetmiş bin yahudi ile birlikte Deccal'i bulur. Deccal İsa(as)'ı görünce, tuzun suda eridiği gibi erimeye başlar ve kaçarak gider. İsa(as): " Benim sana bir vuruşum olacak, ondan önce benden kaçamazsın" der. Bu olay, Babu'l-Ludd'da olur ve İsa(as) Deccal'i orada öldürür, Allah da yahudileri yenilgiye uğratır. Allah u Teâla'nın yaratıp da arkasında yahudi saklanan taş, ağaç, duvar ve hayvan gibi her şey onu haber verir. Sadece Ğarkad ağacı haber vermez, çünkü o yahudi ağacıdır."[1]

Bu hadiste cansız varlıkların konuştuğu vardır. Yine

---

[1] Sünen-i İbn Mâce (2/1359-1363 Hadis no: 4077) İbn Hacer şöyle diyor: "İbn Mâce uzun olarak rivayet etmiştir. Aslı Ebu Davud'dadır. Semure hadisinin benzeri ise Ahmed'te sahih bir senedle vardır. İbn Mende ise Kitabu'l-Îmân'da Huzeyfe'den sahih bir senedle rivayet etmiştir." Bak: "Fethu'l-Bâri" (6/610).

bu hadiste Ğarkad ağacının yahudilerden olması ve arkasındaki yahudiyi haber vermemesi ve bunun ayrı tutulması, cansızların konuşmasının gerçek anlamda olduğunu gösterir. Eğer bu konuşma mecazi anlamda olsaydı Ğarkad ağacı bundan ayrı tutulmazdı.

Eğer cansız varlıkların konuşmasını mecâzî anlamda kabul edersek, ahir zamanda yahudilerle savaşta harkulâde olaylar olmaz ve müslümanların onları öldürmeleri, diğer kafirleri öldürmeleri gibi olur. Oysa diğer savaşlarda cansız varlıkların konuşması yoktur. Gördüğümüz gibi hadiste garip bir olay var, bu da ahir zamanda olacak kıyamet alametidir. Yine bu konuşmanın, mecâzî anlamda değil de gerçek anlamda olduğunu gösteren bir şey, yahudilerin müslümanlar önünde kendilerini saklayamayacakları, her nerede olursalar ortaya çıkacaklarıdır. Doğrusunu Allah bilir.

55- Medine'nin kötü kişileri içinden çıkarttıktan sonra harap olması:

Rasulullah(sav) Medine'ye yerleşmek ve orada oturmak için teşvik etmiştir. O'nun haber verdiğine göre kimse sevmeyerek Medine'den çıkmaz ama Allah oraya o kişiden daha iyi olan kimseyi getirir. Yine O'nun haber verdiğine göre kıyamet alametlerinden biri aynı körüğün demirin pasını giderdiği gibi Medine'nin de içindeki

pislikleri temizlemesidir. Onlarda kötü insanlardır.

Müslim, Ebu Hureyre(ra)'dan Rasulullah(sav)'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: "İnsanlar üzerine öyle bir zaman gelir ki, kişi amcaoğluna va akrabasına: "Haydi daha rahat bir yaşama, haydi daha rahat bir yaşama" diye öneride bulunur. Eğer bilseler Medine onlar için daha iyidir. Nefsim elinde olan Allah'a yemin ederim ki, onlardan kimse sevmediği için oradan çıkmaz ama oraya o kişiden daha iyi olan kimseyi getirir. Medine aynı pası gideren körük gibidir. Medine içindeki kötüleri aynı körüğün demirin pasını çıkardığı gibi çıkarmadıkça kıyamet kopmaz."[1]

Kadı İyâd, Medine'nin pisliklerini çıkarmasının Rasulullah (sav) zamanında olduğunu izah etmiştir. Çünkü hicret etmeye ve Medine'de oturmaya imânı sağlam olandan başka kimse sabredemez. Münafıklar ve cahil bedeviler Medine'nin ne zorluğuna dayanırlar ne de oradaki sevabı hesap ederler.

Nevevi ise bunun Deccal zamanında olacağını ve Kadı İyâd'ın görüşünün uzak bir görüş olduğunu belirtiyor. Yine bunun farklı zamanlarda olacağı ihtimalini de veriyor.[2]

---

[1] Müslim, Hac (9/153- Nevevî Şerhi)
[2] "Müslim, Nevevî Şerhi" (9/153)

İbn Hacer ise kastedilen bu iki zamanın şunlar olacağı ihtimalini veriyor: Rasulullah(sav) zamanında olmasına şu bedevi kıssası delildir: Buhari'de Cabir(ra)'dan gelen hadiste: "Bir bedevi Rasulullah(sav)'ın yanına gelerek İslam'a girdi. Ertesi gün hummalı bir şekilde geldi ve "Ya Rasulullah! Benim geri dönmem için bana izin verin" dedi. Rasulullah (sav) bu teklifi üç kere kabul etmedi ve sonra: "Medine demirci körüğü gibidir; temizi bırakır pası dışarı atar."dedi.[1]

Deccal zamanında olması ise Enes b. Malik (ra)'dan gelen Deccal hadisidir. Rasulullah (sav) Deccal'den bahsettikten sonra şöyle demiştir: "Medine halkı ile birlikte üç kere sarsılır. Orada ne kadar kafir ve münafık varsa Allah onları Medine dışına atar."[2]

Bu iki zaman arasında ise olamamıştır. Gerçi sahabenin en üstün olanları Rasulullah (sav)'den sonra Medine'den ayrılmışlardır.ama bunlar mesela Muaz b. Cebel, Ebu Ubeyde, İbn Mesud ve diğerleri, Hz. Ali, Talha, Zubeyr ve Ammar gibi değerli şahsiyetlerdir. Hadiste anlatılmak istenen bazı insanların diğerlerinden, bazı zamanlarda diğer vakitlerden ayrı tutulduğudur. Çünkü âyette şöyle buyurulmaktadır: *".....Medine halkından bir takım Münafıklar vardır ki, münafıklıkta maharet*

[1] Buharî, Fedail-i Medine (4/96-Fethu'l-Bâri)
[2] Buharî, Fedail-i Medine (4/95-Fethu'l-Bâri)

kazanmışlardır....." (Tevbe: 101). Münafık ise Medine için kesinlikle bir pisliktir.[1]

Ama insanların Medine'den toptan çıkmalarına gelince, bu ahir zamanda kıyametten önce olacaktır. Nitekim Ebu Hureyre(ra)'dan gelen hadiste Rasulullah(sav) şöyle buyurmaktadır: "Siz Medine'yi şu bulunduğu hayırlı haliyle bırakacaksınız da orada vahşi hayvan ve kuşlardan başka kimse kalmayacak. Medine'ye en son gelen koyunlarını bağırarak otlatan Müzeyne kabilesinden iki çoban olacak. Bunlarda Medine'yi bomboş, ıssız bir şekilde bulacaklar ve Seniyyetü'l Vedâ'ya vardıklarında yüzleri üstüne düşeceklerdir."[2] Hadisi Buhari rivayet etmiştir.

İmam Malik ise Ebu Hureyre(ra)'den Rasulullah(sav)'ın şöyle dediğini Rivayet etmiştir: "Siz Medine'yi en güzel haliyle bırakıp terk edeceksiniz. Öyle ki bir köpek veya kurt oraya gelecek, mescidin duvarına veya minbere pisliğini yapacak." Sahabe: "Ya Rasulullah (sav)! O gün kim kazançlı çıkar?" dedi. Rasulullah(sav): "Yırtıcı hayvan ve kuşlar" dedi."[3]

İbn Kesir diyor ki; "Bu hadisten kasıt şudur: Medine,

---

[1] "Fethu'l-Bâri" (4/88)

[2] Buharî, Fedail-i Medine (5/89,90-Fethu'l-Bâri)

[3] "Muvatta" (2/888) İbn Hacer bu hadisi destekleyen rivayetleri verdikten sonra şöyle diyor: "Muvatta hariç, sikalardan oluşan başka bir cemaat de rivayet etmiştir." Bak: "Fethu'l-Bâri" (4/90)

Deccal çıkana kadar bozulmadan sağlam olarak kalacak. Sonra İsa(as) zamanında da bozulmadan kalacak, öyle ki İsa(as) orada ölecek ve oraya defnedilecek. Daha sonra ise harab olacak"[1]

Sonra, Cabir (ra)'ın şöyle dediğini söylüyor: "Ömer b. Hattab bana Rasulullah (sav)'den şöyle işittiğini haber verdi: "Medine'nin kenarında dolaşan birisi şöyle der: Zamanında burada bir çok müslüman oturuyordu"[2] Hadisi İmam Ahmed rivayet etmiştir.

İbn Hacer şöyle diyor: "Ömer b. Şebbe sahih bir senedle Avf b. Malik'ten şöyle rivayet etmiştir: "Rasulullah (sav) mescide girdi ve içine baktı. Sonra: "Vallahi, halkı burayı kırk sene bakımsız olarak vahşi hayvan ve kuşlara bırakacak" dedi" İbn Hacer sonra şöyle diyor: "Bu şimdiye kadar asla olmamıştır."[3]

Bu hadis insanların topluca Medine'den çıkacakları zamanın, Deccal'in çıkışı ve İsa (as)'ın inmesinden sonraki bir zamanda olacağının delilidir. İhtimalen bu olay, büyük bir ateşin çıkıp insanları bir meydanda toplayacağı zaman olacaktır ki bu da alametlerin en sonuncusudur. Artık alamet kalmaz ve kıyamet kopar.

---

[1] "el-Fiten ve'l-Melâhim"(1/158)

[2] "Müsned" (1/124 Hadis no: 124) Ahmed Şakir: "İsnadı sahih" demiştir.

[3] "Fethu'l-Bâri" (4/90)

Yine daha önce Ebu Hureyre (ra) hadisinde geçtiği gibi Medine'ye en son gelenler bunu doğrulamaktadır. O hadiste şöyle geçmektedir: "Medine'ye en son gelen koyunlarını bağırarak otlatan Müzeyne kabilesinden iki çoban olacak. Bunlarda Medine'yi bomboş, ıssız bir şekilde bulacaklar."[1] Yani: İnsanlardan boşalmış, vahşi hayvanların içinde dolaştığı bir halde. Doğrusunu Allah bilir.

56- Mü'minlerin ruhunu alacak olan rüzgarın çıkması:

Alametlerden birisi de mü'minlerin ruhunu alacak hoş bir rüzgarın esmesidir. Bundan sonra yeryüzünde: "Allah, Allah" diyen kimse kalmaz. İnsanların en kötüleri kalır ve kıyamette onların üzerine kopar. Bu rüzgarın ipekten daha yumuşak bir rüzgar olduğu beyan edilmiştir. Belki de bu rüzgar fitne ve pis işlerin olduğu o zaman da mü'min kulları için Allah'ın bir ikramı olabilir.

Nevvas b. Sem'an'dan gelen ve içinde Deccal'in çıkması, İsa(as)'ın inmesi ve Ye'cüc ve Me'cüc'den bahseden uzun hadiste şöyle geçmektedir: "Allah hoş bir rüzgar gönderir. Bu rüzgar onları koltuk altlarından yakalar ve her mü'min ve müslümanın ruhlarını kabzeder. Artık yeryüzünde insanların en kötü olanları kalır. O kötü insanlar, sokak ortasında âleni olarak eşeklerin birbirleriyle

---

[1] Buharî, Fedail-i Medine (4/89,90)

cima ettikleri gibi kadın erkek birbirleriyle cima ederler. İşte kıyamet onların üzerine kopar."[1]

Yine Müslim, Abdullah b. Amr (ra)'dan şöyle rivayet etmiştir: "Rasulullah(sav) şöyle buyurdu: Deccal çıkacak .... Sonra Allah Meryem oğlu İsa'yı gönderir, o Urve b. Mesud'a benzemektedir. İsa (as), Deccal'i arar ve nihayet onu yok eder. Sonra insanlar, iki kişi arasında hiçbir düşmanlık bulunmaksızın huzur içinde yedi yıl yaşarlar. Sonra Allah Şam tarafından soğuk bir rüzgar gönderir de yeryüzünde bulunan insanların kalbinde zerre ağırlığınca imân ve iyilik kalmayacak şekilde onların ruhunu kabzeder. Hatta sizden biriniz bir dağın içine girmiş olsa bile bu rüzgar oraya girer ve saklanmış olduğu yerde onun ruhunu alır."[2]

Hadislerden anlaşıldığına göre bu rüzgarın çıkması, İsa (as)'ın inerek Deccal'i öldürmesinden ve Ye'cüc ve Me'cüc'ün yok olmasından sonra olacaktır. Yine bu rüzgarın çıkması güneş batıdan doğup, Dâbbe'nin çıkmasından ve diğer alametlerden sonra olacaktır.[3]

Buna göre o rüzgarın çıkması kıyametin kopmasına çok yakın olacaktır.

---

[1] Müslim, Deccal'in zikri (18/70-Nevevî Şerhi)
[2] Müslim, Fiten (18/75,76-Nevevî Şerhi)
[3] Bak: "Feyzu'l-Kadir" (6/417)

Ayrıca bu rüzgarın çıkmasıyla ilgili gelen hadisler, yine: "Ümmetimden bir grup, hak üzere çarpışarak, kıyamete kadar devam eder."[1] hadisiyle de çelişmez. Başka bir rivayette ise şöyledir: "Hak üzerinde bulunurlar, Allah'ın emri onlara gelinceye kadar düşmanları onlara zarar veremez."[2] Bunun manası: "Kıyamete yakın o hoş rüzgar onların ruhunu alana kadar, hak üzerinde sapmadan devam ederler." Hadisteki "Allah'ın emri"nden kasıt o rüzgarın hoş esintisidir.[3]

Daha önce de geçtiği gibi Abdullah b. Amr (ra)'dan gelen hadiste bu rüzgarın Şam tarafından eseceği vardır. Fakat Ebu Hureyre'den gelen başka bir hadiste ise Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: "Allah Yemen tarafından ipekten daha yumuşak bir rüzgar gönderir. Bu rüzgar kalbinde zerre ağırlığınca imân olanın ruhunu almadıkça geride kimseyi bırakmaz."[4]

Buna iki yönden cevap verilir:

1. Bu rüzgar iki tane olabilir: Şam rüzgarı ve Yemen rüzgarı

2. Veya başlangıcı bu iki yerden biridir. Sonra diğeri

---

[1] Müslim,İmân (2/193-Nevevî Şerhi)
[2] Müslim, İmâre (13/65-Nevevî Şerhi)
[3] "Müslim Nevevî Şerhi" (2/132). "Fethu'l-Bâri" (13/19,85)
[4] Müslim,İmân (2/132-Nevevî Şerhi)

ile birleşir ve oradan yayılır. Yine de en doğrusunu Allah bilir. [1]

57- Mekke'nin değerinin kalkması ve Kâbe'nin yıkılması:

Mescid-i Harem'in değerini ancak oranın halkı kaldırır. Onlarda müslümanlardır. Oranın değerini kaldırdılar mı artık yok olurlar. Kendisine "iki cılız bacak sahibi" denilen Habeşli bir adam çıkar ve Kâbe'yi yıkar. Örtüsünü çıkarır. Taşlarını tek tek söker. Bu durum ahir zamanda yeryüzünde tek bir "Allah" diyen kimse dahi kalmadığı zamanda olur. Bu yüzden Kâbe yıkıldıktan sonra tekrar yapanda olmaz. Bütün bunlar sahih hadislerde geçmektedir.

İmam Ahmed, Said b. Sem'an'dan şöyle rivayet etmektedir: "Ben Ebu Hureyre'nin Ebu Katâde'ye Rasulullah (sav)'den şöyle dediğini duydum: "Haceru'l-Esved ile Makam-ı İbrahim arasında bir adama bey'at edilir. Kâbe'nin değerini ancak oranın halkı kaldırır. Eğer bu olursa artık arapların yok olması sorulmaz. Sonra Habeşliler gelir, Kâbe'yi yıkarlar ve o artık daha tekrar yapılmaz. Kâbe'yi yıkarlar onun içindeki hazineyi de

[1] "Müslim Nevevî Şerhi" (2/132)

çıkarırlar."[1]

Abdullah b. Ömer (ra) şöyle demiştir: "Ben Rasulullah (sav)'ı şöyle derken işittim: "Kâbe'yi iki bacağı cılız olan Habeşli birisi yıkar. Örtüsünü çıkarır, taşlarını tek tek söker."[2]

Yine İmam Ahmed, Buhari ve Müslim, Ebu Hureyre (ra)'den Rasulullah (sav)'ın şöyle dediğini rivayet etmişlerdir: "Kâbe'yi iki bacağı da cılız olan Habeşli birisi yıkar."[3]

Yine İmam Ahmed ve Buhari İbn Abbas(ra)'ın Rasulullah (sav)'den şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Sanki ben iki bacağı birbirine yaklaşık olan siyah Habeşli birinin Kâbe'nin taşlarını tek tek söktüğünü görür gibiyim."[4]

Yine İmam Ahmed Ebu Hureyre (ra)'den Rasulullah (sav)'ın şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Ahir zamanda iki cılız bacaklı Habeşli birisi Kâbe'nin üzerine çıkar ve onu yıkar."[5]

---

[1] Müsned, (15/35) Ahmed Şakir: "İsnadı sahih" demiştir. İbn Kesir: "İsnadı iyi ve kuvvetlidir" demiştir. Bak: "el-Fiten ve'l-Melâhim" (1/156). Albâni şöyle diyor: "Senedi sahihtir. Ravileri, Said b. Sem'an dışında Buharî ve Müslim'in sika ravileridir. Said'de sikadır." Bak. "Sahih Hadisler" (2/120 Hadis no: 579)

[2] Müsned, (12/14-15 Hadis No: 7053). Ahmed Şakir: "İsnadı Sahih" demiştir.

[3] Müsned, (18/103 Hadis no: 9394) Ahmed Şakir: "İsnadı sahih demiştir." Buharî, Hac (3/460 Fethu'l-Bâri), Müslim, Fiten (18/35-Nevevî Şerhi)

[4] Müsned, (3/315-316 Hadis no: 2010). Buharî, Hac (3/460 Fethu'l-Bâri)

[5] Müsned, (15/227 Hadis no: 8080) Ahmed Şakir: "İsnadı sahih" demiştir.

Eğer şöyle denilirse: Yukarıdaki bu hadisler şu ayetle çelişmektedir: *"Bizim Mekke'yi güven içinde kutsal bir yer kıldığımızı görmediler mi?"* (Ankebut: 67) Allahu Teâla, fil ordusunu Mekke'ye girmeden önce yok etmiş, onlarda Kâbe'yi yıkmaya imkan bulamamışlardı. Kaldı ki Kâbe o zaman kıble olmamıştı. Peki şu an müslümanların kıblesi iken Habeşli biri onu nasıl yıkar?

Buna şöyle cevap verilir: Bu hadislerde geçen Kâbe'nin yıkılması ahir zamanda kıyamet kopmadan önce yeryüzünde artık "Allah, Allah" diyen hiç kimse kalmadığı bir zamanda olacaktır. Bu yüzden İmam Ahmed'in Said b. Sem'an'dan gelen rivayetinde şöyledir: "Yıkıldıktan sonra artık onu kimse yapmaz." Oranın halkı Kâbe'nin değerini kaldırmadığı müddetçe Kâbe güvenli ve kutsaldır. Ayrıca ayette bu güvenliğin devamlı olacağına dair bir delil yoktur. Nitekim Kâbe'de bir çok kereler kan dökülmüştür. Bunun en büyüğü de hicri 4. asırda Kıramıta'lar zamanında olmuştur. Onlar tavaf sahasında müslümanları öldürmüş, Haceru'l-Esved'i söküp kendi ülkelerine götürmüşler, ama çok zaman sonra tekrar yerine iade etmişlerdir.

Bütün bunlar âyette geçen Kâbe'nin hürmetine ters bir şey değildir. Çünkü bu olaylar müslüman ve müslüman oldukları söylenenler eliyle olmuştu. Bu da İmam Ahmed'in rivayet ettiği: "Kâbe'nin değerini ancak oranın halkı kaldırır."hadisine de uygundur ve bu ahir zaman da

hiçbir müslüman kalmadığı zaman olur ve Kâbe tekrar yapılmaz.

İKİNCİ BÖLÜM

BÜYÜK ALÂMETLER

- Giriş
- Mehdî (as)'ın gelmesi
- Deccal'in çıkması
- İsa (as)'ın inmesi
- Ye'cüc ve Me'cüc
- Üç büyük çöküntü
- Duhan
- Güneşin batıdan doğması
- Dâbbetu'l-Arz
- İnsanları bir meydanda toplayan ateş

GİRİŞ

A. Büyük alametlerin meydana gelmesi:

Büyük alametlerin hangi sırayla meydana geleceğini beyan eden açık bir delil yoktur. Bu alametler birbirlerinden farklı hadislerde sıralama takip edilmeden toplanmıştır. Böyle olunca bu alametin meydana gelmesi bir hadiste geçtiği sırasıyla olmamakta ve alametler arasında bağlaç olarak da (vav) harfi kullanıldığından bu harf tertip ve sıralama belirtmemektedir. Öyle hadisler bulunmaktadır ki o hadisteki alametlerin sıralanışı başka bir hadisteki sıralamaya ters düşmektedir.

Bunu daha iyi anlatmak için örnek olarak bazı hadisleri gösterelim:

1- Müslim, Huzeyfe b. Useyd el-Gıfârî(ra)'dan şöyle rivayet etmektedir: "Biz kendi aramızda konuşurken Rasulullah(sav) çıka geldi ve bize: "Siz ne hakkında konuşuyorsunuz? dedi. Biz: "Kıyameti konuşuyoruz" dedik. O: "Siz on tane alamet görmedikçe kıyamet kopmaz" dedi ve şunları saydı: "Duhan, Deccal, Dâbbetü'l Arz, güneşin batıdan doğması, İsa(as)'ın inmesi, Ye'cüc ve

Me'cüc, birisi doğuda birisi batıda ve birisi de arap yarımadasında olmak üzere üç büyük çöküntü, son olarak Yemen'den çıkıp insanları bir meydana toplayan ateş"[1]

Yine Müslim, Huzeyfe b. Useyd'den aynı hadisi başka bir lafızla şöyle rivayet ediyor: "On tane alamet meydana gelmedikçe kıyamet kopmaz: Doğuda bir çöküntü, batıda bir çöküntü ve arap yarımadasında bir çöküntü, Duhan, Deccal, Dâbbetü'l-Arz, Ye'cüc ve Me'cüc, güneşin batıdan doğması, Aden'in derinliklerinden çıkıp insanları önüne katıp süren ateş"

Başka bir rivayette ise: "Onuncusu: İsa b. Meryem'in inmesi" şeklindedir.[2]

Görüldüğü gibi bu hadis bir sahabeden rivayet edilmesine karşılık, kıyamet alametlerinin sıralaması farklı iki lafızla geçmektedir.

2- Müslim, Ebu Hureyre(ra)'dan Rasulullah(sav)'ın şöyle dediğini rivayet etmektedir: "Altı şey gelmeden önce iyi ameller yapmaya çalışın: Güneşin batıdan doğması, Duhan, Deccal, Dâbbetü'l-Arz, Sizden birinizin başına gelecek olan şey, bütün herkesin başına gelecek olan şey"[3]

---

[1] Müslim, Fiten (18/27,28-Nevevî Şerhi)

[2] a.g.e. (18/28-29)

[3] a.g.e. (18/87)

Yine Müslim, Ebu Hureyre (ra)'dan bu hadisi şöyle rivayet etmiştir: "Altı şey gelmeden önce iyi ameller yapmaya çalışın: Deccal, Duhan, Dâbbetü'l-Arz, güneşin batıdan doğması, herkesin başına gelecek olan şey, birinizin başına gelecek olan şey"[1]

Görüldüğü gibi bu hadis bir sahabeden rivayet edilmesine rağmen alametlerin sıralaması farklı iki lafızla geçmektedir. Öyleyse alametlerin meydana geliş sırası, farklı rivayetlerdeki geliş şekliyle olayların birbirinin arkasından olmasına göre bilinir. Örneğin Nevvas b. Sem'an(ra)'dan gelen hadiste olduğu gibi. Bu hadiste bazı rivayetler oluşuna göre sırayla zikredilmiştir: Önce Deccal'in çıkması, sonra İsa (as)'ın inmesi ve Deccal'i öldürmesi sonra Ye'cüc ve Me'cüc'ün İsa (as) zamanında çıkması ve İsa (as)'ın onların yok olmaları için dua etmesi.

Yine bazı rivayetlerde ilk olan alametlerin bunlar olduğu varken, diğerlerinde de bu alametler olduğu vardır. Böyle olmakla birlikte ilk olan alametler konusunda alimler arasında anlaşmazlık vardır ve bu anlaşmazlık tâ sahabe zamanından beri vardır. Nitekim İmam Ahmed ve Müslim, tabiinden olan Ebu Zur'a'nın şöyle dediğini rivayet etmektedir: "Müslümanlardan üç kişi Medine'de Mervan b. Hakem'in yanında oturup ondan hadis dinlediler. Mervan

[1] a.g.e. (18/87)

kıyamet alametlerinden rivayet ediyordu ve şöyle dedi; "Onların ilki Deccal'in çıkmasıdır." Bunun üzerine Abdullah b. Amr (ra) şöyle dedi: "Mervan benim Rasulullah (sav)'dan ezberlediğim ve hiç unutmadığım şeyi söylemedi. Oysa ben Rasulullah(sav)'ın şöyle dediğini işittim: "İlk çıkan alamet güneşin batıdan doğması ile kuşluk vakti Dabbetü'ül-Arz'ın çıkmasıdır. Bu iki alametten biri, diğerinden önce olur. Diğeri de onun peşinden yakın olarak meydana gelir." Bu lafız Müslim'indir. İmam Ahmed'in rivayetinde şu fazlalık vardır: "Abdullah b. Amr –elindeki yazıdan okuyarak- şöyle dedi: "Zannedersem ilki güneşin batıdan doğmasıdır."[1]

Evet, Hafız İbn Hacer, Deccal'in ilk alamet olması ile güneşin batıdan doğmasının ilk alamet olduğunu şu şekilde bir araya getiriyor: "Bu konuda gelen hadislerin toplamından şu görüş ağır basmaktadır: Yeryüzünde meydana gelen değişikliklerin en büyüğü olarak duyulan ilk alamet Deccal'in çıkması olur. Güneşin batıdan doğması ise, gökyüzünde meydana gelen büyük değişikliklerden duyulan ilk alamettir. Bu durum kıyametin kopması ile son bulur. Dâbbetü'l-Arz'ın çıkması ise güneşin batıdan doğduğu gün olması beklenir"

İbn Hacer daha sonra şöyle diyor: "Güneş batıdan

[1] Müsned, (11/110-111 Hadis no: 6881). Müslim, Fiten (18/77-78-Nevevî Şerhi)

doğunca tevbe kapısı kapanır ve Dabbetü'l-Arz çıkar. Bundaki hikmet, mü'min ile kafirin ayırt edilmesidir. Bu yüzden tevbe kapısı kapanır. Artık bundan sonra kıyametin kopmasını haber veren alamet, insanları bir meydana doğru toplayan ateşin olduğu duyulur."[1]

İbn Kesir ise yeryüzünde görülecek ilk alametin Dabbetü'l-Arz olacağını ve bunun alışılmışın dışında şaşkınlık oluşturacağını söylemektedir. Çünkü insanlarla konuşan ve onlardan kimin mü'min kimin kafir olacağını söyleyen bir hayvanın görülmesi normal bir şey değildir. Güneşin batıdan doğması ise gözleri kamaştıran ve herkesi hayrete düşüren bir olay olarak gökyüzünde meydana gelecek alametlerin ilki olacaktır.

Deccal'in çıkması, İsa (as)'ın inmesi, Ye'cüc ve Me'cüc'ün görülmesi ise her ne kadar bunlar güneşin batıdan doğmasından önce olacaksa da, onlar kendilerini görenler gibi insan olduklarından fazla şaşkınlık ve hayret uyandırmayacaktır. Oysa Dabbetü'l-Arz ve güneşin batıdan doğması normal olan olaylardan değildir.[2]

Burada gözüken o ki, kabul edilmesi gereken görüş İbn Hacer'in görüşüdür. Çünkü Deccal'in sadece insan yapısında olması alamet olmasında etkili değildir. O'nun

---

[1] "Fethu'l-Bâri" (11/353)

[2] "el-Fiten ve'l-Melâhim" (1/164-168)

alamet olması, üzerinde bulunduğu olağanüstü insani karakter ve haldir. Böyle olmakla birlikte göğe emreder, yağmur yağdırır. Yere emreder bitki çıkarır. Bunun yanında O'nda daha nice olağanüstü durumlar görülür. O'nunla ilgili ayrıntılı açıklama ileride gelecektir.

Doğrusu Deccal, yeryüzünde görülen olağanüstü alametlerin ilkidir.

Tıybî[1] diyor ki: "Kıyametin alametleri ya ona yakın olur yada ondan önce olur. Yakın olanlar: Deccal, İsa (as)'ın inmesi, Ye'cüc ve M'ecüc, çöküntüdür. Önce olanlar: Duhan, güneşin batıdan doğması, Dâbbet'ül-Arz, insanları bir meydanda toplayan ateş"[2]

Bunlar alametlerden bir grup ile diğer grup alametlerin toplam olarak sıralanışıdır. Bana göre Tıybî bu alametleri ikiye ayırdığı o taksime göre sıralamaktadır. Bu taksim ise gerçekten ince ve güzel bir taksimdir. Kıyamete yakın alametlerin görüldüğü birinci kısım, tevbe edip Allah'a dönmeleri konusunda insanları uyarmaktadır. O vakitte insanlar, henüz mü'min ve kafir olarak ayrılmazlar.

---

[1] Şerafeddin Hasan b. Muhammed b. Abdullah et-Tıybî. Hadis, tefsir ve beyan alimidir. Bir çok eseri vardır. "Şerh Mişkati'l-Mesâbih", "Şerhu'l-Keşşâf"ve "el-Hulâsatu fî Usuli'l-Hadis"bazılarıdır. İbn Hacer onun hakkında şöyle demiştir: "Kur'an ve Sünnetten ince açıklamalar yapan bir alimdir. İlmin yayılması için çalıştı. İnancı sağlam biridir." 743 hicri yılında vefat etmiştir. Bak: "Şuzuratu'z-Zeheb (6/137-138), "A'lâm" (2/256), "Keşfu'z-Zunûn" (1/720).

[2] "Fethu'l-Bâri" (11/352-353)

O'nun birinci kısımda saydığı alametler, benim bu kitapta tertip ettiğim sıralamaya uygundur. O sadece çöküntüyü oraya ilave etmiştir.

İkinci kısım ise kıyametten önce olacak alametleri içeriyor. O vakitte insanlar mü'min ve kafir olarak ayrılmaya yeni yeni başlayacaklardır. Nitekim Duhan yani duman çıktığında mü'minler onun tesiriyle nezle olacaklar, kafirler ise şişeceklerdir. Sonra güneş batıdan doğacak, tevbe kapısı kapanacak, kafir kişinin iman etmesi veya tevbe edenin tevbesi artık ona fayda vermeyecektir. Bundan sonra Dâbbetü'l-Arz çıkacak, insanlardan kimin mü'min, kimin kafir olduğu anlaşılacaktır. Çünkü o kimin mü'min kimin de kafir olduğunu açıkça söyleyecektir. En son olarak bir ateş çıkacak ve insanları son nefeslerini verecekleri meydanda toplayacaktır.

Bende kıyametin büyük alametlerini, Tıybî'nin bu sıralamasına göre tertip ettim. Çünkü bana göre en doğru sıralama bu şekilde olmaktadır. Yine de doğrusunu Allah bilir.

Bu on alametten önce Mehdî'den bahsettim. Çünkü O'nun gelmesi bu on alametten önce olacaktır. Mü'minler Deccal'i öldürmek için onun etrafında toplanacaklardır. Sonra İsa(as) inecek ve Mehdî'nin arkasında ona uyarak namaz kılacaktır. Bu konuyla ilgili ayrıntılı açıklama ileride

gelecektir.

B. Büyük alametlerin birbirini takip etmesi:

Büyük alametlerden ilki görülmeye başlandı mı, diğerleri ipte dizili inci taneleri gibi ardarda dökülür.

Taberânî "Evsat"ta Ebu Hureyre(ra)dan Rasulullah(sav)'in şöyle dediğini rivayet ediyor: "Alametlerin birbiri arkasından gelmesi, aynı ipte dizili incilerin peşpeşe dökülmesi gibidir."[1]

İmam Ahmed, Abdullah b. Amr(ra)'dan Rasulullah(sav)'ın şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Alametler ipte dizili inci gibidir. Eğer ip koparsa hepsi tek tek dökülürler."[2]

Bu hadis daha önce geçen büyük alametlerin sıralamasıyla ilgili sözümüzü desteklemektedir. Zira bazı hadisler bu alametlerin birbirine yakın olacağını bildirmiştir. Mehdî (as)'ın gelmesinden sonra büyük alametlerin ilki olan Deccal'in çıkmasından sonra İsa(as) iner ve onu öldürür. Bu sırada Ye'cüc ve Me'cüc çıkar.

---

[1] Heysemî şöyle diyor: "Taberânî "Evsat"ta rivayet etmiştir. Abdullah b. Ahmed b. Hanbel ve Davud ez-Zahranî dışında ravileri sahih hadis ravileridir. O ikisi de sikadır." Bak: "Mecmau'z-Zevâid" (7/331). Albânî hadise "sahih" demiştir. Bak: "Camiu's-Sağir'in Sahihleri" (3/110 Hadis no: 3222).

[2] Müsned (12/6-7 Hadis no: 7040) Ahmed Şakir "İsnadı sahih" demiştir. Heysemî: "Ahmed rivayet etmiştir. Ravilerinde Ali b. Yezid vardır ki hadisleri hasendir" demiştir. Bak: "Mecmau'z-Zevâid" (7/321)

İsa(as) onların yok olması için dua eder. Allah'ta onları yok eder. Sonra İsa(as) şöyle der: "Onlar çıktığında böyle olacağını Rabbim bana söz vermişti. Kıyamet, doğum zamanı gelen hamile gibidir. Doğum onlara gece mi isabet eder yoksa gündüz mü bunu bilemezler."[1]

Bu söz, kıyametin İsa(as)'dan sonra çok yakın zamanda kopacağını gösterir. Çünkü İsa (as)'ın ölmesiyle kıyametin kopması arasında bazı alametler vardır ki bunlar güneşin batıdan doğması, Dâbbetü'l-Arz, Duhan ve insanları bir meydanda toplayacak olan ateştir ve bu alametler çok kısa zaman içinde olacaktır. Aynı boncukları koparak dağılan halka gibi. Doğrusunu Allah bilir.

Bu sözümüze destek olarak İbn Hacer'in şu sözünü delil gösterebiliriz: "Büyük alametler aynı bağlı bir ip gibidir. Eğer o koparsa incileri saçılır." İmam Ahmed'in bununla ilgili rivayeti vardır."[2]

---

[1] Müsned (5/189-190 Hadis no: 3556) Abdullah b. Mesud hadisi. Ahmed Şakir: "İsnadı Sahih" demiştir.

[2] "Fethu'l-Bâri" (13/77)

Birinci Kısım

MEHDÎ

A hir zamanda Ehl-i Beyt'ten birisi çıkar, Allah O'nunla bu dini güçlendirir. Yedi sene idarede bulunur. Yeryüzü O'ndan önce nasıl zulüm ve haksızlıkla dolmuşsa o geldikten sonra adaletle dolar. Ümmet ondan önce görmediği bolluk ve bereketi O'nun zamanında görür. Gökyüzü yağmurunu yağdırır, yeryüzü ürününü çıkarır. Sayılmayacak kadar mal çoğalır.

İbn Kesir şöyle diyor: "O'nun zamanında ürün bol olur, ziraat gürler, mal çoğalır, Sultan galip gelir, din güçlü olur.O'nun zamanında iyilikler devamlı olur."[1]

- **İsmi ve Şekli:**

Mehdî'nin ismi Rasulullah(sav)'ın ismidir: Muhammed b. Abdullah veya Ahmed b. Abdullah. O Hz. Fâtıma'nın soyundan Hz. Hasan yoluyla gelir.

İbn Kesir O'nun hakkında şöyle diyor: "O, Muhammed b. Abdullah el-Alevî el-Fatımî el- Hasanî

[1] "el-Fiten ve'l-Melâhim" (1/31)

(ra)'dır."[1]

Şekli ise şöyledir: Alnı şakaklarına kadar açık, burnu uzun ve kıvrık, uç tarafı ince ortası kemerlidir.

• **Çıkacağı yer:**

Mehdî doğu tarafından çıkacaktır. Sevbân(ra)'dan gelen hadiste Rasulullah(sav) şöyle buyurmaktadır: "Sizin hazineleriniz için üçü savaşır. Hepsi de Halife çocuğudur. Sonra onlardan hiçbiri galip gelemez. Sonra doğu tarafından siyah bayraklılar çıkar. Sizi öyle bir öldürürler ki daha önce hiçbir kavim sizi onlar gibi öldürmemiştir.....(Sevbân diyor ki: Sonra bir şey söyledi onu iyi ezberleyemedim) Eğer siz O'nu görürseniz, buz üstünde sürünseniz dahi O'na tâbi olun. Çünkü O Allah'ın halifesi Mehdî'dir."[2]

İbn Kesir şöyle diyor: "Bu hadisteki, hazinelerden kasıt Kâbe'nin hazineleridir. Halife çocuklarından üç kişi onu almak için birbirleriyle savaş yapacaklardır. Ahir

---

[1] A.g.e.(1/29)

[2] İbn Mâce, Fiten ('/1367). "Müstedrek" (4/463-464) Hakim: "Buharî ve Müslim'in şartlarına göre sahihtir." demiş, Zehebî de ona katılmıştır. İbn Kesir: "İsnadı güçlü ve sahihtir" demiştir. Bak: el-Fiten ve'l-Melâhim (1/29). Albâni diyor ki: "Hadis ' O Allah'ın halifesi Mehdî'dir.' Sözü hariç sahihtir." İbn Mâce, Osman es-Sârî'nin benzer hadisini Alkame –İbn Mesud yoluyla rivayet etmiştir ve senedi hasendir. O hadiste "Allah'ın halifesi" sözü yoktur. Olsa bile doğru olmaz. Çünkü dinde "Allah'ın halifesi" demek caiz değildir. Zira Allah'ın şanına yakışmayan acizlik anlamı ortaya çıkar." Bak: "Zayıf Hadisler" (1/119-121 Hadis no: 85)

zaman olunca doğu tarafından Mehdî çıkacaktır. Yoksa O, Şia'nın iddia ettiği gibi şimdi mevcud olup da karanlık bir mağarada kaybolup sonra ortaya çıkacak değildir. Onların bu görüşü boş bir şeytan uydurmasıdır. Ne Kur'an'da ne sünnette ne akli olarak ne de güzel görülür hiçbir delili yoktur."

Sonra şöyle devam ediyor: "Doğu tarafından olan insanlar O'nun zaferine yardımcı olacak, O'nun gücünü oluşturacak ve alt yapısını kuracaklardır. Bayrakları siyah renkli olacaktır. Çünkü bu renk üstünlüğü temsil eder. Zira Rasulullah (sav)'in bayrağı da siyah renkli idi ve adına "ikâb" denirdi."

Sonra şöyle diyor: "Ahir zamanda gelmesi beklenilen ve hakkında övgü ile söz edilen Mehdî'nin esas çıkış yeri doğu tarafı olacak ama kendisine Kâbe'de beyat edilecektir. Bununla ilgili bazı hadisler vardır."[1]

- **Mehdî'nin çıkacağına dair hadisten deliller:**

Mehdî'nin çıkacağına dair sahih hadisler vardır. Bu hadislerin kiminde direk O'ndan bahsedilmiş, bazılarında ise O'nun şeklinden bahsedilmiştir.[2] Biz burada onlardan

[1] "el-Fiten ve'l-Melâhim" (1/29-30)

[2] Abdulalim Abdulazim'in yazdığı "el-Ehadisü'l-Varide fi'l-Mehdî fi Mizani'l-Cerh ve't-Ta'dil" adlı yüksek lisans tezi bu konuda yazılmış en geniş eserdir. O, bu kitapta Mehdî hadislerini, alimlerin sözlerini ve vardığı neticeyi toplamıştır. Mehdî hakkında yazılan en geniş kitap bu kitaptır. Bu konuda daha geniş bilgi isteyenler oraya bakabilir. Mehdî

bazılarını aktaracağız. Bu hadislerde O'nun ahir zamanda çıkışının kıyamet alametlerinden olduğunu göstermeye yeter:

1-Ebu Said el-Hudrî (ra)'dan Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: "Ümmetimin son zamanlarında Mehdî çıkar. O'nun zamanında Allah bol yağmur yağdırır. Yer bol ürün çıkarır, mal herkes arasında eşit olarak paylaştırılır, sığırlar artar. Ümmet güçlü olur. Yedi veya sekiz sene yaşar."[1]

2-Yine Ebu Said (ra)'dan Rasulullah (sav) şöyle buyur-muştur: "Sizi Mehdî ile müjdeliyorum. O, insanlar arasında anlaşmazlık ve depremler olduğu zaman çıkar. Yeryüzü O'ndan önce zulüm ve haksızlıkla dolu olduğu gibi O'nun gelmesiyle adalet ve doğrulukla dolar. Gökte ve yerde kim varsa O'ndan razı olur. İnsanlar arasında mal eşit olarak paylaştırılır."

Sonra şöyle diyor: "Allah, Muhammed ümmetinin gönüllerini zenginleştirir, adaletini ortaya koyar. Öyle ki bir görevli şöyle bağırır: "Kimin mala ihtiyacı varsa gelsin" Bunu duyan bir adam kalkar: "Bana ver. Mehdî bana mal vermen için sana emrediyor, çabuk ol, çabuk!" der. Fakat

---

hadislerini bir çok alim sahihlemiştir. Onlardan bazıları şunlardır: İbn Teymiye "Minhacu's-Sünne" (4/211), İbn Kayyım "el-Menâru'l-Mûnîf" (s:142), İbn Kesir: "el-Fiten ve'l-Melâhim" (1/24-32)

[1] "Müstedrek" (4/557-558) Hakim: "İsnadı sahihtir. Buharî veya Müslim rivayet etmemiştir" demiş Zehebî'de ona katılmıştır. Albâni şöyle diyor: "Bu sened sahihtir, ravileri sikadır." Bak: "Sahih Hadisler" (2/336 Hadis no: 711)

görevli ona mal vermekten engel olur ve daha ileri gitmemesi için uyarır. Adam pişman olur ve şöyle der: "Ben Ümmeti Muhammed"in en aç gözlü insanıyım. Sizin bu kadar çok malınızdan bana bir şey düşmez mi?"Görevli ona verir ama adam geri çevirir. O'na şöyle denilir: "Biz verdiğimiz şeyden geri almayız." Bu durum yedi sene veya sekiz sene veya dokuz sene böyle devam eder. O'ndan sonra yaşamanın bir hayrı olmaz. Veya O'ndan sonra hayatın bir hayrı olmaz."[1]

Bu hadis, mehdî öldükten sonra fitne ve kötülüklerin çoğalacağına delildir.

3-Hz. Ali(ra)'dan Rasulullah(sav) şöyle buyurmuştur: "Mehdî bizden Ehl-i Beyt'tendir. Allah O'nu bir gecede değiştirir."[2]

İbn Kesir diyor ki: "Yani: O Allah'a tevbe eder, kabul edilir. Allah O'na ilham eder ve irşad eder. Eski halinden başka hale çevirir."[3]

4-Ebu Said el-Hudrî(ra)'dan Rasulullah(sav) şöyle buyurmuştur: "Mehdî benim soyumdandır. Alnı

[1] Müsned (3/37) Heysemî diyor ki: "Tirmizî, Ebu Ya'lâ ve diğerleri çok kısa olarak, Ahmed ise senedleriyle rivayet etmiştir. Ravileri sikadır."Bak: "Mecmau'z-Zevâid" (7/313-314)

[2] Müsned (2/58 Hadis no: 645) Ahmed Şakir "İsnadı Sahih" demiştir. İbn Mâce (2/1367). Albâni hadisi sahihlemiştir. Bak: "Camıu's-Sağır'in Sahihleri" (6/22 Hadis no: 6611)

[3] "el-Fiten ve'l-Melâhim" (1/29)

şakaklarına kadar açık, burnu uzun ve kıvrık uç tarafı ince ortası kemerlidir. Yeryüzü O'ndan önce zulüm ve haksızlıkla dolu olduğu gibi O geldikten sonra adalet ve doğrulukla dolup taşar. Yedi sene hükmeder."[1]

5-Ümmü Seleme(ra) şöyle demiştir: "Ben Rasulullah(sav)'i şöyle derken işittim: "Mehdî benim soyumdan, Fâtıma'nın çocuklarındandır."[2]

6-Cabir(ra)'dan Rasulullah(sav) şöyle buyurmuştur: "İsa b. Meryem iner. Emirleri olan Mehdî, O'na şöyle der: "Gel bize namaz kıldır." İsa: "Hayır. Allah'ın bu ümmete bir ikramı olarak onların bazısı, bazılarına emir olur" der"[3]

7-Ebu Said el- Hudrî(ra)'dan Rasulullah(sav) şöyle buyurmuştur: "İsa b. Meryem bizden birinin arkasında

[1] Ebu Davud, Mehdî (11/375 Hadis no: 4265). "Müstedrek" (4/557) Hakim: "Bu hadis Müslim'in şartlarına göre sahihtir, fakat rivayet etmemişlerdir."demiştir. Zehebî: "Hadisin ravilerinden olan İmran zayıf birisidir. Müslim ondan hadis rivayet etmemiştir."demiştir. Münzirî, Ebu Davud'un rivayeti için şöyle demiştir: "Senedinde İmran vardır. Buharî onu şahid olarak kullanmıştır. Yahya b. Said el-Kattan ondan övgü ile bahsetmiş, Yahya b. Main ve Nesaî ise onu zayıflamıştır." Bak: "Avnu'l-Ma'bud" (11/375). Zehebî "Mizan"da (3/236)şöyle demiştir: "Ahmed: Umarım hadisi düzgündür, demiştir. Ebu Davud: Zayıf, demiştir." O İbn Hacer "Takrib"de (2/83) onun hakkında: "Saduktur, fakat yanılır. Haricilikle suçlanmıştır." demiştir. İbn Kayyım, Ebu Davud'un senedi hakkında: "iyi" demiştir. Bak: el-Manâru'l-Munif (s:144). Albâni şöyle diyor: "İsnadı hasendir." Bak: "Camiu's-Sağir'in Sahihleri" (6/22-23 Hadis no: 6612)

[2] Ebu Davud (11/373) İbn Mâce (2/1368). Albâni: "Sahih" demiştir. Bak: "Camiu's-Sağir'in Sahihleri" (6/22 Hadis no: 6610)

[3] İbn Kayyım "el-Menâru'l-Mûnif" te (s: 157-148) bu hadisin Müsned-i Hâris'te olduğunu ve senedinin iyi olduğunu söylemektedir. "el-Hâvî fi'l-Fetâva" Suyutî (2/64)

namaz kılacaktır."[1]

8-Abdullah b. Mesud(ra)'dan Rasulullah(sav) şöyle buyurmuştur: "Ehl-i Beyt'imden, ismi benim ismim olan bir adam arapların başına geçmedikçe bu dünya yok olmaz."[2] Başka bir rivayette: "İsmi benim ismime, babasının ismi babamın ismine uyar."[3]

- **Buharî ve Müslim'de bulunan ve Mehdî'ye işaret eden hadisler:**

1-Ebu Hureyre(ra)'dan Rasulullah(sav) şöyle buyurmuştur: "İsa b. Meryem indiğinde, imamınız sizden olunca haliniz nasıl olur?!"[4]

2-Cabir b. Abdullah(ra) Rasulullah(sav)'i şöyle derken işitmiştir: "Ümmetimden bir grup, hak üzerinde çarpışarak kıyamete kadar devam eder. Sonra İsa b. Meryem iner. Emirleri ona: "Gel bize namaz kıldır" der. İsa: "Hayır. Allah'ın bu ümmete ikramı olarak sizin bazınız,

---

[1] Suyutî "Hâvî"de (2/64) bu hadisi Ebu Nuaym'ın "Ahbaru'l-Mehdî" de rivayet ettiğini ve hadisin zayıf olduğunu söylüyor. Münâvi "Feyzu'l-Kadir" (6/17). Albâni: "Sahih" demiştir. Bak: "Camiu's-Sağir'in Sahihleri" (5/219 Hadis no: 5796)

[2] Müsned (5/199 Hadis no: 3573) Ahmed Şakir: "İsnadı sahihtir" demiştir. Tirmizî (6/485): "Hasen Sahih" demiştir. Ebu Davud (11/371)

[3] Ebu Davud (11/370) Albâni: "sahih" demiştir. Bak: "Camiu's-Sağir'in Sahihleri" (5/70-71 Hadis no: 5180). Bu iki rivayet Asım b. Ebî Necud etrafında toplanmaktadır. Asım sikadır, hadisi hasendir.

[4] Buharî, Enbiya (6/491-Fethu'l-Bâri), Müslim, İmân (2/193-Nevevî Şerhi)

bazınıza emir olur" der."[1]

3-Cabir b. Abdullah (ra)'dan Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: "Ümmetimin son zamanlarında bir halife çıkar, malı sayısını bilmeyecek şekilde çok saçarak dağıtır." Ravi Cerir der ki: "Ben, Ebu Nadra ve Ebu'l-Alâ'ya: O halifenin Ömer b. Abdülaziz olmasını düşünür müsünüz? dedim" Onlar: "Hayır" dedi[2]

Buharî ve Müslim'de geçen bu hadislerden iki sonuç çıkar:

1-İsa (as)'ın gökten indiği sırada müslümanların başında bir emir bulunur.

2-Müslümanların namaz kıldıran bir emirinin olması ve bu emirin, İsa(as)'a namaz kıldırması için ön tarafa geçmesini teklif etmesi, bu emirin emirliğe uygun ve yerinde olduğunu gösterir. Her ne kadar bu hadislerde onun ismi "Mehdî" lafzıyla geçmiyorsa da, bu hadislerde geçen o kişinin müslümanların emiri ve imamı olması onun Mehdî olduğunu gösterir. Nitekim Sünen ve Müsned kitaplarında bulunan hadisler Sahihayn'daki bu hadisleri açıklamaktadır ve bu şahsın Muhammed b. Abdullah isimli Mehdî olduğunu göstermektedir. Zira bazı hadisler diğer

---

[1] Müslim, İmân (2/193-194)

[2] Müslim, Fiten (18/38,39-Nevevî Şerhi). Begavî "Şerhu's-Sünne", Mehdî (15/86,87) Begavî şöyle diyor: "Sahih hadistir, Müslim rivayet etmiştir."

bazı hadisleri tefsir eder.

Yine bu hadislere delil olarak Hâris b. Ebî Usame'nin "Müsned"inde geçen Cabir (ra)'dan rivayet ettiği şu hadiste Rasulullah (sav) şöyle buyurmaktadır: "İsa b. Meryem iner. Müslümanların emiri Mehdî der ki...." Bu hadis, Sahih-i Müslim'de geçen İsa(as)'a namaz kıldırması için teklifte bulunan müslümanların emirinin "Mehdî" isimli kişi olduğunu gösterir.

Sıddık Hasan Han kıyamet alametlerinden bahseden kitabında Mehdî ile ilgili hadislerin sonuncusu olarak Müslim'deki Cabir hadisini verdikten sonra şöyle diyor: "Bu hadiste açıkça Mehdî ismi geçmemektedir. Fakat daha önce geçen benzeri hadis ve delillerden onun beklenen Mehdî olduğu anlaşılır."[1]

- **Mehdî hadislerinin mutevâtir olması:**

Şimdiye kadar aktardığımız bu hadisler ve konu uzamasın diye aktaramadığımız diğer hadisler Mehdî konusundaki hadislerin manevi mütevâtir olduğunu gösterir. Bununla ilgili alimlerin sözleri vardır. Şimdi size onlardan bazılarını aktaralım:

1-Hafız Ebu'l-Hasan el-Âbirî şöyle diyor: "Mehdî

[1] "İzâa" (s: 144)

konusundaki Rasulullah (sav)'dan gelen hadislerin çokluğu mütevâtir olmuştur. O Ehl-i Beyt'tendir. Yedi sene yeryüzünde adaletle hüküm sürer. İsa (as) iner, Deccal'i öldürme de O'na yardımcı olur. Bu ümmete imamlık eder, İsa O'nun arkasında namaz kılar."[1]

2-Muhammed Berzencî şöyle diyor: "Kıyamet alametleri çoktur. Onlardan biri ve ilki Mehdî'dir. Bu konuda birbirinden farklı rivayetler sayılamayacak kadar çoktur." Sonra şöyle diyor: "Sizinde gördüğünüz gibi Mehdî'nin ahir zamanda çıkması, peygamberin soyundan Hz. Fâtıma'nın çocuklarından olması manevi tevâtür derecesine ulaşmıştır. Bu yüzden bunu inkar etmenin manası yoktur."[2]

3-Muhammed Sefârînî şöyle diyor: "O'nun çıkmasıyla ilgili rivayetler çoktur, öyle ki manevi mütevâtir derecesine ulaşmıştır. Bu hadisler ehl-i sünnet alimleri arasında yaygındır, öyle ki onların temel akidelerinden sayılmıştır." Sonra Mehdî'nin gelmesiyle ilgili hadisleri ve onları rivayet eden sahabeleri saymaktadır. Şöyle devam ediyor: "Yukarıda ismi geçen veya geçmeyen sahabe ve tabiinlerden bir çok rivayetler vardır. Bütün bunlar kesin ilim ifade etmektedir. Ehl-i sünnet alimlerinin görüşüne

---

[1] "Tehzibu'l-Kemal" (3/1194). "el-Menâru'l-Munîf" (s:142). "Fethu'l-Bâri" (6/493,494)
[2] "el-İşâa" (s: 87 ve 112)

göre Mehdî'nin gelmesine iman vacibtir."[1]

4-Şevkâni diyor ki: "Mehdî'nin gelmesinin mütevâtir olduğunu elli tane hadisle açıklamak yeterlidir. Bunlar sahih, hasen ve zayıf hadistir. Şüphesiz bunlar mütevâtir olmuştur. Bu hadislerin mütevâtir olduğunu bütün usul kaideleri kabul etmektedir. Mehdî'nin gelmesiyle ilgili sahabeden gelen sözler ile bu konuda ictihad etmeye imkan yoksa da onlar en azından merfu hükmündedir."[2]

5-Sıddık Hasan Han şöyle diyor: "Mehdî hakkındaki hadisler farklı olsa da gerçekten çoktur ve manevi mütevâtir derecesindedir. Bu hadisler sünen, mu'cem ve müsnedlerde bulunmaktadır."[3]

6-Kettânî diyor ki: "Sonuç olarak, beklenen Mehdî hakkındaki hadisler mütevâtir olmuştur. Yine Deccal ve İsa(as)'ın inmesiyle ilgili hadislerde mütevâtir olmuştur."[4]

- **Mehdî hakkında kitap yazan alimler:**

Dört büyük sünen kitabının yanında içinde Mehdî ile ilgili hadisler bulunan eserlerden "Müsned-i Ahmed", "Müsned-i Bezzâr", "Müsned-i Ebî Yâlâ", "Müsned-i

---

[1] "Levamiu'l-Envâr" (2/84)
[2] "et-Tevzîh", "el-İzâa" (s:113,114)
[3] "el-İzâa" (s:112)
[4] "Nizamu'l-Mütenasir mine'l-Hadisi'l-Mütevâtir." (s:147)

Haris", "Müstedrek Hakim", "Musannef İbn Ebî Şeybe" ve "Sahih-i İbn Huzeyme" gibi eserlerde de Mehdî ile ilgili hadisler vardır. Bununla birlikte müstakil olarak sadece Mehdî ile ilgili hadisleri toplayan kitaplar yazan alimler de vardır.

Bu alimler şunlardır:

1-Hafız Ebu Bekir İbn Ebî Hayseme, Mehdî ile ilgili hadisleri bir araya toplamıştır. İbn Haldun bunu "Mukaddime"de Suheylî'den nakletmektedir.[1]

2-Suyutî bu konuda bir kitap yazmış ve ona "el-Örfü'l-Verdî fî ahbari'l-Mehdî" ismini vermiştir. Eser "el-Hâvi li'l-Fetevâ"nın içinde basılmıştır.[2]

3-İbn Kesir kitabı "el-Fiten ve'l-Melâhim" de Mehdî hakkında ayrı bir bölüm açmıştır.[3]

4-Ali el-Mütteki el- Hındî'nin bu konuda bir eseri vardır.[4]

5-İbn Hacer el-Mekkî'nin "el-Kavlu'l-Muhtasar fî Alameti'l-Mehdiyyi'l-Muntazar" adlı bir eseri vardır.[5]

---

[1] "Tarih İbn Haldun" Mukaddime (s: 556)
[2] "el-Hâvi li'l-Fetevâ" (2/57)
[3]"el-Fiten ve'l- Melâhim" (1/30)
[4] "el-İşâa li Eşrati's-Saat" (s: 121)
[5] a.g.e. (s.105)

6-Molla Ali el-Kâri'nin kitabının adı: "el-Meşrebi'l-Verdî fî Mezhebi'l-Mehdî"[1]

7-Mir'î b.Yusuf eseri: "Fevaidu'l-Fikr fi Zuhuri'l-Muntazar"[2]

8-Şevkâni eseri: "et-Tevzîh fî Tevâturi Ma Câe fi'l-Mehdiyyi'l-Muntazar ve'd-Deccali ve'l-Mesih"[3]

9-Sıddık Hasan Han diyor ki: "Allame Muhammed b. İsmail es-San'anî, Mehdî'nin gelmesiyle ilgili hadisleri toplamıştır."[4]

- **Mehdî hadislerini inkar edenler ve onlara verilen cevap:**

Daha önce geçen satırlarda, Mehdî'nin ahir zamanda kesin olarak çıkacağını, müslümanların imamı olacağını ve adaletle hüküm süreceğine dair sahih hadisleri gösterdik. Ayrıca Mehdî hadislerinin mütevâtir olduğunu açıklayan alimlerin sözlerinden ve bu konuda yazdıkları eserlerden bahsettik.

Fakat maalesef son zamanlarda türeyen yazarlardan

---

[1] a.g.e.(s:113)

[2] "Levamiu'l-Envâr" (2/76), "el-İzâa" (s: 147,148)

[3] "el-İzâa" (s: 113)

[4] a.g.e. (s:114)

bir grup[1], Mehdî'nin gelmesini inkar etmekte, Onunla ilgili hadislerin çelişkilerle dolu olup batıl olduğunu ve Mehdî'nin sadece Şia'nın halk hikayelerinde icat edildiğini ve sonradan ehl-i sünnetin kitaplarına karıştığını söylemektedirler.

Bu yazarlar, Tarihçi İbn Haldun'un meşhur Mukaddime' sinde Mehdî hadislerini zayıflamasından etkilenmektedirler. Oysa İbn Haldun bu sahada geniş bir ilme sahip değildir ki o hadislere sahih veya zayıf diyebilsin. Fakat o, bir çok Mehdî hadisine karşı çıktıktan sonra şöyle diyor: "Bu gördüğünüz Mehdî'nin ahir zamanda çıkacağına dair rivayet edilen hadislerdir. Sizin de gördüğünüz gibi bu hadislerin çok azı hariç hepsi tenkid edilmekten kurtulamamaktadır."[2]

İbn Haldun'un bu sözünden anlaşıldığına göre Mehdî hadislerinden çok azı tenkid edilmekten kurtulabilmiştir. Öyleyse şöyle diyebiliriz: Eğer bir hadis dahi sahih olursa bu, Mehdî'nin varlığına dair delil olarak yeter. Kaldı ki Mehdî hadisleri sahih olarak mütevâtir olmuştur!?.

Ahmed Şakir, İbn Haldun'a şöyle cevap veriyor: "İbn

---

[1] Onlardan bazıları şunlardır: "Reşid Rıza, Menâr Tefsiri" (9/499-504) Ahmed Emin "Duha'l-İslam"(3/237-241). Bütün bunlara Abdulmuhsin el-Abbad, "Mehdî hakkında gelen sahih hadisleri yalanlayanlara cevap"adlı kitabında geniş olarak cevap vermektedir. Allah ondan razı olsun.

[2] İbn Haldun, "Mukaddime" (s: 574)

Haldun, hadisçilerin: "Eleştirmek, övmekten önce gelir." Kuralını iyi bilmiyor. Eğer onların görüşlerini ve fıkıhlarını iyi bilseydi o dediği şeyleri söylemezdi. Ama bunları okumuş ve öğrenmiş de olabilir. Fakat O, içinde bulunduğu siyasi ortamdan dolayı Mehdî hadislerini zayıf kılmıştır."[1]

Ahmed Şakir, daha sonra İbn Haldun'un Mehdî hakkında yazdıkları şeylerin hadis tenkidi açısından bir çok hata ve yanlışlıklarla dolu olduğunu açıklamaktadır. Bunların O'nun eseri Mukaddime'yi çoğaltanlardan kaynaklandığını veya gözden geçirenlerin ihmali olduğunu söylemektedir. Doğrusunu Allah bilir.

Şimdi size özet olarak Reşid Rıza'nın Mehdî hakkındaki sözlerini aktaralım: Zira O'nun bu görüşü Mehdî hadisini inkar edenlere örnektir. Reşid Rıza şöyle diyor:

"Mehdî hadislerindeki çelişkiler ve şüpheler açıkça görülmektedir. Bu rivayetleri bir bütünü oluşturacak şekilde bir araya toplamak çok zordur. O hadisleri inkar edenler ise çoktur. Nitekim Buharî ve Müslim sahihlerinde o hadislere yer vermemişlerdir. Zaten en çok fitne ve fesad yaygaraları İslam aleminde olmaktadır."[2] Sonra –aklınca- Mehdî hadislerindeki çelişkilere örnek vermektedir: "Ehl-i

[1] "Şerh Müsned-i Ahmed" (5/197-198)
[2] "Menâr Tefsiri" (9/499)

Sünnet'teki en meşhur rivayetlerde O'nun ve babasının ismi Muhammed b. Abdullah'tır. Başka bir rivayette ise Ahmed b. Abdullah. Şia'da ise Muhammed b. Hasan el-Askerî'dir. O da 11. ve 12. masum imamlarıdır ve O'nu Huccet, Kaim ve Muntazar diye lakablandırırlar....Şia'nın bir grubu olan Kiysanîye'ye göre Mehdî, Muhammed b. Hanefiye'dir ve şu an Radvâ diye bir dağda yaşıyordur....."[1]

"O'nun soyu hakkında en meşhur olan Hz. Ali ile Hz. Fâtıma'nın çocukları olan Hz. Hasan'dan geldiğidir. Bazı rivayetlerde O, Hz. Hüseyin'in soyundandır. Bu İmamiye Şia'sının görüşüdür. Abbas'ın soyundan geldiğine dair de bir çok rivayetler vardır."[2]

Sonra Reşid Rıza bir çok israiliyatın hadis kitaplarına girdiğini söylüyor: "Alevi, Abbasi ve İran taraftarlarının Mehdî hakkında bir çok hadis uydurmada önemli rolleri olmuştur. Her grup Mehdî'nin kendilerinden olduğunu iddia ederler. Zaten Yahudi ve Mecusîler Müslümanları etkisiz hale getirmek için bu hadisleri ortada dolaştırıyorlar ki, Allah'ın O'nunla bu dini destekleyecek ve her tarafta adaleti yayılacak olan Mehdî'nin çıkması oyalamasıyla bayram ediyorlar."[3]

---

[1] a.g.e.(9/501)
[2] a.g.e.(9/502)
[3] a.g.e.(9/501-504)

Reşid Rıza'ya şöyle cevap verilir: Bir kere Mehdî'nin gelmesiyle ilgili rivayetler daha önce de geçtiği gibi sahihtir ve manevi mütevâtir olmuştur. Alimlerden bir grup bunu belirtmiştir.

Buharî ve Müslim'in Mehdî hadislerini rivayet etmemelerine gelince, bütün sahih hadisler bu iki kitapta toplanmamıştır. Bilakis sünen, müsned ve mu'cemlerde ve diğer hadis kitaplarında da bir çok sahih hadis vardır.

İbn Kesir şöyle diyor: "Buharî ve Müslim kitaplarında sahih olarak verilen bütün hadisleri toplamamışlardır. Bununla birlikte onların sahih deyip de bu kitaplarına almadıkları hadisler vardır. Nitekim Tırmizi ve diğerleri, Buhari'nin sahih deyip de kitabına almadığı ama diğer sünenlerde bulunan hadisler olduğunu söylemişlerdir."[1]

Hadiste israiliyat meselesine gelince, doğru bunların bir kısmı Şia'dan bir kısmı da taassupçulardan gelmiştir. Fakat hadis alimleri bunları belirtmiş ve bunlarla ilgili özel olarak uydurma ve zayıf hadisleri içeren kitapları yazmışlardır. Ayrıca hadis ravileri için özel ince kaideler koymuşlardır. Öyle ki hadis uydurucusu bidat sahibleri ortaya çıkmıştır. Böylelikle Allah u Teala, Rasulullah(sav)'ın temiz sünnetini kirli ellerden ve hain kişilerden korumuş ve dini muhafaza buyurmuştur.

---

[1] "el-Baisu'l-Hasis Şerhu İhtisari Ulumi'l-Hadis" (s:25)

Eğer taassubdan dolayı bir takım rivayetler varsa bunlar, diğer sahih olan rivayetleri terk etmemizi gerektirmez. Sahih olan rivayetlerde Mehdî'nin ismi ve sıfatı geçmektedir. Eğer insan, sahih hadislerde özellikleri kayıtlı olan bir şahsı Mehdî olarak belirler ve onun Mehdî olduğuna inanırsa artık onun Mehdî olduğunu inkar edemez.

Sonra gerçek Mehdî kimseyi kendisine uyması için davet etmez. Allah istediği zaman onu insanlara gösterir ve insanlar onu kendine has özelliklerinden tanırlar. Ama hadislerde çelişkiler olduğu görüşü sahih olmayan rivayetlerden çıkmaktadır. Sahih hadislerde böyle bir şey yoktur.

Ayrıca Mehdî konusunda, Şia ile Ehl-i Sünnet arasında farklılıklar olması bir şey ifade etmez. Gerçek kararı Kur'an ve sahih hadis verir. Şia'nın bu konuda batıl ve hurafe görüşleri sahih hadisleri kabul etmemeyi gerektirmez.

İbn Kayyım şöyle diyor: "İmamiye şiasına göre Mehdî, Hz. Hasan'ın değil Hz. Hüseyin'in evlatlarından Muhammed b. Hasan el- Askerî el-Muntazar'dır."[1]Gözlerden uzak, her yerde hazır,

[1] Böyle birisi olduğu kabul edilirse, 256 h. yılında doğmuş 275 h. yılında vefat etmiştir. İbn Teymiye böyle birisinin olmadığını söylemektedir. Bak: "Minhacu's-Sünne" (2/131)

Musa(as)'ın asasına sahip olup, beşyüz yıl kadar önce Samarrâ'daki mağaraya girip ondan sonra kendisini gören kimse olmamış, kendinden ne haber alınmış ne de izine rastlanmıştır. İşte şiiler her gün onu beklerler ve bu mağaranın kapısında bir atla durup, kendi yanlarına çıkması için: "Yâ Mevlâna, çık. Yâ Mevlâna, çık" diye çağırırlar, sonra da perişan ve bitkin olarak geri dönerler. İşte onların durumu budur.

Şair onlar hakkında ne güzel söyler:

Cehaletiniz sebebiyle hakkında konuştuğumuz kişiyi

İçine girdiği mağaranın doğurma vakti gelmedi mi?

Herhalde sizin aklınız gitmiş

Anka ve Gıylan efsanesine bir üçüncüsünü eklediniz.

Bu adamlar bu tür sapık görüşleri yüzünden âdemoğlunun utancı ve her akıllının alaya aldığı gülünç duruma düştüler."[1]

- **"İsa b. Meryem'den başka Mehdî yoktur" hadisi ve açıklaması:**

Mehdî hadislerini kabul etmeyenler, İbn Mâce ve

[1] "el-Menârû'l-Munîf" (s: 152-153)

Hakim'in Enes b. Malik (ra)'dan rivayet ettikleri: "İşler zorlaşmadıkça, dünyadan kaçmak istenmedikçe, insanlar cimrileşmedikçe kıyamet kopmaz ve İsa b. Meryem'den başka Mehdî de yoktur."[1]

Bu hadis zayıftır. Çünkü Muhammed b. Halid el-Cundî etrafında toplanmaktadır. Zehebî onun hakkında şöyle diyor: "Ezdî diyor ki: Hadisi kabul edilmez. Hakim diyor ki: Tanınmamaktadır. Ben (Zehebî) derim ki: "İsa b. Meryem'den başka bir Mehdî yoktur" hadisi münkerdir. Bu hadisi İbn Mâce rivayet etmiştir."[2]

İbn Teymiye diyor ki: "Bu hadis zayıftır. Bu hadisi Ebu Muhammed b. Velid el-Bağdadî ve diğerleri kabul etmiştir. Fakat kabul edilmez. Bu hadisi İbn Mâce, Yunus'tan o da Şafii'den rivayet etmiştir. Şafii ise Yemen'li Muhammed b. Halid el-Cundî adlı birinden rivayet etmiştir. Bu kişi hadis alınacak biri değildir. Ayrıca hadis Şafii'nin müsnedinde de yoktur. Söylenildiğine göre Şafii bu hadisi el-Cundî'den duymamıştır. Dolayısıyla Yunus'da Şafii'den duymamış olur."[3]

İbn Hacer onun hakkında: "Bilinmemektedir"

---

1 İbn Mâce (2/1340-1341) "Müstedrek"(4/441-442) Hakim şöyle diyor: "Bu hadisi illetinden dolayı ilginç olduğu için sonuna kadar verdim, yoksa delil olsun diye değil. Oysa bu konuda Süfyan... Abdullah b. Mesud yoluyla gelen: "Ehl-i Beytimden biri arapların başına geçmedikçe bu dünya yok olmaz." hadisi daha önce gelir.

2 "Mizanu'l-İtidâl" (3/535)

3 "Minhacu's-Sünne" (4/211)

demiştir.[1]

Fakat İbn Kesir bunun tersini söylemektedir: "Bu hadis San'alı müezzin Muhammed b. Halid el-Cundî ile meşhurdur ve o Şafii'nin hocasıdır. Ondan başkaları da rivayet etmiştir. Hakim'in zannettiği gibi meçhul değildir. İbn Main'den aktarıldığına göre o sikadır. Fakat ondan rivayet edenlerden Ebân b. Ebî Ayaş, Hasan Basrî'den mürsel olarak rivayet etmektedir. Hocamız Mizzî'nin "Tehzib"de[2] söylediğine göre o, rüyasında Şafii'yi şöyle söylerken görmüştür: "Bu benim söylediğim hadis değil. Yunus b. Abdulala es-Sadfî benim adıma yalan uydurmuş."Ben (İbn Kesir) derim ki: Yunus sika ravilerdendir. Bir rüyadan dolayı kötülenemez. Gözüken o ki bu söz bir bedevi sözüdür ve Mehdî hakkında rivayet ettiğimiz hadislere de terstir. O ya İsa inmeden ya da indikten sonra çıkar. Eğer iyi düşünülürse bu iki hadis birbirini yok etmez. Bundan kasıt Mehdî vardır ve gerçek Mehdî İsa b. Meryem'dir. Ayrıca bu ondan başka Mehdî olmayacağını yasaklamaz. Doğrusunu Allah bilir."[3]

Kurtubî şöyle diyor: "Rasulullah (sav)'in: İsa'dan başka Mehdî yoktur hadisinin manası: Tam olarak hatasız Mehdî ancak İsa'dır. Böylece hadislerin arası bulunur ve

[1] "Takribu't-Tehzîb" (4/157)
[2] "Tehzibu'l-Kemâl" (3/1193-1194)
[3] "el-Fiten ve'l-Melâhim" (1/32).

problem ortadan kalkar.[1]

Bana göre: Bu hadisin sabit olduğunu varsaysak bile Mehdî hakkındaki diğer bir çok hadisin önüne geçemez. Kaldı ki, alimlerin o hadisin olup olmadığı konusunda anlaşmazlığa düşmesine rağmen bu sened o hadisin en sağlam senedidir. Doğrusunu Allah bilir.

---

[1] "Tezkire" (s: 617).

İkinci Kısım

MESİH DECCAL

- **Mesihin manası:**

K urtubî bu kelimenin 23 çeşit ayrı manası olduğunu söylemektedir.[1] "Kamus" yazarı ise bunların 50'yi bulduğunu açıklamıştır.[2]

Ayrıca bu kelime hem "doğru söyleyen" hem de "sapıttıran yalancı" anlamlarını da içerir. Mesih İsa b. Meryem (as) doğru söyleyen, Mesih Deccal ise insanları sapıttıran yalancıdır.

Allah u Teâla iki tane mesih yaratmıştır. Biri diğerinin zıttıdır. İsa (as) doğru yolu gösterir, körleri ve alaca hastalığına yakalananları Allah'ın izniyle iyileştirir ve ölüleri diriltir. Deccal ise kendisine verilen yağmur yağdırma, yeryüzünde ot bitirme gibi olağanüstü hallerle insanları dener ve onları sapıttırır.

Yine Deccal mesih olarak isimlendirilmiştir. Çünkü iki gözünden biri silinmiştir veya O, yeryüzünü kırk günde

---

[1] "Tezkire" (s:679)
[2] "Tertibu'l-Kamus" (4/239)

dolaşarak ayağıyla değmedik yer bırakmaz. Bunlardan ilki doğrudur. Zira hadiste şöyle geçmektedir: "Deccal'in tek gözü siliktir."[1]

- **Deccal'in manası:**

Deccal kelimesi sözlükte deveye katran sürüp onu tamamen boyamak anlamındadır. Deccal'in aslı, karıştırmak demektir. Deccal mübalağa siğasındadır ve anlamı: Görülmemiş ve duyulmamış yalanlarla hak ile batılı karıştırarak, gerçeğine ters olarak aktarmaktır.

Deccal denilince, hadislerde geçen tek gözü şaşı olan ve yalan söyleyen Deccal anlaşılır. O'nun hadislerde Deccal olarak isimlendirilmesinin nedeni, gerçeği yalanla örtmesi ve gizlemesinden veya kafir olduğunu insanlara söylediği yalanlarla gizleyip onları kandırmasındandır.

- **Deccal'in özellikleri ve bu konuda gelen hadisler:**

Deccal ademoğullarından bir insandır. İnsanlar onu iyi bilsinler ve kötülüklerinden kaçınsınlar diye hadislerde onun bir çok özellikleri geçmektedir. Onun bu özellikleri kendisini diğer insanlardan ayırır. Ona ancak bu özelliklerini bilmeyen cahil kişi kanar.

[1] Müslim, Fiten (18/61-Nevevî Şerhi)

Deccal'in özellikleri şunlardır: Kırmızı yüzlü, kısa boylu, bacak arası açık, kalın boyunlu, alnı açık ve kıvırcık saçlı genç bir adamdır. Sağ gözü şaşı dışarı doğru belli olmayacak şekildedir ama içe doğruda değildir. Sol gözünün üzerinde görmeye engel kalın bir perde vardır. Alnında kafir anlamında k-f-r harfleri vardır veya direk kafir yazılıdır. Bunu okuma yazma bilen ve bilmeyen her müslüman okur. Ayrıca o kısırdır ve çocuğu da olmaz.

Şimdi size Deccal'in yukarıda saydığımız özelliklerini içeren ve O'nun kıyamet alameti olarak çıkacağına dair delil olan hadisleri verelim:

1- İbn Ömer (ra)'dan Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: "Ben uykuda Kâbe'yi tavaf ederken........ (önce İsa (as)'ı gördükten sonra Deccal'i gördüğünü söylüyor:) İri yarı, kırmızı yüzlü, kıvırcık saçlı, şaşı bir adam gördüm. Sanki onun gözü salkımından dışarı çıkan iri üzüm tanesi gibidir. Sonra: "Bu Deccal'dir." dediler. Ona en çok benzeyen kişi Huzâalı İbn Katan'dır."[1]

2-İbn Ömer (ra) şöyle demiştir: "Rasulullah (sav) insanlar arasında iken Deccal'den bahsetti ve: "Yüce Allah şaşı değildir. Haberiniz olsun ki mesih Deccal'in sağ gözü

[1] Buharî, Fiten (13/90-Fethu'l-Bâri). Müslim, İmân (2/237-Nevevî Şerhi) İbn Katan: Abdul-Uzza b. Katan b. Amr el-Huzâi- Annesi Hz. Hatice'nin kızkardeşi Hâle binti Huveylid'tir. Cahiliyye döneminde ölmüştür. Bak: "İsabe" (4/239). "Fethu'l-Bâri" (6/488, 13/101).

şaşıdır. Sanki onun gözü salkımından dışarı çıkmış iri bir üzüm tanesi gibidir."[1]

3-Nevvas b. Sem'an(ra)'dan gelen hadiste Rasulullah (sav) onu şöyle tarif etmiştir: "O çok kıvırcık saçlı bir gençtir. Gözü dışarı fırlamıştır. Sanki ben onu Abdul-Uzza b. Katan'a benzetiyorum."[2]

4-Ubade b. Samit(ra)'dan gelen hadiste Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: "Mesih Deccal kısa boylu, kıvırcık saçlı, gözü şaşı dışa doğru belli olmayacak şekilde ama içe doğruda çukur olmayan korkunç bir adamdır. Sizi kandıracak şekilde yalan söyler. Halbuki sizin rabbiniz şaşı değildir."[3]

5-Ebu Hureyre (ra)'dan Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: "İnsanları sapıttıran Mesih ise gözü şaşı, alnı açık, boynu kalın olan eğri birisidir."[4]

6-Huzeyfe (ra)'dan Rasulullah (sav) şöyle demiştir: "Deccal sol gözü şaşı ve sık saçlıdır."[5]

---

[1] Buharî, Fiten (13/90-Fethu'l-Bâri). Müslim, Fiten (18/59-Nevevî Şerhi)

[2] Müslim, Fiten (18/65-Nevevî Şerhi)

[3] Ebu Davud (11/443-Avnu'l-Ma'bud) Hadis sahihtir. Bak: "Camiu's-Sağir'in Sahihleri" (2/317-318 Hadis no: 2455)

[4] Müsned (15/28-30)Ahmed Şakir: "İsnadı sahih"demiş, İbn Kesir ise hasen olduğunu söylemiştir. Bak: "el-Fiten ve'l-Melâhim" (1/130)

[5] Müslim, Fiten (18/60,61-Nevevî Şerhi)

7-Enes b. Malik (ra)'dan Rasulullah (sav) şöyle demiştir: "Onun alnında kafir yazılıdır."[1]Başka bir rivayette: "Sonra bu kelimeyi K-f-r harfleriyle heceledi ve "onu her müslüman okur" dedi."[2] Huzeyfe(ra)'dan gelen başka bir rivayette ise şöyledir: "Onu okuma yazma bilen ve bilmeyen her müslüman okur."[3]

Hadisin zahirinden anlaşılan böyle bir yazının olacağı gerçektir. Bazı insanların bu yazının daha farklı bir şey olduğu şeklindeki görüşü ve okuma yazma bilmeyenlerin onu okuması da bir problem oluşturmaz. "Görerek anlamayı Allah kullarına istediği zaman ve istediği şekilde verir. Öyle ki mü'min kul okuma yazma bilmese de onu okur. Kafir kişi okuma yazma bilse de onu okuyamaz. Yine mü'min kişi onu alametlerinden anlar. Kafir kişi anlayamaz. Allah, mü'min kula o eğitim görmeden de bir anlayış verir. Çünkü Deccal'in çıktığı o vakitte artık harkûlade haller görülür."[4]

Nevevî şöyle diyor: "Alimlerin üzerinde bulunduğu görüş bu yazının gerçek anlamda olduğudur. Allah bu yazıyı Deccal'in kafir, yalancı ve batıl olduğunu ortaya çıkarmak için bir alamet kılmıştır. Okuma yazma bilen veya

---

[1] Buharî, Fiten (13/91-Fethu'l-Bâri). Müslim, Fiten (18/59-Nevevî Şerhi)
[2] A.g.e.
[3] A.g.e. (18/61-Nevevî Şerhi)
[4] "Fethu'l-Bâri" (13/100)

bilmeyen her mü'mine bu yazıyı gösterir. Onunla imtihan etmek istediği âsi kişilerden de bunu gizler. Artık bundan kaçış yoktur."[1]

8-Yine Onun sıfatlarından birisi Fâtıma binti Kays(ra)'dan gelen Cessase hadisidir. O hadiste Temim(ra) şöyle diyor: "Süratle yürüyüp manastıra girdik. Orada hayatımızda şimdiye kadar karşılaşmadığımız en iri insanı gördük. Orada bağlı duruyordu."[2]

9-İmran b. Husayn (ra) şöyle demiştir: "Ademin yaratılması ile kıyametin kopması arasında Deccal'den daha büyük (fitneli) hiçbir yaratık yoktur."[3]

10-Deccal'in çocuğu yoktur. Nitekim Ebu Said el-Hudrî (ra)'dan gelen hadiste İbn Sayyad O'na şöyle demiştir: "Sen Rasulullah (sav)'ın: "Deccal'in çocuğu yoktur" dediğini duymadın mı?" Ebu Said: "Evet" demiştir."[4]

Daha önce geçen rivayetlerin bazısında Deccal'in sağ gözü şaşı iken, bazı rivayetlerde sol gözü şaşı olarak geçmektedir. Bu rivayetlerin hepsi de sahihtir. Burada bir problem oluşmaktadır.

---

[1] Müslim Nevevî Şerhi
[2] Müslim, Fiten (18/81-Nevevî Şerhi)
[3] Müslim, Fiten (18/86-Nevevî Şerhi)
[4] Müslim, Fiten (18/50-Nevevî Şerhi)

İbn Hacer'e göre Buharî ve Müslim'de Deccal'in sağ gözü şaşı olduğuna dair geçen İbn Ömer hadisi, Müslim'deki sol gözü şaşıdır diye geçen rivayetlere göre daha çok tercih edilir. Çünkü müttefekun aleyh olan hadis diğer hadislerden daha güçlüdür."[1]

Kâdı İyâd'a göre Deccal'in iki gözü de sakattır. Çünkü rivayetlerde öyle geçmektedir. Silik olan göz, şaşı göz demektir. Yani görmesi yok olan göz. O da İbn Ömer rivayetinde geçen sağ gözdür. Üzerinde görmeye engel kalın bir perde olan göz sol gözdür. Dolayısıyla onun hem sağ hem de sol gözü sakattır. İkisi de şaşıdır. Biri kör olan şaşı, diğeri silik olan şaşı.

Nevevî hepsini bir araya getiren bu görüş için: "En güzel sonuçtur."demiştir.[2] Kurtubî de bu görüşü tercih etmiştir.[3]

- **Deccal şu an yaşıyor mu? Rasulullah (sav) zamanında var mıydı?**

Bu soruya cevap vermeden önce İbn Sayyad'ı tanımak gerekir. O, Deccal miydi, yoksa başka biri mi? Eğer Deccal, İbn Sayyad değilse ahir zamanda ortaya çıkmadan önce yaşıyor mu yoksa yaşamıyor mu? Bütün bu

---

[1] "Fethu'l-Bâri" (13/97)
[2] Müslim Nevevî Şerhi (2/235)
[3] "Tezkire" (s: 663)

sorulardan önce İbn Sayyad'ın kim olduğunu tanıyalım:

- **İbn Sayyad:**

İsmi Sâfî'dir –veya Abdullah-İbn Sayyad veya Sâid'tir.[1] Medine yahudilerindendir. Ensar'dan olduğu da söylenmiştir. Rasulullah(sav) Medine'ye geldiğinde yaşı küçüktü. İbn Kesir'in bildirdiğine göre o müslüman olmuştur, oğlu Umâre'de tabiinin büyüklerindendir. İmam Malik ve başkaları Umâre'den hadis rivayet etmişlerdir.[2]

Zehebî, "Tecridu Esmai's-Sahabe"de Onun biyografisini şöyle vermiştir: "İbn Şahin ondan şöyle bahsetmektedir: İbn Sâid. Babası yahudidir. Doğarken şaşı ve sünnetli olarak doğmuştur. Bu yüzden kendisine Deccal denildi. Sonra müslüman oldu. Tabiindendir. Rasulullah (sav)'i görmüştür."[3]

İbn Hacer ise "İsabe" de Zehebî'nin bu sözünü naklettikten sonra şöyle diyor: "Oğlu Umâre, Said b. Müseyyeb'in arkadaşlarından hayırlı bir müslümandır. İmam Malik ve başkaları ondan hadis rivayet etmişlerdir."[4] Devamında İbn Sayyad ile ilgili hadisleri verdikten sonra

[1] "Fethu'l-Bâri" (3/220-6/164) "Umdetu'l-Kâri" (8/170-14/278-303) "el-Fiten ve'l-Melâhim" (1/128) "Müslim Nevevî Şerhi" (18/46) "Avnu'l-Ma'bud" (11/478) "İthafu'l-Cemâa" (2/63-64)

[2] "el-Fiten ve'l-Melâhim" (1/128)

[3] "Tecridu Esmai's-Sahabe" (1/319 no: 3366)

[4] "İsabe" (3/133 no:6609)

şöyle diyor: "Genel olarak İbn Sayyad'ın sahabe olduğu söylenemez. Çünkü, eğer o Deccal ise kesinlikle sahabe olamaz zira kafir olarak ölür. Eğer başka birisi ise Rasulullah (sav) ile görüşmelerinde geçen konuşmadan onun müslüman olmadığı anlaşılır"[1]

Ama eğer daha sonra müslüman olmuşsa Zehebî'nin de dediği gibi o tabiinden sayılır.

Yine İbn Hacer "Tehzibu't-Tehzib"'de Ümâre b. Seyyad'dan bahsederken şöyle diyor: "Ümâre bin Abdullah bin Sayyad el-Ensâr: Ebu Eyyub el-Medenî. Kimlerden rivayet etmiştir: Cabir bin Abdullah, Said bin Müseyyeb, Atâ b. Yesâr. Kendisinden rivayet edenler: Dahhak bin Osman el-Huzâi, Malik bin Enes ve diğerleri. İbn Main ve Nesâi: "Sika" demiştir. Ebu Hatim: "Hadisi sağlamdır" demiştir. İbn Sa'd: "Sikadır. Hadisi azdır" demiştir. Malik bin Enes üstünlükte ondan başka kimseyi görmezdi. Şöyle diyorlardı: "Biz, Uşeyheb bin Meccar'ın oğullarıyız. Ben-i Neccar onları kabul etmiyor. Onlar ise bugün Malik bin Neccar'ın oğullarının devamıdır. Kim oldukları bilinmiyor." [2]

- **İbn Sayyad'ın durumu:**

[1] a.g.e.
[2] "Tehzibu't-Tehzib" (7/418 no: 681)

İbn Sayyad Deccal idi. Çeşitli kehanetlerde bulunurdu. Bazen doğru çıkardı bazen yanlış. İnsanlar arasında adı duyuldu ve Deccal olduğu söylenmeye başlandı.

- **Rasulullah (sav)'ın İbn Sayyad ile imtihan edilmesi:**

İbn Sayyad'ın insanlar arasında Deccal olduğu yayılınca Rasulullah(sav) onu görmek istedi. Onun yanına gitti ve ona sorular yöneltti.

İbn Ömer'den gelen hadiste şöyle geçmektedir: "Hz. Ömer, Rasulullah(sav) ile beraber sahabeden bir grup İbn Sayyad'ın yanına gitmişlerdi. Rasulullah(sav) İbn Sayyad'ı Ensar'dan Benî Meğâle oğullarının taştan yapılmış kalesinin yanında çocuklarla oynarken buldu. İbn Sayyad ise henüz buluğ çağına ermeye başlamıştı. Rasulullah(sav) o kendisini tanımadan eliyle ona hafifçe vurarak şöyle dedi: "Benim Allah'ın Resulu olduğuma şehadet ediyor musun?" İbn Sayyad: "Rasulullah(sav)'a baktı ve: "Senin ümmilerin peygamberi olduğuna şehadet ederim" dedi. Sonra sen benim peygamber olduğuma şehadet eder misin" dedi. Rasulullah(sav) onun bu sorusuna cevap vermeden "Ben Allah ve O'nun hak peygamberlerine inanırım" dedi. "Sonra falda ne görüyorsun" dedi. İbn Sayyad: "Bana doğru haber de gelir yalan haber de" dedi. Bunun üzerine

Rasulullah(sav): "Senin işin çok karışıktır" dedi. Sonra: "Ben gönlümde senin için bir şey tuttum. Haydi onu bil bakalım" diye cevap verdi. (ve zihninde Duhan suresini hatırlamıştı) İbn sayyad: "Gönlündeki Duh'tur" diye cevap verdi. Bunun üzerine Rasulullah(sav): "Sus, yıkıl git, haddini aşma" dedi. Bu sırada Hz. Ömer: "Ya Rasulullah! İzin ver de şunun boynunu vurayım" dedi. Rasulullah(sav): "Eğer o Deccal ise sen onu öldürmeye muktedir değilsin" dedi. Deccal değilse onu öldürmenin sana bir faydası olamaz"[1]

Başka bir rivayette şöyledir: "Rasulullah (sav): "Falda ne görüyorsun" dedi. İbn Sayyad: "Ben su üzerinde bir taht görüyorum" dedi. Bunun üzerine Rasulullah: "Sen deniz üzerindeki İblis'in tahtını görüyorsun. Başka ne görüyorsun?" dedi. İbn Sayyad: "Ben iki doğru söyleyeni ve bir yalan söyleyeni veya iki yalan söyleyeni ve bir doğru söyleyeni görüyorum" dedi. Bunun üzerine Rasulullah (sav): "Onun işi kendisine karıştırılmıştır. Onu terk ediniz" buyurdu.[2]

Yine İbn Ömer (ra) şöyle diyor: "Rasulullah (sav) daha sonra bir kere de Ubey b. Ka'b el-Ensâri ile beraber İbn Sayyad'ın bulunduğu hurmalığa gitti. Rasulullah(sav) hurmalığa girdiği zaman hurma gövdeleri ile korunup

---

[1] Buharî, Cenaiz (3/318-Fethu'l-Bâri)

[2] Müslim, Fiten (18/49,50-Nevevî Şerhi)

saklanmaya başladı. Rasulullah(sav), onu gafil avlamak ve İbn Sayyad kendilerini görmeksizin onun özel hallerini görüp ondan bir şeyler işitmek ve onun kehanetini ve gayrı tabii halini sahabelere göstermek istiyordu. Rasulullah (sav) Onu kadife örtü içinde bir yaygı üzerine yan yatmış bir halde gördü. Hırka içinde genizden gelen bir hırıltı vardı. Tam bu sırada İbn Sayyad'ın annesi bir hurma ağacının arkasına gizlenmiş bulunan Rasulullah(sav)'ı gördü ve İbn Sayyad'a: "Ya Sâfi! İşte Muhammed geldi" dedi.-Sâfi İbn Sayyad'ın ismidir- İbn Sayyad suretle sıçrayıp ayağa kalktı. Bunun üzerine Rasulullah (sav) yanında bulunanlara: "Şu kadın oğlunu o halde bırakmış olsaydı, o saçma sapan sözleriyle ve gayri tabii halleri ile size ne mal olduğunu anlatırdı" dedi.[1]

Ebu Zer(ra) şöyle diyor: "Rasulullah(sav) beni İbn Sayyad'ın annesine gönderdi ve onu kaç ay hamile taşıdığını sormamı istedi. Ben annesine gittim ve sordum. Bana on iki ay taşıdığını söyledi. Rasulullah(sav) beni tekrar gönderdi ve doğduğundaki ağlamasından sormamı söyledi. Ben tekrar annesine gittim ve sordum: Bana bir aylık çocuk gibi ağladığını söyledi. Sonra Rasulullah(sav) İbn Sayyad'a: "Ben içimden senin için bir şey tuttum. Haydi onu bil bakayım?"dedi. İbn Sayyad: "Boz burun ve duman tuttun" dedi. Duman demek istedi fakat başaramadı.

[1] Buharî, Cenaiz (3/318-Fethu'l-Bâri)

“Duh,duh” dedi.[1]

Buradaki dumandan kasıt şu ayettir. “Şimdi sen göğün açık bir duman çıkaracağı günü gözetle” (Duhan:10). Müsned’de İbn Ömer rivayetinde şu şekildedir: “Ben içimden senin için bir şey tuttum” dedi ve: “Göğün açık bir duman çıkaracağı gün” ayetini tuttu.”[2]

İbn Kesir diyor ki: “ İbn Sayyad büyücüler gibi cinler aracılığıyla sözcükleri parçalayarak buluyordu. Bu yüzden “Duh” yani duman demek istedi. İşte o zaman Rasulullah(sav) bunun şeytanca bir iş olduğunu anladı ve ona: “Sus! Yıkıl git, haddini aşma.” dedi.[3]

- **Ölümü:**

Cabir (ra) şöyle demiştir: “İbn Sayyad’ı Harre olayında kaybettik.”[4] İbn Hacer bu sözün doğru olduğunu, onun Medine’de öldüğü, yüzünün açılıp cenaze namazının kılındığı sözünün ise yanlış olduğunu savunmuştur.[5]

- **İbn Sayyad ahir zamanda gelecek olan Deccal midir?**

---

[1] Müsned (5/148) İbn Hacer senedi için sahih demiştir. Bak: Fethu’l-Bâri (13/325)

[2] Müsned (9/139 Hadis no: 6360) Ahmed Şakir: “İsnadı sahih” demiştir.

[3] İbn Kesir Tefsiri (7/234)

[4] Ebu Davud (11/476 Avnu’l-Ma’bud)

[5] Fethu’l-Bâri (13/328)

Buraya kadar anlatılanlarda İbn Sayyad'ın durumu ve Rasulullah(sav)'in onunla imtihan edilmesinden bahsettik. Buna karşılık Rasulullah(sav) ona bir şey yapmadı. Çünkü kendisine onun Deccal olduğuna dair bir vahiy gelmemişti.Ayrıca Hz. Ömer, onun Deccal olduğuna dair Rasulullah (sav)'in yanında yemin etmesine karşılık Rasulullah (sav) bunu reddetmemişti. Yine sahabeden Cabir, İbn Ömer ve Ebu Zer de Hz. Ömer gibi onun Deccal olduğuna kesin karar vermişlerdi.

Tabiinden olan Muhammed bin Münkedir şöyle diyor: "Ben Cabir bin Abdullah'ı, İbn Sayyad'ın Deccal olduğuna dair yemin ettiğini gördüm. Ve ona: "Bu konuda Allah'a yemin mi ediyorsun?" dedim. Cabir: "Ben Hz. Ömer'i bu konuda Rasulullah(sav)'in yanında yemin ederken işittim. Rasulullah(sav) ona bir şey söylemedi" dedi." [1]

Nâfi' şöyle demiştir: "İbn Ömer şöyle diyordu. Vallahi, Ebu Sayyad'ın Deccal olduğunda bir şüphem yok."[2]

Zeyd bin Vehb şöyle diyor: "Ebu Zer onun hakkında şöyle demiştir: İbn Sâid'in Deccal olduğuna dair on kere yemin etmem, olmadığına dair bir kere yemin etmemden

[1] Buhari, İ'tisam (13/223 Fethu'l-Bâri) Müslim, Fiten (18/52,53-Nevevî Şerhi)

[2] Ebu Davud (11/483) İbn Hacer: "Senedi sahih" demiştir. Bak: Fethu'l-Bâri (13/325)

daha hoştur.” [1]

Nâfi’ şöyle diyor: “İbn Ömer Medine sokaklarında İbn Sâid ile karşılaştı ve onu kızdıracak bir söz söyledi. O da bunun üzerine kızarak, hurmalık arasından gitti. Daha sonra İbn Ömer, Hafsa’nın yanına geldi. Haber de Hafsa’ya ulaşmıştı. Hafsa, İbn Ömer’e: “Allah sana merhamet etsin! İbn Sâid’den ne istedin ki? Sen Rasulullah (sav)’in: “O ancak harekete getirdiğin bir kızdırmadan çıkar” dediğini duymadın mı?” diye söyledi”[2]

Nâfi’den gelen başka bir rivayette İbn Ömer şöyle diyor: “Ben onunla iki defa karşılaştım. Bir defasında onun yanında bulunanlardan birine: “İbn Sayyad’ın o olduğunu mu (yani Deccal) konuşuyor musunuz?” dedim. O kişi: “Vallahi hayır” dedi. Ben: “Sen bana yalan söyledin. Vallahi sizden birisi bana, o hepinizden çok mallı ve çocuklu olmadıkça asla ölmeyecek diye haber vermişti. İşte bugün o, söyledikleri gibidir” dedim. Sonra konuştuk ve ondan ayrıldım. Bir süre sonra bir kere daha İbn Sayyad’a rastladım. Gözü dışarı fırlamış haldeydi. Ben ona: “Senin gözün bu gördüğüm şeyi ne zaman işledi?” diye sordum. İbn Sayyad: “Bilmiyorum” dedi. Ben: “Göz senin başında olduğun halde sen onu nasıl bilmiyorsun?” dedim. İbn Sayyad “Allah dilerse onu senin şu asândan da yaratır”

---

[1] Müsned (5/148)

[2] Müslüm, Fiten (18/57 Nevevî Şerhi)

dedi. Ve eşeğin burnundan çıkardığı sesin en şiddetlisi gibi, genizinden bir ses çıkardı ve ben bunu işittim. Arkadaşlarımdan bazısı benim ona yanımda bulunan bir değnekle vurduğumu hatta değneğin kırıldığını söylediler. Ama ben böyle bir şey hissetmedim.

Nâfi' diyor ki: "İbn Ömer geldi ve mü'minlerin annesi Hafsa'nın yanına girdi ve olanları anlattı. Bunun üzerine Hafsa: "Sen ondan ne istiyorsun? Rasulullah(sav)'in: "Onu insanlar üzerine ilk gönderecek şey, kızdıracak bir şeydir" dediğini bilmiyor musun?" dedi" [1]

İbn Sayyad ise insanların kendisi hakkında söylediklerini işiterek bundan çok büyük üzüntü duyuyor ve kendisinin Deccal olmadığını savunuyordu.Rasulullah (sav)'in Deccal hakkında söylediği özelliklerin kendisinde bulunmadığını söylüyordu.

Nitekim Ebu Saîd el Hudrî (ra) şöyle diyor: "Biz hacılar veya ûmreciler olarak yola çıktık. Beraberimizde İbn Saîd'te vardı. Bir menzilde konakladık. İnsanlar ayrı ayrı yelere dağıldılar. Ben onunla beraber bir yerde kaldım. Fakat ben kendisi hakkında söylenilen sözlerden dolayı ondan şiddetli bir şekilde korkuyordum. Kendisi eşyasını getirip benim eşyalarımla beraber koydu. Ben: "Çok şiddetli sıcak var, sen keşke eşyanı şu ağacın altına

[1] Müslim, Fiten (18/57,58)

koysaydın" dedim. Hemen dediğimi taptı. Bu sırada bir koyun sürüsü göründü.İbn Saîd gitti ve bir büyük kadeh dolusu süt getirdi. Ve "Ya Ebâ Saîd! İç" dedi. Ben ise onun elinden bir şey içmeyi veya onun elinden bir şey almayı istemiyordum. Sonra kendisi şu sözleri söyledi: "Ya Ebâ Saîd! Bir ip alıp ağaca bağlamak sonrada benim hakkımda konuşan insanları o ipte asmaya niyet ediyorum. Yâ Ebâ Saîd! Rasulullah'ın hadisi kendisine gizli kalmış kimse olsa da siz Ensar topluluğuna gizli kalmamıştır. Sen Rasulullah'ın hadisini en iyi bilen insanlardan biri değil misin? Rasulullah: "O (yani Deccal) kafirdir" dememiş miydi? Halbuki ben bir müslümanım. Rasulullah: "O kısırdır, çocuğu olmaz" dememiş miydi? Halbuki ben çocuğumu Medine'de bıraktım. Rasulullah: "O Mekke ve Medine'ye giremez" dememiş miydi? Halbuki ben Medine'den gelip Mekke'ye gitmekteyim."

Ebu Saîd diyor ki: "Nihayet ben onun mazeretlerini kabul edecektim sonra O: "Vallahi ben onu tanımaktayım, nerede doğduğunu ve şu an nerede olduğunu da bilmekteyim" dedi. Bunun üzerine Ben: "Bundan sonraki günlerde helak ve hüsran senin üzerine olsun!" dedim."[1]

Başka bir rivayette İbn Sayyad Ebu Saîd'e şöyle demiştir: "Vallahi ben şimdi onun nerede bulunduğunu

---

[1] Müslim, Fiten (18 / 51, 52 –Nevevi Şerhi)

çok iyi bilmekteyim. Ben onun babasını da anasını da tanıyorum" dedi. Başka birisi Ona: "Gerçekten senin O adam (yani Deccal) olman seni sevindirir mi?" dedi. O da: "Eğer O bana gösterilmiş olsaydı ben onu kötülemezdim." dedi."[1]

Ayrıca İbn Sayyad hakkında gelen bazı rivayetler daha vardır ki ben konu uzamasın diye onları buraya almadım. Çünkü İbn Kesir, İbn Hacer ve diğer alimler bu rivayetlerin senetlerinin çok zayıf olduğunu söylemektedirler.[2]

İbn Sayyad hakkında gelen hadisler alimlere karışık gelmektedir. Bu yüzden onlardan bazısı daha öncede geçtiği gibi bazı sahabelerin Onun Deccal olduğuna dair yemin etmelerinden ve Onun İbn Ömer ve Ebû Saîd arasında geçen konuşmalarından dolayı Onun Deccal olduğunu söylemektedirler.

Bazı alimler de, Temim ed-Dâriy hadisini delil getirerek Onun Deccal olmadığını söylemişlerdir.

İmam Müslim, Âmir b.Şurâhil'den O da Şa'bu Hemdân'dan şöyle rivayet ediyor: " O Dehhak b. Kays'ın kız kardeşi olan ve ilk muhacirlerden Fatıma bintu Kays(ra)

---

[1] A.g.e (18 / 51)

[2] Bak: "el-Fiten ve'l-Melahim" (1/128), " Fethu'l-Bâri" (13 / 26)

'a şöyle dedi: " Sen Rasulullah (sav)'den işitmiş olduğun bir hadisi Ondan başka kimseye isnat etmeyerek bana söyle" dedi. Fatıma: "Eğer sen istersen bunu yaparım" dedi. Şa'bi ona: Evet sen bana bir hadis söyle dedi. Bunun üzerine Fatıma bintu Kays kocasından ayrıldıktan sonra geçirdiği günleri, İbn Ümmü Mektum'un yanında geçirdiği iddet günlerini anlattıktan sonra şöyle dedi. "Nihayet iddetim tamam olunca Rasulullah'ın müezzini insanları namaza çağırdı. Bende hemen mescide gittim. Kadınların saffında cemaatle namazı kıldım. Rasulullah namazını bitirince güler bir halde minber üzerinde oturdu ve: "Kimse namaz kıldığı yerden ayrılmasın " buyurdu. Sonra: "Sizleri niçin topladığımı biliyor musunuz?" diye sordu. Sahabeler: "Allah ve Resulu bilir" dediler. Rasulullah şöyle dedi: "Vallahi ben sizleri ne bir istek ve nede bir korkudan dolayı toplamadım. Fakat sizleri şu sebepten dolayı topladım.: Temim ed-Dariy [1] hıristiyan bir adam idi. Geldi, bey'at edip İslam'a girdi. Ve bana öyle bir şey anlattı ki onun söylediği bu söz benim sizlere Mesih Deccal'den söylemekte olduğum şeye uygundur. Bana anlattığına göre, Cüzam ve Lahm kabilelerinden otuz kişi ile beraber bir gemiye

[1] Temim ed-Dâriy: Ebu Rukayye Temimb. Evs b. Hârice ed-Dâriy. Lahmilerin bir şubesi olan Dâr soyuna mensuptur. Daha önce hristiyan idi. Beytül-Makdisin en meşhur rahipleri arasında sayılırdı. Hicretin dokuzuncu yılında müslüman oldu. Medine'ye geldi. Rasulullah (sav)'den hadis rivayet etmiştir. Sahabelerden İbn Ömer, İbn Abbas, Enes ve Ebu Hureyre ondan hadis rivayet etmişlerdir. Hz Osman şehit edildikten sonra Şam'a gitti. Oradan Kudüs'e geçti ve Hicri 40 yılında vefat etti. Bak: "Tehzibu't-Tehzib" (1 / 511-512)

binmiş. Dalgalar gemideki bu yolcuları deniz içinde bir ay çalkalayıp oynamış. Sonra gemiyi denizdeki bir adaya yanaştırıp sığınmışlar. Daha sonra geminin arkasında bulunan yedek sandallarda oturup tâ güneşin batmasına kadar beklemişler, sonra adaya girmişler. Kendilerini vücudu çok kıllı bir hayvan karşılamış ki kılın çokluğundan dolayı önünü arkasından ayırt edemiyorlarmış. Gemi halkı ona: "Sen kimsin?" diye sordular. O da: "Ben Cessase'yim" dedi. Onlar "Cessase nedir?" dediler. O da: "Ey topluluk! Siz hrıstiyan manastırındaki şu adama gidin. Çünkü o, sizin durumunuzu çok şiddetle merak ediyor" dedi. Bu hayvan bize özellikle o adamı söyleyince biz onun dişi bir şeytan olmasından korktuk. Hızla yürüyüp manastıra girdik. Orada cüsse bakımından gördüğümüz insanların en irisi olan, iki eli boynuna diz kapakları ile topukları arası birbirine demir ile çok sıkı bir şekilde toplanıp bağlanmış bir insanla karşılaştık ve Ona: "Sen kimsin" diye sorduk. O: "Sizler benim kim olduğumu gördünüz. Peki sizler kim olduğunuzu bana haber veriniz" dedi. Gemi halkı: Biz arap kavminden bir takım insanlarız. Bir gemiye bindik. Fakat deniz aşırı derecede dalgalandı ve bizimle bir ay oynadı. Sonra senin şu adana yanaşıp sığındık ve geminin yedek sandalları içine oturduk. Sonra da adaya girdik. Derken bizi vücudu çok kıllı ve kılın çokluğundan dolayı önü arkası neresidir belli olmayan bir hayvan karşıladı. Biz Ona: "Sen kimsin" diye sorduk. O: "Ben Cessase'yim" dedi. Biz:

"Cessase nedir?" diye sorduk. O hrıstiyan manastırında bulunan şu adama gidin. Çünkü o, sizin durumunuzu öğrenmeyi çok istiyor" dedi. Bunun üzerine biz hızla koşup geldik. O hayvandan da korktuk, onun dişi bir şeytan olmasından korktuk" dedik. "Bana Şam'da bir köy olan Nahlu Beysân'dan haber verin" dedi. "Sen onun hangi halinden haber istiyorsun" dedik. "Hurmalıklarından soruyorum. Onlar meyve veriyor mu?" dedi. Biz ona: "Evet veriyor" dedik. O: "Onun meyve vermeme zamanı yaklaşıyor. Bana Taberiye gölünden haber verin" dedi. Biz: "Sen onun hangi halinden haber istiyorsun?" dedik. O: "Onda su var mıdır?" dedi. Gemi halkı: "Onun suyu çoktur" dediler. O: "Haberiniz olsun ki onun suyunun çekilip gitme zamanı yaklaşıyor. Bana Şam'ın kıble yönünde bulunan Aynu Zuğar'dan haber verin" dedi. Biz: "Aynu Zuğar'ın hangi halinden haber istiyorsun" dedik. O: "O pınarda bir su var mı? Ve oranın halkı o pınarın suyu ile ziraat yapıyorlar mı?" diye sordu. Bizde Ona: "Evet o, suyu bol olan bir pınardır. Haklıda o pınarın suyu ile ziraat yapıyorlar" dedik. O: "Bana ümmilerin peygamberinden haber verin, O ne yapıyor?" dedi. Gemi halkı: "Mekke'den çıktı ve Yesrib'e geldi" dediler. O: "Araplar onunla savaştılar mı?" dedi. Biz evet yaptılar" dedik. O:"Peygamberin onlarla arası nasıl?"dedi. Biz: "Araplardan kendisine dostluk gösterenler ve ona itâat edenlerle beraber olmuştur" dedik. O: "Gerçekten bunlar oldu mu?" dedi.

Biz: "Evet oldu" dedik. O: "Muhakkak ki onların peygambere itâat etmeleri, kendileri için bir hayırdır. Şimdi ben sizlere kendimden haber vereceğim. Ben O Mesih'im. Bana çıkmak hususunda izin verilecek zaman yaklaşıyor. İzin verilince ben yeryüzünde dolaşacağım ve kırk gece içinde kendisine girmediğim hiçbir yer bırakmam. Ancak Mekke ve Medine müstesnadır. Bunların her ikisi de bana haram kılınmıştır. Birine yahut o iki beldeye girmek istedikçe beni elinde sıyrılmış bir kılıçla bir melek karşılar ve beni oraya girmekten engel olur. Muhakkak ki onlardaki her bir yol üzerinde onları koruyup beklemekte olan bir takım melekler vardır." dedi.

Fâtıma bintu Kays şöyle dedi: "Rasulullah bunları söyledikten sonra elindeki değneği ile minbere dürterek ve Medine'yi kastederek: "İşte bu Taybe'dir, işte bu Taybe'dir, işte bu Taybe'dir" buyurdu. Sonra: "Haberiniz olsun! Ben bunu sizlere söylemiş oldum mu?" diye sordu. Mesciddeki insanlar: "Evet haber verdin" dediler. Rasulullah: "Temim'in bu hadisi hoşuma gitti. Zira o benim size Deccal'den, Medine'den ve Mekke'den olmak üzere söylediğim hadislere uygun düşmüştür. Haberiniz olsun ki O Şâm denizinde yahut Yemen denizindedir. Hayır, O muhakkak doğu tarafından diye buyurdu ve eliyle doğu tarafına doğru işaret etti."

Fatıma bintu Kays: "İşte ben bu hadisi Rasulullah'dan

aynen ezberledim" dedi."[1]

İbn Hacer diyor ki: "Bazıları Fatıma bintu Kays'ın bu hadisi tek başına rivayet ettiği yanılgısına düşmüşlerdir. Bu doğru değildir. Bu hadisi onunla birlikte Ebu Hureyre , Aîşe ve Cabir rivayet etmiştir."[2]

- **İbn Sayyad hakkındaki alimlerin görüşü:**

Kurtubî şöyle diyor: "Buraya kadar geçen hadisler İbn Sayyad'ın Deccal olduğunu gösterir. O vakitte onun Arap yarımadasında olması veya başka bir zamanda da sahabe arasında gözükmesi uzak değildir"[3]

Nevevi şöyle diyor: "Alimler şöyle demiştir: İbn Sayyad'ın kıssası biraz karışıktır. O gerçek Deccal midir, yoksa başkası mı? Ancak onun deccallerden bir Deccal olduğunda şüphe yoktur.

Yine alimler şöyle demiştir: Hadislerin zahirinden görünen Rasulullah (sav)'e Onun Mesih Deccal veya başkası olduğu hakkında bir vahiy gelmemiştir. O'na ancak Deccal'in sıfatları vahiy olmuştur. İbn Sayyad üzerinde de bu sıfatlar vardı. Bu yüzden Rasulullah (sav) kesin olarak onun Deccal veya başkası olduğunu söylemiyordu. Bu

---

[1] Müslim, Fiten (18/ 78, 83-Nevevi Şerhi)

[2] "Fethu'l-Bâri" (13 / 328)

[3] "Tezkire" (s: 702)

yüzden Hz Ömer'e: "Eğer O Deccal ise senin onu öldürmeye gücün yetmez" demiştir.